

Hæstaréttardómar 1980 - Registur

Útgáfa 3.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af dómasafni Hæstaréttar. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af dómum Hæstaréttar án endurgjalds. Hæstiréttur Íslands stendur ekki fyrir útgáfu þessa skjals né komið að henni með öðrum hætti en lýst er hér að neðan.

Sérstakar þakkir fær Bókasafn Hafnarfjarðar fyrir að gefa flest bindanna til skönnunar og Óli Gneisti Sóleyjarson fyrir sín framlög til verkefnisins. Fjárhagslegir styrktaraðilar fá einnig þakkir fyrir fjárframlög sín.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta dómar ekki verndar höfundalaga. Skrifstofa Hæstaréttar hefur tjáð höfundi skjalsins að Hæstiréttur hyggst ekki gera neinar athugasemdir vegna birtingar þessara rafrænu eintakanna í heilu lagi, en hefur hins vegar ekki útilokað að annað efni en dómar gæti notið verndar höfundalaga. Ef ætlunin er að nýta aðra hluta skjalsins en dómana sjálfa er mælt með því að viðkomandi hafi samband við Hæstarétt eftir því sem við á.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Í útg. 3.1 var textinn gerður beinni og OCR endurunnið.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

HÆSTARÉTTARDÓMAR

ÚTGEFANDI
HÆSTIRÉTTUR

LI. BINDI
1980

REYKJAVÍK
FÉLAGSPRENTSMIÐJAN H/F
MCMLXXXI

Reglulegir dómarar Hæstaréttar 1980.

Björn Sveinbjörnsson. Forseti dómsins.

Logi Einarsson. Varaforseti dómsins.

Ármann Snævarr. Leyfi frá störfum 1. október til
31. desember.

Benedikt Sigurjónsson.

Magnús Þ. Torfason.

Sigurgeir Jónsson.

Þór Vilhjálmsson.

Þorsteinn Thorarensen. Settur hæstaréttardómari frá
1. október til 31. desember.

Registur.

I. MÁLASKRÁ.

	Dómur	Bls.
1. Ásgeir M. Ásgeirsson gegn Kristjáni Grétari Marteinssyni og Brunabótafélagi Íslands. Útivistardómur	$\frac{7}{1}$	1
2. Úlfar Örn Harðarson og Rúnar Smárason gegn Presti Þórhallssyni. Útivistardómur. Ómaksbætur ..	$\frac{7}{1}$	1
3. Verðlagsnefnd gegn Verzlunarráði Íslands, Kaupmannasamtökum Íslands og Félagi íslenskra stórkaupmanna. Ómerking. Frávísun. Sératkvæði	$\frac{8}{1}$	2
4. Ákærvaldið gegn Sigurði Mikaelssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	$1\frac{7}{1}$	13
5. Ásmundur Ingimundarson og Halldór Guðmundsson gegn Ólafi Erlingssyni. Útivistardómur. Ómaksbætur	$\frac{1}{2}$	16
6. Halldór Þ. Briem gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Útivistardómur	$\frac{1}{2}$	17
7. Járnsmiðjan Varmí h/f gegn Helga Bergs bæjarstjóra f. h. Akureyrarbæjar. Útivistardómur	$\frac{1}{2}$	17
8. Sigurður Hjálmarsson gegn Baldvin Jónssyni og Hagtryggingu h/f. Bifreiðaárekstur. Skaðabótamál. Sératkvæði	$\frac{1}{2}$	18
9. Eysteinn Georgsson gegn Margréti Völu Grétarsdóttur. Hafning máls. Málskostnaður	$\frac{5}{2}$	24
10. Ákærvaldið gegn Karli Börlös Jensen Árnasyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	$\frac{6}{2}$	25
11. Gunnvör Rögnvaldsdóttir gegn Sveinbirni Kristjánsyni og Guðrúnu Sigurðardóttur. Frestbeiðni. Mál fellt niður	$\frac{7}{2}$	31
12. Guðjón Styrkársson gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Frestbeiðni synjað. Mál fellt niður	$\frac{7}{2}$	32
13. Ákærvaldið gegn Jóni Ólafssyni Friðgeirssyni. Skjalafals. Sýkna. Sýknukrafa ákærvalds	$\frac{8}{2}$	33
14. Einar Sverrir Einarsson gegn dómsmálaráðherra, fjármálaráðherra og ríkissaksóknara f. h. ríkissjóðs. Gæsluvarðhald. Sýknað af skaðbótakröfu. Aðild ..	$1\frac{9}{2}$	41
15. Haukur Benediktsson gegn Einari M. Jóhannessyni. Lausaffjárkaup. Sýknað af skaðbótakröfu. Vanreifun. Sératkvæði	$2\frac{2}{2}$	66

16. Ákærvaldið gegn Kristjáni Viðari Kristjánssyni, Sævari Marinó Ciesielski, Tryggva Rúnari Leifssyni, Albert Klahn Skaftasyni, Erlu Bolladóttur og Guðjóni Skarphéðinssyni. Manndráp. Gáleysi. Íkveikja. Skirlífisbrot. Þjófnaður, Fjársvik. Skjalafals. Rangar sakargiftir. Brot gegn 112. gr. alm. hegningarlaga. Ávana- og fíkniefni	2 2/2	89
17. Ákærvaldið gegn Jóhanni Svavari Ísleifssyni. Kærumál. Dómssátt úr gildi felld	2 6/2	673
18. Óskar Gíslason og Sjóváttryggingarfélag Íslands h/f gegn Eysteini Guðmundssyni. Bifreiðaárekstur. Skaðabótamál. Sératkvæði	2 6/2	675
19. Bragi Þór Stefánsson gegn Málningu h/f og Unnsteini Beck skiptaráðanda f. h. þrotabús Breiðholts h/f. Fjárnámssgerð úr gildi felld. Dómsátt. Sératkvæði	2 8/2	681
20. Menntamálaráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Þórshöll h/f. Skemmtanaskattur. Menningsjóðsgjald. Endurgreiðslukrafa. Sýkna	2 9/2	686
21. Sjófang h/f gegn Jökli h/f. Útivistardómur	3/3	698
22. Böðvar Björnsson s/f gegn tollstjóranum í Reykjavík. Aðflutningsgjöld. Tollskrá	6/3	698
23. Ákærvaldið gegn Þórði Magnússyni. Bifreiðar. Nytjastuldur. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum. Sératkvæði	7/3	702
24. Almennar Tryggingar h/f gegn Oliufélaginu h/f. Bifreiðar. Vátrygging	11 1/3	713
25. Ákærvaldið gegn Hannesi Höjgaard Jónssyni. Þjófnaður, Fjársvik. Ítrekun	11 1/3	722
26. Ákærvaldið gegn Hannesi Höjgaard Jónssyni. Þjófnaður. Ítrekun	11 1/3	733
27. Ákærvaldið gegn Jóhanni Jóhannssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	11 1/3	742
28. Kristján Guðmundsson gegn Stykkishólmshreppi, Skipasmíðastöðinni Skipavík h/f og samgönguráðherra f. h. samgönguráðuneytisins, Samningar. Stjórnsýsla. Vanhæfi stjórnvalds. Sératkvæði	11 1/3	745
29. Guðjónína Jóhannesdóttir f. h. dánarbús Margrétar Jóhannesdóttur gegn skiptaráðandanum í Kópavogsskaupstað f. h. dánarbús Ole Omundsen og Skúla Pálssyni hæstaréttarlögmanni f. h. erfingja Ole Omundsen: Sverre Jensen, Áslaug Davidsen, Marie Pedersen, Grace Haugen og Harry Warhaug og gagnsök. Búskipti. Krafa um ráðskonulaun. Sýkna .	13 1/3	768
30. Almennar Tryggingar h/f gegn Ólafi Pálssyni og		

	Dómur	Bls.
Jóhanni Guðmundssyni. Vátrygging. Húftrygging flugvélar. Vextir. Sératkvæði	13 $\frac{1}{3}$	778
31. Borgarstjórinn í Reykjavík vegna Húsatrygginga Reykjavíkur gegn Iðnaðarbanka Íslands h/f, Félagi íslenskra iðnrekenda og Landssambandi iðnaðarmanna og gagnsök. Vátrygging. Málsástæður	18 $\frac{1}{3}$	787
32. Daníel Friðriksson gegn Vélsmiðju Hafnarfjarðar h/f. Kaupgjaldsmál	21 $\frac{1}{3}$	812
33. Lúðvík J. Hauksson gegn Vélsmiðju Hafnarfjarðar h/f. Kaupgjaldsmál	21 $\frac{1}{3}$	819
34. Katrín Indiana Valentínusdóttir gegn þrotabúi Ómars Egilssonar. Kærumál. Hjón. Búskipti	24 $\frac{1}{3}$	827
35. Ingibjörg Eggertsdóttir gegn Eggert Ó. Sigurðssyni, Sigurði Eggertssyni og Böðvari Bragasynt, skiptaráðanda í Rangárvallasýslu. Kærumál. Skiptamálar	24 $\frac{1}{3}$	833
36. Einar Th. Hallgrímsson gegn Ólafi Ragnari Sigurðssyni, Karli Helgasyni og Magnúsi Ásgeirssyni. Skaðabótamál. Sýkna	26 $\frac{1}{3}$	839
37. Grétar Haraldsson og Þengill s/f gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Lögtak	28 $\frac{1}{3}$	880
38. Ákærvaldið gegn Guðmundi Antonssyni og Grétari Þórarni Vilhjálmssyni. Manndráp. Gáleysi. Líkamssárás. Þjófnæður. Sératkvæði	28 $\frac{1}{3}$	883
39. Ákærvaldið gegn Hallmari Thomsen. Skjalafals ..	28 $\frac{1}{3}$	909
40. Eiríkur Ásmundsson gegn Sildarvinnslnunni h/f. Lögbannskröfu synjað. Sératkvæði	28 $\frac{1}{3}$	916
41. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs vegna Vegagerðar ríkisins gegn Guðmundi Magnússyni og Hlyni Þór Magnússyni, eigendum Leirvogstungu í Mosfellsveit, og gagnsök. Vegir. Eignarnám. Vextir	31 $\frac{1}{3}$	920
42. Ákærvaldið gegn Herði Thor Morthens. Kærumál. Gæsluvarðhald	8 $\frac{1}{4}$	941
43. Jóhann Egilsson gegn Þórdísi Rögnvaldsdóttur. Kærumál. Frávísun	10 $\frac{1}{4}$	943
44. Ákærvaldið gegn Erlu Bjarnadóttur. Kærumál. Skipun verjanda	11 $\frac{1}{4}$	946
45. Friðrik Haraldsson gegn Guðmundi Þórðarsyni. Útivistardómur	14 $\frac{1}{4}$	948
46. Sigurjón Ragnarsson gegn Árna Grétari Finnssyni hrl. f. h. dánarbús Guðna Ívars Oddssonar. Útivistardómur. Ómakshætur	14 $\frac{1}{4}$	948
47. Gunnvör Rögnvaldsdóttir gegn Sveinbirni Kristjánsyni og Guðrúnu Sigurðardóttur. Útivistardómur ..	14 $\frac{1}{4}$	949
48. Húsamiðlun s/f gegn Jóni Auðuns. Útivistardómur	14 $\frac{1}{4}$	949

	Dómur	Bls.
49. Blaðaturninn h/f gegn Lása Kokk h/f. Útivistardómur	14 $\frac{1}{4}$	976
50. Kristín Stefánsdóttir gegn Kristni Björnssyni héraðsdómslögmanni. Útivistardómur	14 $\frac{1}{4}$	950
51. Ragnar Guðmundsson gegn Ruth Einarsdóttur og Kristínu Kristjánsdóttur. Kærumál. Frávisunardómur úr gildi felldur	15 $\frac{1}{4}$	951
52. Sigurður M. Helgason skiptaráðandi f. h. dánarbús Guðmundar Jóns Magnússonar gegn Hreiðari Svavarssyni og Jóni Skaftasyni yfirborgarfógeta, skiptaráðanda f. h. dánarbús Margeirs Jóns Magnússonar. Skipti. Ógildi samnings	15 $\frac{1}{4}$	957
53. Stálvinnslan h/f gegn Andrésí Haraldssyni. Kaupgjaldsmál	16 $\frac{1}{4}$	968
54. Ákærvaldið gegn Una Þóri Péturssyni. Fiskveiðabrot. Lögskráning sjómanna	17 $\frac{1}{4}$	976
55. Sigurður Ólafur Kristinn Þorbjarnarson gegn Lúther Garðari Sigurðssyni. Kærumál. Óskipt bú. Krafa um búskipti	18 $\frac{1}{4}$	992
56. Valur Sigurbergsson gegn Þorsteini Þórarinssyni. Bætur vegna uppsagnar í starfi. Fjárnámsgerð vísað frá Hæstarétti	18 $\frac{1}{4}$	998
57. Sigurður og Júlíus h/f gegn Jóni M. Bjarnasyni og Kristni Einarssyni og gagnsök. Verksamningar. Tilboð undirverktaka. Sératkvæði	28 $\frac{1}{4}$	1008
58. Ákærvaldið gegn Jennýju Grettisdóttur. Manndráp. Sératkvæði	29 $\frac{1}{4}$	1021
59. Haukur Sveinsson gegn ríkissaksóknara og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og ríkissaksóknari og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Hauki Sveinssyni og Loga Guðbrandssyni hæstaréttarlögmanni. Gæsluvarðhald. Skaðabótamál. Sýkna. Lögmanna-laun	2 $\frac{1}{5}$	1034
60. Félagsmálaráðherra f. h. félagsmálaráðuneytisins gegn Jóni Skaftasyni yfirborgarfógeta, skiptaráðanda í Reykjavík. Kærumál. Réttarneitun	8 $\frac{1}{5}$	1065
61. Einar Valur Ingimundarson gegn heilbrigðisráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Opinberir starfsmenn. Ráðningarsamningur. Skaðabótamál ..	9 $\frac{1}{5}$	1068
62. Anna Guðmundsdóttir gegn Sigurði Guðmundssyni og gagnsök. Verksamningur. Byggingargallar. Skaðabætur. Sératkvæði	9 $\frac{1}{5}$	1091
63. Íslenzkt verktak h/f gegn Auðkúluhreppi. Aðstöðugjald. Lögtaksúrskurður úr gildi felldur. Sératkvæði	12 $\frac{1}{5}$	1115
64. Ákærvaldið gegn Svavari Kristjónssyni, Guðjóni		

Kristni Pálssyni, Ingólfi Bárðarsyni, Ingva Rafni Jóhannessyni, Jóni Páli Guðmundssyni og Árna Brynjólfssyni. Ákæra fyrir verðlagsbrot. Sýkna		13 $\frac{1}{5}$	1126
65. Ákærvaldið gegn Þórði Gröndal, Jóni Þórarni Sveinssyni, Steinari Steinssyni, Sveini A. Sæmundssyni og Guðjóni Tómassyni. Ákæra fyrir verðlagsbrot. Sýkna		13 $\frac{1}{5}$	1146
66. Pylsuskálinn s/f gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Mál fellt niður. Málskostnaður		14 $\frac{1}{5}$	1167
67. Fiskveiðasjóður Íslands gegn Hraðfrystistöðinni h/f, Samábyrgð Íslands á fiskiskipum og Vélbátatryggingu Reykjaness. Úthlutun uppboðsandvirðis		21 $\frac{1}{5}$	1168
68. Kjartan Gunnarsson, Geir Waage, Anna K. Jónsdóttir og Tryggvi Agnarsson gegn Garðari Mýrdal, Eiríki Brynjólfssyni, Jóni Guðna Kristjánssyni, Gunnlaugi Ástgeirssyni og Halldóri Ármanni Sigurðssyni og gagnsök. Lögmæti félagsfundar. Fundarsköp. Lögbann		22 $\frac{1}{5}$	1180
69. Hörður Ólafsson gegn Heildverzlun Guðbjörns Guðjónssonar. Kærumál. Málflutningslaun. Gerðardómar. Frávísunar- og ómerkingarkröfu hrundið. Úrskurður stjórnar Lögmannafélags Íslands		22 $\frac{1}{5}$	1198
70. Jón L. Guðnason gegn Högna Ágústssyni og Jónínu Guðmundsdóttur og gagnsök. Skaðabótamál		22 $\frac{1}{5}$	1207
71. Ákærvaldið gegn Sigurði Markúsi Sigurðssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald		23 $\frac{1}{5}$	1222
72. Kristinn Einarsson hæstaréttarlögmaður f. h. Silvano Burgassi gegn G. Albertsson, útflutningsverzlun og vörumiðlun. Kröfu um málskostnaðartryggingu fyrir Hæstarétti hafnað		27 $\frac{1}{5}$	1224
73. Ákærvaldið gegn Friðrik Björnssyni og Árna Péturssyni Lund. Ómerking. Heimvísun. Sératkvæði ..		27 $\frac{1}{5}$	1225
74. Kristján Júlíusson gegn Skúla Thoroddsen, Ingibjörgu Einarsdóttur og Halldóru Gísladóttur. Kærumál. Frávísunardómur að hluta úr gildi felldur		30 $\frac{1}{5}$	1232
75. Ákærvaldið gegn Bjarna Leifi Péturssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald		$\frac{3}{6}$	1236
76. Bæjarsjóður Hafnarfjarðar gegn Hraðbraut s/f. Skaðabótamál. Verksamningur. Orsakasamband. Sönnun. Ábyrgð. Samdómendur. Sératkvæði		$\frac{9}{6}$	1239
77. Kjartan Jónsson gegn Veiðifélagi Þverár. Leigusamningur. Verðtrygging. Sératkvæði		$\frac{9}{6}$	1291
78. Jón Þorkelsson, Málfriður Þorkelsdóttir, Sigríður Þorkelsdóttir, Pétur Geirsson, Jón Helgason og Hvalfjarðarhreppur, eigendur Litla-Botns, gegn			

	Dómur	Bls.
Helga Eyjólfsdóttir, eiganda Stóra-Botns, og gagnsök. Ómerking. Heimvísun	10/6	1317
79. Kári Einarsson gegn Almennum Tryggingum h/f. Vátrygging. Húftrygging flugvélar	13/6	1329
80. Ákærvaldið gegn Jóhannesi Bjarnasyni. Íkveikja. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	16/6	1344
81. Ákærvaldið gegn Hjálmari Andrésí Jónssyni. Kærumál. Dómsátt úr gildi felld	18/6	1360
82. Kirkjusandur h/f gegn Gunnari I. Hafsteinssyni og gagnsök. Samningar. Fiskkaup	18/6	1362
83. Ákærvaldið gegn Guðmundi Ómari Friðleifssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	20/6	1373
84. Þorvarður Guðmundsson gegn Bátaverkstæði Gunnaugs og Trausta s/f. Samningar. Skuldamál. Vextir	20/6	1396
85. Raðhús h/f gegn Frosta Frostasyni. Kærumál. Vanhæfi dómara. Ómerking. Heimvísun	24/6	1405
86. Félag íslenskra atvinnuflugmanna gegn Vinnuveitendasambandi Íslands vegna Flugleiða h/f. Kærumál. Félagsdómur. Kröfu um frávísun hrundið. Sér- atkvæði	24/6	1409
87. A gegn B. Ógildi samnings. Misneyting	24/6	1415
88. Raffell h/f gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Lögtak. Skattamál. Sér- atkvæði	25/6	1426
89. Ákærvaldið gegn Eðvarð Lövdahl. Kærumál. Gæsluvarðhald	26/6	1446
90. Sigríður Magnúsdóttir gegn Ormari Þorgrímssyni og skiptaráðandanum í Árnessýslu. Kærumál. Skipta- mál. Kröfu um búskipti vegna hjónaskilnaðar synjað	27/6	1451
91. Sigurbjörn Sigmarsson gegn Svanhildi Sigfúsdóttur, Eddu Ólafsdóttur, Sigríði Ólafsdóttur, Jóni Ólafssyni, Sigfúsi Ólafssyni, Ragnari Eiríkssyni og Sigurlaugu Ólafsdóttur og Sigurlaug Ólafsdóttir gegn Sigurbirni Sigmarssyni, Svanhildi Sigfúsdóttur, Eddu Ólafsdóttur, Sigríði Ólafsdóttur, Jóni Ólafssyni, Sigfúsi Ólafssyni og Ragnari Eiríkssyni og Svanhildur Sigfúsdóttir, Edda Ólafsdóttir, Sigríður Ólafsdóttir, Jón Ólafsson, Sigfús Ólafsson og Ragnar Eiríksson gegn Sigurbirni Sigmarssyni. Ábúðarréttur. Sýknað af skaðabótakröfu. Sér- atkvæði	27/6	1455
92. Bjarni Þ. Guðmundsson gegn úthlutunarmönnum atvinnuleyfa leigubifreiðastjóra í Reykjavík, samgönguráðherra og Ármanni Magnússyni. Kærumál. Vitnaskylda	16/7	1474

	Dómur	Bls.
93. Valdstjórnin gegn Sævari Erni Helgasyni. Kærumál. Bráðabirgðaökuleyfisvipting. Radarmælingar	1 $\frac{2}{8}$	1479
94. Ákærvaldið gegn Hinrik Jóni Þórisssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	1 $\frac{2}{8}$	1483
95. Ákærvaldið gegn Magnúsi Helga Kristjánssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	1 $\frac{9}{8}$	1485
96. Hulda Þorvaldsdóttir gegn Þórði Ragnarssyni. Kærumál. Skiptamál	$\frac{8}{9}$	1489
97. Ákærvaldið gegn Viðari Björnssyni. Þjófnaður. Tilraun	2 $\frac{2}{9}$	1491
98. Ákærvaldið gegn Guðmundi Jóhannesi Kristjánssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum. Ítrekun	2 $\frac{3}{9}$	1501
99. Geir Gunnar Geirsson og Guðbjörn Guðjónsson gegn Einari Matthíasi Einarssyni. Kærumál. Frávísunardómur staðfestur	2 $\frac{3}{9}$	1510
100. Ákærvaldið gegn Þorfinni Kristjánssyni. Ómerking. Heimvísun	2 $\frac{4}{9}$	1515
101. Ákærvaldið gegn Guðbergi Guðjónssyni. Þjófnaður	2 $\frac{5}{9}$	1519
102. Ákærvaldið gegn Steven Arthur March. Kærumál. Gæsluvarðhaldsúrskurður úr gildi felldur	2 $\frac{6}{9}$	1522
103. Arndís Sigurðardóttir gegn Guðlaugi Kristóferssyni og gagnsök. Fasteignakaup. Riftun	2 $\frac{6}{9}$	1527
104. Fasteignahöllin gegn Jósef Guðbjarnarsyni. Kærumál. Frávísun	3 $\frac{0}{9}$	1542
105. Hörður Ólafsson hæstaréttarlögmaður gegn Lögmannafélagi Íslands. Útivistardómur. Ómaksbætur .	1 $\frac{1}{10}$	1544
106. Auður Björg Sigurjónsdóttir f. h. ólöggráða sonar síns Sigurðar Kristinssonar gegn Steingrími Guðmundssyni. Útivistardómur	1 $\frac{1}{10}$	1544
107. Landflutningar h/f gegn Þorgeiri Þorkelssyni. Skaðabótamál	2 $\frac{1}{10}$	1545
108. Ákærvaldið gegn Jóni Guðlaugssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald. Geðheilbrigðisrannsókn	3 $\frac{1}{10}$	1558
109. Steinunn Agla Gunnarsdóttir og Guðrún Gunnarsdóttir gegn Auði Sigurðardóttur Wölstað, Arnþóru Sigurðardóttur, Þorsteini Sigurðssyni, Krístrúnu Haraldsdóttur og Guðmundi Helga Haraldssyni f. h. dánarbús Sigurðar Jónssonar. Frávísun	3 $\frac{1}{10}$	1560
110. Holberg Másson gegn dómsmálaráðuneytinu. Kærumál. Afplánun refsivistar samkv. erlendum dómum. Sératkvæði	7 $\frac{1}{10}$	1568
111. Ákærvaldið gegn Halldóri Sævari Kristjánssyni. Ákæra um brot gegn umferðarlögum og áfengislögum. Sýkna. Sératkvæði	8 $\frac{1}{10}$	1572

	Dómur	Bls.
112. Ákærvaldið gegn Jóni Bergmann Ingimagnssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ökuhraði	8/10	1578
113. Jónas Haraldsson og Guðný Jónsdóttir gegn Landsbanka Íslands og Seðlabanka Íslands til réttargæslu og gagnsök. Áfrýjunarleyfi. Frávisun. Sératkvæði .	9/10	1585
114. Hannes Pétursson gegn Akurey h/f. Verksamningur. Dráttur á verkframkvæmdum. Skaðabætur	9/10	1596
115. Haraldur Jóhannesson gegn Fasteignatorginu. Fasteignaviðskipti. Sölubóknun	14/10	1621
116. Hermann Sigurðsson gegn Gerald Häsler. Fasteignakaup. Gallar. Sýknað af skaðabótakröfu. Sératkvæði	14/10	1627
117. Ákærvaldið gegn Bjarna Leifi Péturssyni. Skjalafals	16/10	1642
118. Ákærvaldið gegn Þorvaldi Ara Arasyni. Kærumál. Lögmannsréttindi	16/10	1647
119. Sveinn Aðalsteinsson gegn Þórarni Steingrímssyni. Hafning máls. Málskostnaður	17/10	1651
120. Ákærvaldið gegn Erni Sigfússyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	21/10	1651
121. Ingimar Eydal og Brunabótafélag Íslands gegn dánarbúi Jóns Þórs Egilssonar. Bifreiðaárekstur. Umferðarlög. Sératkvæði	21/10	1654
122. Eiríkur Ketilsson gegn Jóni Skaftasyni, skiptaráðanda í Reykjavík, vegna sjálf sín og þrotabús Júlíusar Helgasonar. Kærumál. Gjaldprotaskipti. Skiptalok	23/10	1669
123. Ákærvaldið gegn Bernharði Smára Jónssyni. Bifhjóll. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	23/10	1673
124. Ákærvaldið gegn Bergþóri Guðjónssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum. Ítrekun	27/10	1680
125. James B. Campbell gegn Ingu Arnórsdóttur. Óvígð sambúð. Kaupkrafa. Vextir. Löghald	28/10	1692
126. Hallgrímur Valur Hafliðason gegn Guðmundi Lárussyni og Sigríði Skarphéðinsdóttur. Úrskurður um útburð. Áfrýjun. Frávisun. Sératkvæði	29/10	1702
127. Ákærvaldið gegn Bjarna Magnúsi Aðalsteinssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum. Ítrekun	30/10	1707
128. Z-húsgögn h/f gegn Z s/f. Firma. Vörumerki. Sératkvæði	31/10	1715
129. Jón Hilmar Magnússon, Helga Guðrún Hilmarsdóttir og Hulda Fjóra Hilmarsdóttir gegn Gunnari Ásgeirssyni h/f. Útivistardómur	3/11	1725
130. Dánarbú Gísla Marínóssonar gegn Jóni Oddssyni.		

Útivistardómur	3/11	1725
131. Landeigendafélag Laxár og Mývatns gegn Páli Magnússyni. Útivistardómur. Ómaksbætur	3/11	1726
132. Páll Magnússon gegn Landeigendafélagi Laxár og Mývatns. Útivistardómur	3/11	1726
133. Ákærvaldið gegn Kristjáni Péturssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum, Ökuhraði, Sératkvæði ..	4/11	1727
134. Leifur Sveinsson gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík og gagnsök, Lögtak, Skattamál, Skyldusparnaður. Afturvirkni laga. Sératkvæði	4/11	1732
135. Ákærvaldið gegn Boga Brynjari Jónssyni. Hylming	4/11	1744
136. Gestur Janus Ragnarsson gegn bæjarfógetanum í Neskaupstað, Hafning máls, Málskostnaður	6/11	1748
137. Trésmiðjan Hvammur s/f gegn bæjarfógetanum í Neskaupstað, Lögtaksgærdi úr gildi felld	6/11	1749
138. Ákærvaldið gegn Erlu Bjarnadóttur. Kærumál. Kröfu um, að dómari víki sæti, hrundið	11/11	1751
139. Sjóvátryggingarfélag Íslands h/f gegn Jóhanni Ólafssyni. Bifreiðar. Umferðarlög. Vátrygging. Skaðabætur	11/11	1754
140. Félagsmálaráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og hreppsnefnd Fellahrepps f. h. hreppsins gegn Halldóri Vilhjálmsyni. Stjórnsýsla. Ógild stjórnarathöfn. Framkvæmd eignarnáms	11/11	1763
141. Þórður Jóhannesson gegn Árna Ingibjörnssyni. Vinnuslys. Skaðabótamál	11/11	1775
142. Ákærvaldið gegn Jóni Jónssyni. Skjalafals	12/11	1791
143. Véltak h/f gegn Hnit h/f. Mál felld niður. Málskostnaður	17/11	1794
144. Ákærvaldið gegn Guðmundi Steinssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	17/11	1794
145. Samgönguráðherra f. h. hafnarmálastofnunar ríkissins og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Grími Guttormssyni og gagnsök. Vinnusamningur	18/11	1797
146. Ævar Guðmundsson gegn Guðmundi Eyþórssyni. Kærumál. Frávísun	18/11	1806
147. Hreppsnefnd Grímsneshrepps gegn Helga Steinari Karlssyni. Lögteð. Synjað um lögteð, Sératkvæði ..	18/11	1809
148. Alþýðuhúsið h/f gegn Þorvaldi Ara Arasyni. Uppboð. Ómerking. Heimvísun	20/11	1811
149. Ingvar Björnsson gegn bæjarstjóranum í Hafnarfirði f. h. bæjarstjórnar Hafnarfjarðar. Sáttir. Sáttumleitun. Ómerking. Heimvísun. Sératkvæði	26/11	1817
150. Ákærvaldið gegn Emil Grétari Ásgeirssyni. Þjófnaður	26/11	1827

	Dómur	Bls.
151. Ákærvaldið gegn Birni Vilmundarsyni. Skjalafals	27/11	1831
152. Ákærvaldið gegn Birni Ragnari Morthens. Skjalafals	27/11	1892
153. Hjörtur Aðalsteinsson gegn Svani Pálssyni. Mál fellt niður. Málskostnaður	28/11	1896
154. Guðrún Austmar Sigurgeirsdóttir gegn Birni Magnússyni f. h. Faxe h/f vegna þrotabús Franklins Friðleifssonar. Mál fellt niður. Málskostnaður	28/11	1897
155. Sæljón h/f gegn Kristjáni Jenssyni. Útivistardómur	1/12	1898
156. Hildur Eysteinsdóttir gegn Margréti Lilju Guðmundsdóttur. Útivistardómur	1/12	1898
157. Ákærvaldið gegn Gústaf Grönvold. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	1/12	1899
158. Úrsúla Margrét Kristjánsdóttir gegn Þórði B. Bachmann, Björgu Kristófersdóttur og Brunabótafélegi Íslands. Bifreiðaárekstur. Skaðabótamál. Sératkvæði	1/12	1905
159. Garðhús h/f gegn bæjarstjóranum í Grindavík f. h. bæjarsjóðs. Skaðabótamál	4/12	1920
160. Ingibjörg Pálsdóttir gegn Hallgrími Magnússyni. Byggingargallar. Skaðabótamál. Sératkvæði	4/12	1927
161. Ákærvaldið gegn Sigurði Erni Ingólfssyni. Kærumál. Farbann. Heimvísun	4/12	1946
162. Gjaldheimtan í Reykjavík gegn Halldóri E. Malmberg. Skattamál. 12. gr. lögtakslaga nr. 29/1885. Sératkvæði	8/12	1948
163. Steinunn Agla Gunnarsdóttir og Guðrún Gunnarsdóttir gegn Auði Sigurðardóttur Wölstað, Arnþóru Sigurðardóttur, Þorsteini Sigurðssyni, Krístrúnu Haraldsdóttur, Guðmundi Helga Haraldssyni og Jóni Skaftasyni yfirborgarfégeta, skiptaráðanda í Reykjavík f. h. dánarbús Sigurðar Jónssonar. Lífsgjöld. Sératkvæði	11/12	1955
164. Ólafur Rúnar Gunnarsson gegn Birni Önnundarsyni. Bifreiðaárekstur. Útivist áfrýjanda í héraði	11/12	1958
165. Sigurður Helgason hæstaréttarlögmaður f. h. umboðsmanna lista óháðra kjósenda í Reykjaneskjördæmi, V-listans, gegn útvarpsráði. Lögbann. Frávísun	12/12	1961
166. Meyvant Meyvantsson gegn Steypustöðinni h/f. Umboð. Skuldamál. Vextir	16/12	1968
167. Hans Kristinsson gegn Gunnari Einarssyni. Uppboð. Skuldabréf. Sératkvæði	16/12	1974
168. Ákærvaldið gegn Sigurði Erni Ingólfssyni. Kærumál. Farbann	18/12	1979

II. NAFNASKRÁ.

A. Einkamál.

A	1415
Almennar Tryggingar h/f	713, 778, 1329
Akurey h/f	1596
Akureyrarbær	17
Alþýðuhúsið h/f	1811
Andrés Haraldsson	968
Anna Guðmundsdóttir	1091
Anna K. Jónsdóttir	1180
Arndís Sigurðardóttir	1527
Arnþóra Sigurðardóttir	1955
Áslaug Davidsen	768
Auðkúluhreppur	1115
Auðuns, Jón	949
Auður Sigurðardóttir Wölstað	1560, 1955
Auður Björg Sigurjónsdóttir	1544
Ármann Magnússon	1474
Árni Grétar Finnsson hæstaréttarlögmaður	948
Árni Ingibjörnsson	1775
Ásgeir M. Ásgeirsson	1
Ásmundur Ingimundarson	16
B	1415
Bachmann, Þórður B.	1905
Baldvin Jónsson	18
Bátaverkstæði Gunnlaugs og Trausta s/f	1396
Beck, Unnsteinn, skiptaráðandi	681
Bergs, Helgi, bæjarstjóri	17
Birgir Harðarson	951
Bjarni Þ. Guðmundsson	1474
Björn Magnússon	1897
Björn Önundarson	1958
Blaðaturninn h/f	950
Borgarsjóður Reykjavíkur	787
Borgarstjórinn í Reykjavík	787
Bragi Þór Stefánsson	681
Breiðholt h/f, þrotabú	681
Briem, Halldór Þ.	17
Brunabótafélag Íslands	1, 1654, 1905
Burgassi, Silvano	1224

	Bls.
Bæjarfógetinn í Neskaupstað	1748, 1749
Bæjarsjóður Grindavíkur	1920
Bæjarsjóður Kópavogs	1239
Bæjarstjórinn í Grindavík	1920
Bæjarstjórinn í Hafnarfirði	1817
Bæjarstjórn Hafnarfjarðar	1817
Böðvar Bragason skiptaráðandi	833
Böðvar Bjarnason s/f	698
Campbell, James B.	1692
Daníel Friðriksson	812
Davidson, Áslaug	768
Dánarbú Gísla Marínóssonar	1725
Dánarbú Guðmundar Jóns Magnússonar	957
Dánarbú Guðna Ívars Oddssonar	948
Dánarbú Jóns Þórs Egilssonar	1654
Dánarbú Margeirs Jóns Magnússonar	957
Dánarbú Margrétar Jóhannesdóttur	768
Dánarbú Ole Omundsen	768
Dánarbú Sigurðar Jónssonar	1560, 1955
Dómsmálaráðherra	41
Edda Ólafsdóttir	1455
Eggert Ó. Sigurðsson	833
Eigandi Stóra-Botns	1317
Eigendur Leirvogstungu	920
Eigendur Litla-Botns	1317
Einar Matthías Einarsson	1510
Einar Sverrir Einarsson	41
Einar Th. Hallgrímsson	839
Einar Valur Ingimundarson	1068
Einar M. Jóhannesson	66
Eiríkur Ásmundsson	916
Eiríkur Brynjólfsson	1180
Eiríkur Ketilsson	1669
Eydal, Ingimar	1654
Eysteinn Georgsson	24
Eysteinn Guðmundsson	675
Fasteignahöllin	1542
Fasteignatorgið	1621
Faxi h/f	1897
Fellahreppur	1763
Félag íslenskra atvinnuflugmanna	1409
Félag íslenskra iðnrekenda	787
Félag íslenskra stórkaupmanna	2
Félagsmálaráðuneyti	1065
Félagsmálaráðherra	1065, 1763

	Bls.
Fiskveiðasjóður Íslands	1168
Fjármálaráðherra	17, 46, 686, 920, 1034, 1426, 1763, 1797
Flugleiðir h/f	1409
Franklín Friðleifsson, þrotabú	1897
Friðrik Haraldsson	948
Frosti Frostason	1405
G. Albertsson, útflutningsverslun og vörumiðlun	1224
Garðar Mýrdal	1180
Garðhús h/f	1920
Geir Gunnar Geirsson	1510
Geir Waage	1180
Gerald Häsler	1627
Gestur Janus Ragnarsson	1748
Gisli Marínósson, dánarbú	1725
Gjaldheimtan í Reykjavík	32, 880, 1167, 1732, 1948
Grace Haugen	768
Grétar Haraldsson	880
Grímsneshreppur	1809
Grímur Guttormsson	1797
Guðbjörn Guðjónsson, heildverslun	1198, 1510
Guðjón Styrkársson	32
Guðjónína Jóhannesdóttir	768
Guðlaugur Kristófersson	1527
Guðmundur Eypórsson	1806
Guðmundur Helgi Haraldsson	1560, 1955
Guðmundur Lárusson	1702
Guðmundur Magnússon	920
Guðmundur Jón Magnússon, dánarbú	957
Guðmundur Þórðarson	948
Guðni Ívar Oddsson, dánarbú	948
Guðný Jónsdóttir	1585
Guðrún Gunnarsdóttir	1560, 1955
Guðrún Sigurðardóttir	31, 949
Guðrún Austmar Sigurgeirsdóttir	1897
Gunnar Ásgeirsson h/f	1725
Gunnar Einarsson	1974
Gunnar I. Hafsteinsson	1362
Gunnlaugur Ástgeirsson	1180
Gunnlaugur og Trausti s/f, bátaverkstæði	1396
Gunnvör Rögnvaldsdóttir	31, 949
Hafnamálastofnun ríkisins	1797
Hafnarfjarðarkaupstaður	1817
Hagtrygging h/f	18
Halldór Þ. Briem	17
Halldór Guðmundsson	16

	Bls.
Halldór E. Malmberg	1948
Halldór Ármann Sigurðsson	1180
Halldór Vilhjálmsson	1763
Halldóra Gísladóttir	1232
Hallgrímur Valur Hafliðason	1702
Hallgrímur Magnússon	1927
Hannes Pétursson	1596
Hans Kristinsson	1974
Haraldur Jóhannsson	1621
Harry Warhaug	768
Haugen, Grace	768
Haukur Benediktsson	66
Heildverslun Guðbjörns Guðjónssonar	1198, 1510
Heilbrigðisráðherra	1068
Heilbrigðisráðuneyti	1068
Helga Guðrún Hilmarsdóttir	1725
Helgi Bergs bæjarstjóri	17
Helgi Eyjólfsen	1317
Helgi Steinar Karlsson	1809
Hermann Sigurðsson	1627
Hildur Eysteinsdóttir	1898
Hjörtur Aðalsteinsson	1896
Hlynur Þór Magnússon	920
Hnit h/f	1794
Hraðbraut s/f	1239
Hraðfyrstistöðin í Reykjavík h/f	1168
Hreiðar Svavarsson	957
Hreppsnefnd Fellahrepps	1763
Hreppsnefnd Grímsneshrepps	1809
Hulda Fjóla Hilmarsdóttir	1725
Hulda Þorvaldsdóttir	1489
Húsamiðlun s/f	949
Húsatryggingar Reykjavíkur	787
Hvalfjarðarstrandarhreppur	1317
Högni Ágústsson	1207
Hörður Ólafsson hæstaréttarlögmaður	1198, 1544
Häsler, Gerald	1627
Iðnaðarbanki Íslands h/f	787
Inga Arnórsdóttir	1692
Ingibjörg Eggertsdóttir	833
Ingibjörg Einarsdóttir	1232
Ingibjörg Pálsdóttir	1927
Ingimar Eydal	1654
Ingvar Björnsson	1817
Íslenskt verktak h/f	1115

James B. Campbell	1692
Járnsmiðjan Varmi h/f	17
Jensen, Sverre	768
Jóhann Egilsson	943
Jóhann Guðmundsson	778
Jóhann Ólafsson	1754
Jón Auðuns	949
Jón M. Bjarnason	1008
Jón Þór Egilsson, dánarbú	1654
Jón L. Guðnason	1207
Jón Helgason	1317
Jón Guðni Kristjánsson	1180
Jón Hilmar Magnússon	1725
Jón Oddsson	1725
Jón Ólafsson	1455
Jón Skaftason skiptaráðandi í Reykjavík	957, 1065, 1669, 1955
Jón Þorkelsson	1317
Jónas Haraldsson	1585
Jónína Guðmundsdóttir	1207
Jósef Guðbjartsson	1542
Július Helgason, þrotabú	1669
Jökull h/f	698
Karl Helgason	839
Katrín Indiana Valentínusdóttir	827
Kaupmannasamtök Íslands	2
Kári Einarsson	1329
Kirkjusandur h/f	1362
Kjartan Gunnarsson	1180
Kjartan Jónsson	1291
Kópavogskaupstaður	1239
Kristinn Björnsson héraðsdómslögmaður	950
Kristinn Einarsson	1008
Kristinn Einarsson hæstaréttarlögmaður	1224
Kristín Kristjánsdóttir	951
Kristín Stefánsdóttir	950
Kristján Guðmundsson	745
Kristján Jensson	1898
Kristján Júlíusson	1232
Kristján Grétar Marteinson	1
Kristrún Haraldsdóttir	1560, 1955
Landsbanki Íslands	1585
Landeigendafélag Laxár og Mývatns	1726
Landflutningar h/f	1545
Landssamband iðnaðarmanna	787
Laxá og Mývatn, landeigendafélag	1726

	Bls.
Lási Kokkur h/f	950
Leifur Sveinsson	1732
Leirvogstunga, eigendur	920
Listi óháðra kjósenda í Reykjaneskjördæmi	1961
Litli-Botn, eigendur	1317
Logi Guðbrandsson hæstaréttarlögmaður	1034
Lúðvík J. Hauksson	819
Lúther Garðar Sigurðsson	992
Lögmannafélag Íslands	1544
Magnús Ásgeirsson	839
Malmberg, Halldór E.	1948
Margeir Jón Magnússon, dánarbú	957
Margrét Vala Grétarsdóttir	24
Margrét Lilja Guðmundsdóttir	1898
Margrét Jóhannesdóttir, dánarbú	768
Málfríður Þorkelsdóttir	1317
Málning h/f	681
Menntamálaráðherra	686
Meyvant Meyvantsson	1978
Mýrdal, Garðar	1180
Ole Omundsen, dánarbú	768
Oliufélagið h/f	713
Omundsen, Ole, dánarbú	768
Ormar Þorgrímsson	1451
Ólafur Erlingsson	16
Ólafur Pálsson	778
Ólafur Rúnar Gunnarsson	1958
Ólafur Ragnar Sigurðsson	839
Ómar Egilsson, þrotabú	827
Óskar Gíslason	675
Páll Magnússon	1726
Pedersen, Marie	768
Pétur Geirsson	1317
Pylsuskálinn s/f	1167
Raðhús h/f	1405
Raffell h/f	1426
Ragnar Guðmundsson	951
Ragnar Ólafsson	1455
Ríkissaksóknari	41, 1034
Ríkissjóður	17, 41, 686, 920, 1034, 1426, 1763, 1797
Rúnar Smáráson	1
Samábyrgð Íslands á fiskiskipum	1168
Samgönguráðherra	745, 1474, 1797
Samgönguráðuneyti	745
Seðlabanki Íslands	1585

Sigfús Ólafsson	1455
Sigríður Magnúsdóttir	1451
Sigríður Ólafsdóttir	1455
Sigríður Skarphéðinsdóttir	1702
Sigríður Þorkelsdóttir	1317
Sigurbjörn Sigmarsson	1455
Sigurður Eggertsson	833
Sigurður Guðmundsson	1091
Sigurður Helgason hæstaréttarlögmaður	1961
Sigurður M. Helgason skiptaráðandi	957
Sigurður Hjálmarsson	18
Sigurður Jónsson, dánarbú	1560, 1955
Sigurður Kristinsson	1544
Sigurður Ólafur Kristinn Þorbjarnarson	992
Sigurður og Júlíus h/f	1008
Sigurjón Ragnarsson	948
Sigurlaug Ólafsdóttir	1455
Silvano Burgassi	1224
Sildarvinnslan h/f	916
Sjófang h/f	698
Sjóvátryggingarfélag Íslands h/f	675, 1734
Skipasmíðastöðin Skipavík h/f	745
Skipavík h/f, skipasmíðastöð	745
Skiptaráðandinn í Árnessýslu	1451
Skiptaráðandinn í Kópavogsskaupstað	768
Skúli Pálsson hæstaréttarlögmaður	768
Skúli Thoroddsen	1232
Stálvinnslan h/f	968
Steingrímur Guðmundsson	1544
Steinunn Agla Gunnarsdóttir	1560, 1955
Steypustöðin h/f	1978
Stóri-Botn, eigandi	1317
Stykkishólmshreppur	745
Svanhildur Sigfúsdóttir	1455
Svanur Pálsson	1896
Sveinbjörn Kristjánsson	31, 949
Sveinn Aðalsteinsson	1651
Sverre Jensen	768
Sæljós h/f	1898
Thoroddsen, Skúli	1232
Trésmiðjan Hvammur s/f	1749
Tryggvi Agnarsson	1180
Unnsteinn Beck skiptaráðandi	681
Úlfar Örn Harðarson	1
Úrsúla Margrét Kristjánsdóttir	1905

	Bls.
Útvarpsráð	1961
Úthlutunarmenn atvinnuleyfa leigubifreiðastjóra í Reykjavík .	1474
Valur Sigurbergsson	998
Varmi, járnsmiðja h/f	17
Vegagerð ríkisins	920
Veiðifélag Þverár	1291
Verðlagsnefnd	2
Verslunarráð Íslands	2
Vélbátatrygging Reykjaness	1168
Vélsmiðja Hafnarfjarðar h/f	812, 819
Véltak h/f	1794
Vinnuveitendasamband Íslands	1409
V-listinn, listi óháðra kjósenda í Reykjaneskjördæmi	1961
Waage, Geir	1180
Warhaug, Harry	768
Wölstad, Auður Sigurðardóttir	1560, 1955
Zeta s/f	1715
Z-húsgögn h/f	1715
Þengill s/f	880
Þorgeir Þorkelsson	1545
Þorsteinn Sigurðsson	1560, 1955
Þorsteinn Þórarinnsson	998
Þorvarður Guðmundsson	1396
Þorvaldur Ari Arason	1811
Þórarinn Steingrímsson	1651
Þórður B. Bachmann	1905
Þórður Jóhannesson	1775
Þórður Ragnarsson	1489
Þórdís Rögnvaldsdóttir	943
Þórshöll h/f	686
Þrotabú Breiðholts h/f	681
Þrotabú Franklins Friðleifssonar	1897
Þrotabú Júlíusar Helgasonar	1669
Þrotabú Ómars Egilssonar	827
Þröstur Halldórsson	1
Þverá, veiðifélag	1291
Ævar Guðmundsson	1806

B. *Opinber mál.*

Albert Klahn Skaftason	89
Árni Brynjólfsson	1126
Árni Pétursson Lund	1225
Bergþór Guðjónsson	1680
Bernharð Smári Jónsson	1673
Bjarni Magnús Aðalsteinsson	1707

Bjarni Leifur Pétursson	1236, 1642
Björn Ragnar Morthens	1892
Björn Vilmundarson	1831
Bogi Brynjar Jónsson	1744
Ciesielski, Sævar Marínó	89
Eðvarð Lövdahl	1446
Emil Grétar Ásgeirsson	1827
Erla Bjarnadóttir	946, 1751
Erla Bolladóttir	89
Friðrik Björnsson	1225
Grétar Þórarinn Vilhjálmsen	883
Gröndal, Þórður	1146
Grönvold, Gústaf	1898
Guðbergur Guðjónsson	1519
Guðjón Kristinn Pálsson	1126
Guðjón Skarphéðinsson	89
Guðjón Tómasson	1146
Guðmundur Antonsson	883
Guðmundur Ómar Friðleifsson	1378
Guðmundur Jóhannes Kristjánsson	1501
Guðmundur Steinsson	1794
Gústaf Grönvold	1899
Halldór Sævar Kristjánsson	1572
Hallmar Thomsen	909
Hannes Höjgaard Jónsson	722, 733
Hinrik Jón Þórisson	1483
Hjálmar Andrés Jónsson	1360
Holberg Másson	1568
Hörður Thor Morthens	941
Ingólfur Bárðarson	1126
Ingví Rafn Jóhannsson	1126
Jenný Kristín Grettisdóttir	1021
Jóhann Bjarnason	1344
Jóhann Svavar Ísleifsson	673
Jóhann Jóhannsson	742
Jón Ólafsson Friðgeirsson	33
Jón Guðlaugsson	1558
Jón Bergmann Ingimagnsson	1578
Jón Jónsson	1791
Jón Páll Guðmundsson	1126
Jón Þórarinn Sveinsson	1146
Július Sæberg Ólafsson	1146
Karl Börlös Jensen Árnason	25
Kristján Pétursson	1727
Kristján Viðar Viðarsson	89

	Bls.
Lund, Árni Pétursson	1225
Lövdahl, Eðvarð	1446
March, Steven Arthur	1522
Morthens, Björn Ragnar	1892
Morthens, Hörður Thor	941
Sigurður Örn Ingólfsson	1946, 1979
Sigurður Mikaelsson	13
Sigurður Markús Sigurðsson	1222
Steinar Steinsson	1146
Steven Arthur March	1522
Svavar Kristjánsson	1126
Sveinn A. Sæmundsson	1146
Sævar Marínó Ciesielski	89
Sævar Örn Helgason	1479
Thomsen, Hallmar	909
Tryggvi Rúnar Leifsson	89
Uni Þór Pétursson	976
Viðar Björnsson	1491
Þorfinnur Kristjánsson	1515
Þorvaldur Ari Arason	1647
Þórður Gröndal	1146
Þórður Magnússon	702
Örn Sigfússon	1651

III. SKRÁ

um lög og reglugerðir, samþykktir o. fl., sem vitnað er til
í LI. bindi hæstaréttardóma.

1877, nr. 23, 14. desember. Lög um tekjuskatt.

— 1444.

1878, nr. 3, 12. apríl. Lög um skipti á dánarbúum, félagsbúum o. fl.

V. kafli — 839.

VI. kafli — 832.

15. gr. — 836, 837.

16. gr. — 832, 836.

23. gr. — 1672.

35. gr. — 945.

64. gr. — 832.

90. gr. — 1490, 1672.

1885, nr. 19, 16. desember. Lög um lögtak og fjárnám án undanfarins
dóms eða sáttar.

1. gr. — 1734, 1810.

7. gr. — 882, 1750, 1810.

12. gr. — 1948, 1952, 1954.

1887, nr. 19, 4. nóvember. Lög um aðför.

33. gr. — 1810.

46. gr. — 685.

51. gr. — 1750.

52. gr. — 1750.

53. gr. — 999.

1895, nr. 19, 2. október. Lög um stefnur til æðri dóms í skiptamálum.

1. gr. — 1561.

1903, nr. 42, 13. nóvember. Lög um verslunarskrá, firmu og prokúra-
umboð.

6. gr. — 1717, 1733.

10. gr. — 1717, 1719, 1721.

1905, 1, 7. júlí. Alþjóðasamningur um einkamálaréttarfarfarsákvæði.

— 1224.

1905, nr. 14, 20. október. Lög um fyrningu skulda og annarra kröfu-
réttinda.

3. gr. — 1557.

8. gr. — 830.

11. gr. — 1557.

1907, nr. 57, 22. nóvember. Vegalög.

— 937.

35. gr. — 924.
1917, nr. 61, 14. nóvember. *Lög um framkvæmd eignarnáms.*
— 923, 925, 932.
1919, nr. 41, 28. nóvember. *Lög um landamerki o. fl.*
14. gr. — 1319
1921, nr. 55, 27. júní. *Lög um skipulag kaupúna og sjávarþorpa.*
17. gr. — 1764.
1921, nr. 72, 27. júní. *Lög um afsal- og veðmálábækur Mýra- og Borgarfjarðarsýslu.*
4. gr. — 1324.
6. gr. — 1324.
1922, nr. 39, 19. júní. *Lög um lausafjárkaup.*
28. gr. — 1529, 1539.
42. gr. 86, 1538.
47. gr. — 67.
1923, nr. 15, 20. júní. *Vatnalög.*
140. gr. — 925.
144. gr. — 1773.
1923, nr. 20, 20. júní. *Lög um réttindi og skyldur hjóna.*
— 776.
VII. kafli — 832.
47. gr. — 839.
1924, nr. 41, 4. júní. *Vegalög.*
27. gr. — 924.
1927, nr. 50, 31. maí. *Lög um skemmtanaskatt og Þjóðleikhús.*
— 688.
1929, nr. 25, 14. júní. *Lög um gjaldþrotaskipti.*
17. gr. — 1176.
33. gr. — 1672.
1929, nr. 88, 25. október. *Reglugerð um bifreiðatryggingar.*
1. gr. — 1755, 1760.
3. gr. — 714, 716, 717, 1759.
1932, nr. 67, 29. júní. *Reglugerð um breytingu á reglugerð frá 25. október 1929 um bifreiðatryggingar.*
1. gr. — 1755.
1933, nr. 84, 19. júní. *Lög um varnir gegn óréttmætum verslunarháttum.*
9. gr. — 1717, 1719, 1721, 1722, 1723, 1724.
1933, nr. 93, 19. júní. *Víxillög.*
1. gr. — 955, 1808.
2. gr. — 1808.
1933, nr. 84, 19. júní. *Lög um tékka.*
32. gr. — 1308.
1933, nr. 101, 19. júní. *Vegalög.*
27. gr. — 925.

1936, nr. 7, 1. febrúar. *Lög um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga.*

32. gr. — 960, 1069, 1083, 1090, 1314, 1315, 1416, 1421, 1423.

1936, nr. 85, 23. júní. *Lög um meðferð einkamála í héraði.*

X. kafli — 1244.

XVII. kafli — 953, 955, 1510.

5. gr. — 951, 1817, 1949.

8. gr. — 1234.

15. gr. — 684.

16. gr. — 684.

19. gr. — 684.

36. gr. — 1406.

45. gr. — 11.

46. gr. — 10, 1182, 1235.

54. gr. — 715, 1655, 1775.

66. gr. — 1182.

67. gr. — 3, 4, 1182.

68. gr. — 1414.

69. gr. — 85, 1510.

70. gr. — 956.

78. gr. — 1809, 1810, 1817.

81. gr. — 1463.

89. gr. — 1234.

104. gr. — 1514.

105. gr. — 68.

106. gr. — 1817, 1818.

108. gr. — 68, 1453.

113. gr. — 68.

116. gr. — 68.

118. gr. — 1405, 1543, 1756, 1818, 1824, 1960.

125. gr. — 1478.

131. gr. — 1475.

136. gr. — 1271.

144. gr. — 1245.

173. gr. — 1065.

177. gr. — 12.

180. gr. — 68, 1235.

183. gr. — 1224, 1225.

190. gr. — 1807.

191. gr. — 1406.

193. gr. — 684, 1319, 1595.

200. gr. — 67, 1245, 1249.

205. gr. — 1629.

207. gr. — 951, 955, 956.

208. gr. — 953, 956, 1512, 1513, 1514.

209. gr. — 1510, 1512, 1513, 1514.
223. gr. — 1453.
1937, nr. 127, 8. desember. *Reglugerð um skemmtanaskatt.*
4. gr. — 688.
1938, nr. 47, 11. júní. *Lög um fasteignasölu.*
4. gr. — 1631, 1624, 1626.
1938, nr. 64, 11. júní. *Lög um breytingu á lögum nr. 55, 27. júní 1931 um skipulag kauptúna og sjávarþorpa.*
— 1764.
1938, nr. 80, 11. júní. *Lög um stéttarfélög og vinnudeilur.*
7. gr. — 999.
44. gr. — 1410, 1411, 1413.
67. gr. — 1409.
69. gr. — 1414.
1940, nr. 19, 12. febrúar. *Almenn hegningarlög.*
XV. kafli — 565.
XVII. kafli — 1238.
XXVI. kafli — 56, 57, 1238, 1450, 1485.
2. gr. — 31, 100, 130, 1392, 1395, 1502, 1509, 1682, 1707, 1737, 1899, 1904.
15. gr. — 889.
16. gr. — 886, 889, 908.
20. gr. — 725, 736, 1494, 1498, 1526.
22. gr. — 99, 129, 136, 144, 282, 630.
50. gr. — 1395.
53. gr. — 1395.
54. gr. — 1395.
57. gr. — 670, 671, 915, 1500, 1501, 1646, 1833, 1834, 1891, 1893, 1895.
60. gr. — 130, 1892.
62. gr. — 908.
68. gr. — 1647, 1648, 1649, 1650.
70. gr. — 128, 669, 670, 886.
71. gr. — 670, 673, 674, 723, 733, 741, 1345, 1359, 1361, 1362, 1395, 1492, 1500, 1509, 1518, 1520, 1574, 1674, 1714, 1745.
72. gr. — 131, 723, 733, 1492, 1500, 1520, 1642, 1828.
73. gr. — 131, 293.
74. gr. — 1021, 1033, 1359.
75. gr. — 1021, 1033, 1359.
76. gr. — 132, 669, 670, 723, 887, 1033, 1345, 1359, 1747, 1893.
77. gr. — 30, 130, 131, 669, 670, 704, 723, 731, 733, 741, 887, 912, 1345, 1359, 1361, 1492, 1500, 1682, 1833, 1895.
78. gr. — 130, 131, 669, 733, 741, 887, 1491, 1492, 1500, 1642, 1646, 1892, 1895.

81. gr. — 1888.
112. gr. — 89, 99, 129, 136, 282, 630.
124. gr. — 92, 99, 129.
142. gr. — 565, 1709.
148. gr. — 130, 145, 648, 1523, 1673.
149. gr. — 1523.
155. gr. — 36, 138, 139, 308, 309, 316, 742, 743, 912, 914, 915,
1491, 1520, 1642, 1643, 1792, 1793, 1827, 1833, 1836,
1891, 1892, 1895, 1980.
157. gr. — 101, 139, 316.
164. gr. — 131, 136, 293, 1345, 1346, 1358.
194. gr. — 137, 304.
211. gr. — 93, 98, 99, 128, 129, 136, 143, 144, 282, 629, 630,
884, 886, 888, 889, 890, 1021, 1023, 1033, 1649.
215. gr. — 93, 98, 128, 886.
217. gr. — 707.
218. gr. — 93, 98, 128, 886, 1642.
221. gr. — 92, 99, 129, 283.
244. gr. — 57, 128, 130, 131, 137, 138, 140, 141, 144, 305, 307,
308, 317, 326, 725, 734, 735, 736, 740, 743, 890, 1483,
1491, 1494, 1498, 1520, 1521, 1642, 1828, 1830.
248. gr. — 139, 316, 724, 736, 743, 891, 1315, 1980.
251. gr. — 1523, 1526.
254. gr. — 58, 130, 138, 140, 141, 308, 317, 1494, 1499, 1746, 1747.
255. gr. — 131, 723, 731, 735, 741, 1492, 1520, 1642, 1745.
259. gr. — 131, 707, 712, 886.
264. gr. — 1084.
1941, nr. 30, 27. júní. *Lög um fjarskipti.*
13. gr. — 933.
1942, nr. 14, 15. maí. *Lög um lækna ráð.*
— 871.
1942, nr. 16, 4. júlí. *Lög um málflytjendur.*
2. gr. — 1206.
5. gr. — 1234, 1235.
7. gr. — 1203.
8. gr. — 1198, 1199, 1200.
9. gr. — 1203.
1942, nr. 192, 24 nóvember. *Reglugerð um starfsháttu lækna ráðs.*
— 871.
1944, nr. 33., 17. júní. *Stjórnarskrá lýðveldisins Íslands.*
40. gr. — 696, 697, 1733, 1734, 1735, 1737, 1738, 1742.
41. gr. — 1733, 1734, 1735, 1742.
42. gr. — 1733, 1734, 1735, 1742.
60. gr. — 1966.
65. gr. — 16, 55, 57, 943, 1041, 1224, 1796.

67. gr. — 697, 745, 924, 931, 932, 934, 939, 1450, 1485, 1488.
72. gr. — 1526, 1733, 1734, 1735, 1739, 1741, 1742.
77. gr. — 1734, 1735, 1738, 1739.
- 1945, nr. 70, 12. apríl. Lög um fasteignamat.
2. gr. — 838.
- 1946, nr. 29, 23. apríl. Lög um hafnargerðir og lendingabætur.
1. gr. — 764.
6. gr. — 764.
- 1947, nr. 34, 22. apríl. Vegalög.
27. gr. — 925.
- 1948, nr. 44, 5. apríl. Lög um vísindalega verndun fiskimiða landgrunnsins.
— 981, 991.
- 1949, nr. 18, 22 mars. Lög um kyrrsetningu og lögbann.
1. gr. — 918, 1966.
3. gr. — 1963.
23. gr. — 1181.
26. gr. — 918, 1962, 1966.
27. gr. — 1181.
- 1949, nr. 57, 25. maí. Lög um nauðungaruppboð.
4. gr. — 1975.
7. gr. — 1812.
- 1950, nr. 46, 22. maí. Lög um breytingu á lögum nr. 85/1936 um meðferð einkamála í héraði.
1. gr. — 951, 1817.
- 1954, nr. 25, 13. apríl. Lög um brunatryggingu í Reykjavík.
— 792.
6. gr. — 810.
- 1954, nr. 20, 8. mars. Lög um váttryggingarsamninga.
— 889.
3. gr. — 721.
15. gr. — 714.
18. gr. — 783, 785, 1339, 1342.
24. gr. — 810, 811, 1334.
37. gr. — 1924.
38. gr. — 1924.
39. gr. — 779.
45. gr. — 1332, 1339, 1342.
50. gr. — 1332, 1333, 1342.
51. gr. — 1332, 1333, 1339, 1341, 1342, 1343, 1344.
- 1954, nr. 38, 14. apríl. Lög um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.
— 1083.
1. gr. — 1088.
4. gr. — 1069, 1088.

6. gr. — 1036.
9. gr. — 1058, 1063.
33. gr. — 1063.
- 1954, nr. 69, 24. apríl. Lög um breytingu á lögum nr. 41, 28. nóvember 1919 um landamerki o. fl.
1. gr. — 1319.
- 1955, nr. 22, 3. maí. Lög um breytingar á almennum hegningarlögum nr. 19, 12. febrúar 1940.
— 707, 915.
4. gr. — 670, 671, 1500, 1501, 1833, 1834, 1891, 1893.
- 1955, nr. 25, 7. maí. Lög um breytingu á lögum nr. 23, 16. febrúar 1953 um leigubifreiðar í kaupstöðum.
— 1474, 1476.
- 1956, nr. 20, 1. mars. Lög um breytingu á almennum hegningarlögum nr. 19, 12. febrúar 1940.
— 707, 712.
- 1957, nr. 50, 5. júní. Lög um menningarsjóð og menntamálaráð.
3. gr. — 687.
7. gr. — 688.
- 1958, nr. 16, 9. apríl. Lög um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og um rétt þess og fastra starfsmanna til launa vegna sjúkdóms- og slysaforfalla.
1. gr. — 968, 973, 974, 975, 1804.
- 1960, nr. 10, 22. mars. Lög um söluskatt.
9. gr. — 692, 694.
- 1960, nr. 57, 12. apríl. Reglugerð um ökukennslu, próf ökumanna o. fl.
42. gr. — 1673.
- 1960, nr. 30, 25. maí. Lög um skipan innflutnings- og gjaldeyrismála o. fl.
7. gr. — 1591.
- 1960, 54, 14. júní. Lög um verðlagsmál.
— 8, 11, 1160, 1161, 1165.
3. gr. — 8, 9, 11, 12, 1129, 1131, 1141, 1143, 1144, 1150, 1160, 1162, 1163, 1164, 1166.
4. gr. — 1129, 1144, 1150, 1166.
6. gr. — 3.
20. gr. — 1129, 1145, 1150, 1166.
- 1960, nr. 58, 28. júní. Lög um bann við okri, dráttarvesti o. fl.
7. gr. — 1416, 1418, 1421, 1423, 1425.
- 1961, nr. 10, 29. mars. Lög um Seðlabanka Íslands.
I. kafli — 1589, 1591.
V. kafli — 1589, 1591.
3. gr. — 1950, 1593.
4. gr. — 1591, 1593, 1594.
18. gr. — 1589, 1591, 1593.

26. gr. — 1593.
- 1961, nr. 31, 24. mars. *Lög um breytingu á almennum hegningarlögum nr. 19, 12. febrúar 1940.*
7. gr. — 1647, 1648, 1649, 1650.
- 1961, nr. 36, 29. mars. *Ábúðarlög.*
5. gr. — 1457.
7. gr. — 1457.
9. gr. — 1457, 1458, 1459.
30. gr. — 1458.
36. gr. — 1458.
- 1961, nr. 68, 29. mars. *Lög um lögskráningu sjómanna.*
4. gr. — 981, 991.
6. gr. — 981, 991.
15. gr. — 981, 982, 991.
- 1961, nr. 82, 21. ágúst. *Lög um meðferð opinberra mála.*
67. gr. — 42, 55, 56.
- 1962, nr. 8, 14. mars. *Erfðalög.*
- 776.
14. gr. — 994, 997.
15. gr. — 994, 995, 997.
54. gr. — 1563, 1567.
- 1962, nr. 20, 16. apríl. *Lög um breytingu á lögum nr. 10, 29. mars 1961 um Seðlabanka Íslands.*
- 1591, 1593.
- 1962, nr. 58, 18. apríl. *Lög um breytingu á lögum nr. 29, 9. apríl 1947 um vernd barna og ungmenna.*
12. gr. — 1123.
- 1962, nr. 60, 21. apríl. *Lög um verkamannabústaði.*
- 1820.
4. gr. — 1824, 1875.
6. gr. — 1820, 1822, 1823, 1824.
- 1962, nr. 71, 28. apríl. *Lög um breytingu á lögum nr. 63/1961 um lögskráningu sjómanna.*
- 981.
- 1962, nr. 81, 21. júní. *Reglugerð um aðstöðugjald.*
- 1119.
8. gr. — 1117, 1120, 1123, 1125.
12. gr. — 1118.
- 1963, nr. 77, 18. apríl. *Auglýsing um skipulag í Fellahreppi.*
- 1764, 1767.
- 1963, nr. 73, 15. maí. *Reglugerð um viðauka við reglugerð nr. 137 frá 1937 um skemmtanaskatt.*
- 688.
- 1963, nr. 19, 12. desember. *Lög um fullnustu refsídóma, sem kveðnir hafa verið upp í Danmörku, Finnlandi, Noregi eða Svíþjóð o. fl.*

3. gr. — 1568, 1571.
4. gr. — 1571.
20. gr. — 1568.
22. gr. — 1568, 1571.
1963, nr. 66, 31. desember. *Siglingalög*.
8. gr. — 1780.
216. gr. — 1177, 1178.
1963, nr. 71, 30. desember. *Vegalög*.
X. kafli — 922.
61. gr. — 925.
1964, nr. 19, 21. maí. *Skipulagslög*.
27. gr. — 1764, 1767, 1771, 1773.
29. gr. — 925, 935.
1964, nr. 31, 15. maí. *Reglugerð um gerð og búnað ökutækja o. fl.*
— 676, 679.
1964, nr. 34, 21. maí. *Lög um loftferðir*.
— 1343.
1965, nr. 35, 8. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 60/1962 um verka-*
mannabústaði.
— 1895.
1965, nr. 45, 12. maí. *Lög um eftirlit með útlendingum*.
15. gr. — 1523, 1526.
1966, nr. 33, 26. apríl. *Lög um fuglaveiðar og fuglafriðun*.
2. gr. — 1228, 1230.
5. gr. — 1231.
37. gr. — 1228, ..1230.
1967, nr. 48, 29. apríl. *Hafnalög*.
16. gr. — 747.
1968, nr. 40, 23. apríl. *Umferðarlög*.
24. gr. — 887.
25. gr. — 673, 674, 707, 1346, 1358, 1361, 1362, 1392, 1393, 1394,
1395, 1502, 1503, 1508, 1517, 1674, 1681, 1707, 1708,
1713, 1900.
26. gr. — 25, 27, 30, 1915, 1917.
27. gr. — 1674, 1707, 1708, 1713.
28. gr. — 1673.
37. gr. — 26, 27, 30, 1729, 1731, 1915, 1917, 1919.
38. gr. — 1682, 1683, 1729.
45. gr. — 1658, 1907, 1915, 1917, 1919.
47. gr. — 1658, 1917.
48. gr. — 19, 20, 22, 23, 26, 30, 679, 1655, 1659, 1667, 1752.
49. gr. — 1655, 1658, 1729, 1731, 1752, 1907, 1915, 1917.
50. gr. — 1579, 1583, 1682, 1683, 1727, 1729, 1915, 1917.
65. gr. — 19, 20.
67. gr. — 1757, 1906, 1915, 1917.

68. gr. — 675, 680, 1915, 1917, 1919.
69. gr. — 675, 1757, 1919.
70. gr. — 675, 1755, 1915.
74. gr. — 675, 717, 1656, 1915.
80. gr. — 27, 31, 673, 674, 707, 712, 947, 1346, 1361, 1362, 1392, 1393, 1395, 1502, 1503, 1508, 1517, 1518, 1574, 1579, 1674, 1682, 1683, 1707, 1714, 1729, 1731, 1752, 1900, 1904.
81. gr. — 673, 674, 707, 712, 1346, 1361, 1362, 1393, 1395, 1479, 1482, 1517, 1574, 1575, 1584, 1675, 1682, 1683, 1691, 1707, 1714, 1729, 1732, 1900, 1904.
- 1968, nr. 41, 2. maí. *Lög um verslunaratvinnu.*
— 1837.
4. gr. — 1650.
- 1968, nr. 47, 2. maí. *Lög um vörumerki.*
4. gr. — 1716.
13. gr. — 1716, 1721.
14. gr. — 1716, 1717, 1721, 1722, 1724.
15. gr. — 1716.
25. gr. — 1722, 1724.
37. gr. — 1722, 1724.
- 1968, nr. 74, 12. nóvember. *Lög um ráðstafanir vegna ákvörðunar Seðlabanka Íslands um nýtt gengi íslenskrar krónu.*
— 9.
- 1969, nr. 12, 17. mars. *Lög um hollustuhætti og heilbrigðiseftirlit.*
— 1069, 1083, 1090.
8. gr. — 1088.
- 1969, apríl. *Íslenskur staðall nr. 30 um almenna útboðssamningsskilmála við verktakaframkvæmdir.*
11. gr. — 1012.
12. gr. — 1018.
- 1969, nr. 12, 17. mars. *Lög um hollustuhætti og heilbrigðiseftirlit.*
— 1069, 1083, 1090.
8. gr. — 1078.
- 1969, nr. 59, 28. maí. *Lög um tollheimtu og tolleftirlit.*
54. gr. — 700, 701.
- 1969, nr. 73, 28. maí. *Lög um Stjórnarráð Íslands.*
— 1765.
- 1969, nr. 82, 2. júlí. *Áfengislög.*
18. gr. — 138, 307.
24. gr. — 673, 674, 707, 712, 1346, 1358, 1362, 1392, 1393, 1502, 1503, 1508, 1517, 1574, 1674, 1675, 1682, 1683, 1691, 1707, 1708, 1713, 1900, 1904.
33. gr. — 673, 671, 1336, 1361, 1362, 1508, 1517, 1683, 1904.
39. gr. — 138, 307.

45. gr. 707, 712, 1392, 1393, 1502, 1503, 1517, 1574, 1674, 1682, 1707, 1708, 1899, 1900.
- 1969, nr. 257, 28. nóvember. *Reglugerð um ávana- og fíkniefni.*
2. gr. — 143, 329.
- 1969, nr. 96, 31. desember. *Auglýsing um staðfestingu forseta Íslands á reglugerð um Stjórnarráð Íslands.*
- 643.
5. gr. — 1765.
10. gr. — 687, 688.
- 1970, nr. 23, 16. apríl. *Vegalög.*
59. gr. — 938.
61. gr. — 924, 925, 926, 932, 933, 934, 938, 939.
- 1970, nr. 30, 9. nóvember. *Lög um leigubifreiðir.*
- 1475.
- 1970, nr. 30, 12. maí. *Lög um Húsnæðismálastofnun ríkisins.*
- 1824.
6. gr. — 1820.
8. gr. — 1825.
22. gr. — 1824.
24. gr. — 1824.
26. gr. — 1820, 1822, 1823, 1826.
- 1970, nr. 58, 12. maí. *Lög um skemmtanaskatt.*
- 688, 690, 695.
2. gr. — 687, 691, 694, 696.
6. gr. — 687.
8. gr. — 687, 696.
- 1970, nr. 152, 10. júní. *Hafnarreglugerð fyrir Stykkishólm.*
- 747.
- 1970, nr. 77, 16. júní. *Lög um tilbúning og verslun með opíum o. fl.*
1. gr. — 143, 329.
5. gr. — 143, 328.
6. gr. — 143, 328.
- 1970, nr. 76, 25. júní. *Lög um lax- og silungsveiði.*
85. gr. — 925, 935.
- 1970, 169, 21. ágúst. *Reglugerð um söluskatt.*
25. gr. — 692, 694, 697.
- 1970, nr. 107, 28. október. *Lög um félagsheimili.*
2. gr. — 687.
3. gr. — 687.
- 1970, nr. 272, 9. desember. *Reglugerð um Byggingasjóð verkamanna og verkamannabústaði.*
- 182.
16. gr. — 1821, 1822.
18. gr. — 1821.
- 1971, nr. 19, 5. apríl. *Útvarpslög.*

3. gr. — 1963, 1965.
6. gr. — 1961, 1966.
1971, nr. 68, 15. júní. *Lög um tekjuskatt og eignarskatt.*
— 1735.
2. gr. — 1949.
3. gr. — 1949, 1952, 1953, 1954.
9. gr. — 1426, 1428, 1429, 1430, 1431.
11. gr. — 1426, 1429, 1430, 1432, 1953.
37. gr. — 1432, 1440, 1442, 1443, 1444, 1445, 1836.
1971, nr. 264, 31. desember. *Reglugerð um raforkuvirki.*
— 1630, 1640.
1972, nr. 7, 23. mars. *Lög um breytingu á lögum nr. 68, 15. júní 1971 um tekjuskatt og eignarskatt.*
1. gr. — 1949, 1953, 1954.
4. gr. — 1426, 1428, 1429, 1430, 1432, 1445.
1972, nr. 8, 22. mars. *Lög um tekjustofna sveitarfélaga.*
— 1119.
V. kafli — 1119.
3. gr. — 1809.
7. gr. — 1809, 1811.
36. gr. — 1118.
37. gr. — 1120.
38. gr. — 1118.
39. gr. — 1118.
40. gr. — 1117, 1120, 1123, 1124.
41. gr. — 1118.
44. gr. — 1125.
1972, nr. 60, 26. maí. *Lög um stofnun og slit hjúskapar.*
33. gr. — 830.
45. gr. — 1453.
46. gr. — 1453.
54. gr. — 1453, 1454.
1972, nr. 164, 15. júní. *Reglugerð um varnir af mengun af völdum eiturefna og hættulegra efna.*
— 1070.
1972, nr. 214, 28. júlí. *Reglugerð um takmörkun leigubifreiða í Reykjavík og ráðstöfun atvinnuleyfa.*
— 1475.
1973, nr. 11, 6. apríl. *Lög um framkvæmd eignarnáms.*
— 923.
4. gr. — 1768, 1770, 1774.
5. gr. — 1774.
14. gr. — 1763, 1768, 1769.
19. gr. — 923.
1973, nr. 45, 24. apríl. *Hafnalög.*

7. gr. — 764.
16. gr. — 764.
1973, nr. 60, 30. apríl. Lög um breytingu á lögum nr. 68/1971 um tekju-
skatt og eignarskatt og lögum nr. 7/1972 um breytingu á þeim
lögum.
7. gr. — 1432, 1440, 1442, 1447.
1973, nr. 69, 30. apríl. Lög um atvinnuréttindi skipstjórnarmanna á
íslenskum skipum.
67. gr. — 1041.
1973, nr. 102, 4. maí. Reglugerð um breytingu á reglugerð nr. 51,
15. maí 1964 um gerð og búnað ökutækja.
1. gr. — 676, 679.
1973, nr. 75, 21. júní. Lög um Hæstarétt Íslands.
— 1807.
16. gr. — 1586.
20. gr. — 787, 999, 1181, 1208, 1586, 1754.
21. gr. — 827, 833, 943, 945, 947, 951, 993, 1068, 1198, 1202,
1232, 1405, 1451, 1474, 1489, 1510, 1542, 1669, 1806.
22. gr. — 788.
27. gr. — 1066.
36. gr. — 11, 746, 768, 1115, 1168, 1396, 1702, 1956.
39. gr. — 1702.
45. gr. — 882, 1396.
48. gr. — 1318, 1361.
49. gr. — 1457.
53. gr. — 1569, 1657.
57. gr. — 1461.
58. gr. — 1182, 1224.
1973, nr. 230, 25. júlí. Reglugerð um Rafveitu Ísafjarðarkaupstaðar.
— 1630.
1973, nr. 285, 28. september. Reglugerð um breytingu á reglugerð nr.
57, 12. apríl 1960 um ökukennslu o. fl.
1. gr. — 1673.
1973, nr. 103, 28. desember. Lög um breytingu á lögum nr. 50, 16.
ágúst 1962 um breytingu á lögum nr. 10, 29. mars 1961 um
Seðlabanka Íslands.
1. gr. — 1589, 1591, 1593.
1973, nr. 104, 31. desember. Lög um breytingu á lögum nr. 8/1972 um
tekjustofna sveitarfélaga.
— 1119.
2. gr. — 1118.
1974, nr. 6, 5. mars. Lög um tollskrá o. fl.
33. gr. — 700, 701.
1974, nr. 31, 28. mars. Lög um ríkisábyrgð á launum við gjaldþrot.
6. gr. — 1066.

7. gr. — 1067.

1974, nr. 45, 13. maí. *Lög um breytingu á lögum nr. 44, 5. apríl 1948 um vísindalega verndun landgrunnsins.*

— 981, 991.

1974, nr. 65, 21. maí. *Lög um ávana- og fíkniefni.*

— 16, 942, 1488, 1653, 1796.

2. gr. — 141, 143, 325, 329.

5. gr. — 102, 141, 143, 325, 329.

6. gr. — 141, 143, 325, 329.

1974, nr. 74, 21. ágúst. *Lög um meðferð opinberra mála.*

XI. kafli — 1524.

XVIII. kafli — 44.

XXI. kafli — 1479, 1648.

5. gr. — 1033.

37. gr. — 705, 1745.

40. gr. — 133, 622, 1040, 1225, 1227, 1893, 1984.

66. gr. — 1745.

67. gr. — 67, 739, 745, 943, 1223, 1238, 1450, 1484, 1488, 1523, 1526, 1559, 1653, 1797.

72. gr. — 1947, 1980, 1983, 1984.

74. gr. — 1984.

75. gr. — 1516, 1559.

77. gr. — 119, 549, 1225, 1227, 1361, 1515, 1673, 1893.

78. gr. — 1516, 1572.

80. gr. — 947.

85. gr. — 947, 1753.

89. gr. — 1709.

108. gr. — 98, 128, 886.

112. gr. — 673, 1360, 1361, 1392.

115. gr. — 1229.

118. gr. — 26, 93, 98, 128, 886.

121. gr. — 980.

141. gr. — 31, 908, 1146, 1166, 1359, 1395, 1500, 1509, 1519.

145. gr. — 305.

146. gr. — 35.

147. gr. — 1791.

150. gr. — 64, 1035, 1036, 1059, 1062, 1063, 1064.

152. gr. — 1059, 1062.

154. gr. — 41, 43, 65, 1035, 1065.

157. gr. — 64.

161. gr. — 566.

171. gr. — 1648, 1751.

172. gr. — 13, 742, 941, 946, 1222, 1236, 1446, 1483, 1485, 1522, 1558, 1569, 1648, 1652, 1795, 1946, 1948, 1979.

174. gr. — 1569, 1648.

178. gr. — 908, 1584.
- 1974, nr. 75, 22. ágúst. Lög um tímabundnar ráðstafanir til viðnáms gegn verðbólgu.
- 1589, 1592.
- 1974, nr. 390, 19. desember. Reglugerð um sölu og meðferð ávana- og fíkniefna.
- 16, 942, 1488, 1653, 1796.
2. gr. — 141, 325, 329.
10. gr. — 102, 141, 143, 325, 329.
- 1975, nr. 11, 28. apríl. Lög um ráðstafanir í efnahagsmálum og fjármálum til þess að stuðla að jafnvægi í þjóðarbúskapnum og treysta undirstöðu atvinnu og lífsskjara.
- VII. kafli — 1734.
2. gr. — 1949.
18. gr. — 1121.
- 1975, nr. 13, 29. maí. Lög um launajöfnunarbætur, bætur almannatrygginga, verðlagsmál o. fl.
10. gr. — 10, 1129, 1141, 1142, 1144, 1150, 1162, 1164, 1165, 1166.
12. gr. — 1145, 1150, 1166.
13. gr. — 1129.
- 1975, nr. 302, 1. júlí. Reglugerð um greiðslu á launum úr ríkissjóði við gjaldþrot.
6. gr. — 1066.
- 1975, nr. 299, 15. júlí. Reglugerð um fiskveiðilandhelgi Íslands.
1. gr. — 981, 991.
- 1976, nr. 20, 5. maí. Lög um fjáröflun til landhelgisgæslu og fiskverndar, ríkisfjármál og fjármögnun orkuframkvæmda sveitarfélaga.
- III. kafli — 1734.
- 1976, nr. 23, 26. maí. Lög um breyting á lögum nr. 74, 31. ágúst 1974 um meðferð opinberra mála.
- 1392.
- 1976, nr. 54, 25. maí. Lög um breyting á umferðarlögum nr. 40 frá 23. apríl 1968.
- 27, 31, 673, 674, 707, 712, 1346, 1393, 1395, 1503, 1508, 1517, 1574, 1682, 1683, 1707, 1729, 1752, 1900, 1904.
1. gr. — 947, 1502, 1518.
- 1976, nr. 64, 31. maí. Ábúðarlög.
5. gr. — 1704, 1706.
7. gr. — 1456, 1462.
44. gr. — 1456, 1462.
- 1976, nr. 81, 31. maí. Lög um veiðar í fiskveiðilandhelgi Íslands.
2. gr. — 981, 991.
3. gr. — 981, 991.

17. gr. — 981, 991.
 1976, nr. 101, 28. desember. *Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19/1940.*
 5. gr. — 1395.
 7. gr. — 1395.
 15. gr. — 130.
 1976, nr. 107, 28. desember. *Lög um breyting á lögum um meðferð opinberra mála nr. 74/1974.*
 9. gr. — 1984.
 12. gr. — 1984.
 13. gr. — 1516.
 19. gr. — 1229.
 1976, nr. 108, 28. desember. *Lög um rannsóknarlögreglu ríkisins.*
 8. gr. — 90.
 1977, nr. 16, 5. maí. *Lög um breyting á umferðarlögum nr. 40, 23. apríl 1968.*
 1. gr. — 1727.
 1977, nr. 18, 20. júlí. *Tilkynning verðlagsstjóra.*
 — 1127, 1129, 1130, 1131, 1133, 1139, 1142, 1143, 1144, 1161.
 1977, nr. 19, 20. júlí. *Tilkynning verðlagsstjóra.*
 — 1147, 1148, 1150, 1151, 1155, 1159, 1161, 1163, 1164.
 1977, nr. 39, 13. maí. *Lög um veitingu ríkisborgararéttar.*
 1. gr. — 812.
 1978, 2. febrúar. *Tilkynning verðlagsstjóra.*
 — 3, 9.
 1978, nr. 3, 17. febrúar. *Lög um ráðstafanir í efnahagsmálum.*
 IV. kafli — 1734.
 1978, nr. 5, 27. febrúar. *Lög um breyting á lögum um rannsóknarlögreglu ríkisins nr. 108/1976.*
 3. gr. — 90.
 1978, nr. 6, 5. maí. *Gjaldþrotalög.*
 120. gr. — 1066, 1067.
 1978, nr. 32, 12. maí. *Lög um hlutafélög.*
 148. gr. — 1717.
 1978, nr. 52, 11. maí. *Lög um breytingu á áfengislögum nr. 82/1969.*
 — 673, 674, 1346, 1361, 1362, 1509, 1683, 1904.
 5. gr. — 100, 1359, 1392, 1502, 1508, 1517, 1682, 1707, 1899.
 11. gr. — 100.
 1978, nr. 56, 16. maí. *Lög um verðlag, samkeppnishömlur og óréttmæta viðskiptahætti.*
 30. gr. — 1716, 1717.
 1978, nr. 69, 10. maí. *Lög um breytingu á lögum nr. 19, 4. nóv. 1887 um aðför.*
 — 685.
 1978, nr. 96, 8. september. *Bráðabirgðalög um kjaramál.*

— 10, 1735, 1736, 1737, 1740.

IV. kafli — 1733, 1740, 1741.

7. gr. — 8.

8. gr. — 1735, 1736, 1738.

9. gr. — 1735, 1736, 1738.

10. gr. — 1735, 1737, 1738.

1978, 10. september. *Tilkynning verðlagsstjóra.*

— 3.

1978, nr. 334, 20. september. *Reglugerð um framkvæmd álagningar skatta skv. IV. kafla bráðabirgðalaga nr. 96, 2. september 1978.*

— 1736.

1978, nr. 131, 30. desember. *Lög um kjaramál.*

— 1735, 1736.

IV. kafli — 1733, 1737, 1738.

1979, nr. 8, 15. mars. *Lög um breytingu á lögum nr. 31, 28. mars 1974 um ríkisábyrgð á launum við gjaldþrot.*

2. gr. — 1067.

3. gr. — 1067.

1979, nr. 19, 1. maí. *Lög um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og til launa vegna sjúkdóms- og slysaforfalla.*

7. gr. — 1410, 1412, 1413, 1414.

1979, nr. 219, 9. maí. *Reglugerð um takmörkun leigubifreiða í Reykjavík og ráðstöfun atvinnuleyfa.*

— 1475.

1979, nr. 23, 31. maí. *Lög um breytingu á lögum nr. 3, 12. apríl 1878, um skipti á dánar- og félagsbúum o. fl.*

— 1066.

1979, nr. 54, 30. maí. *Lög um breytingu á lögum nr. 170, 28. október 1970 um félagsheimili.*

3. gr. — 687.

1979, nr. 56, 30. maí. *Lög um dómvexti, viðauki við lög nr. 85, 23. júní 1936, um meðferð einkamála í héraði.*

1. gr. — 926, 1008, 1291, 1456.

IV. EFNISKRÁ TIL YFIRLITS.

Aðfarargerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerð, kyrrsetning, lögbann, lögtak og útburður.	
Aðflutningsgjöld. Sjá tollar.	
Aðför.	
Aðgerðarleysi. sjá tómlæti.	
Aðild 2, 41, 675, 681, 686, 713, 745, 768, 827, 833, 920, 957, 1034, 1068, 1180, 1560, 1654, 1669, 1763, 1955, 1961, 1974	
Aðildareiður.	
Aðstoð við nauðstadda	89
Aðstoð við skip.	
Aðstöðugjald. Sjá skattar.	
Aflýsing.	
Afréttir.	
Afsagnargerðir.	
Afturvirkni laga	1732
Almannahætta	89, 1344
Atvinnulöggjöf.	
Atvinnuréttindi. Sjá refsingar 702, 1344, 1378, 1501, 1578, 1647, 1673, 1680, 1707, 1899	
Ábúð	1455, 1702
Ábyrgð.	
Ábyrgð á seldum hlut.	
Ábyrgð framleiðenda.	
Ábyrgð húseiganda. Sjá fasteignir og skaðabætur.	
Áfengi.	
Áfengislög 89, 702, 1344, 1378, 1501, 1515, 1572, 1673, 1680, 1707, 1899	
Áfrýjun.	
1. Áfrýjunarleyfi:	
a. Áfrýjunarfrestur liðinn 18, 681, 778, 787, 920, 998, 1034, 1091, 1180, 1207, 1239, 1291, 1317, 1455, 1627, 1664, 1754	
b. Málsefni nær eigi áfrýjunarfjárhæð	1585
c. Áfrýjunarfrestur liðinn. Áfrýjunarleyfis eigi aflað	998
d. Áfrýjunarleyfi ógilt	1585
2. Máli gagnáfrýjað 768, 787, 920, 1008, 1034, 1091, 1167, 1180, 1239, 1317, 1362, 1455, 1527, 1585, 1732, 1797	
Mál gagnkært.	
3. Máli áfrýjað með heimild í 36. gr. 1. nr. 75/1973 41, 768, 1115, 1168, 1396, 1621, 1702	
4. Ýmis atriði	998, 1180, 1542, 1568, 1585, 1647
Áfrýjunarfrestur. Sjá áfrýjun.	

Áfrýjunarleyfi. Sjá áfrýjun.

Ákæra 89, 883, 976, 1126, 1146

Ákærvald 33

Álitsgerðir. Sjá mat og skoðun.

Árekstur bifreiða. Sjá bifreiðir.

Árekstur skipa.

Áskorunarmál.

Ávana- og fíkniefni 89

Barnaverndarmál.

Barnsfaðernismál.

Bifreiðir.

A. Einkamál 18, 675, 713, 1654, 1754, 1905, 1958

B. Opinber mál 25, 673, 702, 1344, 1360, 1378, 1479, 1501, 1515,
1572, 1578, 1673, 1680, 1707, 1727, 1899

Birting laga og stjórnvaldaerinda 2

Björgun.

Blóðrannsókn 673, 702, 1344, 1360, 1378, 1501, 1515, 1572, 1673,
1680, 1707, 1899

Brenna. Sjá íkveikja.

Brot í opinberu starfi.

Búskipti. Sjá skiptamál.

Börn.

Dagsektir.

Dánarbú. Sjá skiptamál.

Dánarbætur. Sjá skaðabætur.

Dánargjafir 1955

Dómarar. Sjá dómstólar, réttarfarsvítur og sératkvæði.

1. Dómarar í Hæstarétti:

Þrír hæstaréttardómarar dæma mál 1, 1, 13, 17, 17, 18, 24,
25, 31, 32, 673, 675, 698, 742, 827, 941, 943, 946, 948, 949, 950,
950, 951, 968, 1034, 1198, 1222, 1224, 1232, 1236, 1360, 1405,
1446, 1451, 1474, 1479, 1483, 1485, 1489, 1501, 1510, 1515,
1522, 1542, 1544, 1544, 1558, 1572, 1651, 1669, 1673, 1680,
1707, 1725, 1725, 1726, 1726, 1727, 1751, 1794, 1794 1797,
1806, 1896, 1897, 1898, 1898, 1899, 1946, 1958, 1979

Varadómari dæmir í máli 66, 681, 686, 745, 1068, 1091, 1732

2. Samdómendur í héraði.

Aukadómþing 1091, 1465

Bæjarþing 66, 778, 787, 1207, 1239, 1527, 1627, 1920, 1927

Félagsdómur 1409

Sakadómur 89, 883, 976, 1021

Skiptaréttur.

Siglingadómur.

Sjó- og verslunardómur 839, 1008, 1362, 1396, 1545, 1715,
1775, 1968

Verðlagsdómur	1136, 1146
Ýmislegt	66, 1207, 1239, 1775
3. Sératkvæði:	
Í Hæstarétti 2, 18, 66, 675, 681, 702, 745, 778, 883, 916, 1008,	
1021, 1091, 1115, 1125, 1239, 1291, 1409, 1426, 1455, 1568,	
1572, 1585, 1627, 1654, 1702, 1715, 1727, 1732, 1809, 1817,	
	1948, 1955, 1974
Í héraði.	
4. Dómara ekki getið í héraðsdómi 13, 66, 702, 909, 946, 1091,	
1198, 1396, 1455, 1542, 1669, 1672, 1680, 1702, 1749, 1811, 1958	
5. Vanhæfi dómara	1405, 1751
6. Ýmislegt 41, 812, 819, 909, 976, 998, 1126, 1146, 1207, 1225,	
1239, 1317, 1405, 1474, 1501, 1515, 1519, 1545, 1572, 1578,	
	1627, 1680, 1806, 1892, 1899, 1946
Dómkvaðning.	
Dómsstólar:	
1. Héraðsdómsstólar:	
Aukadómþing	1091, 1455, 1510, 1806
Bæjarþing 1, 1, 2, 16, 17, 17, 18, 24, 31, 32, 41, 66, 675, 686,	
698, 713, 745, 778, 787, 812, 819, 920, 948, 948, 949, 949, 950,	
950, 951, 968, 998, 1034, 1068, 1180, 1207, 1232, 1239, 1291,	
1329, 1405, 1415, 1474, 1527, 1542, 1544, 1544, 1585, 1596,	
1621, 1627, 1651, 1654, 1692, 1725, 1725, 1726, 1726, 1754,	
1763, 1794, 1797, 1817, 1896, 1897, 1898, 1898, 1905, 1920,	
	1927, 1948, 1958
Félagsdómur	1409
Fógetaréttur 681, 880, 916, 1115, 1167, 1426, 1702, 1732,	
	1748, 1749, 1809, 1961
Landamerkjadómur	1317
Sakadómur 25, 33, 89, 673, 702, 722, 733, 742, 883, 909, 946,	
976, 1021, 1222, 1225, 1236, 1344, 1360, 1378, 1446, 1479, 1483,	
1491, 1501, 1515, 1519, 1522, 1558, 1568, 1572, 1578, 1642,	
1647, 1651, 1673, 1680, 1707, 1727, 1744, 1751, 1791, 1794,	
	1827, 1831, 1892, 1946, 1979
Sakadómur í ávana- og fíkniefnamálum	13, 941, 1485
Sjó- og verzlunardómur 839, 1008, 1362, 1396, 1545, 1715,	
	1775, 1968
Skiptaréttur 768, 827, 833, 943, 957, 992, 1065, 1451, 1489,	
	1560, 1669, 1955
Stjórn LMFÍ	1198
Uppboðsréttur	698, 1168, 1811, 1974
Verðlagsdómur	1126, 1146
2. Ýmislegt	1431, 1568
Dráttarvélur. Sjá bifreiðir.	
Eiður. Sjá aðildareiður.	

Eignardómsmál.	
Eignarnám	920, 1763
Eignarréttur.	
Eignarréttarfyrrvari.	
Endurheimta	686
Endurupptaka máls.	
Erfðaábúð.	
Erfðafesta.	
Erfðamál	1955
Erfðaskrá.	
Erlendir dómur	1568
Erlend lög.	
Fangelsi.	
Farbann	1946, 1979
Farmgjald. Sjá og farmflutningar.	
Farmsamningar. Sjá og flutningasamningar.	
Farmskírteini.	
Fasteignasala	1621
Fasteignaskattur	1809
Fasteignir	920, 1207, 1415, 1455, 1515, 1527, 1627, 1927
Ferðabann. Sjá farbann.	
Félagsdómur	1409
Félög. Sjá og byggingarsamvinnufélög, hlutafélag og samvinnufélag	1180
Firma	1715
Fiskveiðabrot	976
Fíkniefni. Sjá ávana- og fíkniefni.	
Fjármál hjóna	943
Fjárnám	681
Fjársvik	89, 722
Fjölbýlishús. Sjá og fasteignir og sameign.	
Flutningssamningar	1345
Foreldravald. Sjá börn.	
Forkauparéttur.	
Fógetagerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerðir, kyrrsetning, lögbann, lögtak og útburður.	
Framsal kröfu.	
Frávísun:	
A. Einkamál.	
1. Frá héraðsdómi	2, 943, 951, 1232, 1405, 1409, 1510
2. Frá Hæstarétti 998, 1180, 1198, 1542, 1560, 1585, 1702, 1806, 1961	
B. Opinber mál	33, 89
Frelsisvæpting. Sjá gæsluvarðhald.	
Frestur	31, 32

Fundarsköp	1180
Fyrning.	
Gagnaöflun.	
Gagnsakir 768, 787, 920, 1008, 1034, 1091, 1167, 1180, 1239, 1317, 1362, 1455, 1527, 1585, 1732, 1797	
Geðheilbrigði	89, 883, 1021, 1558
Gengi.	
Gerðardómur	1198
Gjafsókn. Gjafvörn	839, 1034, 1068, 1115, 1455
Gjaldþrot. Sjá skiptamál.	
Grafarhelgi	89
Gæsluvarðhald 13, 41, 89, 722, 733, 742, 883, 941, 1021, 1034, 1222, 1236, 1344, 1446, 1448, 1485, 1522, 1558, 1651, 1744, 1794, 1892	
Hafning máls	24, 31, 32, 1167, 1651, 1654, 1744, 1794, 1896, 1897
Handtaka.	
Hefð.	
Hegningarauki	1521, 1707
Heimvísun. Sjá og ómerking.	
A. Einkamál	951, 1317, 1405, 1811, 1817
B. Opinber mál	1225, 1515, 1946
Hjónaband.	
Hjónaskilnaður. Sjá og skiptamál	1451
Hjónavígsla. Sjá og hjónaband.	
Hlutafélög.	
Hlutdeild	89
Húftrygging. Sjá váttryggingar.	
Húsaleiga.	
Hylming	89, 1744
Höfundarréttur.	
Iðnaður.	
Iðnnám.	
Innheimtulaun	89
Innsetningargerðir.	
Íkveikja	89, 1344
Ítak. Sjá fasteignir.	
Ítrekun	722, 753, 1344, 1378, 1491, 1501, 1673, 1680, 1797
Jarðskjálftar	1239
Kaup og sala.	
1. Fasteignir	1515, 1527, 1627
2. Lausafé	66
Kaupgjald. Sjá Vinnulaun.	
Kaupmáli. Sjá fjármál hjóna.	
Kjarasamningar.	
Kjörbörn.	
Kjörskrá.	

Kosningaréttur.

Kyrrsetning 1542, 1692

Kærumál:

A. Einkamál:

1. Frávisun frá héraðsdómi 943, 951, 1232, 1405, 1409, 1510

2. Frávisun frá Hæstarétti 1542, 1806

3. Skiptamál 827, 833, 992, 1065, 1451, 1489, 1669

4. Vitni 1474

5. Ýmis kæruatriði 1198

B. Opinber mál:

1. Atvinnuréttindi 1479, 1647

2. Ákæra.

3. Dómsátt.

4. Farbann 1946, 1979

5. Geðheilbrigðisrannsókn 1558

6. Gæsluvarðhald 13, 742, 941., 1222, 1236, 1446, 1483,
1485, 1522, 1558, 1651, 1794

7. Refsivist 1568

8. Vanhæfi dómara 1731

9. Verjandi 946

Landamerkjámál 1317

Landhelgisbrot. Sjá fiskveiðibrot.

Landskipti.

Landvist.

Launaskattar. Sjá skattar.

Lausafjárkaup. Sjá kaup og sala.

Lífsgjöf 1955

Læknar 89, 702, 839, 883, 1021, 1344, 1378, 1501, 1572, 1673, 1775,
1797, 1899, 1905

Læknaráð 89, 839, 883, 1021

Lögbann 916, 1180, 1961

Löggæslumenn 89

Löghald. Sjá kyrrsetning.

Lögheimili.

Lögjöfnun.

Lögmenn 998, 1034, 1198, 1522, 1647, 1680, 1979

Lögreglumenn. Sjá löggæslumenn.

Lögræði.

Lögsaga.

Lögskráning sjómanna 976

Lögtak 880, 1115, 1426, 1732, 1749, 1809, 1948

Lögveð 1809

Manndráp 89, 883, 1021

Mat og skoðun:

1. Atvinnutjón 839, 1775, 1905

	Bls.
2. Áverkar og heilsutjón	89, 839, 883, 1775, 1905
3. Blóðrannsókn 702, 883, 1344, 1378, 1501, 1572, 1673, 1680,	1707, 1899
4. Geðheilbrigði	89, 883, 1031
5. Ýmislegt 89, 839, 883, 920, 976, 1021, 1091, 1207, 1239, 1378,	1415, 1527, 1627, 1775, 1927
Málflutningur	89, 1455, 1596
Málflutningslaun	1198
Málsástæður	787, 880, 1396
Málskostnaðartrygging	1224
Málskostnaður	24, 31, 32, 713, 1034, 1167, 1522, 1654
Meðsök. Sjá skaðabætur.	
Merkjadómur.	
Meiðyrði. Sjá ærumeiðingar.	
Misneyting	1515
Nafnréttur.	
Náðun.	
Nágrenni.	
Niðurfelling máls. Sjá hafning máls og útivist.	
Nytjastuldur	702
Opinberir starfsmenn	1068
Ómaksbætur	2, 13, 948, 1544, 1726
Ómerking	2, 1225, 1317, 1405, 1515, 1811, 1817, 1946
Óréttmætir verslunarhættir.	
Óvígð sambúð. Sjá sambúð.	
Prentréttur.	
Rangar sakargiftir	89
Refslög:	
1. Einstakar refsitögundir og önnur viðurlög.	
a. Sekt án vararefsingar.	
b. Sekt dæmd og varðhald sem vararefsing 25, 89, 702, 976,	1378, 1578, 1673, 1727, 1899
c. Varðhaldsrefsing dæmd	1301, 1680, 1707
d. Fangelsi og sekt dæmd	89
e. Fangelsi dæmt 89, 722, 733, 883, 909, 1021, 1344, 1491,	1519, 1642, 1744, 1791, 1827
f. Skilorðsbundin refsing dæmd	1831, 1892
g. Svipting ökuleyfis dæmd 702, 1344, 1378, 1501, 1572,	1673, 1680, 1797, 1899
h. Upptaka eigna	89, 976
2. Ýmislegt	89, 1673
Refsivist	1568
Réttarfarsvítur 41, 66, 89, 702, 812, 819, 909, 976, 998, 1126, 1146,	1207, 1239, 1405, 1474, 1501, 1515, 1519, 1545, 1572, 1578, 1627,
	1702, 1680, 1744, 1775, 1806, 1892, 1899, 1946, 1979

Réttargæsla	713
Réttarneitun	1065
Ríkisborgararéttur	812
Sakarkostnaður.	
Sakhæfi.	
Samaðild.	
Sameign.	
Sambúð	89, 768
Samningar	745, 957, 1291, 1362, 1396, 1415
Sáttir:	
1. Einkamál	681, 1817
2. Opinber mál	673, 1360
Sératkvæði 2, 18, 66, 675, 681, 702, 745, 778, 883, 916, 1008, 1021,	
1091, 1115, 1125, 1239, 1291, 1409, 1426, 1455, 1568, 1572,	
1585, 1627, 1654, 1702, 1715, 1727, 1732, 1809, 1817, 1905,	
1927, 1948, 1955, 1974	
Siglingadómur.	
Sjóveð.	
Skaðabætur:	
A. Innan samninga	66, 1008, 1068, 1239, 1596, 1627, 1797, 1927
B. Utan samninga:	
1. Árekstur skipa.	
2. Bifreiðir	18, 675, 1654, 1905, 1958
3. Vinnuslys	839, 1775
4. Ýmsar skaðabætur 33, 41, 89, 722, 733, 1034, 1207,	
1455, 1491, 1545, 1642, 1791, 1827	
Skattar	686, 880, 1115, 1426, 1732, 1948
Skattsvik. Sjá skattar.	
Skemmtanaskattur. Sjá skattar.	
Skilorðsbundin refsing	89, 1831, 1892
Skiptamál	768, 827, 833, 943, 957, 992, 1451, 1489, 1560, 1669
Skírlífisbrot	89
Skjalafals	33, 89, 909, 1642, 1791, 1831, 1892
Skuldabréf	1974
Skuldamál	1396, 1968
Stefnur.	
Staðlar	1008
Stjórnarskrá	1732
Stjórnsýsla	2, 745, 1763
Söluskattur. Sjá skattar.	
Sönnunargögn	89
Tekjuskattur. Sjá skattar.	
Tékkasvik	89, 883
Tilraun	1491
Togveiðar. Sjá fiskveiðar.	

Tollar	698
Tómlæti.	
Traustnám.	
Umboð.	
Umferðarlög. Sjá bifreiðir.	
Umferðarréttur.	
Uppboð	698, 1168, 1811, 1974
Upptaka eigna	89, 976
Úrskurðir	31, 32, 1224
Útburður	1702
Útivist:	
1. Fyrir Hæstarétti 1, 1, 17, 17, 698, 948, 949, 950, 1544, 1725,	1725, 1726, 1726, 1898, 1898
2. Í héraði	1953
Útsvör. Sjá skattar.	
Vanheimild.	
Vanreifun.	
Varnarsamningur við Bandaríki Norður-Ameríku.	
Varnarþing	745, 1809
Vátryggingar	713, 778, 787, 1329, 1754
Veðréttindi	1951
Veðskuldabréf. Sjá skuldabréf.	
Vegir	920
Veiðiréttindi.	
Venjuréttur.	
Verðlagsmál	2, 1126, 1146
Verðtrygging	1291
Verjandi	946
Verksamningur	1008, 1091, 1239, 1596
Vextir	748, 920, 1291, 1329, 1396, 1968
Vinnulaun — Vinnusamningur 768, 812, 819, 968, 998, 1068, 1692, 1797	
Vinnuslys. Sjá skaðabætur.	
Vitni	1474
Víxlar	1510
Vörumerki	1715
Þinglýsing.	
Þingvottar.	
Þjáningar. Sjá skaðabætur.	
Þjófnaður	89, 722, 733, 883, 1491, 1519, 1827
Þrotabú. Sjá skiptamál.	
Ærumeiðingar.	
Ölvun. Sjá áfengislög.	
Ökuhraði	1578, 1727
Ökuleyfissvipting til bráðabirgða	1479
Örorka	839, 1775, 1905
Öryggisgæsla	883

V. EFNISKRÁ.

Aðfarargerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerð, kyrrsetning, lögbann, lögtak og útburður.

Aðflutningsgjöld. Sjá tollar.

Aðför.

Aðgerðarleysi. Sjá tómlæti.

Aðild.

Félagssamtök höfða mál til ógildingar ákvörðunar verðlagsnefndar	2
Talið, að saksóknari ríkisins fari með fyrirsvor ríkissjóðs í máli til heimtu bóta fyrir gæsluvarðhald að ósekju. Bar því eigi nauðsyn til að stefna dómsmálaráðherra eða fjármálaráðherra til fyrirsvors við hlið ríkissaksóknara, en eigi var talið að þetta stæði því í vegi, að efnisdómur yrði lagður á málið	41
Vátryggingarfélagi stefnt við hlið eigenda ökutækis til greiðslu skaðabóta vegna bifreiðaáreksturs	675
Skiptaráðanda stefnt fyrir Hæstarétt f. h. þrotabús	681, 1669
Þ stefndi fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs til endurgreiðslu oftekens skemmtanaskatts og menningarsjóðsgjalds. Á það bent, að þótt gjöld þessi rynnu í sérstaka sjóði, hefði þeim sjóðum ekki verið stefnt til endurgreiðslu fjárins	686
Í máli vegna skemmda af bifreið var eiganda bifreiðar og vátryggingarfélagi hennar stefnt í héraði. Einungis vátryggingarfélagið áfrýjaði málinu	713
Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs stefnt til réttargæslu í máli	713
H krafðist þess, að leigusamningur einn um dráttarbraut yrði úr gildi felldur. Þar sem ákvæði samnings þessa skiptu hann máli var honum heimilt að fá úr því skorið fyrir dómi, hvort hann ætti réttindi, sem gengju frammar ákvæðum samningsins	745
Skiptaráðanda stefnt f. h. dánarbús	768, 957
Aðili í skiptamáli varð gjaldþrota og tók þrotabú hans við aðild að skiptamáli vegna hjónaskilnaðar	827
Skiptaráðanda stefnt í máli um búskipti	833
Undir rekstri máls í héraði andaðist einn aðili máls. Búi hans var skipt og erfðu meðaðiljar hann. Héldu þeir málinu	

áfram í eigin nafni	920
Í máli um eignarnámsbætur vegna vegagerðar var Vegagerð ríkisins aðili. Eignarnámsþoli beindi ekki málssókn að þeim stjórnvöldum, er fóru með vegamál. Hins vegar var það lagt til grundvallar, að málið væri rekið í samráði við rétt yfirvöld	920
Ríkissaksóknara og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs stefnt til greiðslu skaðabóta vegna gæsluvarðhalds	1034
Heilbrigðisráðherra og fjármálaráðherra stefnt fyrir hönd ríkissjóðs til greiðslu skaðabóta vegna rofa á ráðningar-samningi	1068
Í máli, þar sem deilt var um stjórnarkjör í félagi einu, áfrýjuðu eigi allir stefnendur í héraði máli. Gagnáfrýjendur í Hæstarétti kröfðust frávisunar á þeim forsendum, að allir stjórnarmenn ættu óskipta sakaraðild og bæri því að vísa málinu frá. Ekki var á það fallist, að dómkröfur væru slíkar, að réttarfarsnauðsyn bæri til vegna ákvæða 46. gr. laga 85/1936, sbr. 58. gr. laga 75/1973, að allir stefnendur málsins í héraði stæðu að áfrýjun þess	1180
Málsaðili var lögráða eftir uppsögu héraðsdóms og tók sjálfur við aðild máls fyrir Hæstarétti	1560, 1955
Eftir uppsögu héraðsdóms varð aðili máls lögráða og tók því við forræði þess. Áður en málið var flutt í Hæstarétti andaðist þessi sami aðili og tók dánarbú hans við málinu	1654
Í máli einu um skaðabætur vegna bifreiðaáreksturs höfðaði eigandi annarar bifreiðarinnar mál á hendur ökumanni og eiganda hinnar bifreiðarinnar svo og váttryggingarfélagi hans. Eftir að héraðsdómur var genginn áfrýjuðu bæði ökumaður og váttryggingarfélagið héraðsdóminum með stefnu 11. apríl 1978. Hins vegar hafði váttryggingarfélagið gert upp dómskuldina skv. héraðsdóminum hinn 30. mars 1978. Varð útivist af þess hendi og var málið fellt niður. Talið, að bifreiðareigandinn ætti lögvarða hagsmuni af því að fá dóm Hæstaréttar í málinu og að greiðsla váttryggingarfélagsins á bótunum svipti hann ekki þeim rétti	1654
Í máli einu var stefnt félagsmálaráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Ekki talin ástæða til að beina málssókninni að fjármálaráðherra, þar sem málið varðaði meðferð félagsmálaráðherra á lögleyfðu valdi sínu	1763
Talið, að efsti maður lista eins, sem skipaður var einstaklingum, sem ekki höfðu með sér skipulögð samtök, hefði heimild til að koma fram sem málsaðili vegna listans	1961
Í máli einu var útvarpsráði stefnt vegna ríkisútvarpsins. Var talið, að ráðið væri bært til fyrirsvars eins og málinu væri háttað, en það snérist um lögþann við sýningu sjónvarps-	

páttar	1961
Talið, að eigi skipti það máli í uppboðsmáli einu, þar sem uppboðseigandi beindi kröfum sínum að þinglesnum eiganda íbúðar, er veðsett var, þótt síðar, eftir að áfrýjunarstefna hafði verið gefin út, yrði annar eigandi að íbúðinni	1974

*Aðildareiður.**Aðstoð við nauðstadda.*

AKL. var staddur á vettvangi, þar sem maður lést í átökum. Var hann ákærður fyrir brot á 2. mgr. 221. gr. alm. hgl. Eigi var talið að hér væri um slíkt brot að ræða og hann sýknaður af þessum ákærupætti	89
E, sem var við vettvang þar sem manndráp varð, sýknuð af ákæru samkv. 1. mgr. 221. gr. alm. hgl. þar sem þessi krafa rúmaðist eigi innan verknaðarlýsingar ákæruskjals	89

*Aðstoð við skip.**Aðstöðugjald. Sjá skattar.**Aflýsing.**Afréttir.**Afsagnargerðir.**Afturvirkni laga.*

Það var eigi talið varða ógildi laga, að þau voru að nokkru afturvirk	1732
---	------

Almannahættu.

TRL var refsifangi á Vinnuhælinu að Litla-Hrauni. Kveikti hann í húsinu ásamt öðrum manni. Fram kom, að þegar eldurinn braust út, var einn refsifangi lokaður inni í klefa sínum og einn maður var þar í geymslu vegna ölvunar. Aðrir fangar áttu greiða leið fram á ganga fangelsisins. Brot TRL var talið varða við 2. mgr. 164. gr. alm. hgl., enda gat honum eigi dulist, að mönnum mundi vera lífsháski búinn af eldsvoðanum og að hann hefði í för með sér augljósa hættu á umfangsmikilli eyðingu eigna	89
Jó, sem var nokkuð ölvaður, hellti bensíni úr brúsa undir timburtröppur húss að næturlagi. Talið, að honum gæti ekki hafa dulist að með verknaði þessum voru íbúar hússins settir í bersýnilegan lífsháska og atferli þetta gat haft í	

för með sér eyðingu á eignum annarra manna. Var brotið talið varða við 2. mgr. 164. gr. alm. hgl. 1344

Atvinnulöggjöf.

Atvinnuréttindi. Sjá og refsingar.

Bifreiðastjóri sviptur ökuleyfi í sex mánuði vegna ölvunar við akstur	702
Bifreiðastjóri sviptur ökuréttindum ævilangt vegna ölvunar við akstur, en um ítrekun var að ræða 1344, 1378, 1501, 1680 1707, 1899	
Maður sviptur ökuleyfi í 1 mánuð vegna of hraðs aksturs	1578
Lögmaður einn hafði með dómi verið sviptur leyfi til málflutnings í héraði og fyrir Hæstarétti. Hann hafði tekið út refsingu og fengið uppreist æru. Krafðist hann nú starfsréttinda sinna. Ekki talið varhugavert, að hann fengi málflutningsréttindi sín aftur	1647
Maður sviptur ökuleyfi ævilangt vegna aksturs létts bifhjóls með áhrifum áfengis	1673

Ábúð.

S fluttist á jörðina G og hóf þar búskap 1. október 1966 skv. heimild páverandi ábúanda jarðarinnar, sem var ekkja og hafði nýlega misst mann sinn. Ekki var gefið út byggingarbréf. Talið, að S hefði öðlast lífstíðarábúð á jörðinni og skipti ekki máli þótt landsdrottinn hefði vanrækt að gefa út byggingarbréf og ekki heldur hvort ekkjan hefði haft heimild til að byggja jörðina áður en dánarbúi eiginmanns hennar var skipt árið 1971. Hinn 4. nóvember 1974 sagði jarðareigandinn S upp ábúð á jörðinni frá fardögum 1975 að telja, án þess að greina uppsagnarástæður. S óskaði eftir að fá jörðina keypta. Hins vegar hafði hann engin andmæli uppi gegn uppsögninni né ósk um áframhaldandi ábúð. Landsdrottinn synjaði, að hann gæti fengið jörðina keypta og ítrekaði kröfu sína um útbýggingu. S flutti síðan af jörðinni um vorið 1975, en fékk leyfi til að hafa búfé sitt þar áfram til hausts. Þar sem þess var ekki getið, að jarðeigendur ætluðu að taka jörðina til eigin nota varð ekki á því byggt og ekki heldur því, að S hefði vanrækt leiguliðaskyldur sínar. S mátti vera ljóst, að honum var eigi skylt að flytjast burt af jörðinni í fardögum 1975, en hann fluttist af jörðinni 19. júní þ. á. og þá var ekki hafinn búskapur né sýnilegur undirbúningur að búskap á jörðinni með venjulegum hætti. Þrátt fyrir þetta flutti S sjálfviljugur án mótmæla og athugasemda. Var því talið, að hann

- gæti eigi krafist þess, að fá jörðina aftur til ábúðar. Af þessum sökum var heldur eigi talið, að hann gæti kafið jarðeigendur um bætur fyrir það tjón, sem hann hafði orðið fyrir vegna búferlaflutninga. Sératkvæði 1455
- H. hafði ábúð á jörð einni, en hann flutti á vorið 1975. Hinn 31. maí 1979 óskuðu jarðareigendur eftir því, að hann yrði borinn út af jörðinni og ákvað fúgetaréttur að útburðurinn skyldi fram fara. H. flutti af jörðinni síðla sumars 1979. Talið, að H hefði ekki lengur lögmæta hagsmuni af því að kveðið yrði á um réttmæti hins áfrýjaða úrskurðar að því er varðaði framgang hinnar fyrirhuguðu útburðargerðar. Var málinu vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði 1702

*Ábyrgð.**Ábyrgð á seldum hlut.**Ábyrgð framleiðanda.*

Ábyrgð húseiganda. Sjá fasteignir og skaðabætur.

*Áfengi.**Áfengislög.*

- SMC. stal áfengi úr vörugeymslu skipafélags og seldi nokkuð af því. Var brot hans talið varða við áfengislög auk þess sem um þjófnað var að ræða 89
- B var ölvaður kvöld eitt og fór út. Talið sannað með skýrslum vitna, að hann hafi tekið bifreið í óleyfi og ekið henni nokkurn spöl. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuleyfi í 6 mánuði. Sératkvæði 702
- J ók bifreið sinni með áhrifum áfengis. Vínandamagn í blóði hans reyndist 1,83%. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuleyfi ævilangt 1344
- D vann á svokölluðu Kröflusvæði. Var hann kvaddur til starfa að skoða borholu að kvöldlagi. Hann hafði setið við drykkju, er hann ók bifreið sinni nokkurn spöl, líklega einn til tvo kílómetra. Lögreglumenn stöðvuðu hann og töldu hann með áhrifum áfengis. Þá var klukkan um 01.35. Blóðsýni var tekið kl. 03.15 og reyndist vínandamagn í blóði þá 0,63%. Honum var dæmd refsing vegna þessa og 120 þúsund króna sekt til ríkissjóðs og sviptur ökuréttindum ævilangt, þar sem um ítrekunarbrott var að ræða 1378
- Talið sannað, að G hefði verið með áhrifum áfengis við akstur, en vínandamagn í blóði hans reyndist 2,21%. Ekki var þó

- talið fært að leggja það til grundvallar, þar sem hann gat hafa neytt áfengis eftir að akstri lauk, og þar til hann var handtekinn. Honum var hinsvegar dæmd refsing 15 daga varðhald og sviptur ökuleyfi ævilangt, en hér var um ítrekað brot að ræða 1501
- Þ var handtekinn og talinn hafa ekið bifreið í umrætt sinn. Var hann dæmdur í héraði til refsingar vegna þessa. Í Hæstarétti var talið, að rannsókn málsins væri verulega áfátt, þar sem Þ hefðu ekki verið kynnt önnur sakargögn en ákæruskjal, er hann kom fyrir dóm, og ekki spurður sjálfstætt um sakarefni, en til þess var sérstök ástæða þar sem hann hafði verið mjög reikull í svörum hjá lögreglu. Þá voru lögreglumenn þeir, er stóðu að handtöku Þ, og vitni ekki látin gefa skýrslu fyrir lögreglu eða dómi þegar frá er talin frumskýrsla lögreglu um handtöku ákærða. Vegna þessara galla á rannsókn málsins, var hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 1515
- H var tekinn í bifreið sinni þar sem hún stóð, all mjög ölvaður og mældist vinandamagn í blóði hans 2.69%. Hann neitaði að svara spurningum varðstjóra og neitaði að hafa ekið bifreiðinni. Síðar taldi hann, að ónefndur maður hefði ekið bifreiðinni. Ekki talið sannað, að hann hefði ekið bifreiðinni í umrætt sinn og ekki loku fyrir það skotið, að annar maður væri þar að verki. Var hann því sýknaður. Sératkvæði 1572
- Talið sannað í máli einu, að B hefði ekið léttu bifhjóli með áhrifum áfengis, en vinandamagn í blóði hans var talið 2.11%. B hafði áður verið dæmdur fyrir brot á umferðarlögum og sviptur réttindum um skeið til aksturs léttis bifhjóls. Hins vegar hafði þetta fyrri brot ekki ítrekunaráhrif skv. niðurlagsákvæðum 1. mgr. 71. gr. alm. hgl. Þá var brot ákærða ekki talið varða við áfengislög. Var B dæmdur til að greiða 100 þúsund króna sekt og sviptur ökuleyfi í eitt ár 1673
- Akstur á léttu bifhjóli með áhrifum áfengis ekki talinn varða við áfengislög nr. 82/1969 1673
- B var að akstri í bifreið sinni. Með honum var stúlka ein. Löggæslumenn reyndu að stöðva bifreiðina en henni var ekið áfram á miklum hraða. Síðan var bifreiðin stöðvuð við þorp eitt og hljóp þar ökumaður úr bifreiðinni og náðist eigi fyrr en nokkru síðar. Hins vegar náðist farþeginn. Vinandamagn í blóði B reyndist vera 0.82%. B viðurkenndi í upphafi brot sitt, en dró síðar viðurkenningu til baka. Þá breytti farþeginn framburði sínum og taldi bróður B hafa ekið. Bróðir B kvaðst hafa ekið. Lögreglumenn þeir,

- er veittu bifreiðinni eftirför og handtóku B, fullyrtu, að B hefði ekið bifreiðinni, enda þeir þekkt hann. Talið sannað, að B hefði ekið bifreiðinni í umrætt sinn með áhrifum áfengis og með ólöglegum hraða. Var honum dæmd refsing vegna þessa, en honum hafði áður verið dæmd refsing vegna ölvunar við akstur. Var B dæmt varðhald 15 daga og sviptur ökuréttindum ævilangt 1680
- B sat í bifreið sinni er löggæslumenn komu að honum. Var hann talinn ölvaður og reyndist vínandamagn í blóði hans vera 1.25‰. Hann viðurkenndi í upphafi að hafa ekið bifreiðinni en neitaði síðar og kvað konu sína hafa ekið. Hún neitaði því. Talið sannað, að hann hefði ekið bifreiðinni með áhrifum áfengis og var honum dæmd refsing, varðhald 25 daga og sviptur ökuréttindum ævilangt, en hér var bæði um ítrekað brot að ræða og auk þess hegningarauka. Eftir að dómur í máli þessu hafði verið kveðinn upp var honum í héraði dæmd sekt og hann sviptur öku-leyfi ævilangt fyrir akstur með áhrifum áfengis. Þá kom fram, að 1978 hafði honum verið dæmt varðhald fyrir sama brot. Var því þessi dómur hegningarauki við hinn fyrri 1707
- G festi bifreið sína í skafli og kvaddi löggæslumenn til hjálpar. Þeir töldu G ölvaðan og tóku hann til blóðrannsóknar. Reyndist vínandamagn í blóði hans 2.02‰. Er G kom fyrir dóm, neitaði hann að hafa ekið bifreiðinni í umrætt sinn. Talið sannað, að hann hefði ekið bifreiðinni með áhrifum áfengis og var dæmd 50 þúsund króna sekt og sviptur öku-leyfi í 12 mánuði 1899

Áfrýjun.

1. Áfrýjunarleyfi:
 - a. Áfrýjunarfrestur liðinn. Áfrýjunarleyfi 18, 681, 778, 787, 920, 998, 1034, 1091, 1180, 1207, 1239, 1291, 1317, 1455, 1627, 1664, 1754
 - b. Málsefni nær eigi áfrýjunarfjárhæð 1585
 - c. Áfrýjunarfrestur liðinn. Áfrýjunarleyfis eigi aflað 998
 - d. Áfrýjunarleyfi ógilt 1585
2. Máli gagnáfrýjað 768, 787, 920, 1008, 1034, 1091, 1167, 1180, 1239, 1317, 1362, 1455, 1527, 1585, 1732, 1797

Mál gagnkært.
3. Máli áfrýjað með heimild í 36. gr. laga nr. 75/1973 41, 768, 1115, 1168, 1396, 1621, 1702
4. Ýmis atriði:

Í máli einu var áfrýjað héraðsdómi svo og fjárnámi samkvæmt honum. Áfrýjunarleyfi tók einungis til héraðsdómsins.

Þar sem áfrýjunarfrestur var liðinn að því er fjárnámsgerðina varðaði, var henni vísað frá Hæstarétti	998
Lögbannsmáli eigi áfrýjað innan þess frests, sem til er tekinn í 2. mgr. 23. gr., sbr. 27. gr. laga nr. 18/1949	1180
Máli einu þar sem synjað var um staðfestingu lögbanns var skotið til Hæstaréttar með kæru. Dæmt að málsúrlausn þessi sætti áfrýjun en ekki kæru. Var málinu því vísað frá Hæstarétti	1542
Úrskurður í sakamáli var kveðinn upp 19. september 1980 að sóknaraðilja fjarstöddum. Fékk hann vitneskju símleiðis um uppkvaðninguna og fól þegar lögmanni sínum að skjóta málinu til Hæstaréttar. Bar því við það að miða, að kæru hefði verið lýst innan lögboðins frests samkvæmt 2. mgr. 174. gr. laga nr. 74/1974	1568
J og G höfðuðu mál gegn L, er dæmt var á bæjarþingi Reykjavíkur 3. júlí 1975. Þeir sóttu síðan um leyfi til að áfrýja málinu þótt sakarefni næði eigi áfrýjunarfjárhæð. Hinn 23. september 1975 mælti Hæstiréttur með því að leyfi yrði veitt og veitti dómismálaráðuneyti aðaláfrýjendum áfrýjunarleyfið. Þau áfrýjuðu málinu síðan með stefnu 22. október s. á. Með dómi Hæstaréttar 14. október 1977 var hinn áfrýjaði dómur og málsmeðferð í héraði ómerkt og málinu vísað frá héraðsdómi. Aðaláfrýjendur höfðuðu nú nýtt mál. Var úrlausn þess dóms önnur en í fyrra máli. Þau J og G sóttu um leyfi til að áfrýja málinu þótt sakarefni næði eigi áfrýjunarfjárhæð. Í áfrýjunarleyfi, sem þau fengu frá dómismálaráðuneytinu segir svo, að Hæstiréttur hafi mælt með áfrýjunarheimild með bréfi 23. september 1975. L áfrýjaði ekki hinu fyrra máli en hinn 8. febrúar 1979 veitti dómismálaráðuneytið honum leyfi til að áfrýja málinu þótt sakarefni næði ekki áfrýjunarfjárhæð og frestur skv. 1. mgr. 20. gr. nr. 75/1973 væri liðinn. Segir í áfrýjunarleyfinu, að Hæstiréttur hafi mælt með áfrýjunarheimild í bréfi 23. september 1975. Talið að bæði áfrýjunarleyfi þessi væru ógild, en meðmæli Hæstaréttar að því er varðaði annað mál skiptu hér engu máli. Var málinu því vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði	1585
Talið að úrskurður um, hvort maður skuli hjóta starfsréttindi að fullnægðum refsisdómi og fenginni uppreist æru, sætti kæru og ríkissaksóknari ætti kærueimild	1647

Áfrýjunarfrestur. Sjá áfrýjun.

Áfrýjunarleyfi. Sjá áfrýjun.

Ákæra.

Í sakamáli einu var fallið frá þeirri ákærulýsingu, að KV hefði ráðist að manni með hnífi og stungið hann	89
Í ákæru voru sakaðir menn ákærðir fyrir brot gegn 211. gr. alm. hgl.	89
Í ákæru voru sakaðir menn ákærðir fyrir brot gegn 211. gr., sbr. 22. gr. 4. mgr. sbr. 1. mgr. og 112. gr. hgl. Málið flutt og reifað með hliðsjón af því að brot þessi gætu varðað við 124. gr. og 221. gr. hgl.	89
AKL var á vettvangi, þar sem maður lést í átökum. Eftir þennan atburð kveðst hann ásamt þremur mönnum hafa flutt lík hins látna á ákveðinn stað. Allnokkru síðar hafði hann flutt líkið á annan stað. Líkið fannst ekki og gat AKL ekki bent á það. Talið, að með atferli sínu hefði AKL raskað ummerkjum brots og það varði refsingu skv. 2. mgr. 112. gr. alm. hgl. Hins vegar var hann sýknaður af ákæru um brot á 211. gr. sbr. 4. mgr. 1. mgr. 28. gr. alm. hgl. Þá var AKL ákærður fyrir brot gegn 124. gr. alm. hgl. en þar sem það brot rúmaðist eigi innan verknaðarlýsingar í ákæruskjali kom það eigi til álíta	89
Í ákæruskjali var brot talið varða við 211. gr. alm. hgl. Talið heimilt að færa háttsemi þeirra, er hlut áttu að máli, til 218. og 215. gr. alm. hgl., þótt þau refsíákvæði væru eigi greind	89, 883
Refsikröfur, sem ekki rúmast innan verknaðarlýsingar ákæruskjals, eigi taldar koma til álíta í refsimáli	89
Bátur einn var tekinn fyrir ólöglegar fiskveiðar. Fram kom, að þeir sem gegndu störfum stýrimanna og vélstjóra á bátnum höfðu eigi réttindi til að rækja þau störf. Þessi atriði voru eigi nefnd í ákæru og komu því eigi til álíta í refsimáli á hendur skipstjóra bátsins	976
Að því fundið, að í héraðsdómi er vikið að sakaratriðum, sem ekki rúmuðust innan ákæruskjals	1126, 1146

Ákærvald.

Ákærvald krefst sýknu í sakamáli	33
--	----

Álitsgerðir. Sjá mat og skoðun.

*Árekstur skipa.**Áskorunarmál.*

Ávana- og fíkniefni.

- Þeir SMC, GS og þriðji maður voru á ferðalagi erlendis og var GS með bifreið sína. Keyptu þeir um 2,5 kg. af hassi og földu í bifreiðinni, sem send var síðan hingað til lands. Hassefnið fannst síðar í bifreiðinni við tollskoðun. Var brot þetta talið varða við 2. gr., sbr. 5. gr. og 6. gr. laga nr. 65/1974 og 2. gr. sbr. 10. gr. reglugerðar nr. 390/1974 89
- AK hafði veruleg viðskipti með hass og LSD. Var honum refs- að vegna þessa 89

Barnaverndarmál.

Barnsfaðernismál.

Bifreiðir.

A. Einkamál.

- H ók bifreið sinni norður botngötu milli húsanna nr. 50—70 við L-gerði. Í sömu mund ók M bifreið sinni eftir L-gerði til austurs. Þar sem botngatan og L-gerði mætast varð árekstur. Skemmdir urðu á báðum bifreiðunum. Eigandi bifreiðar þeirrar, er H ók, krafðist bóta úr hendi eiganda þeirrar bifreiðar, er M ók. Gangstétt liggur meðfram akbraut L-gerðis að sunnanverðu, þvert fyrir akbrautir botngatnanna er liggja út frá aðalgötunni, en er þar nokkuð lægri. Þó er gangstéttin öll hærri en akbraut aðalgötunnar og órofin af botngötunni. Hinsvegar er gangstétt illa greind frá akbraut botngatnanna þegar út úr þeim er komið, þar sem akbrautir þeirra eru í sömu hæð og gangstéttin. Talið, að þar sem H var kunnugur staðhátum þarna, hafi honum ekki getað dulist að hann ók yfir gangstétt, er hann ók út úr botngötunni. Með hliðsjón af þessu og ákv. 5. gr. 48. gr. laga nr. 40/1968 var talið, að H ætti alla sök á árekstrinum og var því eigandi bifreiðar M sýknaður af öllum kröfum hans. Sératkvæði 18
- E ók bifreið sinni norður Snorrabraut, með um 40—50 km. hraða, að því er hann telur. Í sömu mund ók Ó bifreið sinni austur Njálsgötu áleiðis yfir Snorrabraut og stöðvaði bifreiðina við eyju þá, er skilur akbrautir Snorrabrautar. Kveðst Ó hafa litið eftir umferð um Snorrabrautina og enga bifreið séð og ekið aftur af stað yfir eystri akreinina. Í því hafi bifreið E borið að. E kveðst ekki hafa séð bifreið Ó áður, en er hann varð hennar var hafi hann nauðhemlað og hafi hemlakerfið þá brostið. Áreksturinn var harður og skemmdust báðar bifreiðarnar. E krafði Ó og váttryggingar-

félag hans um skaðabætur. Skoðun leiddi í ljós að hemlar bifreiðar E voru bilaðir og hjólbarðar slitnir. Talið, að ekki yrði með vissu ráðið af gögnum, að hemlar bifreiðar E, sem brugðust þegar á reyndi, hafi verið í lagi fyrir áreksturinn, en það stóð E næst að hlutast til um að reynt yrði að leiða hið rétta í ljós. Með hliðsjón af þessu og öðrum atvikum var sök skipt og Ó gert að bæta E tjón hans að hálfu. Sératkvæði 675

Hinn 19. janúar 1973 ók J bifreið á olíudælu O. O krafði öku- mann, eiganda bifreiðarinnar og váttryggingarfélag hans A um bætur. Í héraði var þessum aðiljum dæmt að greiða óskipt bætur. Á áfrýjaði málinu og krafðist sýknu, þar sem iðgjald af váttryggingu bifreiðarinnar hafði ekki verið greitt. Fram kom, að gjalddagi iðgjaldsins var 1. mars 1974 og var því ekki andmælt, að A hefði krafðið eiganda bifreiðarinnar um greiðslu þess, er það féll í gjalddaga. Samkvæmt 15. gr. laga 20/1954 fellur váttryggingarsamningurinn úr gildi uppsagnarlaust að þrem mánuðum liðnum frá því að iðgjalds var krafist ef það er þá ógreitt og váttryggingarfélagið ekki byrjað lögsókn til innheimtu þess. Þessi frestur var löngu liðinn, þegar A sendi eiganda bifreiðarinnar greiðslukröfu 20. nóvember 1974 og setti honum loka- frest til greiðslu hinn 10. desember s. á. A tilkynnti lög- reglustjóranum í Reykjavík um, að váttryggingin væri gengin úr gildi og verður við það að miða, að bifreiðin hafi verið óváttryggð er óhapp það varð, sem um var deilt. Samkvæmt þessu var A sýknaður af kröfum O 713

Í ók bifreið sinni að vetrarlagi frá bensínstöð einni innan Akur- eyrar. Um sama mund og hann ók frá bensínstöðinni ók J bifreið sinni suður Eyjafjarðarbraut, sem naut aðalbraut- arréttar. Í ók inn á brautina og varð þar árekstur með bifreiðunum. Í bar skilyrðislaust að víkja fyrir umferð um Eyjafjarðarbraut en þess gætti hann ekki. Hins vegar talið ljóst af hemlaförum og áreksturshöggi, að J hefði ekið of hratt miðað við aðstæður í umrætt sinn, en hemlunar- skilyrði voru mjög slæm. Var talið, að hvor aðili ætti sök á árekstrinum að hálfu. Sératkvæði 1654

Váttryggingarfélagið S seldi G ábyrgðartryggingu fyrir bifreið eina 27. júlí 1975, og skyldi tryggingin gilda til næsta árlegs gjalddaga 1. mars 1976. G seldi J. bifreiðina um haustið 1975 og var bifreiðin skráð á nafn J hinn 4. september þ. á. Bifreiðin lenti í árekstri við aðra bifreið 18. október 1975. Urðu nokkrar skemmdir á bifreiðinni, S neitaði að greiða og bar fyrir sig ákvæði tryggingarskilmála þar sem sagði að tilkynna skyldi félaginu án tafar ef bifreið væri afskráð

eða seld og að váttrygging gildi ekki fyrir nýjan eiganda nema að fengnu samþykki S. Talið, að ákvæði þetta losaði S ekki undan greiðsluskyldu þegar litið væri til ákvæða umferðarlaganna og reglugerðar 88/1929. Var því S dæmt að greiða váttryggingarbætur skv. ábyrgðartryggingu þessari. Í málinu var hins vegar ekki úr því skorið hver bæri hallann af þeim mistökum, að bifreiðin var umskráð, án þess að kannað væri hvort tryggingin væri í lagi 1754

Þ var á leið til Borgarness á bifreið, eign konu sinnar. Hann kveðst eigi hafa ekið hratt og alls eigi með meiri hraða en 70 km miðað við klukkustund. Hann kveðst hafa ekið á hægri vegarhelmingi. Er hann nálgaðist Borgarnes hafi hann mætt bifreið. Varð árekstur með bifreiðunum og meiddist Ú, er var farþegi í bifreið þeirri, sem á móti kom, og eigandi hennar. Ú krafði Þ, eiganda bifreiðarinnar, og váttryggingarfélag hennar um bætur. Fram kom að hemlaför eftir bifreið Þ voru um 32 metrar, en vegur þarna er 9 metra breiður. Þ ók á réttum vegarhelmingi, en þó mjög nálægt miðju vegarins. Ekki sáust hemlaför eftir bifreið Ú. Ljósmyndir sýndu, að vinstra framhorn bifreiðar Ú hafði rekist á miðjan framenda bifreiðar Þ. Talið sannað, að áreksturinn hefði orðið á hægri vegarhelmingi miðað við akstursstefnu bifreiðar Þ, og að ökumaður bifreiðar Ú hefði ekið á röngum vegarhelmingi. Var því talið, að hann ætti meginsök á hvernig fór. Þótt Þ hefði í akstri sínum ekki sýnt fulla aðgæslu að því er hraða varðaði, þar sem hann mátti sjá bifreiðina nokkru áður, þóttu ekki efni til að leggja á hann sök á árekstrinum. Með hliðsjón af þessu voru þau Þ sýknuð af kröfum Ú. Sératkvæði 1905

B ók bifreið sinni í átt til Hafnarfjarðar. Í sama mund var bifreið Ó ekið þangað. Ó kveðst hafa ekið á með um 50 km. hraða á vinstri akrein en B hafi ekið á um 20 metra á undan á svipuðum hraða. Allt í einu hafi B sveigt inn á vinstri akrein og þar sem snjór var á veginum hafi öku- maður hennar misst vald á bifreiðinni og ekki náð að aka inn á akreinina. Kveðst Ó þá hafa hemlað, en of seint, og árekstur orðið. Talið, að Ó ætti alla sök á árekstri þessum, og var gert að greiða bætur 1958

B. Opinber mál.

K ók bifreið sinni vestur Skipholt og ætlaði þvert yfir Nóatún- ið. Hann kvaðst hafa stöðvað bifreið sína austan gatna- mótanna, en ekið síðan af stað, þar sem hann enga bifreið hafi séð. Ekki hafi hann þó stöðvað bifreiðina þar sem eyjan skiptir götunni, heldur haldið hiklaust áfram og allt í

- einu orðið var við bifreið hægra megin við sig og hafi árekstur orðið. Ökumaðurinn var talinn hafa brotið gegn ákvæðum 1. mgr. 37. gr. laga nr. 40/1968 og var því dæmd refsing 25
- Með** dómsátt féllst J á að greiða sekt og vera sviptur ökuleyfi í ár vegna ölvunar við akstur 7/12 1979. Fram kom, að 14. júlí 1975 hafði J verið dæmt varðhald og sviptur ökuleyfi í eitt ár vegna samskonar brots. Þar sem um ítrekað brot var að ræða var óheimilt að ljúka því með sátt sbr. 2. tl. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 74/1974, 3. mgr. 81. gr. laga nr. 40/1968 og 71. gr. alm. hgl. Var sáttin því felld úr gildi .. 673
- Þ** var ölvaður kvöld eitt og fór út. Talið sannað með skýrslum vitna, að hann hefði tekið í óleyfi bifreið og ekið henni nokkurn spöl. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuleyfi í sex mánuði. Sératkvæði 702
- B** ók bifreið sinni um götur bæjarins og var handtekinn. Reyndist vínandamagn í blóði hans 1,83%. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuréttindum ævilangt, en um ítrekunarbrott var að ræða 1344
- H** ók bifreið sinni með áhrifum áfengis og reyndist í blóði hans 1,98% af vínanda. Héraðsdómari lauk málinu með dómsátt, þar sem H féllst á að greiða sekt og vera sviptur ökuleyfi í 12 mánuði. Fram kom, að H hafði áður gengist undir dómsátt vegna ölvunar við akstur og verið sviptur ökuleyfi. Hann var því ákærður fyrir ítrekað brot í hið síðara sinn. Var óheimilt að ljúka málinu með dómsátt og sáttin því felld úr gildi, sbr. 6. tl. 112. gr. laga nr. 74/1974 1360
- D** vann á svokölluðu Kröflusvæði. Var hann kvaddur til starfa að skoða borholu að kvöldlagi. Hann hafði setið við drykkju, er hann ók bifreið sinni nokkurn spöl líklega einn til tvo kílómetra. Lögreglumenn stöðvuðu hann og töldu hann með áhrifum áfengis. Þá var klukkan um 01.35. Blóðsýni var tekið kl. 03.15 og vínandamagn í blóði D reyndist þá 0,63%. Honum var dæmd refsing vegna þessa og 120 þúsund króna sekt til ríkissjóðs og sviptur ökuréttindum ævilangt, þar sem um ítrekunarbrott var að ræða .. 1378
- S** var stöðvaður á bifreið sinni og samkvæmt ratsjarmælingu talinn af löggæslumönnum hafa ekið með 105 km hraða á vegarkafli þar sem einungis var leyfður 60 km hraði miðað við klst. Lögreglustjóri svipti S ökuleyfi sínu til bráðabirgða. Fram kom, að S hafði á undanfórnum árum verið dæmdur all oft til refsingar fyrir brot á umferðarlögum og áfengislögum. Með hliðsjón af því var öku- leyfissvipting staðfest af Hæstarétti 1479
- Talið sannað, að G hefði verið með áhrifum áfengis við akstur,

- en vínandamagn í blóði hans reyndist 2,21%. Ekki var þó talið fært að leggja það til grundvallar, þar sem hann gat hafa neytt áfengis eftir að akstri lauk og þar til hann var handtekinn. Honum var hinsvegar dæmd refsing, 15 daga varðhald, og sviptur ökuleyfi ævilangt, en hér var um ítrekað brot að ræða 1501
- Þ** var handtekinn og talinn hafa ekið bifreið sinni í umrætt sinn. Var hann dæmdur í héraði til refsingar vegna þessa. Í Hæstarétti var talið, að rannsókn málsins væri verulega áfátt, þar sem **Þ** hefði ekki verið kynnt önnur sakagögn en ákæruskjal er hann kom fyrir dóm og ekki spurður sjálfstætt um sakarefni, en til þess var sérstök ástæða þar sem hann hafði verið mjög reikull í svörum hjá lög-reglu. Þá voru lögreglumenn þeir, er stóðu að handtöku **Þ** og vitni, ekki látin gefa skýrslu fyrir lögreglu eða dómi þegar frá er talin frumskýrsla um handtöku ákærða. Vegna þessara galla á rannsókn málsins var hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 1515
- H** var tekinn í bifreið sinni þar sem hún stóð, allmjög ölvaður, og mældist vínandamagn í blóði hans 2,69%. Hann neitaði að svara spurningum varðstjóra og neitaði að hafa ekið bifreiðinni. Síðar taldi hann, að ónefndur maður hefði ekið bifreiðinni. Ekki talið sannað, að hann hefði ekið bifreiðinni í umrætt sinn og ekki væri loku fyrir það skotið að annar væri þar að verki. Var hann því sýknaður. Sér- atkvæði 1572
- Þrír** lögreglumenn voru í bifreið sinni í Reykjavík. Veittu þeir athygli bifreið **J**, er ekið var á miklum hraða. Eltu þeir bifreiðina og sýndi hraðamælir bifreiðar þeirra 110 km hraða miðað við klst. Ökumaður taldi, að hraði sinn hefði verið 70 km miðað við klst. Talið sannað, að ökumaðurinn hefði ekið á óhæfilegum hraða og var honum dæmd refsing vegna þessa 1578
- Talið sannað í máli einu, að **B** hefði ekið léttu bifhjóli með áhrifum áfengis, en vínandamagn í blóði hans var talið 2,11%. **B** hafði áður verið dæmdur fyrir brot á umferðar-lögum og sviptur réttindum um skeið til aksturs létt bifhjóls. Hins vegar hafði þetta fyrra brot ekki ítrekunaráhrif skv. niðurlagsákvæðum 1. mgr. 71. gr. alm. hgl. Þá var brot ákærða ekki talið varða við áfengislög. Var **B** dæmdur til að greiða 100 þúsund króna sekt og sviptur ökuleyfi í eitt ár 1673
- B** var að akstri í bifreið sinni. Með honum var stúlka ein. Lög-gæslumenn reyndu að stöðva bifreiðina en henni var ekið

- áfram á miklum hraða. Síðan var bifreiðin stöðvuð við þorp eitt og hljóp þar ökumaður úr bifreiðinni og náðist eigi fyrr en nokkru síðar. Hins vegar náðist farþeginn. Vínandamagn í blóði B reyndist vera 0,82‰. B viðurkenndi í upphafi brot sitt, en dró síðar viðurkenninguna til baka. Þá breytti farþeginn framburði sínum og taldi, að bróðir B hefði ekið. Bróðir B kvaðst hafa ekið. Lögreglumenn þeir, er veittu bifreiðinni eftirför og handtóku B hafa full- yrt að B hafi ekið bifreiðinni enda þeir þekkt hann. Talið sannað, að B hefði ekið bifreiðinni í umrætt sinn með áhrifum áfengis og með ólöglegum hraða. Var honum dæmd refsing vegna þessa en hann hafði áður fengið refs- ingu vegna ölvunar við akstur. Var B dæmt varðhald 15 dagar og sviptur ökuréttindum ævilangt 1680
- B sat í bifreið sinni er löggæslumenn komu að honum. Var hann talinn ölvaður og reyndist vínandamagn í blóði hans vera 1,25‰. Hann viðurkenndi í upphafi að hafa ekið bif- reiðinni en neitaði síðar og kvað konu sína hafa ekið. Hún neitaði því. Talið sannað, að hann hefði ekið bifreiðinni með áhrifum áfengis og var honum dæmd refsing, varð- hald 25 dagar og sviptur ökuréttindum ævilangt, en hér var bæði um ítrekað brot að ræða og auk þess hegningar- auka. Eftir að dómur í máli þessu hafði verið kveðinn upp var honum í héraði dæmd sekt og hann sviptur ökuleyfi ævilangt fyrir akstur með áhrifum áfengis. Þá kom fram, að 1978 hafði honum verið dæmt varðhald fyrir sama brot. Var því þessi dómur hegningarauki við þann fyrri 1707
- K var að akstri um bæinn. Lögreglumennirnir eltu hann og töldu hann hafa ekið mjög hratt eða með allt að 120 km hraða miðað við klst. K neitaði þessu en viðurkenndi þó, að hann hefði ekið með um 80 km hraða miðað við klst. Talið sannað, að K hefði ekið á óhæfilegum hraða í umrætt sinn en hámarkshraði í þéttbýli er 50 km á klst. Var hon- um því dæmd 200.000 króna sekt og 20 daga varðhald til vara og sviptur ökuleyfi í 2 ár. Sératkvæði 1727
- G festi bifreið sína í skafli og kvaddi löggæslumenn til hjálpar. Þeir töldu G ölvaðan og tóku hann til blóðrannsóknar. Reyndist vínandamagn í blóði hans 2,02‰. Er G kom fyrir dóm neitaði hann að hafa ekið bifreiðinni í umrætt sinn. Talið sannað, að hann hefði ekið bifreiðinni með áhrifum áfengis og var dæmd 50 þúsund króna sekt og sviptur öku- leyfi ævilangt 1899

Birting laga og stjórnvaldaerinda.

Deilt um birtingu ákvarðana verðlagsnefndar og verðlagsstjóra 2

*Björgun.**Blóðrannsókn.*

Vínandamagn í blóði 673, 702, 1344, 1360, 1378, 1501, 1515, 1572,
1673, 1680, 1707, 1899

Brenna. Sjá íkveikja.

Brot í opinberu starfi.

Börn.

Dagsektir.

Dánarbú. Sjá skiptamál.

Dánarbætur. Sjá skaðabætur.

Dánargjafir.

S var maður gamall og átti litlar eignir, en þó íbúð eina. Íbúð þessi var byggð á vegum byggingarsamvinnufélags og þinglesin á þess nafn. Hann átti á lífi lögerfingja bæði börn og barnabörn. Tæpum tveim árum fyrir andlát sitt gerði S gjafabréf, þar sem hann gaf tveimur barnabörnum sínum íbúð þá, er hann átti, og var meginhluti eigna hans. Eigi var gjafabréfið þinglesið, en það var tilkynnt stjórn byggingarfélags þess, er var þinglesinn eigandi íbúðarinnar og stjórn þess félags samþykkti eignayfurfærslu. Eftir lát S risu upp deilur, hvort hér væri um að ræða lífsgjöf eða dánargjöf. Talið, að við skráningu gjafabréfsins hjá stjórn byggingarfélagsins og að fengnu samþykki stjórnar fyrir yfurfærslunni, hefði S firrt sig rétti til að fá sjálfur afsal fyrir íbúðinni og ráðstafa henni til annarra. Voru þessar aðgerðir hans taldar hafa hliðstæð réttaráhrif og um þinglýsingu væri að ræða. Var því talið, að hér væri um lífsgjöf að ræða og það atriði, að S bjó í íbúðinni, greiddi af henni skatta og skyldur og taldi hana fram á skattframtölum sínum, voru eigi talin skipta hér máli. Sératkvæði 1955

Dómarar. Sjá og dómstólar, réttarfarsvítur og sératkvæði.

1. Dómarar í Hæstarétti:

Mál dæmt af þremur hæstaréttardómurum 1, 1, 13, 17, 17, 18,
24, 25, 31, 32, 673, 675, 698, 742, 827, 941, 943, 946, 948, 949,
949, 950, 950, 951, 968, 1034, 1198, 1222, 1224, 1232, 1236,

1360, 1405, 1446, 1451, 1474, 1479, 1483, 1485, 1489, 1501, 1510, 1515, 1522, 1542, 1544, 1544, 1558, 1572, 1578, 1651, 1669, 1673, 1680, 1707, 1725, 1725, 1726, 1726, 1727, 1751, 1794, 1794, 1797, 1806, 1896, 1897, 1898, 1899, 1946, 1958, 1979	
Varadómari dæmir í máli fyrir Hæstarétti 66, 681, 686, 745, 1068, 1091, 1732	

2. Samdómendur í héraði:

Aukadómþing	1091, 1465
Bæjarþing	66, 778, 787, 1207, 1239, 1527, 1627, 1920, 1927
Félagsdómur	1409
Sakadómur	89, 883, 976, 1021
Skiptadómur.	
Siglingadómur.	
Sjó- og verslunardómur	839, 1008, 1362, 1396, 1545, 1715, 1775 1968
Verðlagsdómur	1136, 1146

Að því fundið, að sérfróðir samdómendur sátu eigi báðir í dómi þegar matsmenn og vitni voru yfirheyrð fyrir dómi 66, 1207, 1239

Samdómendur í héraði skulu fara með og dæma mál, en í því felst, að þeim er rétt að taka afstöðu til alls þess sem til álita er í máli, þar með talinna atriða, er matsmenn hafa fjallað um. Eigi er skylt að leggja yfirmatsgerð til grundvallar dómi 1239

Að því fundið, að eigi var nema einn siglingafróður maður í sjó- og verslunardómi við meðferð máls um skaðabætur vegna vinnuslyss um borð í skipi 1775

3. Sératkvæði:

Í Hæstarétti 2, 18, 66, 675, 681, 702, 745, 778, 883, 916, 1008, 1021, 1091, 1115, 1225, 1239, 1291, 1409, 1426, 1455, 1568, 1572, 1585, 1627, 1654, 1702, 1715, 1727, 1732, 1809, 1817, 1948, 1955, 1974 í héraði.

4. Dómara ekki getið í héraðsdómi 13, 66, 702, 909, 946, 1091, 1198, 1396, 1455, 1542, 1669, 1673, 1680, 1702, 1749, 1811, 1958

5. Vanhæfi dómara:

Frávísunardómur var kærður. Fram kom, að er mál þetta var þingfest, stýrði fulltrúi héraðsdómara dómþingi. Á næsta dómþingi sótti fulltrúinn þing af hálfu annars aðilja. Þegar málið var munnlega flutt um frávísunarkröfu var hinn sami fulltrúi dómari í málinu og kvað upp frávísunardóminn. Fulltrúinn var talinn vanhæfur til að fara með og dæma málið eftir að hann hafði sótt þing af hálfu aðilja. Var því meðferð þess í héraði ómerkt og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar 1405

Í sakadómsmáli einu krafðist ákærði þess að héraðsdómari viki sæti. Engin rök voru færð fyrir þeirri kröfu og var henni því hrundið 1751

6. Ýmis atriði:

- Í máli til innheimtu skaðabóta vegna gæsluvarðhalds að ósekju, voru í héraðsdómi lagðar fram og reifaðar lögreglu-skýrslur vegna innbrots, er eigi var tilefni gæsluvarðhalds-vistar bótakrefjanda 41
- Við skýrslutöku fyrir dómi voru færðar til bókar umsagnir, sem að verulegu leyti var munnlegur málflutningur og auk þess óviðeigandi orðaskipti. Var að þessu fundið 812, 819
- Að því fundið, að mál hefði dregist mjög verulega. Skjöl málsins voru send ríkissaksóknara 22. apríl 1974. Ákæra gefin út 20. september 1975 og send dómara sama dag. Næst var málið tekið fyrir 21. október 1976 er málið var þingfest. Héraðsdómur var kveðinn upp 17. ágúst 1977 og birtur ákærða 9. maí 1978. Rannsókn málsins var ófullkomin og samningu héraðsdóms talið ábótavant 909
- Eftir að sakamál hafði verið flutt í héraði og dómtekið, aflaði dómsformaður upplýsinga um málsatriði, sem eigi voru bornar undir ákærða né skipaðan verjanda hans. Var að þessu fundið 976
- Mál hafði dregist. Var það þingfest 2. maí 1967 en dæmt 14. mars 1977. Þessi dráttur talinn mjög vitaverður 998
- Að því fundið, að í héraðsdómi í sakamáli einu var vikið að sakaratriðum, sem eigi rúmuðust innan ákæruskjals 1126, 1146
- Að því fundið, að í máli, sem dæmt var með sérfróðum samdómendum, hafði annar samdómendanna ekki verið tilkvaðdur, er aðiljar og vitni gáfu skýrslu 1207
- Gallar á rannsókn og dómprófum í opinberu máli taldir svo verulegir, að hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar að nýju. Sératkvæði 1225
- Héraðsdómari átti, áður en teknar voru munnlegar skýrslur af aðiljum og vitnum á dómþingi að ákveða, hvort hann kveddi til sérfróða samdómendur, og þeir átt þá síðan að vera við yfirheyrslur. Þessa var ekki gætt og að því fundið 1239
- Í landamerksamáli einu var kröfúlýsing í dómi ekki í samræmi við kröfugerð landeigenda og ekki getið raka, er þeir færðu fram til stuðnings kröfum sínum. Var meðferð málsins talin svo gölluð, að hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 1317
- Fulltrúi héraðsdómara stýrði dómþingi þegar mál var þingfest. Á næsta dómþingi sótti hinn sami fulltrúi þing af hálfu stefnanda máls í héraði. Málið var munnlega flutt um frávisunarkröfu og var fulltrúinn þá dómari í málinu og kvað upp dóm. Talið, að fulltrúinn hefði verið vanhæfur

til að fara með og dæma málið og var því hinn kærði frá- vísunardómur felldur úr gildi og málinu vísað í hérað til löglegrar meðferðar	1405
Að því fundið, að óhæfilegur tími hefði liðið frá því, að munn- legur málflutningur fór fram, og þar til mál var dæmt. Þá hafi héraðsdómarar ranglega nefnt úrlausn sína úr- skurð, þótt um dóm væri að ræða. Óhæfilegur dráttur varð ennfreður á afgreiðslu kærugagna til Hæstaréttar ..	1405
Að því fundið hve lengi dróst að senda gögn kærumáls til Hæstaréttar	1474
Að því fundið að óhæfilegur dráttur hefði orðið á rekstri máls í héraði, vitni voru ekki látin staðfesta framburði sína og lögreglumenn ekki komið fyrir dóm	1501
Að því fundið, að rannsókn máls var verulega áfátt. Þannig hafði ákærða ekki verið kynnt sérstaklega önnur sakargögn en ákæruskjal er hann kom fyrir dóm og ekki spurður sjálfstætt um sakarefni svo séð yrði, en til þess var sérstök ástæða, þar sem hann hefði verið mjög reikull í frásögnum sínum hjá lögreglu. Þá höfðu hvorki lögreglumenn þeir, er stóðu að handtöku Þ, né vitni, sem borið gætu um máls- atvik, gefið skýrslur fyrir lögreglu eða dómi	1515
Að því fundið, að héraðsdómari kvaddi eigi fyrir dóm mann, er varð fyrir árás og þjófnaði	1519
Mál til heimtu skaðabóta vegna vöruflutninga var rekið fyrir sjó- og verslunardómi. Talið, að málið hefði átt að dæma á bæjarþingi, en ekki væri ástæða til að ómerkja dóminn af þeirri ástæðu	1545
Að því fundið í opinberu máli að eigi voru önnur gögn málsins en ákæra borin undir ákærða, er hann kom fyrir sakadóm ..	1572
Að því fundið, að vitni voru ekki látin staðfesta framburði sína og að óhæfilegur dráttur varð á rannsókn máls og birtingu héraðsdóms	1578
Mál var dæmt í bæjarþingi með meðdómendum, en eigi voru þeir kvaddir til setu í dóminum fyrr en við munnlegan flutning málsins. Var að þessu fundið	1627
Að því fundið, að óhæfilegur dráttur hefur orðið á rekstri opin- bers máls	1680
Úrskurður ekki í því formi sem vera ber samkv. 2. málsg. 190. gr. eml.	1806
Tveir ákærðir menn komu fyrir dóm við þingfestingu máls og voru þá yfirheyrðir saman í dóminum. Var að þessu fundið ..	1892
Að því fundið, að uppsaga dóms dróst óhæfilega	1899
Að því fundið, að dómari kvað upp órökstuddan úrskurð um farbann og var ákvörðun hans um það efni ómerkt og máli	

heimvísað	1946
-----------------	------

Dómkvaðning.

Dómstólar.

1. Héraðsdómstólar:

Aukadómþing	1091, 1455, 1510, 1806
Bæjarþing 1, 1, 2, 16, 17, 17, 18, 24, 31, 32, 41, 66, 675, 698, 713, 745, 778, 787, 812, 819, 920, 948, 948, 949, 949, 950, 950, 951, 968, 998, 1034, 1068, 1180, 1207, 1232, 1239, 1291, 1329, 1405, 1415, 1474, 1527, 1542, 1544, 1544, 1585, 1596, 1621, 1627, 1651, 1654, 1692, 1725, 1725, 1726, 1726, 1754, 1763, 1794, 1797, 1817, 1896, 1897, 1898, 1898, 1905, 1920, 1927, 1948, 1958	
Félagisdómur	1409
Fógetaréttur 681, 880, 916, 1115, 1167, 1426, 1702, 1732, 1748, 1749, 1809, 1961	
Landamerkjadómur	1317
Sakadómur 25, 33, 89, 673, 702, 722, 733, 742, 883, 909, 946, 976, 1021, 1222, 1225, 1236, 1344, 1360, 1378, 1446, 1479, 1483, 1491, 1501, 1515, 1519, 1522, 1558, 1568, 1572, 1578, 1642, 1647, 1651, 1673, 1680, 1707, 1727, 1744, 1751, 1791, 1794, 1827, 1831, 1892, 1946, 1979	
Sakadómur í ávana- og fíkniefnamálum	13, 941, 1485
Sjó- og verslunardómur 839, 1008, 1362, 1396, 1545, 1715, 1775, 1968	
Skiptaréttur 768, 827, 833, 943, 957, 992, 1065, 1451, 1489, 1560, 1669, 1955	
Stjórn LMFÍ	1198
Uppboðsréttur	698, 1168, 1811, 1974
Verðlagsdómur	1126, 1146

2. Ýmis atriði:

- Mál til ógildingar skilnaðarkjara skal rekið fyrir almennum dómstólum en eigi skiptarétti. Þar sem skilnaðarsamkomu-
lagi, er gert hefur verið, hefur eigi verið hnekk, getur
skiptaréttur eigi tekið bú til skipta 1451
- H hafði verið dæmdur til refsingar í Svíþjóð, en sendur til
Íslands til að taka út refsivistina. Lögmæti ákvörðunar
um afplánun refsivistar samkv. hinum erlendu refsídómum
mátti hann bera undir dómstóla samkv. 22. gr. laga nr.
69/1963. Um málið skyldi fara eftir reglum laga um með-
ferð opinberra mála, reka fyrir sakadómi og sæta kæru
skv. grunnrökum 172. gr. laga nr. 74/1974. Sératkvæði 1568

Dráttarvélur. Sjá bifreiðir.

Eiður. Sjá aðildareiður.

*Eignardómsmál.**Eignarnám.*

Á árunum 1970—1972 var lögð hraðbraut í Kjósarsýslu. Í því sambandi þurfti að meta lönd, er tekin voru eignarnámi undir veginn, og bætur fyrir jarðrask og átroðning. Þá var um að ræða verðmæti malarefnis, er féll til eignarnámsþola og land undir eldri vegi. Yfirmatsmenn töldu, að undirbúningur og lagning hinnar nýju hraðbrautar hefði ekki aðeins áhrif á hækkun landverðs hjá eignarnámsþola, heldur að öllu verulegu leyti í svipuðum mæli á landverð í nágrenninu. Var það álit yfirmatsmanna, að samkvæmt almennum reglum beri aðeins að meta til frádráttar bótum þann hagnað, sem eignarnámsþola hlotnist einum vegna eignarnáms. Mátu þeir á tvennan hátt. Annars vegar töldu þeir, að ef miðað væri við, að hugsanleg almenn verðhækkun vegna framkvæmdanna kæmi til frádráttar bótum, þá væri hagnaður eignarnámsþola meiri en verðmæti landspildunnar, sem undir veginn fór. Ef aðeins væri metið hvaða sérstakan hagsauka framkvæmdirnar hafi fyrir eignarnámsþola einan töldu þeir rétt að greiða bætur. Talið, að sá háttur í yfirmatsgerð um valkvæða niðurstöðu væri óvenjulegur, en yfirmatsgerðin væri þó þannig úr garði gerð að unnt væri að leggja dóm á málsefni. Samkvæmt 61. gr. vegalaga nr. 23/1970 skal við ákvörðun bóta taka sérstakt tillit til þess, sem ætla má að land hækki í verði við vegagerðina. Svipuð ákvæði hafa verið í vegalögum frá 1907. Í 10. gr. laga nr. 61/1917 segir, að matsverð eigna skuli miða við það gangverð, er eign muni hafa í kaupum og sölum. Sé um hluta fasteignar að ræða skal frá matsbótum draga það sem eignin hefur vegna eignarnámsins stigið í verði umfram aðrar eignir. Ákvæði 61. gr. vegalaga er að stofni til eldri en 10. gr. laga nr. 61/1917, en það er sérлагаákvæði en hið síðara ákvæði almennra eignarnámslaga. Í vegalögum er ekki greint á milli almenns og sérstaks hagnaðar. Lagarök þóttu standa til þess að skýra 61. gr. vegalaga með hliðsjón af meginreglum 10. gr. laga nr. 61/1917 og almennum jafnræðisreglum á þá lund, að til frádráttar eignarnámsbótum skuli, ef því er að skipta, koma það sem land hefur stigið í verði við eignarnám umfram aðrar eignir. Með hliðsjón af þessari lagaskýringu var dæmt, að eignarnámsþola bæru bætur fyrir vegarstæðið, er hann léti af hendi. Eignarnámsþoli var talinn eiga rétt á bótum fyrir malarefnið, er tekið var, bætur fyrir vegarstæðið, er hann lét af hendi, svo og bætur

fyrir tímabundin afnot lands, átroðning og óþægindi. Til frádráttar bótum samkvæmt framangreindu skyldi hins vegar draga verðmæti gamla vegarstæðisins, er nú féll til landeiganda, og malarefnis í því	920
F-hreppur óskaði eftir að taka land eignarnámi. Skv. skipulagslögum ritaði hreppurinn félagsmálaráðuneytinu og bað um heimild til eignarnám. Veitti ráðuneytið eignarnámsheimild og var málið síðan tekið til meðferðar hjá matsnefnd eignarnámsbóta skv. lögum um eignarnám. Eignarnámspoli krafðist ógildingar eignarnámsins. Hreppurinn hafði beðið um leyfi félagsmálaráðuneytis til eignarnáms án þess að hafa skýrt eignarnámspola frá því, að hann hygðist leita heimildar til eignarnáms á landinu. Skipulagsstjórn ríkisins, sem fjallaði um erindi hreppsnefndarinnar að tilhlutan félagsmálaráðuneytis, gaf eignarnámspola ekki kost á að gera grein fyrir viðhorfi sínu. Talið, að þar sem erindi hreppsins hefði varðað eignarnámspola miklu fjárhagslega, þá hefði félagsmálaráðherra borið að veita eignarnámspola færi á að skýra viðhorf sitt til mála-leitunar þessarar, áður en málinu var ráðið til lykta. Þar sem ráðuneytið gætti ekki þessa, var talið, að samþykki félagsmálaráðherrans væri ógilt svo og ákvarðanir matsnefndar eignarnámsbóta, enda styddust þær ekki við gilda eignarnámsheimild	1763

Eignarréttur.

Eignarréttarfyrrivari.

Endurheimta.

Veitingahúsið Þ hafði um langt skeið greitt skemmtanaskatt og menningarsjóðsgjald, sem reiknað var af brúttóverði aðgöngumiða, þ.e. af verði miðanna ásamt gjöldum þessum. Taldi Þ þetta óheimilt og endurkrafði það, er hann taldi sig hafa ofgreitt. Talið, að ákvæði laga nr. 58/1970 geri ráð fyrir að skattstofn væri þannig reiknaður, sem gert hafði verið. Var því ekki talið, að Þ ætti rétt til endurgreiðslu	686
---	-----

Endurupptaka máls.

Erfðaábúð.

Erfðafesta.

Erfðamál.

S var maður gamall og átti litlar eignir, en þó íbúð eina. Íbúð þessi var byggð á vegum byggingarsamvinnufélags og þinglesin á þess nafn. Hann átti á lífi lögerfingja bæði börn og barnabörn. Tæpum tveim árum fyrir andlát sitt gerði S gjafabréf, þar sem hann gaf tveimur barnabörnum sínum íbúð þá, er hann átti og var meginhluti eigna hans. Elgi var gjafabréfið þinglesið, en það var tilkynnt stjórn byggingarfélags þess, er var þinglesinn eigandi íbúðarinnar og stjórn þess félags samþykkti eignaryfirfærslu. Eftir lát S risu upp deilur, hvort hér væri um að ræða lífsgjöf eða dánargjöf. Talið, að við skráningu gjafabréfsins hjá stjórn byggingarfélagsins og að fengnu samþykki stjórnar fyrir yfirfærslunni, hefði S firrt sig rétti til að fá sjálfur afsal fyrir íbúðinni og ráðstafa henni til annarra. Voru þessar aðgerðir hans taldar hafa hliðstæð réttaráhrif og um þinglýsingu væri að ræða. Var því talið, að hér væri um lífsgjöf að ræða og að það atriði, að S bjó í íbúðinni, greiddi afhenni skatta og skyldur og taldi hana fram á skattframtölum sínum, voru eigi taldar skipta hér máli. Sératkvæði 1955

*Erfðaskrá.**Erlendir dómur.*

H íslenskur ríkisborgari var dæmdur til refsivistar í Svíþjóð. Hann var sendur til Íslands til að taka út refsivist sína. Hann krafðist þess, að hann yrði sendur aftur til Svíþjóðar til að afplána refsivist þar, sem hann taldi sér hægara. Þessu var synjað. Sératkvæði 1568

*Erlend lög.**Fangelsi.**Farbann.*

S var sakaður um fjársvik. Á dómþingi 10. nóvember 1980 var bókuð sú ákvörðun dómarans, að S væri óheimilt að fara af landi brott, en sú ákvörðun skyldi tekin til endurskoðunar innan fjögurra sólarhringa. Næst var þingað í málinu 26. nóvember 1980. Krafðist ríkissaksóknari þá þess að lagt yrði farbann á S. Réttargæslumaður S krafðist að þeirri kröfu yrði hrundið. Í þinghaldi var síðan fært til bókar að S væri bönnuð brottför af Íslandi allt til 1. mars 1981, eða þar til annað yrði ákveðið. S kærði ákvörðun þessa.

- Dómara bar að kveða upp úrskurð um það, hvort S væri skylt að sæta farbanni. Með hliðsjón af þessu var ákvörðunin ómerkt og málinu vísað heim í hérað 1946
- S var sakaður um skjalafals og fjársvik. Ríkissaksóknari krafðist þess að honum yrði meinuð för af landinu til 1. apríl 1981. Héraðsdómur féllst á að leggja farbannið á til 1. mars 1981. S kærði þetta en úrskurður sakadóms var staðfestur þó þannig að farbannið skyldi gilda til 1. apríl 1981 1979

Farmgjald, Sjá og farmsamningar.

Farmsamningar. Sjá og flutningssamningar.

Farmskírteini.

Fasteignasala.

- F seldi fasteign fyrir H. Ekki varð af sölu af ástæðum, sem eigi voru F að kenna. Deilur risu um þóknun fyrir söluna. Fram kom, að F, sem var löggiltur fasteignasali, hafði ekki aflað nauðsynlegra upplýsinga um fasteignamat íbúðar þeirra, sem hér var um fjallað og ýmis önnur gögn, en ekki leiddi það til þess, að F firrti sig sölubóknun. Var sölubóknun því ákveðin að álitum 1621

Fasteignaskattar.

- H átti sumarbústað í Grímsneshreppi, Grímsneshreppur krafðist lögtaks fyrir fasteignaskatti og var það mál rekið fyrir fógetarétti Reykjavíkur, en þar átti H lögheimili. Grímsneshreppur krafðist lögtaks samkv. heimild í 3. gr. laga nr. 8/1972, en fasteignaskatti fylgir lögveð í viðkomandi fasteign. Samkvæmt því og með hliðsjón af grundvallar reglum 78. gr. laga nr. 85/1936 gat lögtaksgerðin ekki farið fram nema á varnarþingi fasteignarinnar. Bar því að byrja málið í Árnessýslu. Var því synjað lögtaks 1809

Fasteignir.

- Á árunum 1970—1972 var framkvæmd lagning hraðbrautar í Kjósarsýslu. Í sambandi við það þurfti að meta lönd, er tekin voru eignarnámi undir veginn, og bætur fyrir jarðrask og átroðning. Þá var um að ræða verðmæti malarfnis, er féll til eignarnámsþola og land undir eldra vegi. Yfirmatsmenn töldu að undirbúningur og lagning hinnar nýju hraðbrautar hefði ekki aðeins áhrif á hækkun landverðs hjá eignarnámsþola, heldur að öllu verulegu leyti í svipuðum mæli á lönd þarna í nágrenninu. Var það álit

yfirmatsmannanna, að samkvæmt almennum reglum bæri aðeins að meta til frádráttar bótum þann hagnað, sem eignarnámsþola hlotnist einum vegna eignarnáms. Mátu þeir á tvennan hátt. Annars vegar töldu þeir, að ef miðað væri við, að hugsanleg almenn verðhækkun vegna framkvæmdanna kæmi til frádráttar bótum, þá væri hagnaður eignarnámsþola meiri en verðmæti landspildunnar, sem undir veginn fór. Ef aðeins væri metið hvaða sérstakan hagsauka framkvæmdir hafi haft fyrir eignarnámsþola einan töldu þeir rétt að greiða bætur. Talið, að sá háttur í yfirmatsgerð um valkvæða niðurstöðu væri óvenjulegur, en yfirmatsgerðin væri þó þannig úr garði gerð að unnt væri að leggja dóm á málsefni. Samkvæmt 61. gr. vegalaga nr. 23/1970 skal við ákvörðun bóta taka sérstakt tillit til þess, sem ætla má að land hækki í verði við vegagerðina. Svipuð ákvæði hafa verið í vegalögum frá 1907. Í 10. gr. laga nr. 61/1917 segir, að matsverð eigna skuli miða við það gangverð, er eign muni hafa í kaupum og sölum. Sé um hluta fasteignar að ræða skal frá matsbótum draga það, sem eignin hefur vegna eignarnámsins stigið í verði, umfram aðrar eignir. Ákvæði 61. gr. vegalaga er að stofni til eldri en 10. gr. laga nr. 61/1917, en það er sérлагаákvæði, en hið síðara ákvæði almennra eignarnámslaga. Í vegalögum er ekki greint á milli almenns og sérstaks hagnaðar. Lagarök þóttu standa til þess að skýra 61. gr. vegalaga með hliðsjón af meginreglum 10. gr. laga nr. 61/1917 og almennum jafnræðisreglum á þá lund, að til frádráttar eignarnámsbótum skuli, ef því er að skipta, koma það sem land hefur við eignarnámið stigið í verði umfram aðrar eignir. Með hliðsjón af þessari lagaskýringu var dæmt, að eignarnámsþola bæru bætur fyrir vegarstæðið, er hann lét af hendi. Eignarnámsþoli var talinn eiga rétt á bótum fyrir malarefni, er tekið var, bætur fyrir vegarstæðið, er hann lét af hendi svo og bætur fyrir tímabundin afnot landsins, átroðning og óþægindi. Til frádráttar bótum samkvæmt framangreindu skyldi hins vegar draga verðmæti gamla vegarstæðisins er félli til landeiganda og malarefni í því 920

Skúrbygging ein gömul stóð á mörkum lóðanna A og B og var talin eign eigenda A. B hóf byggingu nýbyggingar á lóð sinni og við grunngröft þurfti að rífa skúrinn. Skúrinn var mjög lélegur og vildi eigandi B byggja upp einhvern skúr í hans stað, en það vildu eigendur A eigi samþykkja og kröfðust skaðabóta samkvæmt mati. Talið, að eigendur A ættu rétt á bótum fyrir skúrinn 1207

A og B bjuggu í sama húsi. A vildi gjarnan selja íbúð sína og

ræddi um það mál við B. Fóru þeir samningar svo að A og kona hans undirrituðu kaupsamning við B, þar sem þau seldu B íbúðina fyrir 1.300.000 krónur með mjög litilli útborgun. Fasteignasali hafði talið, að íbúðin væri seljanleg fyrir 2.000.000 krónur. A og kona hans kröfðust þess, að samningi þessum yrði rift og hann metinn ógildur samkvæmt 7. gr. laga nr. 58/1960 og 32. gr. laga nr. 7/1936. Sálfræðingar ræddu við hjónin og komust að þeirri niðurstöðu, að þau væru bæði lítt gefin og greindarproski þeirra væri sambærilegur við 10–12 ára meðalbarna. Þó væri verklagni þeirra mun betri. Taldi annar sálfræðingurinn þessi hjón láta tiltölulega auðveldlega undan þrýstingi eða blekkingum í jafn flóknu máli og viðskipti eru. Hinn sálfræðingurinn var á svipuðu máli, en tók fram, að hjón þessi hafi verið fremur farsæl í lífi sínu og komið sér vel, enda þau einlæg og geðfelld í samskiptum. Talið, að B hlyti að hafa verið ljóst, eins og kynnum hans af hjónunum var háttað, að einfeldni og fákunnátta þeirra réði því, að þau sömdu sér svo mjög í óhag í viðskiptum þeirra. Var samningurinn því eigi talinn skuldbindandi fyrir A og konu hans samkv. ákvæðum 7. gr. laga nr. 58/1960 og því rift . . 1415

S fluttist á jörðina G og hóf þar búskap 1. október 1966 skv. heimild þáverandi ábúanda jarðarinnar sem var ekkja og hafði nýlega misst mann sinn. Ekki var gefið út byggingarbréf. Talið, að S hefði öðlast lífstíðarábúð á jörðinni og skipti ekki máli þótt landsdrottinn hefði vanrækt að gefa út byggingarbréf og ekki heldur hvort ekkjan hefði heimild til að byggja jörðina áður en dánarbúi eiginmanns hennar var skipt, en það var gert árið 1971. Þann 4. nóvember 1974 sagði jarðareigandi S upp ábúð á jörðinni frá fardögum 1975 að telja, án þess að greina uppsagnarástæður. S óskaði eftir að fá jörðina keypta. Hins vegar hafði hann engin andmæli uppi gegn uppsögninni né ósk um áframhaldandi ábúð. Landsdrottinn synjaði þess, að hann gæti fengið jörðina keypta og ítrekaði kröfu sína um útbyggingu. S flutti síðan af jörðinni um vorið 1975, en fékk leyfi til að hafa búfé sitt þar áfram til hausts. Þar sem þess var ekki getið, að jarðareigendur ætluðu að taka jörðina til eigin nota varð ekki á því byggt og ekki heldur að S hefði vanrækt leiguliðsskyldur sínar. S mátti vera ljóst, að honum var eigi skylt að flytjast burt af jörðinni í fardögum 1975, en hann fluttist af jörðinni 19. júní þ. á. og þá var ekki hafinn búskapur né sýnilegur undirbúningur að búskap á jörðinni með venjulegum hætti. Þrátt fyrir þetta flutti S sjálfviljugur án mótmæla og athugasemda. Var því

- talið, að hann gæti eigi krafist þess að fá jörðina aftur til ábúðar. Af þessum sökum var heldur eigi talið, að hann gæti kafið jarðareigendur um bætur fyrir það tjón, sem hann hafði orðið fyrir vegna búferlaflutninga. Sératkvæði 1455
- G keypti íbúð í Vestmannaeyjum af A. Hann taldi verulega galla á íbúðinni og lét í ljós, að hann vildi ekki standa við kaupin og skilaði lykllum íbúðarinnar. Hann greiddi hins vegar ekki verulegan hluta kaupverðsins og rifti þá seljandinn kaupunum. Var dæmt, að A hefði verið heimilt að rifta kaupsamningnum. Hvor aðili um sig gerði kröfur á hinn. Voru þær metnar og teknar til úrlausnar 1527
- F seldi fasteign fyrir H. Ekki varð af sölu af ástæðum, sem eigi voru F að kenna. Deilur risu um þóknun fyrir söluna. Fram kom að F, sem var löggiltur fasteignasali, hafði ekki aflað nauðsynlegra upplýsinga um fasteignamat íbúða þeirra, sem hér var um fjallað, og ýmis önnur gögn, en ekki leiddi það til þess, að F firrti sig sölupóknun. Var sölupóknun því ákveðin að álitum 1621
- H keypti húseign af G, gamalt járnvarið timburhús. Fram komu á húsinu ýmsir gallar meðal annars leki á þaki og bilun á raflögn. Járn á þaki var ryðbrunnið. Það var álit dómkvaddra manna svo og héraðsdómenda, er sjálfir gengu á vettvang, að gallar þeir, er valdið gátu leka, hefðu átt að vera augljósir hverjum manni, er virti húsið fyrir sér að utan. Var því krafa af þessu efni ekki til greina tekin. Að því er varðar raflögn þá viðurkenndi G smágalla, en að öðru leyti var ekki talið sannað, að þeir gallar hefðu verið í raflögnum, að H ætti rétt á skaðabótum. Sératkvæði .. 1627
- H tók að sér að byggja hús eitt fyrir I. Er byggingu var lokið taldi H sig eiga nokkurt fé hjá I vegna byggingarinnar. I taldi hins vegar, að á verkinu væru ýmsir gallar, er H bæri að bæta, og skuldaði hún ekki H fé. Talið sannað með matsgerð og sérfræðirannsókn, að vinnubrögð manna þeirra, er H bæri ábyrgð á væri eigi svo vönduð og vel af hendi leyst sem krefjast yrði um slík verk og bæri honum því að bæta það tjón, sem I hefði beðið af þessum ástæðum. Ekki lá fjárhæð tjóns áfrýjanda ljóst fyrir, sem stafaði meðal annars af hversu seint hún hófst handa um öflun gagna um galla á múrvinnu. Þá taldi hún, gólf vera gölluð, en þau höfðu verið klædd er matsmenn komu á vettvang og voru því þeir gallar ekki skoðaðir. Voru bætur því ákveðnar tiltekin fjárhæð. Þessi fjárhæð var dregin frá kröfu H. Sératkvæði 1927

Ferðabann. Sjá farbann.

Félagsdómur.

Deilt var fyrir Félagsdómi um það, hvort atvinnuveitanda bæri að greiða gjald í sjúkrasjóð skv. 7. gr. laga nr. 19/1979 vegna flugmanna. Taldi vinnuveitandinn, að flugmenn yrðu ekki taldir til verkafólks og krafðist þess að málinu yrði vísað frá Félagsdómi. Frávísunarkröfunni var hrundið, þar sem hér var um tvíþætta deilu að ræða, annars vegar, hvort flugmenn þeir, er hér um ræðir, væru verkafólk í skilningi laganna og hins vegar um túlkun á kjarasamningi. Var frávísunarkröfunni því hrundið. Sératkvæði 1409

*Félög. Sjá og byggingarsamvinnufélög, hlutafélög
og samvinnufélög.*

Boðað hafði verið til aðalfundar í stúdentafélagi einu. Til fundar var boðað í samræmi við samþykktir félagsins. Fundarboð var samkvæmt félagslögum og skyldi röð dagskrárliða vera þessi: 1. Skýrsla formanns, 2. Reikningar lagðir fram, 3. Lagabreytingar, 4. Kosning stjórnar. Er fundurinn kom saman urðu deilur miklar. Fram kom dagskrártillaga þar sem lagt var til, að röðinni á dagskrá yrði breytt þannig, að fyrst yrði gengið til stjórnarkjörs. Var þessi dagskrártillaga samþykkt og eftir henni farið. Talið, að fundinum hefði verið skylt að fara eftir dagskrá þeirri, er auglýst hefði verið, enda hún í samræmi við samþykktir félagsins. Var því eigi rétt að láta stjórnarkjör fara fram fyrir en afgreiddir hefðu verið þrír fyrstu liðir á dagskránni. Samkvæmt þessu var stjórnarkjör það, er fram fór í upphafi fundar, ólöglegt og sú stjórn eigi rétt kjörin stjórn félagsins 1180

Firma.

Hinn 29. janúar 1964 var skráð í fimaskrá firmað Zeta s/f. Hinn 9. september 1975 var skráð í hlutafélagsskrá hlutafélagið Z-húsgögn. Hinn 20. janúar 1976 fékk Zeta s/f skráð vörumerki þar sem bókstafurinn Z var á svörtum grunni. Hinn 29. júní 1976 fengu Z-húsgögn skráð sem vörumerki mynd af bókstafnum Z, þar sem einnig kom fyrir orðið húsgögn. Fram kom, að Zeta s/f hafði hætt atvinnurekstri um áramótin 1977—1978 og óvíst, að atvinnurekstur yrði hafinn að nýju. Talið, að þar sem Zeta s/f hefði samkvæmt þessu hætt að nota firma sitt í atvinnurekstri gæti notkun Z-húsgagna á nafni sínu ekki valdið hættu á því að villst yrði á fyrirtækjum. Með hliðsjón af því var ekki talið, að Zeta s/f gæti fengið Z-húsgögn dæmt óheimilt að nota hið skráða firma sitt. Þá var talið,

að vörumerki málsaðilja væru eigi svo lík að hætt væri við að villst yrði á þeim. Samkvæmt því og með hliðsjón af því sem sagt var áður um firma Zeta s/f var ekki talið að Zeta s/f gæti bannað Z-húsgögnum h/f notkun vörumerkisins. Sératkvæði 1715

Fiskveiðabrot.

U var á bát sínum F að veiðum á Skagafirði. Kom varðskip þar að, er hann var ljóslaus og að draga þorskanet. Hins vegar lá botnvarpa á þilfari og voru vörpuskór fægðir svo og gálgaþlakkir. U neitaði sök. Talið sannað, að báturinn hefði verið að ólöglegum botnvörpuveiðum á svæði þar sem bannað var að stunda botnvörpuveiðar. Var honum dæmd sekt og öll veiðarfæri gerð upptæk 976

Fíkniefni. Sjá ávana- og fíkniefni.

Fjármál hjóna.

I máli um búskipti hjóna var þess krafist, að kaupmáli yrði felldur úr gildi og ennfremur að ákveðin íbúð yrði talin hluti félagsbús hjóna. Talið, að í skiptamálum væri skiptaréttur aðeins bær um að kveða á um, hvort þær eignir sem kaupmáli málsaðilja tæki til skyldi teljast séreign eða hjúskapareign. Var því þeim hluta málsins, er kaupmálann varðaði, vísað frá skiptarétti. Hins vegar var lagt fyrir skiptaréttinn að kveða upp úrskurð um þann ágreining hvað verða skyldi um íbúðina 943

Fjárnám.

M krafðist kyrrsetningar hjá B til tryggingar kröfum. Fyrir fógetarétti var gerð sátt um kyrrsetningarkröfuna. N krafðist síðan fjárnáms hjá M samkvæmt sáttinni. Var fjárnámið framkvæmt. Fram kom, að B hafði selt E íbúð þá, er fjárnámið var gert í, löngu fyrir sáttargerðina. Talið, að sáttin hefði verið það óskýr, að hún væri ekki viðhlítandi grundvöllur aðfarar. Var fjárnámsgerðin því felld úr gildi. Sératkvæði 681

Fjársvik.

E hafði unnið á símstöð. Hún og sambýlismaður hennar SMC sviku póstaðvísanir út hjá Pósti og síma samtals að fjárhæð 950.000 krónur. Var það gert á þann hátt, að E hringdi og lést vera starfsstúlka á símstöð úti á landi og sendi munnlega póstaðvísun, sem bar að greiða ákveðnum aðiljum. Var þetta talið varða SMC og E við 248. gr. alm. hgl. 89

Þ bjó á hóteli einu um skeið og fór á brott án þess að greiða.
Var honum dæmd refsing vegna þessa og annarra brota ..

Fjölbýlishús. Sjá og fasteignir og sameign.

Flutningssamningar.

Bifreiðastjórinn Þ starfaði að akstri kampalampa milli Suðurnesja og Vestfjarða. Maður bað hann að taka fiskkassa hjá flutningafyrirtæki. Ekki voru honum fengin í hendur nein skilríki. Er hann kom til flutningamiðstöðvarinnar var þar á staðnum búið til fylgibréf á hans nafn og kvittaði hann fyrir móttöku kassa, er þar voru. Afhenti hann síðan kassana og eru þeir úr sögunni. Fram kom, að allt annar maður hafði átt að fá kassa þessa og varð flutningfyrirtækið að bæta honum tjónið. Flutningafyrirtækið krafði nú Þ um skaðabætur vegna þessa. Talið, að eins og atvikum væri háttað, væri Þ ekki skaðabótaskyldur gagnvart flutningafyrirtækinu þótt hann tæki við kössunum 1545

Foreldravald. Sjá börn.

Forkaupsréttur.

Fógetagerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerðir, kyrrsetning, lögbann, lögtak og útburður.

Framsal kröfu.

Frávísun.

A. Einkamál.

1. Frá héraðsdómi.

Á fundi verðlagsnefndar 20. feb. 1978 var samþykkt að beita svonefndri 30% reglu við breytingu verslunarálagningar vegna gengisfellingar. Í samræmi við það gaf verðlagsstjóri út tilkynningu 21. febrúar 1978 um leyfilega hámarksálagningu á einstakar vörutegundir. Þrjú samtök kaupmanna höfðuðu mál á hendur verðlagsnefnd og kröfðust þess, að samþykktin frá 20. feb. 1978 yrði felld úr gildi. Í málinu var ekki krafist dómsúrlausnar um tiltekið ágreiningsefni, sem sprottið væri af hinum almennu ákvörðunum verðlagsyfirvalda, heldur leitað álits dómstóla á því, hvort aðferðin við töku eða birtingu ákvarðana þessara, en þær vörðuðu ótiltekinn fjölda manna, hefðu verið með þeim hætti að eftir þeim bæri að fara eða hvort meta ætti þær ógildar. Þá hafði eftir að málið var höfðað

verið með lögum mælt fyrir um nýjar álagningarreglur, er leystu af hólmi hinar eldri. Var því talið, sbr. og ákvæði 67. gr. laga nr. 89/1936, að sakarefnið væri þannig vaxið að ómerkja bæri hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu frá héraðsdómi. Sératkvæði

2

Í máli um búskipti hjóna var þess krafist, að kaupmáli yrði felldur úr gildi og ennfremur að ákveðin íbúð yrði talin ákveðinn hluti félagsbús þeirra. Talið, að í skiptamáli væri skiptarétturinn aðeins bær um að kveða á um hvort þær eignir, sem kaupmáli málsaðilja tækj til, skyldi teljast sér-eign eða hjúskapareign. Var því þeim þætti málsins er kaupmálann varðaði vísað frá skiptarétti. Hins vegar var lagt fyrir skiptaréttinn að kveða upp úrskurð um þann ágreining hvað verða skyldi um íbúðina

943

Í víxilmáli einu var jafnhliða stefnt til viðurkenningar á veðrétti í fasteign, er aðrir áttu en víxilskuldarar. Vísaði héraðsdómari þeim málsþætti frá héraðsdómi. Talið, að sóknaraðilja væri ekki heimilt að sækja veðeigendur skv. ákvæðum 17. kafla laga nr. 85/1936 til að fá dóm um veðrétt skv. tryggingarbréfunum og að veðeigendur gætu haft uppi allar þær varnir, er komast mættu að í einkamálum almennt. Þessir aðiljar kröfðust ekki frávisunar í héraði og engir þeir gallar voru á málatilbúnaði að vísa bæri málinu sjálfkrafa frá héraðsdómi. Eigi er lögskyld að leggja kröfu sem þessa til sátta fyrir sáttamenn sbr. 5. tl. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 85/1936 sbr. 1. gr. laga nr. 46/1950. Var því frávisunardómurinn felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til meðferðar og dómsálagningar af nýju

951

K stefndi þeim S, Í og H til greiðslu skuldar, S, sem var lögfræðingur, en ekki lögmaður, sótti sáttafund og dómþing í málinu án sérstaks umboðs. Þar sem S hafði ekki lögmannsréttindi var honum óheimilt að fara með málið fyrir Í og H og bar því að líta svo á að ekki væri sótt þing fyrir þessa aðilja og þeim eigi réttilega birt stefna, en S hafði áritað stefnu. Var málinu því vísað frá dómi að því er varðaði Í og H. Hins vegar var talið, að K ætti rétt á að fá efnisdóm að því er varðaði S

1232

Frávisunardómur var kærður. Fram kom, að er mál þetta var þingfest, stýrði fulltrúi héraðsdómara dómþingi. Á næsta dómþingi sótti fulltrúinn þing af hálfu annars aðilja. Þegar málið var munnlega flutt um frávisunarkröfu var hinn sami fulltrúi dómari í málinu og kvað upp frávisunardóminn. Fulltrúinn var talinn vanhæfur til að fara með og dæma málið eftir að hann hafði sótt þing af hálfu aðilja.

Var því meðferð þess í héraði ómerkt og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar	1405
Deilt var fyrir Félagsdómi um það, hvort atvinnuveitanda bæri að greiða gjald í sjúkrasjóð skv. 7. gr. laga nr. 19/1979 vegna flugmanna. Taldi vinnuveitandinn, að flugmenn yrðu ekki taldir til verkafólks, og krafðist þess að málinu yrði vísað frá Félagsdómi. Frávísunarkröfunni var hrundið, þar sem hér var um tvíþætta deilu að ræða, annars vegar, hvort flugmenn þeir er hér um ræðir, væru verkafólk í skilningi laganna og hins vegar um túlkun á kjarasamningi. Sératkvæði	1409
Í víxilmáli einu fékk E dóm á hendur G 5/9 1979. G áfrýjaði málinu með stefnu 21/5 1980. Meðan það mál var fyrir Hæstarétti höfðaði G mál á hendur E til greiðslu skaðabóta, sem námu víxilfjárhæðinni og kostnaði. Þar sem víxilmálið var enn til meðferðar fyrir dómstólum var skaðabótamálinu vísað frá dómi	1510

2. Frá Hæstarétti.

Fjárnámi var vísað frá Hæstarétti, þar sem áfrýjunarfrestur var liðinn og áfrýjunarleyfis hafði eigi verið aflað	998
Í máli einu var deilt um kosningu stjórnar félags. Stefndu kröfðust frávísunar máls á þeim grundvelli að eigi stæðu allir stjórnarmenn að áfrýjun héraðsdóms. Talið að dómkröfur í málinu væru eigi þannig vaxnar, að réttarfarsnauðsyn bæri til vegna ákvæða 46. gr. nr. 85/1936, sbr. 58. gr. laga nr. 79/1973, að allir stefnendur máls í héraði stæðu að áfrýjun héraðsdómsins varðandi félagsréttindi. Var frávísunarkrafan eigi tekin til greina	1180
Í félagi einu urðu miklar deilur á aðalfundi. Meðal annars var deilt um stjórnarkjör. Fram kom, að áður en málið var dæmt í Hæstarétti hafði verið haldinn nýr félagsfundur og kosin ný stjórn. Var því haldið fram, að málið hefði eigi þýðingu. Talið, að það skipti hina fyrri stjórnarmenn enn máli að fá mál þetta borið undir dómstóla og stæði því hvorki 66. gr. né 67. gr. laga 85/1936, sbr. 58. gr. laga nr. 75/1973 því í vegi, að málið yrði dæmt í Hæstarétti og var því frávísunarkröfu hrundið	1180
Í máli einu um málflutningsþóknun fyrir tvö gerðardómsmál og eitt dómsmál, sem rekið var fyrir Hæstarétti, krafðist lögmaður þess, að málinu yrði vísað frá Hæstarétti, þar sem LMFÍ ætti ekki úrskurðarvald um þóknun vegna málflutnings fyrir gerðardómi. Talið að samkv. ákvæðum 1. málsg. 8. gr. laga nr. 60/1942 hefði stjórn LMFÍ úrskurðarvald um endurgjald fyrir málflutningsstörf og ætti það	

- bæði við fyrir almennum dómstólum og gerðardómi. Var því heimilt að kæra úrskurð lögmannafélagsstjórnarinnar til Hæstaréttar. Var frávísunarkrafan ekki tekin til greina 1198
- Deila um málflutningslaun hæstaréttarlögmanns eins var úrskurðuð af stjórn Lögmannafélags Íslands. Lögmaðurinn krafðist frávísunar á sök, þar sem hann væri eigi félagi í Lögmannafélagi Íslands. Þá væri hér um nokkurs konar gerðardóm að ræða, sem þyrfti samþykki beggja aðilja til að úrskurða í máli, en það samþykki lægi ekki fyrir. Hæstaréttarlögmaðurinn var starfandi hæstaréttarlögmaður og gilda um störf hans réttindi og skyldur, ákvæði laga nr. 61/1942. Á stjórn LMFÍ því úrskurðarvald um ágreining þann, sem hér um ræðir og samþykki skiptir hér ekki máli 1198
- Í bæjarþingsmáli einu var synjað um staðfestingu löghalds. Var sú úrlausn kærð til Hæstaréttar en vísað þar sjálfkrafa frá dómi, þar sem hin kærða úrlausn sætti áfrýjun en ekki kæru 1542
- Í máli einu var deilt um gildi gjörnings eins hvort hann væri lífsgjöf eða dánargjöf, en gefandi var látinn. Þar sem skiptaráðanda var eigi stefnt fyrir hönd dánarbús hins látna, var úrskurði skiptaréttarins vísað frá Hæstarétti .. 1560
- J og G höfðuðu mál gegn L, er dæmt var á bæjarþingi Reykjavíkur 3. júlí 1975. Þau sóttu síðan um leyfi til að áfrýja málinu þótt sakarefni næði eigi áfrýjunarfjárhæð. Hinn 23. september 1975 mælti Hæstiréttur með því að leyfi yrði veitt og veitti dómsmálaráðuneytið aðaláfrýjendum áfrýjunarleyfið. Þau áfrýjuðu málinu síðan með stefnu 22. október s.á. Með dómi Hæstaréttar 14. október 1977 var hinn áfrýjaði dómur og málsmeðferð í héraði ómerkt og málinu vísað frá héraðsdómi. Höfðuðu þau nú nýtt mál. Var úrlausn þessa máls önnur en í fyrra máli. Þau J og G sóttu um leyfi til að áfrýja málinu þótt sakarefni næði eigi áfrýjunarfjárhæð. Í áfrýjunarleyfi, sem þau fengu frá dómsmálaráðuneytinu segir svo, að Hæstiréttur hafi mælt með áfrýjunarheimild með bréfi 23. september 1975. L áfrýjaði ekki hinu fyrra máli en hinn 8. febrúar 1979 veitti dómsmálaráðuneytið honum leyfi til að áfrýja málinu þótt sakarefni næði ekki áfrýjunarfjárhæð og frestur skv. 1. mgr. 20. gr. laga nr. 75/1973 væri liðinn. Segir í áfrýjunarleyfinu svo, að Hæstiréttur hafi mælt með áfrýjunarheimild í bréfi 23. september 1975. Talið að bæði áfrýjunarleyfi þessi væru ógild en meðmæli Hæstaréttar að því er varðaði annað mál skiptu hér engu máli. Var málinu því vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði 1585
- H hafði ábúð á jörð einni, er hann flutti á vorið 1975. Hinn

31. maí 1979 óskuðu jarðareigendur eftir því, að hann yrði borinn út af jörðinni og ákvað fógetaréttur, að útburðurinn skyldi fram fara. H flutti af jörðinni síðla sumars 1979. Talið, að H hefði ekki lengur lögmæta hagsmuni af því að kveðið yrði á um réttmæti hins áfrýjaða úrskurðar að því er varðaði framgang hinnar fyrirhuguðu útburðargerðar. Var málinu vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði	1702
Í víxilmáli einu komu fram kröfur um sýknu af hendi stefnda og m.a. að mál þetta yrði ekki rekið sem víxilmál. Héraðsdómari kvað upp úrskurð, þar sem hann úrskurðaði að skjalið yrði ekki talið víxill og því ekki rekið sem víxilmál. Úrskurður þessi var kærður. Talið, að hin kærða ákvörðun væri að efni til sú að ákveða hvort vörn skyldi komast að í málinu. Um það mátti kveða upp úrskurð, en engin heimild er til að kæra slíkan úrskurð til Hæstaréttar. Var málinu því vísað frá Hæstarétti	1806
V-listinn í kjördæmi einu krafðist lögbanns við því, að aðrir flokkar, er buðu fram í kjördæmi þessu flyttu sjónvarpsþætti, sem ákveðnir höfðu verið, en V-listanum synjað þátttöku í. Lögbannsins var synjað í fógetarétti. Sjónvarpsþættir þeir, er lögbannskrafan laut að voru allir sýndir 1978. Leiðir það af eðli lögbanns sem bráðabirgðaaðgerðar og beinum ákvæðum 26. gr. laga nr. 18/1949, að lögbann verður ekki lagt við athöfnum, sem lokið er. Fyrir Hæstarétti krafðist V þess, að dómur um lögbannið yrði að efni til um lögmæti þeirrar ákvörðunar útvarpsráðs, sem lögbannskrafan laut að. Um það atriði var ekki dæmt á fyrra dómstigi. Var því þegar af þeirri ástæðu málinu vísað frá Hæstarétti	1961
B. Opinber mál.	
Skaðabótakröfu vísað frá dómi í opinberu máli þar sem ákærði var sýknaður	33
Kröfu lögmanns um innheimtulaun af skaðabótum í opinberu máli vísað frá héraðsdómi	89
Kröfu aðilja, sem svikið hafði verið af fé, um vexti og innheimtukostnað, vísað frá héraðsdómi	89
Í refsímáli var skaðabótakröfu vísað frá héraðsdómi, þar sem eigi var sannað, að ákærðu hefðu stolið verðmætum, sem krafist var bóta fyrir	89

Frelsisvripting. Sjá gæsluvarðhald.

Frestur.

Mál var þingfest í Hæstarétti 1. júní 1979 og þá frestað til október mánaðar s. á. Hinn 1. okt. fékk áfrýjandi frest til

ferbrúar 1980. Þá andmælti stefndi frekari fresti. Ekki talin efni til að veita frekari frest og var málið því fellt niður	31
Lögtak fór fram hjá G 30. janúar 1979. Lögtaksgerðinni var áfrýjað með áfrýjunarleyfi 18. júlí s. á. Var málið þingfest 1. október 1979 og fékk áfrýjandi frest til febrúar 1980. Þá synjaði stefndi um frest og kvað áfrýjanda ekki hafa beðið um dómsgerðir. Áfrýjandi gerði enga grein fyrir hvers vegna hann þyrfti frekari frest. Var fresti synjað og málið fellt niður	32

Fundarsköp.

Boðað hafði verið til aðalfundar í stúdentafélagi einu í samræmi við samþykktir félagsins. Fundarboð var samkvæmt félagslögum samþykkt og skyldi röð dagskrárliða vera slík: 1. Skýrsla formanns, 2. Reikningar lagðir fram, 3. Lagabreytingar, 4. Kosning stjórnar. Er fundurinn kom saman urðu deilur miklar. Fram kom dagskrártillaga, þar sem lagt var til að röðinni á dagskrá yrði breytt þannig, að fyrst yrði gengið til stjórnarkjörs. Var þessi dagskrártillaga samþykkt og eftir henni farið. Um þetta urðu miklar deilur. Talið, að fundinum hefði verið skylt að fara eftir dagskrá þeirri, er auglýst hefði verið, enda hún í samræmi við samþykktir félagsins. Var því eigi rétt að láta stjórnarkjör fara fram fyrr en afgreiddir hefðu verið þeir fyrstu liðir á dagskránni. Samkvæmt þessu var stjórnarkjör það er fram fór í byrjun fundar ólöglegt og sú stjórn eigi rétt kjörin stjórn félagsins	1180
---	------

Fyrning.

Gagnaöflun.

Gagnsakir.

Máli gagnáfrýjað 768, 787, 920, 1008, 1034, 1091, 1167, 1180, 1239, 1317, 1362, 1455, 1527, 1585, 1732, 1797
--

Geðheilbrigði.

Læknar kanna geðheilsu sakaðra manna	89, 883, 1021
J var sakaður um kynferðisafbrot. Var hann úrskurðaður í gæsluvarðhald og til að sæta geðrannsókn. Úrskurðurinn kærður en staðfestur í Hæstarétti	1558

Gengi.

Gerðardómur.

Stjórn Lögmannafélags Íslands hafði úrskurðað málflutningslaun fyrir flutning tveggja mála fyrir gerðardómi og eins máls fyrir almennum dómstólum. Talið, að stjórnin hefði úrskurðarvald um þóknun fyrir málflutningsstörf bæði fyrir almennum dómstólum og gerðardómi eftir því sem við ætti	1198
--	------

Gjafsókn. Gjafvörn.

Maður, sem krefst skaðabóta vegna vinnuslyss, fær gjafsókn í héraði og fyrir Hæstarétti	839
Í máli til heimtu skaðabóta vegna gæsluvarðhalds var ríkissjóður sýknaður af bótakröfu. Lögmanni bótakrefjanda voru dæmd gjafsóknarlaun. Ríkissjóður áfrýjaði málinu að því leyti og krafðist þess, að talsmannslaun lögmannsins yrðu lækkuð. Fyrir Hæstarétti voru málflutningslaun talsmannsins fyrir báðum dómum ákveðin í einu lagi	1034
Krefjandi bóta vegna sammingsrofa ríkissjóðs veitt gjafsókn fyrir Hæstarétti	1068
Hreppur, er krafðist aðstöðugjalds af fyrirtæki og hafði gjafsókn í héraði, fékk gjafvörn fyrir Hæstarétti	1115
Í máli um ábúðarrétt af jörð fær sá, er ábúðarréttar krefst, gjafsókn fyrir Hæstarétti	1455

*Gjaldþrot. Sjá skiptamál.**Grafarhelgi.*

AKL var á vettvangi, þar sem átök urðu og maður beið bana. Tók hann þátt í að flytja líkið í bifreið sinni og fela það. Var hann ákærður fyrir brot á 124. gr. alm. hgl. Það brot rúmaðist eigi innan verknaðarlýsingar í ákæru og kom af þeirri ástæðu eigi til álita	89
E var talin hafa staðið að flutningi á líki manns. Hún var sýknuð af ákæru fyrir brot gegn 124. gr. alm. hgl., þar sem krafan rúmaðist ekki innan verknaðarlýsingar ákæruskjals	89

Gæsluvarðhald.

Sakaður maður var úrskurðaður í allt að 7 daga gæsluvarðhald. Var sá úrskurður staðfestur af Hæstarétti	13
Hinn 15. júní 1973 var E úrskurðaður í 7 daga gæsluvarðhald vegna gruns um hlutdeild í innbroti í lyfjaverslun eina. Hinn 22. s. m. var hann enn úrskurðaður í allt að 90 daga gæsluvarðhald vegna umrædds innbrots og fleiri innbrota. Sat E í gæsluvarðhaldi umræddan tíma, en eigi	

- var gefin út ákæra á hendur honum vegna þessa. E krafðist 1,5 milljón króna skaðabóta úr ríkissjóði. Ríkissjóður var sýknaður af skaðabótakröfu þessari, þar em eigi væri skilyrði samkv. niðurlagsákvæði 2. tl. 1. mgr. 150. gr. laga nr. 74/1974 að dæma honum bætur 41
- Gæsluvarðhaldsvist sakaðra manna komi til frádráttar refsivist þeirra 89, 722, 733, 883. 1021, 1344, 1744
- Maður grunaður um að hafa falsað og notað sér falsaða tékka. Úrskurðaður í 10 daga gæsluvarðhald. Var það staðfest af Hæstarétti 742
- H var úrskurðaður í 14 daga gæsluvarðhald vegna gruns um fíkniefnamisferli. Staðfest í Hæstarétti 941
- H var starfsmaður á póststofu. Þar glötuðust ábyrgðarbréf. Hófst lögreglurannsókn vegna þessa og H, sem var póstvarðstjóri var úrskurðaður í 15 daga gæsluvarðhald. Honum var veitt lausn frá störfum um stundarsakir, en tók aftur við störfum, þó eigi þeim sömu og hann hafði áður, en jafnt launuðum. Ekki var höfðað sakamál gegn H vegna þessa. Eins og sakargögnum var háttað var talið, að samkv. niðurlagsákvæðum 2. tl. 1. mgr. 252. gr. laga nr. 74/1974 væru eigi skilyrði til að dæma H skaðabætur vegna gæsluvarðhaldsvistar hans. Ríkissjóður því sýknaður af kröfunni 1034
- S var sakaður um líkamsárás. Var hann úrskurðaður í 30 daga gæsluvarðhald. Úrskurðurinn var kærður, en var staðfestur í Hæstarétti 1222
- B var sakaður um þjófnað og skjalafals og var því úrskurðaður í 30 daga gæsluvarðhald. Hann kærði úrskurðinn, sem var staðfestur 1236
- Maður var úrskurðaður í þriggja vikna gæsluvarðhald vegna gruns um brot á 26. kafla alm. hgl. Úrskurðurinn kærður, en staðfestur í Hæstarétti 1446
- H var grunaður um innbrot og þjófnað. Hann var úrskurðaður í hálf mánaðar gæsluvarðhald og var sá úrskurður staðfestur 1483
- R var grunaður um innflutning fíkn- og ávanaefna. Í sambandi við rannsókn máls var hann úrskurðaður í allt að 20 daga gæsluvarðhald. Úrskurðurinn var staðfestur í Hæstarétti 1485
- S var sakaður um að hafa gert tilraun til að beita konu eina fjárkúgun. Héraðsdómari úrskurðaði S í viku gæsluvarðhald. Skýrslur höfðu verið teknar af S fyrir sakadómi og rannsóknarlögreglu. Þá hafði húsleit verið gerð í húskynnum hans. Með hliðsjón af þessu og öllum gögnum málsins voru hvorki talin skilyrði né rannsóknarnauðsynj-

ar til þess að halda S í gæsluvarðhaldi. Var gæsluvarðhaldsúrskurðurinn því úr gildi felldur	1522
J var sakaður um kynferðisafbrot. Hann var úrskurðaður í 30 daga gæsluvarðhald. Úrskurðurinn staðfestur í Hæstarétti	1558
E var grunaður um fíkniefnabrot og var úrskurðaður í 15 daga gæsluvarðhald og var sá úrskurður staðfestur	1651
D var sakaður um brot á fíkniefnalöggjöfinni og var úrskurðaður í 10 daga gæsluvarðhald, sem var staðfest í Hæstarétti	1794
Manni dæmd skilorðsbundin refsing fyrir skjálafals. Dæmt, að komi refsingin til framkvæmda, skuli draga frá gæsluvarðhald, er hann hafði sætt	1892

Hafning máls.

Áfrýjandi óskar þess, að mál verði hafið og samþykkti stefndi það	24, 1651, 1744
Mál var þingfest í Hæstarétti 1. júní 1979 og þá frestað til októbermánaðar s. á. Hinn 1. október fékk áfrýjandi frest til febrúar 1980. Þá andmælti stefndi frekari fresti. Ekki talið efni til að veita frekari frest og var málið því fellt niður	31
Lögtak fór fram hjá G 30. janúar 1979. Lögtakinu var áfrýjað með áfrýjunarleyfi 18. júlí s. á. Var málið þingfest 1. október 1979 og fékk áfrýjandi frest til febrúar 1980. Þá synjaði stefndi um frest og kvað áfrýjanda ekki hafa beðið um dómsgerðir. Áfrýjandi gerði enga grein fyrir hvers vegna hann þyrfti frekari frest. Var fresti synjað og málið fellt niður	32
Aðaláfrýjandi áfrýjaði máli, en við munnlegan flutning óskaði hann þess að það yrði hafið og féllst gagnáfrýjandi á það	1167
Vátryggingarfélag áfrýjaði héraðsdómi með stefnu 11/4 1978 ásamt eiganda bifreiðar. Hins vegar hafði félagið greitt dómskuldina samkvæmt héraðsdómi 30. mars 1978. Það gerði engar kröfur í málinu og útivist varð af þess hendi. Var málið því hafið að því er félagið varðaði	1654
Er mál skyldi munnlega flutt óskaði áfrýjandi þess, að það yrði hafið, og samþykkti stefndi það. Áfrýjandi var dæmdur til að greiða málskostnað	1794, 1896, 1897

Handtaka. Sjá frelsissvipting.

Hefð.

Hegningarauki.

- G var hinn 21. ágúst 1978 dæmdur fyrir auðgunarbrot. Hinn 6. september 1979 var hann enn dæmdur fyrir auðgunarbrot. Refsing samkvæmt þeim dómi var því hegningarauki við refsingu samkvæmt hinum áfrýjaði dómi 1521
- B var talinn sannur að því að hafa ekið bifreið með áhrifum áfengis 3. júlí 1977. Hinn 17. febrúar 1978 var honum dæmt varðhald og sviptur ökuleyfi vegna sams konar brots. Var honum dæmdur hegningarauki fyrir þann dóm. Varðhald 25 daga og sviptur ökuleyfi ævilangt 1707

Heimvísun.

A. Einkamál.

- Í víxilmáli einu var jafnframt stefnt til viðurkenningar á veðrétti í fasteign, er aðrir áttu en víxilskuldarar. Vísaði héraðsdómari þeim málsþætti frá héraðsdómi. Talið, að sóknaraðilja væri ekki heimilt að sækja veðeigendur skv. ákvæðum 17. kafla laga nr. 85/1936 til að fá dóm um veðrétt skv. tryggingarbréfum og veðeigendur gætu haft uppi allar þær varnir, er komast mættu að í einkamálum almennt. Þessir aðiljar kröfðust ekki frávísunar í héraði og engir þeir gallar voru á málatilbúnaði að vísa bæri málinu sjálfkrafa frá héraðsdómi. Eigi er lögskylt að leggja kröfu sem þessa til sátta fyrir sáttamenn, sbr. 5 .tl. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 85/1936 sbr. 1. gr. laga nr. 46/1950. Var því frávísunardómurinn felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til meðferðar og dómsálagningar af nýju 951
- Í landamerksamáli einu var kröfulýsing í dómi ekki í samræmi við kröfugerð landeigenda og ekki getið raka þeirra, er þeir færðu fram til stuðnings kröfum sínum. Var meðferð málsins talin svo gölluð, að hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 1317
- Frávísunardómur var kærður. Fram kom, að er mál þetta var þingfest stýrði fulltrúi héraðsdómara dómþingi. Á næsta dómþingi sótti fulltrúinn þing af hálfu annars aðilja. Þegar málið var munnlega flutt um frávísunarkröfu var hinn sami fulltrúi dómari í málinu og kvað upp frávísunardóminn. Fulltrúinn var talinn vanhæfur til að fara með og dæma málið eftir að hann hafði sótt þing af hálfu aðilja og var því meðferð þess í héraði ómerkt og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar 1405
- Eigandi veðskuldabréfs Þ krafðist uppboðs á fasteign einni skv. veðskuldabréfinu. Beindist uppboðið að útgefanda veðskuldabréfsins. Fram kom, að nafngreindur maður hafði

- keypt fasteign þessa, áður en uppboðs var beiðst og var afsalið þinglýst. Þar sem veðskuldabréfseigandinn gekk að hinni veðsettu eign til lúkningar veðskuldinni bar honum að beina uppboðslögsókninni að þinglýstum eiganda hennar. Þar sem þetta var eigi gert, var hinn áfrýjaði uppboðsúrskurður ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og uppkvaðningar úrskurðar af nýju .. 1811
- Í máli einu krafðist I þess, að bæjarstjórn einni yrði dæmt skyld að árita afsal um höfnun á forkaupsrétti. Ekki varð séð, að héraðsdómurinn hefði leitað sátta í málinu, en skv. 5. tl. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 85/1936 sbr. 1. gr. laga nr. 46/1950 svo og 73. gr. fyrrgreindra laga bar héraðsdómara að leita sátta um dómkröfur aðilja, er stefndi lagði fram greinargerð af sinni hendi, sbr. 2. mgr. 197. gr. i.f. Þar sem héraðsdómari gætti þess ekki var hinn áfrýjaði dómur og málsmeðferð í héraði frá þeim tíma er sátta bar að leita, ómerkt og vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 1817

B. Opinber mál.

- Í opinberu máli var talið, að rannsókn og dómpróf væri svo gölluð, að ómerkja yrði hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju. Sératkvæði 1225
- Þ var handtekinn og talinn hafa ekið bifreið sinni. Var hann dæmdur í héraði til refsingar vegna þessa. Í Hæstarétti var talið að rannsókn málsins væri verulega áfátt, þar sem Þ hefðu ekki verið kynnt önnur sakargögn en ákæruskjal er hann kom fyrir dóm og ekki spurður sjálfstætt um sakarefni, en til þess var sérstök ástæða þar sem hann hafði verið mjög reikull í svörum hjá lögreglunni. Þá voru ekki lögreglumenn þeir, er stóðu að handtöku Þ né vitni, látin gefa skýrslu fyrir lögreglu eða dómi þegar frá er talin frumskýrsla lögreglu um handtöku ákærða. Vegna þessara galla á rannsókn málsins var hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 1515
- S var sakaður um fjársvik. Á dómþingi 10. nóvember 1980 var bókuð sú ákvörðun dómarsins, að S væri óheimilt að fara af landi brott, en sú ákvörðun skyldi tekin til endurskoðunar innan fjögurra sólarhringa. Næst var þingað í málinu 26. nóvember 1980. Krafðist ríkissaksóknari þá þess að lagt yrði farbann á S. Réttargæslumaður S krafðist að þeirri kröfu yrði hrundið. Í þinghaldi var síðan fært til bókar, að S væri bönnuð brottför af Íslandi allt til 1. mars 1981, eða

þar til annað yrði ákveðið. S kærði ákvörðun þessa. Dómara bar að kveða upp úrskurð um það, hvort S væri skylt að sæta farbanni. Með hliðsjón af þessu var ákvörðunin ómerkt og málinu vísað heim í hérað 1946

Hjónaband.

Hjónaskilnaður. Sjá og skiptamál.

Hjónin O og S fengu leyfi til skilnaðar frá borði og sæng 14. júlí 1977 og var samkomulag um skilnaðarskilmála þar með eignaskipti. Hinn 21. febrúar 1979 fór eiginkonan fram á lögskilnaðarleyfi. Kvað hún samkomulag um skiptakjör og þau óbreytt frá fyrrgerðu samkomulagi. Síðar undir rekstri málsins krafðist hún þess, að félagsbú hjónanna, er hún taldi vera, yrði tekið til skipta af skiptarétti. Talið, að samkomulag um skilnaðarkjör megí ógilda með dómi og frestur sem málsaðiljar hafi til málshöfðunar sé eitt ár frá fullnaðardómi eða útgáfu leyfisbréfs, en slíkt ógildingarmál verði að höfða fyrir bæjarþingi eða auka-dómþingi. Var því synjað að taka búið til skipta fyrir skiptarétti 1451

Hjónavígsla.

Hjúskapur. Sjá hjónaband.

Hlutafélög.

Hlutdeild.

AKL var á vettvangi, þar sem maður lést í átökum. Tók hann þátt í að flytja lík brott og fela það. Var hann ákærður fyrir hlutdeild í manndrápi, sbr. 1. mgr. 22. gr. og 211. gr. alm. hgl. en sýknaður af þessari ákæru 89

E játaði að hafa flutt lík manns frá húsi einu í Reykjavík eitt-hvað brott en líkið fannst eigi. Var E sýknuð af ákæru fyrir brot gegn 211. sbr. 4. mgr. sbr. 1. mgr. 22. gr. alm. hgl. 89

Húftrygging. Sjá vátryggingar.

Húsaleiga.

Hylming.

SMC stal póstpoka og nýtti verðmæti, er í honum voru, ásamt sambýliskonu sinni E. Var E dæmd refsing fyrir hylmingu 89

Maður stal útvarpstæki úr bifreið, og notaði það síðan ásamt K til greiðslu á ökugjaldsskuld. Var K refsað fyrir hylmingu	89
AK aðstoðaði mann við að flytja stolinn varning og þáði nokkurt endurgjald fyrir. Var þetta talið varða við 254. gr., sbr. 244. gr. alm. hgl.	89
B þáði hluta af stolnu fé og notfærði sér. Var honum dæmd refsing vegna þessa	1744

*Höfundarréttur.**Iðnaður.**Iðnnám.**Innheimtulaun.*

Kröfu lögmanns um innheimtulaun af skaðabótum í opinberu máli vísað frá héraðsdómi	89
--	----

*Innsetningargerðir.**Íkveikja.*

TRL var refsifangi á vinnuhælinu að Litla-Hrauni. Kveikti hann í húsinu á samt öðrum manni. Fram kom, að þegar eldurinn braust út, var einn refsifangi lokaður inni í klefa sínum og einn maður var þar í geymslu vegna ölvunar. Aðrir fangar áttu greiða leið fram á ganga fangelsisins. Brot TRL var talið varða við 2. mgr. 164. gr. alm. hgl. enda gat honum eigi dulist, að mönnum mundi vera lífsháski búinn af eldsvoðanum og að hann hefði í för með sér augljósa hættu á mikilli eyðingu eigna	89
J kom af skemmtun nokkuð ölvaður. Tók hann bifreið sína og ók að húsi einu úr timbri. Þar hellti hann úr bensínbrúsa undir timburtröppur og lagði í eld. Var hér talið, að um íkveikju væri að ræða, enda gat J ekki dulist, að með verknaði þessum voru íbúar hússins settir í bersýnilegan lífsháska og slíkt atferli gæti haft í för með sér yfirgripsmikla eyðingu á eignum annarra manna. Var brotið því talið varða við 164. gr. alm. hgl.	1344

*Ítak. Sjá fasteignir.**Ítrekun.*

Síbrotamanni dæmd refsing vegna innbrotsþjófnaða	722, 753
Maður, sem ók bifreið um götur bæjarins með áhrifum áfengis dæmd refsing og sviptur ökuleyfi ævilangt, þar sem um	

ítrekunarbrot var að ræða	1344
Bifreiðastjóri ók bifreið sinni með áhrifum áfengis, og var vínandamagn í blóði 0,63‰. Honum hafði nokkru áður verið refsað fyrir sams konar brot og var hann af því sviptur ökuréttindum ævilangt	1378
V, sem dæmdur var fyrir innbrotsþjófnaði, hafði áður verið dæmdur fyrir sams konar brot og var þess gætt við ákvörðun refsingar	1491
Maður var talinn hafa ekið bifreið sinni ölvaður. Dæmt varðhald 15 daga, en um ítrekað brot var að ræða	1501
B hafði gerst brotlegur við umferðarlög með akstri og hafði áður verið dæmdur fyrir samskonar brot. Hins vegar hafði það ekki ítrekunaráhrif samkvæmt 1. mgr. 71. gr. alm. hgl.	1673
Bifreiðastjóri var talinn sekur um ölvun við akstur. Hann hafði áður með dómsátt undirgengist sekt fyrir sams konar brot og verið sviptur ökuréttindum. Var því hér um ítrekun að ræða og hann sviptur ökuréttindum ævilangt	1680
B var talinn sannur að því að hafa ekið bifreið með áhrifum áfengis 3. júní 1977. Hinn 17. febrúar 1978 var honum dæmt varðhald og sviptur ökuleyfi ævilangt vegna sams konar brots. Var honum dæmdur hegningarauki fyrir þann dóm. Varðhald 25 dagar og sviptur ökuleyfi ævilangt	1707

Jarðskjálftar.

Eigi talið sannað, að sprungur í húsum stöfuðu af landskjálfta	1239
--	------

Kaup og sala.

1. Fasteignir.

A og B bjuggu í sama húsi. A vildi gjarnan selja íbúð sína og ræddi um mál við B. Fóru þeir samningar svo, að A og kona hans undirrituðu kaupsamning við B, þar sem þau seldu B íbúðina fyrir 1.300.000 krónur með mjög lítilli útborgun. Fasteignasali hafði talið, að íbúðin væri seljanleg fyrir 2.000.000 krónur. A og kona hans kröfðust þess, að samningi þessum yrði rift, og hann metinn ógildur samkvæmt 7. gr. laga nr. 58/1960 og 32. gr. laga nr. 7/1936. Sálfræðingar ræddu við hjónin og komust að þeirri niðurstöðu að þau væru bæði lítt gefin og greindarþroski þeirra væri sambærilegur við 10—12 ára meðalbarn. Þó væri verklægni þeirra mun betri. Taldi annar sálfræðingurinn þessi hjón láta tiltölulega auðveldlega undan þrýstingi eða blekkingum í jafn flóknu máli og viðskipti eru. Hinn sálfræðingurinn var á svipuðu máli, en tók fram, að hjón þessi hafi verið fremur farsæl í lífi sínu og komið sér vel enda þau einlæg og geðfelld í samskiptum. Talið, að B	
--	--

- hlyti að hafa verið ljóst eins og kynnum hans af hjónun-
um var háttað, að einfeldni og fákunnátta þeirra réði því,
að þau sömdu sér svo mjög í óhag í viðskiptum þeirra.
Var samningurinn því eigi talinn skuldbindandi fyrir A og
konu hans samkv. ákvæðum 7. gr. laga nr. 58/1960, og
því rift 1515
- G keypti íbúð í Vestmannaeyjum af A. Hann taldi verulega
galla á íbúðinni og lét í ljós, að hann vildi ekki standa við
kaupin og skilaði lykklum íbúðarinnar. Þá greiddi hann ekki
verulegan hluta kaupverðsins og rifti þá seljandinn kaup-
unum. Var dæmt, að A hefði verið heimilt að rifta kaup-
samningnum. Hvor aðili um sig gerði kröfur á hinn. Voru
þær metnar og teknar til úrlausnar 1527
- H keypti húseign af G. Var það gamalt járnvarið timburhús.
Fram komu á húsinu ýmsir gallar meðal annars leki á
þaki og bilun á raflögn. Fram kom að járn á þaki var
ryðbrunnið og það var álit dómkvaddra manna svo og
héraðsdómenda, er sjálfir gengu á vettvang, að gallar þeir,
er valdið gátu leka, hefðu átt að vera augljósir hverjum
manni er virti húsið fyrir sér að utan. Var því krafa af
þessu efni ekki til greina tekin. Að því er varðar raflögn
þá viðurkenndi G smágalla, en að öðru leyti var talið, að
ekki væri sannað, að þeir gallar hefðu verið á raflögn að
H ætti rétt á skaðabótum. Sératkvæði 1627

2. Lausafé.

- Hinn 4. júlí 1964 keypti E bát einn af H. E skoðaði bátinn
áður en kaup voru gerð og sá haffærisskirteini hans, sem
bar með sér, að það var fallið úr gildi er kaupin fóru fram.
Þá sá E skoðunar- og matsgerð dómkvaddra manna um
ástand bátsins, en um það hafði verið ágreiningur áður.
E var kunnugt um, að báturinn lak og í kaupsamningi
tekið fram, að E sé kunnugt um ástand bátsins þar með
lekann. E krafðist skaðabóta vegna galla á bátnum. Talið
að samkvæmt upplýsingum þeim, sem fyrir lágu er kaup-
in gerðust, væri ekki sannað að meira hafi kveðið að
göllum á bátnum en búast hefði mátt við með hliðsjón af
þeim gögnum, sem fyrir lágu. Þá var eigi talið, að H hefði
beitt svikum við söluna. Sératkvæði 66

Kaupgjald. Sjá vinnulaun.

Kaupmálar. Sjá fjármál hjóna.

Kjarasamningar.

*Kjörbörn.**Kjörskrá.**Kosningaréttur.**Kyrrsetning.*

Dæmt, að dómur héraðsdóms, þar sem synjað var um staðfestingu kyrrsetningar, sætti áfrýjun en ekki kæru	1542
Löghald hafði verið lagt á eign til tryggingar kröfu og var löghaldið staðfest	1692

*Kærumál.**A. Einkamál.*

1. Frávísun frá héraðsdómi.

Í máli um búskipti hjóna var þess krafist, að kaupmáli yrði felldur úr gildi og ennfremur að ákveðin íbúð yrði talin hluti féagsbús hjóna. Talið, að í skiptamálum væri skiptaréttur aðeins bær um að kveða á um, hvort þær eignir sem kaupmáli málsaðilja tæki til skyldi teljast séreign eða hjúskapareign. Var því þeim hluta málsins, er kaupmálann varðaði vísað frá skiptarétti. Hins vegar var lagt fyrir skiptaréttinn að kveða upp úrskurð um þann ágreining hvað verða skyldi um íbúðina	943
--	-----

Í víxilmáli einu var jafnhliða stefnt til viðurkenningar á veðrétti í fasteign, er aðrir áttu en víxliskuldarar. Vísaði héraðsdómari þeim málspætti frá héraðsdómi. Talið, að sóknaraðilja væri ekki heimilt að sækja veðeigendur skv. ákvæðum 17. kafla laga nr. 85/1936 til að fá dóm um veðrétt skv. tryggingarbréfunum og að veðeigendur gætu haft uppi allar þær varnir, er komast mættu að í einkamálum almennt. Þessir aðilar kröfðust ekki frávísunar í héraði og engir þeir gallar voru á málatilbúnaði að vísa bæri málinu sjálfkrafa frá héraðsdómi. Eigi er lögskylt að leggja kröfu sem þessa til sátta fyrir sáttamenn, sbr. 5. tl. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 85/1936, sbr. 1. gr. laga nr. 46/1950. Var því frávísunardómurinn felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til meðferðar og dómsálagningar af nýju	951
---	-----

K stefndi þeim S, Í og H til greiðslu skuldar. S, sem var lögfræðingur, en ekki lögmaður, sótti sáttafund og dómþing í málinu án sérstaks umboðs. Þar sem S hafði ekki lögmannsréttindi var honum óheimilt að fara með málið fyrir Í og H og bar því að líta svo á að ekki væri sótt þing fyrir þessa aðilja og þeim eigi réttilega birt stefna, en S hafði

- áritað stefnu. Var málinu því vísað frá dómi að því er varðaði Í og H. Hins vegar var talið, að K ætti rétt á að fá efnisdóm að því er varðaði S 1232
- Frávísunardómur var kærður. Fram kom, að er mál þetta var þingfest, stýrði fulltrúi héraðsdómara dómþingi. Á næsta-dómþingi sótti fulltrúinn þing af hálfu annars aðilja. Þegar málið var munnlega flutt um frávísunarkröfu var hinn sami fulltrúi dómari í málinu og kvað upp frávísunardóm-inn. Fulltrúinn var talinn vanhæfur til að fara með og dæma málið eftir að hann hafði sótt þing af hálfu aðilja. Var því meðferð þess í héraði ómerkt og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar 1405
- Deilt var fyrir Félagsdómi um það, hvort atvinnuveitanda bæri að greiða gjald í sjúkrasjóð skv. 7. gr. laga nr. 19/1979 vegna flugmanna. Taldi vinnuveitandinn, að flugmenn yrðu ekki taldir til verkamanna, og krafðist þess að mál-inu yrði vísað frá Félagsdómi. Frávísunarkröfunni var hrundið, þar sem hér var um tvíþætta deilu að ræða, ann-ars vegar, hvort flugmenn þeir, er hér um ræðir, væru verkafólk í skilningi laganna og hins vegar um túlkun á kjarasamningi. Sératkvæði 1409
- Í víxilmáli einu fékk E dóm á hendur G 5/9 1979. G áfrýjaði málinu með stefnu 21/5 1980. Meðan það mál var fyrir Hæstarétti höfðaði G mál á hendur E til greiðslu skaða-bóta, sem námu víxilfjárhæðinni og kostnaði. Þar sem víxilmálið var enn til meðferðar fyrir dómstólum, var skaðabótamálinu vísað frá dómi 1510

2. Frávísun frá Hæstarétti.

- Í bæjarþingsmáli einu var synjað um staðfestingu löghalds. Var sú úrlausn kærð til Hæstaréttar, en vísað þar sjálf-krafa frá dómi, þar sem hin kærða úrlausn sætti áfrýjun en ekki kæru 1542
- Í víxilmáli einu komu fram kröfur um sýknu af hendi stefnda m.a. að málið yrði ekki rekið sem víxilmál. Hérðsdómari kvað upp úrskurð þar sem hann úrskurðaði, að skjalið yrði ekki talið víxill og málið því ekki rekið sem víxilmál. Úr-skurður þessi var kærður. Talið að hin kærða ákvörðun væri að efni til sú hvort vörn skyldi komast að í málinu. Um það mátti kveða upp úrskurð, en engin heimild er til að kæra slíkan úrskurð til Hæstaréttar. Var málinu því vísað frá Hæstarétti 1806

3. Skiptamál.

Hjónin K og Ó höfðu gert með sér samning 17. maí 1974, m. a.

um skipti á búi sínu. Með dómi Hæstaréttar 17. maí 1979 var fjárskiptasamningur þessi dæmdur ógildur. Ó krafðist þess, að búið yrði tekið til opinberra skipta. Var fallist á þá kröfu, en ekki tekin afstaða til annarra ágreiningsmála .. 827

A andaðist 11. maí 1949. Bú hennar og eftirlifandi eiginmanns hennar E, var skrifað upp og virt af hreppstjóra ásamt einum votti 14. des. s. á. Börn hjónanna voru ófjárráða en ekki var þeim skipaður fjárhaldsmaður til að gæta hagsmuna þeirra. Samkvæmt uppskriftargerðinni voru skuldir meiri en eignir. Fasteign var ekki metin til verðs heldur skráð fasteignamatsverð hennar. Þá voru skuldir óglöggar. Uppskriftargerð og virðingargerð þessi var send skiptaráðanda. Hann tók þá aldrei búið í sína umsjá og gerði ekki reka að því að búskipti færu fram. E hafði síðan full umráð búsins árum saman, en því var hins vegar ekki skipt. Barn þeirra E og A krafðist nú opinberra skipta. Talið að fara yrði með búið eins og E hefði setið í óskiptu búi frá andláti A. Bæri skiptaráðanda því að láta skrifa upp og virða eignir og skuldir óskipts bús E og A eins og það væri í dag og miða skiptin við þá uppskriftar- og virðingargerð 833

Hjónin K og S höfðu gert sameiginlega og gagnkvæma erfðaskrá og var þar gert ráð fyrir, að þau hefðu heimild til að sitja í óskiptu búi svo lengi, sem þau óskuðu. Á þetta hafði L sonur þeirra ritað samþykki sitt. K andaðist 14. mars 1977 og hinn 20. september s. á. gaf skiptaráðandi út leyfi til S til setu í óskiptu búi án þess að samband væri haft við L. Á árinu 1979 krafðist L þess, að búið yrði tekið til opinberra skipta. Fram kom, að L hafði verið tilkynnt þegar í stað um ákvörðun skiptaráðanda um heimild S til setu í óskiptu búi. Ef L vildi eigi una því, bar honum þegar að bera fram mótmæli sín og krefjast sérstaks úrskurðar um atriðið, sem kæra mátti til Hæstaréttar. Með hliðsjón af þessu var eigi talið, að skiptaráðandi geti eftir að S hafði setið í óskiptu búi í tvö ár breytt fyrri ákvörðun sinni, vegna þess að ekki hafi verið farið rétt að við könnun lagaskilyrða til að verða við beiðni um búsetuleyfi. Með hliðsjón af þessu var synjað kröfu L um að bú þeirra hjónanna yrði tekið til opinberra skipta 992

Bú H var tekið til gjaldþrotaskipta 11. maí 1979 og innköllun gefin út 5. sept. s. á. Hinn 17. okt. s. á. lýsti H kröfu í búið og krafðist þess að krafan yrði greidd sem forgangskrafa, þar sem um væri að ræða vangoldin vinnulaun. Engar eignir voru í búinu og var skiptum því lokið 9. janúar 1980 með vísun til 120. gr. laga nr. 6/1976. Hinn 20. febrúar 1980 krafðist H þess af félagsmálaráðuneytinu að það

- greiddi kröfuna ásamt vöxtum og kostnaði. Félagsmálaráðuneytið gerði fyrirspurn til skiptaráðanda um ýmis atriði varðandi gjaldþrot þetta. Hinn 25. mars 1980 krafðist félagsmálaráðherra formlegs úrskurðar skiptaráðanda samkv. 2. mgr. 7. gr. laga nr. 31/1974, sbr. 2. gr. laga nr. 80/1979 um það, hvort að krafan félli innan ríkisábyrgðar. Þessu svaraði skiptaráðandi með bréfi 31. mars 1980, þar sem bent var á, að skiptum í þrotabúi H væri lokið og engin heimild væri til endurupptöku málsins. Félagsmálaráðuneytið krafðist þá efnisúrskurðar um málið með eða án endurupptöku skipta. Þar sem gögn málsins báru með sér, að krafa sú, sem um var fjallað, var frá tímabilinu nóvember 1976 til 19. júní 1977, tók 2. gr. nr. 8/1979 um heimild félagsmálaráðherra til að leita úrskurðar skiptaráðanda ekki til kröfunnar, sbr. 3. gr. sömu laga. Var kröfu félagsmálaráðuneytisins því hrundið 1065
- Hjónin O og S fengu leyfi til skilnaðar að borði og sæng 14. júlí 1977 og varð samkomulag um skilnaðarskilmála þar með eignaskipti. Hinn 21. febrúar 1979 fór eiginkonan fram á lögskilnaðarleyfi. Kvað hún samkomulag um skiptakjör og þau óbreytt frá fyrrgerðu samkomulagi. Síðar undir rekstri málsins krafðist hún þess að félagsbú hjónanna, er hún taldi vera, yrði tekið til skipta af skiptarétti. Talið, að samkomulag um skilnaðarkjör megi ógilda með dómi en frestur sem málsaðiljar hafi til málshöfðunar sé eitt ár frá fullnaðardómi eða útgáfu leyfisbréfs og slíkt ógildingarmál verði að höfða fyrir bæjarþingi eða aukadómþingi. Var því synjað að taka búið til skipta fyrir skiptarétti 1451
- H og Þ höfðu búið saman um nokkurt skeið. Þau voru eigi gift. Á árinu 1980 slitu þau samvistum og krafðist H þá þess, að bú þeirra yrði tekið til opinberra skipta. Því var synjað enda var eigi talið, að 90. gr. skiptalaga ætti við .. 1489
- J var úrskurðaður gjaldþrota að kröfu K hinn 3. maí 1976. Nokkru síðar voru eignir þrotamanns skrifaðar upp og fundust nokkrar eignir. Málið var síðan tekið fyrir í skiptarétti haustið 1976. Síðan var ekkert gert í málinu. Á árinu 1979 var málið tekið fyrir og gjaldþroti lýsti því yfir að hann væri eignalaus. Enn var málið tekið fyrir 10. september 1980 og var þá hvorki mættur þrotamaður, skiptabeiðandi né þeir, er kröfum höfðu lýst, og þeim ekkert verið tilkynnt um fyrirtöku málsins. Var þá ákveðið, að í búinu væru engar eignir og skiptum væri því lokið. Innköllun skuldheimtumönnum var ekki gefin út. Skiptameðferð tók langan tíma og mikil óvissa var um eignir

protamanns. Skiptaráðanda bar að boða til skiptafundar og kveðja til skiptabeiðanda og aðra kröfuhafa áður en hann lyki skiptum. Þar sem þessa var ekki gætt var hin kærða ákvörðun skiptaráðanda felld úr gildi og lagt fyrir hann að halda áfram búskiptum og ljúka skiptum lögum samkvæmt 1669

4. Vitni

Í máli einu var meðal annars stefnt nefndarmönnum í stjórnvaldsnefnd einni. Einn nefndarmanna hætti störfum skömmu eftir að stefna var gefin út. Hann kom síðar fyrir dóm og var þess krafist, að hann svaraði spurningum, er lögmaður stefnanda lagði fyrir hann. Hann færðist undan að svara spurningum. Þar sem spurningarnar voru þess efnis, að þeim varð eigi svarað án könnunar á gögnum nefndarinnar, var ekki unnt að skylda hann til að gera það eins og á stóð. Þá var á það bent, að ekki sé unnt að krefjast samtímis svara við tilteknum spurningum og jafnframt að vitni verði látin sæta viðurlögum fyrir að svara þeim ekki 1474

5. Ýmis kæruatriði.

Deila reis upp með hæstaréttarlögmanninum H og G, viðskiptavini hans. Stjórn Lögmannafélags Íslands úrskurðaði um hæfileg málflutningslaun fyrir flutning tveggja gerðardómsmála og máls, er rekið var fyrir íslenskum dómstólum. Hæstaréttarlögmaðurinn kærði úrskurð stjórnarinnar, sem var staðfestur 1198

B. Opinber mál.

1. Atvinnuréttindi.

S var stöðvaður á bifreið sinni og talinn samkvæmt ratsjarmælingu hafa ekið með 105 km hraða á vegarkafla þar sem einungis var leyfður 60 km hraði miðað við klst. Lögreglustjóri svipti S ökuleyfi til bráðabirgða. Fram kom, að S hafði á undanförnum árum verið dæmdur alloft til refsingar fyrir brot á umferðarlögum og áfengislögum. Með hliðsjón af því var ökuleyfissvipting staðfest af Hæstarétti 1479

Þ hafði með dómi verið sviptur réttindum til málflutnings fyrir héraðsdómi og Hæstarétti. Ákærvald kærði úrskurð sakadóms um að Þ skyldi fá réttindi aftur. Talið, að ríkissaksóknari hafi heimild til kæru mála sem þessa skv. 172. gr. laga nr. 94/1974, en það ákvæði verði að skilja svo að

beita megí kærueheimild bæði af almannavaldi og sökuðum
manni1647

2. Ákæra.

3. Dómsátt.

Með dómsátt féllst J á að greiða sekt og vera sviptur ökuleyfi í 1 ár vegna ölvunar við akstur 7/12 1979. Fram kom að 14. júlí 1975 hafði J verið dæmt varðhald og sviptur ökuleyfi í 1 ár vegna samskonar brots. Þar sem um ítrekað brot var að ræða var óheimilt að ljúka því með átt, sbr. 2. tl. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 74/1974, 3. mgr. 81. gr. laga nr. 40/1968 og 71. gr. alm. hgl. Var áttin því felld úr gildi 673

H ók bifreið sinni undir áhrifum áfengis og reyndist í blóði hans 1,98‰ af vínanda. Héraðsdómari lauk málinu með réttarsátt, þar sem H féllst á að greiða sekt og vera sviptur ökuleyfi í 12 mánuði. Fram kom, að H hafði áður gengist undir dómsátt vegna ölvunar við akstur og verið sviptur ökuleyfi. Hann var því ákærður fyrir ítrekað brot í hið síðara sinn. Var óheimilt að ljúka málinu með dómsátt. Var áttin því felld úr gildi, sbr. 6. tl. 112. gr. laga nr. 74/1974 1360

4. Farbann.

S var sakaður um fjársvik. Á dómþingi 10. nóvember 1980 var bókuð sú ákvörðun dómarans, að S væri óheimilt að fara af landi brott, en sú ákvörðun skyldi tekin til endurskoðunar innan fjögurra sólarhringa. Næst var þingað í málinu 26. nóvember 1980. Krafðist ríkissaksóknari þá þess, að lagt yrði farbann á S. Réttargæslumaður S krafðist, að þeirri kröfu yrði hrundið. Í þinghaldi var síðan fært til bókar að S væri bönnuð brottför af Íslandi allt til 1. mars 1981, eða þar til annað yrði ákveðið. S kærði ákvörðun þessa. Dómara bar að kveða upp úrskurð um það, hvort S væri skylt að sæta farbanni. Með hliðsjón af þessu var ákvörðunin ómerkt og málinu vísað heim í hérað 1946

S var sakaður um skjalafals og fjársvik. Ríkissaksóknari krafðist þess, að honum yrði meinuð för af landinu til 1. apríl 1981. Héraðsdómur féllst á að leggja farbannið á til 1. mars 1981. S kærði þetta en úrskurður sakadóms var staðfestur, þó þannig, að farbannið skyldi gilda til 1. apríl 1981 1979

5. Geðheilbrigðisrannsókn.

J var grunaður um kynferðisafbrot. Hann var úrskurðaður í

30 daga gæsluvarðhald og til að sæta geðrannsókn. Úrskurðurinn kærður en staðfestur í Hæstarétti 1558

6. Gæsluvarðhald.

Sakaður maður var úrskurðaður í allt að 7 daga gæsluvarðhald. Var sá úrskurður staðfestur af Hæstarétti	13
Maður grunaður um að hafa falsað og notað sér falsaðan tékka. Úrskurðaður í 10 daga gæsluvarðhald. Var það staðfest í Hæstarétti	742
H var úrskurðaður í 14 daga gæsluvarðhald vegna gruns um fíkniefnamisferli. Staðfest í Hæstarétti	941
S var sakaður um líkamsárás. Var hann úrskurðaður í 30 daga gæsluvarðhald. Úrskurðurinn var kærður, en staðfestur í Hæstarétti	1222
B var sakaður um þjófnað og skjalafals og var því úrskurðaður í 30 daga gæsluvarðhald. Hann kærði úrskurðinn, sem var staðfestur	1236
Maður var úrskurðaður í þriggja vikna gæsluvarðhald vegna gruns um brot á 26. kafla alm. hgl. Úrskurðurinn kærður, en staðfestur í Hæstarétti	1446
H var grunaður um innbrot og var úrskurðaður í 14 daga gæsluvarðhald. Var úrskurðinn staðfestur	1483
R var grunaður um innflutning fíkní- og ávanaefna. Í sambandi við rannsókn máls var hann úrskurðaður í allt að 20 daga gæsluvarðhald. Úrskurðurinn var staðfestur í Hæstarétti	1485
S var sakaður um að hafa gert tilraun til að beita konu eina fjárákúgun. Héraðsdómari úrskurðaði S í viku gæsluvarðhald. Skýrslur höfðu verið teknar af S fyrir sakadómi og rannsóknarlögreglu. Þá hafði húsleit verið gerð í húsa-kynnum hans. Með hliðsjón af þessu og öllum gögnum málsins voru eigi talin skilyrði til þess eða rannsóknar-nauðsynjar að halda S í gæsluvarðhaldi. Var gæsluvarðhaldsúrskurðurinn því úr gildi felldur	1522
J var sakaður um kynferðisbrot. Var hann úrskurðaður í 30 daga gæsluvarðhald. Úrskurðurinn staðfestur í Hæstarétti	1558
E var úrskurðaður í 15 daga gæsluvarðhald en hann var grunaður um fíkniefnabrot. Úrskurðurinn staðfestur	1651
D var grunaður um brot á fíkniefnalöggjöfinni. Var honum úrskurðað gæsluvarðhald í 10 daga, sem var staðfest í Hæstarétti	1794

7. Refsivist.

H íslenskur ríkisborgari var dæmdur til refsivistar í Svíþjóð. Hann var sendur til Íslands til að taka út refsivist sína.

Hann krafðist þess, að hann yrði sendur aftur til Svíþjóðar til að afplána refsivist þar, sem hann taldi sér hægara.
 Sératkvæði 1568

8. Vanhæfi dómara.

Í sakadómsmáli einu krafðist ákærði þess, að héraðsdómari viki sæti. Eigi voru færð rök fyrir þessari kröfu og var henni hrundið 1731

9. Verjandi.

E var ákærður fyrir brot á umferðarlögum. Óskaði hún þess að maki hennar, hæstaréttarlögmaður, yrði skipaður verjandi, en héraðsdómari synjaði þess. Talið, að E hefði átt kröfu til að henni yrði skipaður verjandi og utanréttardeilur héraðsdómarans og hæstaréttarlögmanns þess, er hún óskaði eftir, ættu ekki að valda því að hægt væri að neita að skipa henni hæstaréttarlögmann þennan sem verjanda 946

Landamerksamál.

Í landamerksamáli einu var kröfulýsing í dómi ekki í samræmi við kröfugerð landeigenda og ekki getið raka þeirra, er þeir færðu fram til stuðnings kröfum sínum. Var meðferð málsins talin svo gölluð, að hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 1317

Landhelgisbrot. Sjá fiskveiðabrot.

Landskipti.

Landvist.

Launaskattur. Sjá skattar.

Lausafjárkaup. Sjá kaup og sala.

Lífsgjöf.

S var maður gamall og átti litlar eignir, en þó íbúð eina. Íbúð þessi var byggð á vegum byggingarsamvinnufélags og þinglesin á þess nafn. Hann átti á lífi löngerfingja, bæði börn og barnabörn. Tæpum tveim árum fyrir andlát sitt gerði S gjafabréf, þar sem hann gaf tveimur barnabörnum sínum íbúð þá, er hann átti og var meginhluti eigna hans. Eigi var gjafabréfið þinglesið, en það var tilkynnt stjórn byggingarfélags þess, er var þinglesinn eigandi íbúðarinn-

ar, og stjórn þess félags samþykkti eignayfirfærslu. Eftir lát S risu upp deilur um hvort hér væri um að ræða lífsgjöf eða dánargjöf. Talið, að við skráningu gjafabréfsins hjá stjórn byggingarfélagsins og að fengnu samþykki stjórnar fyrir yfirfærslunni, hefði S firrt sig rétti til að fá sjálfur afsal fyrir íbúðinni og ráðstafa henni til annarra. Voru þessar aðgerðir hans taldar hafa hliðstæð réttaráhrif og um þinglýsingu væri að ræða. Var því talið, að hér væri um lífsgjöf að ræða og þau atriði, að S bjó í íbúðinni, greiddi af henni skatta og skyldur og taldi hana fram á skattframtölum sínum, voru eigi talin skipta hér máli. Sératkvæði 1955

Læknar. Sjá mat og skoðun.

Blóðrannsókn 702, 883, 1344, 1378, 1501, 1572, 1673, 1680, 1797, 1899	
Geðheilbrigði og sakhæfi	89, 883, 1021
Líkamsáverkar	89, 839, 883, 1775, 1905
Líkaskoðun	883, 1021
Örorka metin	839, 1775, 1905
Læknir gefur álit um áhrif efna á skynjun manna	89
Læknir gefur skýrslu um lyfjagjafir til ákærðra manna meðan þeir sættu gæsluvarðhaldi	89
Læknir gefur álit um stirðnun líks og hættu á að hálstak hafi valdið dauða	89
Læknar gefa álitssgerð um samband milli sjúkdóms og hugsanlegra meiðsla við vinnu	839
Læknar gefa álitssgerðir um mælingu á vínandamagni í blóði ..	1378

Læknaráð.

Læknaráð gefur álit um geðheilbrigði og sakhæfi ákærðra manna	89, 883, 1021
Læknaráð gefur álitssgerð um samband sjúkdóms og hugsanlegs vinnuslyss	839

Lögbann.

S átti húsgrunn einn gamlan, Notaði hann húsgrunninn til að geyma í loðnu á loðnuvertíð. Um 20 metra frá var hús E, og kvartaði hann mjög undan loðnunni. Krafðist hann lögbanns við notkun S á húsgrunninum en hinn 10. febrúar 1979 synjaði fógeti um lögbannið. Ekki áfrýjaði E úrskurðinum fyrr en 5. apríl 1979, en þá var loðnubræðsla S á þeirri vertíð lokið og henni var lokið á vetrarvertíðinni 1980 er málið kom fyrir Hæstarétt. Að svo vöxnu máli voru eigi talin efni til að leggja fyrir fógeta að verða við lögbannsbeiðninni. Sératkvæði	916
--	-----

Lögbannsmáli eigi áfrýjað innan þess frests sem til er tekinn í 2. mgr. 23. gr. sbr. 27. gr. laga nr. 18/1949. Var fallið frá lögbannskröfunni við munnlegan flutning máls	1180
V-listinn í kjördæmi einu krafðist lögbanns við því, að aðrir flokkar, er buðu fram í kjördæmi þessu flyttu sjónvarpsþætti, sem ákveðnir höfðu verið, en V-listanum synjað þátttöku. Lögbannsins var synjað í fógetarétti. Sjónvarpsþættir þeir er lögbannskrafan laut að, voru allir sýndir 1978. Leiðir það af eðli lögbanns sem bráðabirgðaaðgerðar og beinum ákvæðum 26. gr. laga nr. 18/1949, að lögbann verður ekki lagt við athöfnum, sem lokið er. Fyrir Hæstarétti krafðist V-listinn þess, að dómur um lögbannið yrði að efni til um lögmæti þeirrar ákvörðunar útvarpsráðs, sem lögbannskrafan laut að. Um það atriði var ekki dæmt á fyrra dómstigi. Var því þegar af þeirri ástæðu málinu vísað frá Hæstarétti	1961

Löggæslumenn.

Að því fundið, að þess hafði eigi verið gætt er yfirheyrður var sakaður maður, að benda honum á ákvæði 1. mgr. 60. gr. laga nr. 74/1974. Ennfremur, að yfirheyrsla hafði staðið lengur en 6 klukkustundir samfellt	89
Tekið sérstaklega fram, að fangavörðum sé eigi heimilt að hafa afskipti af rannsókn á opinberum málum að eigin frumkvæði	89
Talið mjög ámælisvert, að fangavörður hafði lostið sakaðan mann kinnhest, enda þótt framkoma fangans hefði verið ámælisverð	89

Löghald. Sjá kyrrsetning.

Lögheimili.

Löggjöfnun.

Lögmenn.

Lögmenn víttir vegna þess hve mál dróst í héraði	998
Í máli til heimtu skaðabóta vegna gæsluvarðhalds var ríkissjóður sýknaður af bótakröfu. Lögmanni bótakrefjanda voru dæmd gjafsóknarlaun. Ríkissjóður áfrýjaði málinu að því leyti og krafðist þess, að talsmannslaun lögmannsins yrðu lækkuð. Fyrir Hæstarétti voru málflutningslaun talsmannsins fyrir báðum dómum ákveðin í einu lagi	1034
Deila reis með hæstaréttarlögmanninum H og viðskiptavini hans. Stjórn Lögmannafélags Íslands úrskurðaði um hæfi-	

leg málflutningslaun fyrir flutning tveggja gerðardóms- mála og máls rekið fyrir íslenskum dómstólum. Hæsta- réttarlögmaðurinn kærði úrskurð stjórnarinnar, sem var staðfestur	1198
Að því fundið, að hæstaréttarlögmaður einn, sem skipaður var réttargæslumaður sakaðs manns var hvorki viðstaddur húsleit hjá hinum sakaða manni eða yfirheyrslu yfir hon- um fyrir dómi, heldur fulltrúi hans	1522
Þ hafði verið sviptur réttindum til málflutnings fyrir héraðs- dómi og Hæstarétti. Hann hafði fullnægt refsingu sinni og fengið uppreist æru. Krafðist hann þess að fá aftur málflutningsleyfi. Ekki talið sannað að varhugavert væri, að Þ öðlaðist réttindi til málflutnings og var því talið, að hann mætti öðlast þau af nýju	1647
Í sakamáli einu var talið, að verjandi sakaðs manns hefði haft uppi ósæmandi fullyrðingar, sem engum stoðum yrði undir rennt. Var þetta harðlega vítt	1680
Réttargæslumaður sakaðs manns var víttur fyrir að hafa farið óviðurkvæmilegum orðum um rannsóknarlögreglumenn og borið þá órökstuddum sökum	1979

Lögreglumenn. Sjá löggæslumenn.

Lögræði.

Lögsaga.

Lögskráning sjómanna.

Er bátur einn var tekinn að ólöglegum botnvörpuveiðum kom í ljós, að áhöfn var eigi lögskráð. Var skipstjóra bátsins þó eigi refsað vegna þessa, þar sem ekki var ákært vegna þessa atferlis	976
---	-----

Lögtak.

Sameignarfélagið Þ var rekið með ótakmarkaðri ábyrgð.
Meðal eigenda þess voru þeir GÞ og GH. Á árinu 1977 var
Þ gert að greiða 3.289.372 krónur í skatta. Hinn 16. janúar
1978 var gert lögtak í vinnuvél einni til tryggingar skuld
þessari. Er selja skyldi vinnuvélina kom í ljós, að hún hafði
þegar verið seld og varð því ekki af nauðungarsölu. Hinn
21. september 1978 var gert lögtak í fasteign, eign GÞ, til
tryggingar ógreiddum sköttum Þ frá árinu 1978, samtals
að fjárhæð 7.226.347 krónur. Þessi eign var seld á nauð-
ungarupphæð 9. maí 1979 ok kom ekkert upp í lögtakskröf-
una. Enn var krafist lögtaks 31. október 1978 og nú til
tryggingar samanlögðum sköttum 1977 og 1978 samtals

10.515.719 krónur. GH, sem er hæstaréttarlögmaður, sótti nú þing og var gert lögtak í fasteign, eign hans, og fallið frá virðingu. Skattyfirvöld lækkuðu nú skatta þessa verulega eða í samtals 4.111.960 krónur. GH, sem ekki andmælti kröfum tölulega, krafðist þess, að lögtaksgerðin yrði felld úr gildi, því enn hefði verið í gildi lögtak það, sem gert var í eign GP, þegar lögtakið var gert hjá GH hinn 31. október 1978. Þar sem GH var viðstaddur, þegar lögtaksgerðin 31. október 1978 fór fram og hreyfði engum andmælum gegn framgangi gerðarinnar, komu málsástæður, sem hann nú hafði uppi fyrir Hæstarétti, eigi til álita samkvæmt 45. gr. laga nr. 75/1973. Var lögtaksgerðin því staðfest

880

Verktakafyrirtækið Í hefur skrifstofu í Reykjavík, birgðastöð og athafnasvæði. Lagt hefur verið aðstöðugjald á fyrirtækið í Reykjavík. Í tók að sér virkjunarframkvæmdir í A-hreppi á árunum 1973—1975. Hlé varð á verkinu að vetrum. Verksali lagði til vinnubúðir, snyrtiaðstöðu, eldhús, borðsal og húsnæði fyrir starfsmenn í mötuneyti, án þess að Í greiddi leigu fyrir. Í bætti við vinnubúðum og kom upp verkstæði og steypustöð, en allar þessar byggingar voru fluttar brott að verki loknu. Lagt var aðstöðugjald á Í til A-hrepps árið 1974, en það var fellt niður með úrskurði ríkisskattaneftndar 26. nóv. 1975. Aðstöðugjald var einnig lagt á áfrýjanda gjaldárin 1976 og 1977 en það var einnig fellt niður með úrskurði ríkisskattaneftndar. Í málinu var deilt um aðstöðugjald árið 1975. Talið var, að starfsemi Í árið 1974 og rekstraraðstaða fyrirtækisins í A-hreppi hefði ekki verið slík að um heimilisfasta atvinnustofnun í hreppnum hefði verið að ræða árið 1974 og væri Í ekki skylt að greiða aðstöðugjald þar gjaldárið 1975. Var því synjað lögtaks. Sératkvæði

1115

R h/f rak atvinnustarfsemi. Hlutabréf voru að mestu í eigu framkvæmdastjóra félagsins, eiginkonu hans og barna þeirra. Samkvæmt skattframtali R árið 1976 greiddi hann á árinu 1975 hjónunum báðum laun svo og dóttur þeirra. Með bréfi 3. nóvember 1976 tilkynnti skattstjórinn að fyrirhugað væri að fella niður sem rekstrargrunn launagreiðslur til dótturinnar M og hækka skattskyldar tekjur sem því næmi um kr. 512.000. Urðu um þetta nokkrar deilur og fór málið til rannsóknardeildar ríkisskattstjóra. Hinn 1. apríl 1977 tilkynnti skattstjóri R, að fyrirhugað væri að taka allt skattframtal hans árið 1976 til úrskurðar. Voru meðal annars felld niður greiðslur til eiginkonu framkvæmdastjórans 311.000 krónur og það fé talið sem skattskyldar ráð-

stafanir úr varasjóði svo og greiðslur til dótturinnar, sem áður getur. Endanlega lauk þessu fyrir skattyfirvöldum með úrskurði 22. apríl 1977, þar sem skattstjóri ákvað með hliðsjón af því, sem fram kom um vinnu dótturinnar, að hæfilegt væri að meta endurgjald fyrir hennar vinnu 250.000 krónur. Það sem fram yfir var, svo og greiðslur til eiginkonunnar, voru hins vegar eigi taldar til rekstrargjalda og metnar sem skattskyld ráðstöfun á varasjóði. Talið, að skattstjóri hefði veitt málsaðiljum nægilegan kost á að koma að athugasemdum um breytingarnar og hefði því farið að lögum. Honum var rétt að óska skýringa á launagreiðslum til eiginkonunnar og dótturinnar og breyta skattframtalinu ef fullnægjandi skýringar komu ekki fram. Á úrlausn skattstjóra um þessi atriði voru ekki taldir neinir þeir efnisannmarkar, er hnekkst gætu henni og honum var rétt að virða framangreindar greiðslur til fríðinda í skilningi 9. gr. laga nr. 68/1971, sbr. 4. gr. laga nr. 7/1972, en ákvæði þeirra var afdráttarlaust og veitti skattstjóra sjálfstæða heimild til að beita viðurlögum þeim, sem þar greinir og einnig að viðurkenna ekki launagreiðslur til hluthafa sem rekstrargjöld. Samkvæmt þessu var leyfður framgangur lögtaksins. Sératkvæði 1426

L var gert að greiða skyldusparnað samkvæmt heimild í lögum nr. 77/1977. Þá var honum einnig gert að greiða skattauka samkvæmt heimild í 4. kafla bráðabirgðalaga nr. 96/1978. L taldi hvorutveggja álögur þessar ólöglegar, þar sem álagning þeirra bryti í bága við stjórnarskrána. Lög nr. 77/1977 voru sett á stjórnskipulegan hátt. Ekki var talið að þau brytu á nokkurn hátt gegn meginreglu eða ákvæðum stjórnarskrárinnar um skattheimtu. Álagningargrundvöllur var fjárhagslegur. Lögin voru sett síðasta dag ársins 1977 en framtal tekna ársins 1977 fór eigi fram lögum samkvæmt fyrr en fyrri hluta árs 1978 og álagning skatta á tekjur 1977 fór eigi fram fyrr en á miðju ári 1978. Var því talið með hliðsjón af langri venju um setningu skattalaga hér á landi, að þetta skerti eigi svo mjög réttaröryggi manna að ógilda bæri álagninguna. Var því lögtak heimilað að því er skyldusparnaðinn varðaði. Bráðabirgðalög nr. 96/1978 voru sett 8. sept. 1978 og birt sama dag. Þau voru síðan staðfest af Alþingi sem lög nr. 121/1978. Talið að bráðabirgðalögin væru sett á stjórnskipulegan hátt og eigi brytu þau að skattstefnu til gegn ákvæðum stjórnarskrárinnar um skattálagningar. Skattheimta þessi miðaðist við tekjur manna á árinu 1977 og eignir í lok þess árs. Þegar lögin voru sett var lokið hinni almennu álagningu

- tekjuskatts og eignarskatts samkv. hinum almennu lögum um tekjuskatt og eignarskatt. Þá hafði skattskráin verið lögð fram og gjaldendum sendar skattkröfur. Í íslenskum stjórnskipunarlögum eru ekki ákvæði, sem banna afturvirkni laga. Það leiðir hins vegar af eðli máls, að lög hljóti oft að vera afturvirk og all algengt að skattalög séu afturvirk. Stafar þetta að nokkru af því, að hér á landi eru skattar greiddir eftir á, þ.e.a.s. miðaðir við tekjur ársins á undan og eignir í lok þess árs. Skattálagning samkv. lögum nr. 96/1978 var framkvæmd á lögboðinn hátt en eftir að skattskrá hafði verið lögð fram og gjaldendum sendar skattkröfur. Talið, að enda þótt slík vinnubrögð af löggjafarvaldsins hendi væru mjög varhugaverð, væri ekki alveg næg ástæða til að ógilda lagaákvæði þau, er hér um ræðir af þessum sökum. Með hliðsjón af þessu var lögtak leyft einnig að því er varðaði þessar álögur. Í máli þessu komu fram tvö sératkvæði. Tveir hæstaréttardómarar töldu að leyfa skyldi lögtök að því er skyldusparnaðinn varðaði. Hins vegar töldu þeir, að þar sem álagning skattheimtu hefði verið gerð og ákveðin eftir að hinir almennu skattar á árinu 1978 hefðu verið ákveðnir, þá væri hér eigi um gilda skattlagningu að ræða, og töldu að synja bæri lögtaksins að þessu leyti. Einn hæstaréttardómari taldi hins vegar, að innheimta skyldusparnaðarins yrði eigi talin skattheimta í venjulegri merkingu og kæmi því ekki til að heimila lögtak vegna hans. Hins vegar taldi þessi dómari að skattaaukinn samkv. nr. 96/1978 væri heimill og leyfa bæri lögtak að því er hann varðaði 1732
- Hinn 6. nóvember 1978 var gert lögtak hjá H til tryggingar skattkröfum. Gert var lögtak í trésmíðavél. Hinn 5. desember 1978 var enn gert lögtak til tryggingar sömu kröfum án þess að sannað væri að verðmæti þeirrar eignar, sem gert var lögtak í 6. nóvember 1978 hrykki eigi til að greiða skattkröfurnar. Mátti því ekki taka lögtakið upp og halda því áfram eins og gert var hinn 5. desember. Var það lögtak því fellt úr gildi 1749
- H átti sumarbústað í Grímsneshreppi. Grímsneshreppur krafðist lögtaks fyrir fasteignaskatti og var það mál rekið fyrir fógetarétti Reykjavíkur, en þar átti H lögheimili. Grímsneshreppur krafðist lögtaks samkv. heimild í 3. gr. laga nr. 8/1972, en fasteignaskatti fylgir lögveð í viðkomandi fasteign. Samkvæmt því og með hliðsjón af grundvallarreglum 78. gr. laga nr. 85/1936 gat lögtaksgerðin ekki farið fram nema á varnarþingi fasteignarinnar. Bar því að byrja málið í Árnæssýslu. Var því synjað lögtaks 1809

Mál höfðað fyrir bæjarþingi að gerðu lögtaki samkvæmt 12. gr. laga nr. 29/1885	1948
---	------

Lögveð.

H átti sumarbústað í Grímsneshreppi. Grímsneshreppur krafðist lögtaks fyrir fasteignaskatti og var það mál rekið fyrir fógetarétti Reykjavíkur, en þar átti H lögheimili. Grímsneshreppur krafðist lögtaks samkv. heimild í 3. gr. laga nr. 8/1972, en fasteignaskatti fylgir lögveð í viðkomandi fasteign. Samkvæmt því og með hliðsjón af grundvallarreglum 78. gr. laga nr. 85/1936 gat lögtaksgerðin ekki farið fram nema á varnarþingi fasteignarinnar. Bar því að byrja málið í Árnessýslu. Var því synjað lögtaks	1809
--	------

Manndráp.

G fór frá heimili sínu í Reykjavík að kvöldi 26/1 1974 á dansleik í H-firði ásamt félögum sínum. Varð hann viðskila við þá. Fóru þeir til Reykjavíkur án þess að hafa upp á honum. Þrjú vitni báru, að G hefði verið á götu í H-firði aðfararnótt 27/1 1974 ásamt manni, sem tvö vitni töldu hafa verið KV, er síðar verður vikið að. Reyndu þeir að stöðva bifreiðir, sem þar óku um, í því skyni að fá sér far með þeim. KV var kunnugur G frá því þeir voru saman í skóla. Hinn 3/1 1976 lýsti KV því fyrir rannsóknarlögreglu, að hann hafi verið með G í Hafnarfirði umrædda nótt ásamt TRL. Hafi þeir reynt að fá sér far með bifreiðum til Reykjavíkur, en það hafi ekki tekist. Hafi þeir þrír síðan haldið að H-braut 11 en þar voru þau E og SMC húsráðendur. Hafi þeir farið þar inn og þangað hafi komið þeir SMC, AK og GJ. Einnig virðist E hafa komið þar nokkru síðar. Kom þar til átaka með þeim afleiðingum, að G beið bana. KV hélt fast við skýrslur sínar, þar til 27/9 1977, að hann kvaðst ekkert vita um hvarf G og ekki hafa verið í Hafnarfirði aðfararnótt 27/1 1974. Endanlegar skýrslur þeirra TRL og SMC voru á svipaðan hátt. Í sömu átt gengu skýrslur AK og GJ svo og E. Í lok mars 1977 tóku þeir SMC og TRL aftur játningar sínar og neituðu allri aðild að máli þessu. Töldu þessir menn, að játningar hefðu verið fengnar með ólöglegum aðferðum. Í skýrslum þeirra kom fram, að lík G hefðu þeir flutt í bifreið AK þá um nóttina og grafið það, en all löngu síðar flutt það til. Ekki fengust þeir til að greina frá hvar þeir földu líkið og hefur það eigi fundist. Eigi talið sannað, að játningar hefðu verið fengnar með ólögætum aðferðum. Voru upphaflegar skýrslur lagðar til grundvallar. Var talið sannað að þeir	
---	--

hafi allir þrír KV, SMC og TRL verið samvaldir að veita G þá áverka, að bani hlaust af. Hins vegar var talið varhugavert að fullyrða að slíkur ásetningur hefði myndast hjá mönnum þessum fyrr en eftir að til átaka kom eða meðan á þeim stóð. Var því brot þeirra talið varða við 218. gr. og 215. gr. alm. hgl.

89

GE fór frá heimili sínu laust fyrir kl. 22.15 19/11 1974. Bifreið hans sást mannláus sama kvöld klukkan 20,34 í grennd við Hafnarbúðina í Keflavík. GE kom eigi heim um nóttina. Næsta dag var málið tilkynnt rannsóknar-lögreglunni í Keflavík og hófst rannsókn málsins þá þegar. Ekkert upplýstist þá um afdrif GE. Við rannsókn málsins hjá rannsóknarlögreglunni í Reykjavík skýrði E frá því, hinn 21/1 1976, að hún vissi um ýmis atriði, er vörðuðu afdrif GE. Sama gerði SMC hinn 22/1 s. á. Síðar bendlaði E, KV við málið. KV viðurkenndi, að hann hefði verið í Keflavík ásamt E og SMC um það leyti er GE hvarf. Gáfu þau á næstunni ýmsar skýrslur í málinu og báru meðal annars sakir á fjóra nafngreinda menn, er þeir töldu valda að hvarfi GE eða viðriðna það mál. Voru þessir þrír menn settir í gæsluvarðhald og sátu þar all lengi, en síðar viðurkenndu E, SMC og KV að hér væri um rangar sakargiftir að ræða og það hefðu verið saman- tekin ráð þeirra að bendla þessa menn við málið, ef til rannsóknar kæmi og þau yrðu yfirheyrð. Hinn 28/10 1976 skýrði SMC frá því, að GSK væri viðriðinn málið. Þá lýsti hann ýmsu er varðaði ferðina til Keflavíkur 19/11 1974 og að átök hefðu orðið þar í dráttarbrautinni með þeim GSK, KV og honum við GE, er leiddu til bana GE. Hafi þau síðan flutt lík hans á ákveðinn stað í Reykjavík og síðar eitthvað annað, en nánari upplýsingar um það fengust eigi. E lýsti því, að hún hefði flúið af vettvangi úr dráttar- brautinni og verið um nóttina í mannláusu húsi í Kefla- vík, en síðar hafi hún komist með tveimur bifreiðum til Hafnarfjarðar. Hinn 9/12 1976 skýrði SMC frá nafni manns þess, er ekið hefði sendibifreið til Keflavíkur hinn 19/11 1974 og viðurkenndi maður þessi strax þennan akstur. Áréttaði hann síðar þennan framburð sinn. Tveir bifreiða- stjórar gáfu sig fram í mars og apríl 1976 og lýstu því yfir, að þeir hefðu ekið stúlku, annar frá Keflavík að Grindavíkurvegi, en hinn þaðan til Hafnarfjarðar að morgni 20/11 1974 og taldi hinn síðari við sakbendingu sig þekkja E, sem þá stúlku, sem hér væri um að ræða. Þau E, KV og SMC tóku aftur þessar skýrslur sínar og kváðu rangar og þau hefðu aldrei til Keflavíkur farið.

Sömuleiðis lýsti vitni það, er ekið hafði sendiferðabifreið-inni til Keflavíkur kvöldið 19/11 1974, framburð sinn rang-an. E tók framburð sinn eigi aftur, fyrr en eftir að málið hafði verið dæmt í héraði. Samkvæmt gögnum máls fór GE sunnudagskvöldið 17/11 1974 í veitingahúsið Klúbbinn í Reykjavík ásamt tveimur félögum sínum. Neyttu þeir nokkurs áfengis. SMC og KV hafa báðir skýrt svo frá, að þeir hafi hitt GE þar og rætt við hann um áfengisviðskipti. Kveðst SMC hafa skrifað niður hjá sér nafn hans og heimilisfang. G fór til vinnu sinnar mánudaginn 18/11 og þriðjudaginn 19. s. m. Er hann kom frá vinnu sinni, þriðjudaginn 19/11 upp úr klukkan 18.00 hringdi síminn á heimili hans um kl. 19.00 og átti GE stutt símtal við ein-hvern. Rétt fyrir klukkan 21.00 kom annar félagi GE í heimsókn til hans og vildi fá hann með sér í kvikmynda-hús, en GE taldi sig ekki hafa tök á því, þar sem hann þyrfti að hitta einhverja menn kl. 22.00. Kveðst hann síðan hafa ekið GE nokkuð á leið og skilið við hann í nálægð við Hafnarbúðina. GE kom inn í Hafnarbúðina, keypti þar vindlinga og leit í kringum sig og fór síðan. Var hann kominn heim aftur um kl. 22.15. Hringt var í síma á heim-ili GE skömmu síðar og svaraði 10 ára gamall sonur hans í símann. Kvað drengurinn dimmraddaðan karlmann hafa spurt um GE og kvaðst drengurinn hafa kallað á hann í símann. Eiginkona GE kvað símtölin hafa verið stutt og GE hafa sagt „ég kem“ og síðar „ég kem“. Tók GE síðan bifreið þeirra hjóna og ók á brott. Þeir SMC og KV tóku aftur játningar sínar og skýrslur og töldu rannsóknar-menn og fangaverði hafa beitt ólögðmætri harðneskju. Eigi talið „að þeir annmarkar væru á rannsókn máls þessa er valdi því, að játningar þeirra SMC og KV verði ekki út af fyrir sig lagðar til grundvallar við úrlausn þess. Hafi þeir margsinnis endurtekið játningar sínar bæði fyrir rann-sóknarmönnum og dómurum og stundum að viðstöddum verjendum sínum. Á sama hátt yrði ekki tekið mark á aft-urköllun vitnis þess, er ekið hefði sendibifreið á vettvang. Eigi heldur skýrslu E, en hún afturkallaði framburði sína löngu eftir að héraðsdómur gekk í málinu. Lagt til grund-vallar, að SMC og KV hafi hitt GE í Klúbbnum 17/11 1974 og rætt þar við hann um áfengisviðskipti. Hafi þeir þar fengið nafn og heimilisfang GE. Þá var lagt til grund-vallar, að SMC hafi rætt við GSK 18/11 1974 og lagt drög að því, að GSK kæmi með til Keflavíkur næsta dag. Enn-fremur að SMC hafi rætt við KV þennan dag og óskað eftir að hann útvegaði sendiferðabifreið til fararinnar. Þá var

við það miðað, að hinn 18/11 s. á. hafi einhver þeirra félaga aflað símanúmers GE og hringt til hans og mælt sér mót við hann kl. 21.30 eða 22.00 í Keflavík þá um kvöldið. Þennan dag tóku þeir E og SMC á leigu bifreið án öku-manns. Er þeir höfðu ekið á nokkra staði tók GSK við stjórn bifreiðarinnar og ók henni til Keflavíkur. Virðast orð hafa fallið á þá leið, að fullri hörku skyldi beitt við manninn, ef hann reyndist ósamvinnuþýður. Þá var lagt til grundvallar, að maður hefði ekið sendiferðabifreið til Keflavíkur í samráði við KV. Mælingar rannsóknarlög-reglu og líklegur ökuhraði manna, sem þurftu að komast til Keflavíkur á tilteknum tíma, sýnir að þau hafi haft nægan tíma til að ná þangað. Var lagt til grundvallar, að ákærðu hefðu komið inn í Hafnarbúðina og annað hvort KV eða SMC hefðu hringt til GE rétt eftir klukkan 22.15 og hann komið þangað til þeirra að bifreiðinni og umræður hafist um áfengisviðskipti. Farið hafi verið úr bifreiðinni í Dráttarbraut Keflavíkur og þar komið til átaka, og hafi GE þar verið barinn með höndunum og líklega spýttum eða lurki. Talið, að GE hefði beðið bana í þessum átökum af völdum GSK, KV og SMC, án þess að fullyrt yrði um þátt hvers einstaks þeirra í þessu verki. Voru þeir taldir samvaldir að bana GE og bera refsíðabyrgð á láti hans. Samkvæmt skýrslum var lík GE flutt fyrst til Reykjavíkur og geymt þar til næsta dags er það var flutt í bifreið, er E ók á annan stað og hefur það eigi fundist. Talið, að ákærða hafi veist að GE í því skyni að knýja hann til sagna um geymslustað smyglaðs áfengis, er þeir hugðust síðan taka ófrjálsri hendi og flytja til Reykjavíkur. Árásin að GE var mjög hrottaleg og á fáförnum stað. Þrátt fyrir það var talið varhugavert að nægilega væri snnað, að GSK, KV og SMC yrði gefin sök á manndrápi af ásettu ráði með atferli sínu, svo varði við 211. gr. alm. hgl. Var háttsemi þeirra færð til 218. og 215. gr. alm. hgl. Þeir voru þrír um atlöguna að GE og er það refsíðingjandi sbr. 2. mgr. 70. gr. alm. hgl. Þá var árásin gerð á afviknum stað, sem ákærðu völdu, og er það einnig refsíðingjandi

Þeir GA og GH voru nokkuð ölvaðir og að kvöldi dags voru þeir settir í fangageymslu. Í klefa þeirra voru fyrir 2 ölvaðir menn. Annar þeirra, H, svaf ölvunarsvefni. Þeir GA og GH veittust að honum og virðast hafa hengt hann með því að vefja belti um háls hans. Ekki var gefin nein viðeigandi skýring á ástæðum til þessa verknaðar en með hliðsjón af hinu brenglaða hugarástandi ákærðu var eigi talið

sannað, að með þeim hafi búið ásetningur um að ráða H bana. Var háttsemi þeirra því talin varða við 218. og 215. gr. alm. hgl. Vafi var talinn leika á, að geðheilbrigði ákærðu, sérstaklega geðheilbrigði ákærða GA, væri slíkt að refsing bæri árangur. Hins vegar var með hliðsjón af því að þeir frömdu brot þetta í sameiningu gegn manni, sem enga björg gat sér veitt, þá þótti þeim báðum verða dæmd refsing og var hvorum um sig dæmt 8 ára fangelsi. Sér- atkvæði	883
Hinn 19. febrúar 1978 voru þau J og fyrrverandi eiginmaður hennar A stödd í íbúð J. Urðu með þeim deilur og átök og stakk J síðan A með eldhúshníf og andaðist A af þessum sökum. J kallaði á hjálp og játaði brot sitt. Var hún talin brotleg við 211. gr. alm. hgl. sbr. 75. gr. og 74. gr. og var refsing hennar ákveðin fangelsi 5 ár og 6 mánuðir. Sér- atkvæði	1021

Mat og skoðun.

1. Atvinnutjón:

Tryggingastærðfræðingur reiknar með líkindatölum út tjón manna vegna örorku sem talin var afleiðing slyss 839,
1775, 1905

2. Áverkar og heilsutjón:

Læknar lýsa áverkum og heilsutjóni .. 89, 839, 883, 1775, 1905

3. Blóðrannsókn:

Vinandamagn í blóði 702, 883, 1344, 1378, 1501, 1572, 1673,
1680, 1707, 1899

4. Læknar lýsa geðheilsu ákærðra manna og meta sakhæfi þeirra .. 89, 883, 1021

5. Ýmsar skoðunar og matsgerðir eftir tímaröð í dómasafni:

Sérfróður læknir gefur álit um áhrif efna á skynjun manna 89

Sálfræðingar gera álitssgerð um greind og geðheilbrigði sakaðra manna .. 89, 883, 1021

Lögreglumenn mæla vegalengdir innan Reykjavíkur og frá Reykjavík til Keflavíkur. Þá gera þeir áætlun um aksturs-
hraða á þessum leiðum .. 89

Læknir gefur álit um stirðnun líks og hættu á að hálstak valdi dauða .. 89

Læknaráð gefur álitssgerð um samband sjúkdóms og hugs-
anlegs vinnuslyss .. 839

Læknar gefa álitssgerð um samband milli sjúkdóms og hugsanlegra meiðsla við vinnu .. 839

Dómkvaddir menn lýsa umbúnaði í skipi og segja álit sitt um það, hvort maður hafi getað orðið fyrir axlar- og höf-
uðhöggi við það að slást í stálhurð .. 839

Læknar kanna vínandamagn í blóðsýni látins manns	
Í sambandi við vegagerð er fram fór á árunum 1977 óskaði Vegagerð ríkisins eftir því að tekið væri eignarnámi land undir veg, og metið til fjár jarðrask og átroðningur sem af framkvæmdum hlytist. Var þetta gert samkv. 10. kafla vegalaga nr. 71/1963. Dómkvaðning fór fram 26. júní 1970, 3. maí 1971 og 3. júní 1975. Fyrsta matsgerðin er dagsett 2. desember 1974 og tók til malarefnis, sem vegagerðin hafði nýtt sér í landi eignarnámspola. Þessari matsgerð er ekki skotið til yfirmats. Þá skiluðu matsmenn matsgerð hinn 26. ágúst 1975 með viðauka 28. s. m. Tók hún til landsspildu, sem tekin var eignarnámi, og spildu, er Vega-gerðin hafði not af meðan á lagningu vegarins stóð, svo og til bóta fyrir átroðning á landi og óþægindi. Þessu mati var skotið til yfirmats og voru yfirmatsmenn dómkvaddir 19. september og 17. október 1974. Er yfirmatsgerðin dagsett 4. júní 1976. Dómkvaðning um fyrra matsefnið fór fram fyrir gildistöku laga nr. 11/1973 og fór matið samkvæmt reglum laga nr. 61/1917, sbr. 19. gr. laga nr. 11/1973. Matsmenn um síðara matsefnið voru dómkvaddir 26. júní 1970 og 3. maí 1973, en þar sem annar hinna dómkvöddu manna óskaði eftir að vera leystur frá störfum var nýr maður dómkvaddur í hans stað 3. júní 1975. Talið með vísan til 19. gr. laga nr. 11/1973 að einnig í þessu tilviki eigi matið að hlíta reglum laga nr. 61/1917	920
Skólastjóri stýrimannaskóla setur út í sjókort siglingaleiðir og stefnur báts, er var að veiðum, svo og stað varðsups. Ennfremur gefur hann álit um hraða skips	976
Matmenn lýsa byggingargöllum á húsi og meta hvað kosta muni úr að bæta	1091
Dómkvaddir menn skoða skúrbyggingu eina, er rifin hafði verið, og meta til fjár	1207
Í sambandi við lagningu vegar í gegnum Kópavogskaupstað létu verksali og verkkaupi framkvæma skoðun á ástandi húsa þeirra, er næst stóðu þeim stað, er miklar sprengingar skyldu fara fram, svo ástand húsanna eftir sprengingarnar Forstöðumaður Rannsóknarstofu Háskólans í lyfjafræði gefur álitserð um mælingar vínandamagns í blóði sérstaklega með hliðsjón af gasgreiningu. Fram kom, að gerðar eru tvær kannanir og meðaltal fært til bókar sem það vínandamagn, sem lagt er til grundvallar. Ekki hefur verið gerð örugg samanburðarkönnun á aðferð þessari og aðferð þeirri er notuð var á rannsóknarstofu Jóns Steffensen á árum áður. Talið að vilmörk væru venjulega talin 0,01% frá miðtölugildi. Þá voru dómkvaddir þrír menn til að gera	1239

könnun á blóðsýni og vinnslu á því svo og hve mikið vín- andamagn sakaður maður hefði brennt á 100 mínútum. Hinir dómkvöddu menn gerðu rækilega greinargerð um það efni, sem um var rætt. Töldu þeir að meðaltali minnk- aði blóðþéttni vínanda um 0,18% á klukkustund í fólki, þar sem frásogi er lokið eftir drykkju þ.e. ekkert nýtt alkohól- magn berst í líkamann. Bæði forstöðumaðurinn og hinir dómkvöddu menn gerðu rækilega grein fyrir álitinu sínu fyrir dómi 1378
Sálfræðingar gefa álitssgerð um greind og andlega heilsu- hagi manna 1415
Dómkvaddir menn skoða hús og lýsa göllum á því, svo og að nokkru, hversu úr skuli bæta 1527, 1927
Dómkvaddir menn skoða hús og lýsa göllum á því 1627
Dómkvaddir menn lýsa vinnuaðstæðum um borð í skipi, þar sem vinnuslys varð 1775
Rannsóknastofa byggingariðnaðarins skoðar steypu og styrkleika hennar 1927

Málflutningur.

Aðiljar máls taka sjálfir til máls í máli skv. heimild í 49. gr. laga nr. 75/1973 89, 1455
Stefndi skilaði greinargerð til Hæstaréttar og krafðist staðfest- ingar áfrýjaðs dóms og málskostnaðar. Er málið skyldi munnlega flytjast sótti hann ekki þing og var málið því flutt skriflega 1596

Málflutningslaun.

Deila reis með hæstaréttarlögmanninum H og viðskiptavinum hans. Stjórn Lögmannafélags Íslands úrskurðaði um hæfi- leg málflutningslaun fyrir flutning tveggja gerðardóms- mála og máls, er rekið var fyrir íslenskum dómstólum. Hæstaréttarlögmaðurinn kærði úrskurð lögmannafélags- stjórnar, sem var staðfestur 1198

Málsástæður.

Hinn 10. mars 1967 brann hús I, brunatryggt hjá H. Fljótlega eftir brunann lét H dómkveðja menn til að meta brunatjón og töldu þeir að tjóni næmi 18.996.000 krónum. H vildi eigi setta sig við það og krafðist yfirmats og mátu yfirmats- menn brunatjónið 13.100.000 krónur. All löngu síðar er við- gerð var lokið lét I framkvæma nýtt mat og var talið, að viðgerðarkostnaður, sem hér skipti máli, næmi 18.485.414 krónum. H greiddi bætur samkvæmt yfirmatsgerðinni en í máli þessu krafði I um vátryggingarbætur samkvæmt

- undirmatsgerðinni. Mál þessi velktust fyrir dómstólum og höfðaði I mál upphaflega byggt á hinu sérstaka mati. Málum þessum var vísað frá héraðsdómi, en í máli því er nú var til úrlausnar var byggt á fyrrgreindu undirmati. Talið, að það væri of seint fyrir I að hafa fyrst í þessu máli uppi kröfur um brunabætur samkv. undirmatsgerðinni og væri því eigi unnt að taka til greina kröfur á því reistar. Var því H sýknaður af kröfur I 787
- Gerðarþoli, sem var hæstaréttarlögmaður, var viðstaddur lögtaksgerð og hreyfði þá engum andmælum gegn framgangi gerðar. Gat hann því ekki komið fram andmælum gegn gerðinni fyrir Hæstarétti samkvæmt 45. gr. laga nr. 75/1973 880
- Talið fullnægt skilyrðum 45. gr. laga nr. 75/1973 til að áfrýjandi máls mætti bera fram nýjar kröfur og málsástæður fyrir Hæstarétti 1396

Málskostnaðartrygging.

- Í máli einu, er erlendur aðili hafði áfrýjað, krafðist stefndi þess að sett yrði trygging fyrir málskostnaði fyrir Hæstarétti og vísaði til ákvæða 1. mgr. 183. gr. nr. 80/1936. Talið, að þar sem samningur frá 17. júlí 1905 um einkamála réttarfarsákvæði væri í gildi milli Íslands og heimilisríkis hins erlenda manns, yrði slík krafa eigi tekin til greina .. 1224

Málskostnaður.

- Dæmdur málskostnaður í máli, er hafið var 24, 31, 32, 1167
- Réttargæsluaðili lét sækja þing í Hæstarétti og krafðist málskostnaðar óskipt úr hendi áfrýjanda og stefnda. Ekki talin efni til að dæma málskostnað 713
- Í máli til heimtu skaðabóta vegna gæsluvarðhalds var ríkissjóður sýknaður af bótakröfu. Lögmanni bótakrefjanda voru dæmd gjafsóknarlaun. Ríkissjóður áfrýjaði málinu að því leyti og krafðist þess að talsmannslaun lögmansins yrðu lækkuð. Fyrir Hæstarétti voru málflutningslaun talsmannsins fyrir báðum dómum ákveðin í einu lagi 1034
- Í máli einu, er erlendur aðili hafði áfrýjað, krafðist stefndi þess, að sett yrði trygging fyrir málskostnaði fyrir Hæstarétti og vísaði til ákvæða 1. mgr. 183. gr. laga nr. 85/1936. Talið, að þar sem samningur frá 17. júlí 1905 um einkamálaréttarfarsákvæði væri í gildi milli Íslands og heimilisríkis hins erlenda manns, yrði slík krafa eigi tekin til greina 1522
- Bifreiðareigandi einn svo og váttryggingarfélag hans áfrýjuðu máli með stefnu dags. 11. apríl 1978. Váttryggingarfélagið hafði hins vegar greitt dómskuldina samkv. héraðsdómi

hinn 30. mars 1978. Vátryggingarfélagið gerði því engar dómkröfur í málinu. Varð útivist af þess hendi og málið hafið. Vátryggingarfélaginu gert að greiða málskostnað til stefnda 1654

Meðsök. Sjá skaðabætur.

Merkjadómur.

Meiðyrði. Sjá ærumeiðingar.

Misneyting.

A og B bjuggu í sama húsi. A vildi gjarnan selja íbúð sína og ræddi um mál við B. Fóru þeir samningar svo, að A og kona hans undirrituðu kaupsamning við B, þar sem þau seldu B íbúðina fyrir 1.300.000 krónur með mjög lítilli útborgun. Fasteignasali hafði talið, að íbúðin væri seljanleg fyrir 2.000.000 króna. A og kona hans kröfðust þess, að samningi þessum yrði rift, og hann metinn ógildur samkvæmt 7. gr. laga nr. 58/1960 og 32. gr. laga nr. 7/1936. Sálfræðingar ræddu við hjónin og komust að þeirri niðurstöðu, að þau væru bæði lítt gefin og greindarþroski þeirra væri sambærilegur við 10—12 ára meðalbarns. Þó væri verklægni þeirra mun betri. Taldi annar sálfræðingurinn þessi hjón láta tiltölulega auðveldlega undan þrýstingi eða blekkingum í jafn flóknu máli og viðskipti eru. Hinn sálfræðingurinn var á svipuðu máli, en tók fram að hjón þessi hafi verið fremur farsæl í lífi sínu og komið sér vel, enda þau einlæg og geðfæld í samskiptum. Talið, að B hlyti að hafa verið ljóst eins og kynnum hans af hjónunum var háttað, að einfeldni og fákunnátta þeirra réði því, að þau sömdu svo mjög í óhag í viðskiptum þeirra. Var samningurinn því eigi talinn skuldbindandi fyrir A og konu hans samkv. ákvæðum 7. gr. laga nr. 58/1960, og því rift 1515

Nafnréttur.

Náðun.

Nágrenni.

Niðurfelling máls. Sjá hafning máls og útivist.

Nytjastuldur.

Þ talin hafa verið ölvaður á göngu. Séð mannlausu bifreið tekið hana og ekið nokkurn spöl þar sem hann lenti í árekstri. Var honum refsað vegna þessa 702

Opinberir starfsmenn.

E var ráðinn til starfa hjá Heilbrigðiseftirliti ríkisins. Í janúar-mánuði 1974 var gerður ráðningarsamningur við hann þar sem segir, að ráðningu ljúki sjálfkrafa 1. janúar 1975 og uppsagnarfrestur hvors aðilja séu 3 mánuðir. Hann var látinn hætta starfinu í árslok 1974. E taldi, að sér hefði verið lofað ótímabundinni stöðu og ætti hann því rétt á bótum. Talið að leggja yrði til grundvallar hinn skriflega ráðningarsamning, enda girtu ákvæði laga nr. 38/1954 eða 12/1969 ekki fyrir það, að E væri til að byrja með ráðinn tímabundinni ráðningu. Þótt ætla yrði, að bæði E og heilbrigðisyfirvöld hafi gert ráð fyrir því, að E mundi koma til með að gegna starfi sínu til frambúðar, þá var ráðningin aðeins til ákveðins skamms tíma. Þetta leiddi ekki til þess að skylt væri að endurráða eða skipa hana í stöðu að loknum þessum tíma. Þar við bættist, að E hafði hagað framhaldsnámi og rannsóknarstörfum á árinu 1974 með öðrum hætti en gert hafði verið ráð fyrir. Þá var ósannað, að annað en málefnaleg sjónarmið hefðu ráðið ákvörðun um að mæla ekki með endurráðningu E. Með hliðsjón af þessu var talið, að E gæti ekki krafist skaðabóta úr ríkissjóði vegna þessa 1068

Ómaksbætur.

Áfrýjanda máls, sem ekki sækir þing, gert að greiða ómaksbætur 2, 13, 948, 1544, 1726

Ómerking.

Á fundi verðlagsnefndar 20. feb. 1978 var samþykkt að beita svonefndri 30% reglu við breytingu verslunarálagningar vegna gengisfellingar. Í samræmi við það gaf verðlagsstjóri út tilkynningu 21. febrúar 1978 um leyfilega hámarksálagningu á einstakar vörutegundir. Þrjú samtök kaupmanna höfðuðu mál á hendur verðlagsnefnd og kröfðust þess að samþykktin frá 20. feb. 1978 yrði felld úr gildi. Í málinu var ekki krafist dómsúrlausnar um tiltekið ágreiningsefni, sem spröttið væri af hinni almennu ákvörðun verðlagsyfirvalda, heldur leitað álits dómstóla á því, hvort aðferðin við töku eða birtingu ákvarðana þessara, en þær varða ótiltekinn fjölda manna, hefði verið með þeim hætti að eftir þeim beri að fara, eða hvort meta eigi þær ógildar. Þá hafði eftir að máli var höfðað verið með lögum mælt fyrir um nýjar álagningarreglur, er leystu af hólmi hinar eldri. Var því talið, sbr. og ákvæði 67. gr. laga nr. 89/1936, að sakarefnið væri þannig vaxið, að ó-

- merkja bæri hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu frá héraðs-
dómi. Sératkvæði 2
- Í opinberu máli var talið, að rannsókn og dómpróf væri svo
gölluð að ómerkja yrði hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu
heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar
af nýju. Sératkvæði 1225
- Í landamerkjamáli einu var kröfufýsing í dómi ekki í sam-
ræmi við kröfugerð landeigenda og ekki getið raka þeirra,
er þeir færðu fram til stuðnings kröfum sínum. Var með-
ferð málsins talin svo gölluð, að hinn áfrýjaði dómur var
ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar með-
ferðar og dómsálagningar af nýju 1317
- Frávísunardómur var kærður. Fram kom, að er mál þetta var
þingfest stýrði fulltrúi héraðsdómara dómþingi. Á næsta
dómþingi sótti fulltrúinn þing af hálfu annars aðilja.
Þegar málið var munnlega flutt um frávísunarkröfu var
hinn sami fulltrúi dómari í málinu og kvað upp frávísunar-
dóminn. Fulltrúinn var talinn vanhæfur til að fara með
og dæma málið eftir að hann hafði sótt þing af hálfu aðilja
og var því meðferð þess í héraði ómerkt og málinu vísað
heim í hérað til löglegrar meðferðar 1405
- Þ var handtekinn og talinn hafa ekið bifreið sinni í umrætt
sinn. Var hann dæmdur í héraði til refsingar vegna þessa.
Í Hæstarétti var talið að rannsókn málsins væri verulega
áfátt, þar sem Þ hefði ekki verið kynnt önnur sakargögn
en ákæruskjal, er hann kom fyrir dóm, og ekki spurður
sjálfstætt um sakarefni, en til þess var sérstök ástæða þar
sem hann hafði verið mjög reikull í svörum hjá lögreglu.
Þá voru ekki lögreglumenn þeir, er stóðu að handtöku Þ,
né vitni látin gefa skýrslu fyrir lögreglu eða dómi, þegar frá
er talin frumskýrsla lögreglu um handtöku ákærða. Vegna
þessara galla á rannsókn málsins var hinn áfrýjaði dómur
ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar með-
ferðar og dómsálagningar af nýju 1515
- Eigandi veðskuldabréfs Þ krafðist uppboðs á fasteign einni
samkv. veðskuldabréfinu. Beindist uppboðið að útgefanda
veðskuldabréfsins. Fram kom, að nafngreindur maður
hafði keypt fasteign þessa áður en uppboðs var beiðst, og
var afsalið þinglýst. Þar sem veðskuldabréfseigandinn
gekk að hinni veðsettu eign til lúkningar veðskuldinn bar
honum að beina uppboðslögsókninni að þinglýstum eiganda
hennar. Þar sem þetta var eigi gert, var hinn áfrýjaði upp-
boðsúrskurður ómerktur og málinu vísað heim í hérað til
löglegrar meðferðar og uppkvaðningar úrskurðar af nýju 1811
- Í máli einu krafðist I þess, að bæjarstjórn einni yrði dæmt

- skylt að árita afsal um höfnun á forkaupsrétti. Ekki varð séð, að héraðsdómari hefði reynt að leita sátta í málinu, en samkv. 5. tl. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 85/1936 sbr. 1. gr. laga nr. 46/1950 svo og 78. gr. fyrrgreindra laga, bar héraðsdómara að leita sátta um dómkröfur aðilja, er stefndi lagði fram greinargerð af sinni hendi, sbr. 2. mgr. 197. gr. i.f. Þar sem héraðsdómari gætti þess ekki var hinn áfrýjaði dómur og málsmeðferð í héraði frá þeim tíma er sátta bar aðleita, ómerkt og vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 1817
- S var sakaður um fjársvik. Á dómþingi 10. nóvember 1980 var bókuð sú ákvörðun dómarans, að S væri óheimilt að fara af landi brott, en sú ákvörðun skyldi tekin til endurskoðunar innan fjögurra sólarhringa. Næst var þingað í málinu 26. nóvember 1980. Krafðist ríkissaksóknari þá þess að lagt yrði farbann á S. Réttargæslumaður S krafðist að þeirri kröfu yrði hrundið. Í þinghaldi var síðan fært til bókar að S væri bönnuð brottför af Íslandi allt til 1. mars 1981, eða þar til annað yrði ákveðið. S kærði ákvörðun þessa. Dómara bar að kveða upp úrskurð um það, hvort S væri skylt að sæta farbanni. Með hliðsjón af þessu var ákvörðunin ómerkt og málinu vísað heim í hérað 1946

Óréttmætir verslunarhættir.

Óvígð sambúð. Sjá sambúð.

Prentréttur.

Rangar sakargiftir.

- E, KV og SMC báru sakir á fjóra menn um að vera viðriðnir andlát manns. Þessir fjórir menn sættu allangri gæsluvarðhaldsvist. Ákærðu tóku síðan áburð sinn aftur og tvö þeirra viðurkenndu, að hér hefði verið um samantekin ráð að ræða til að torvelda rannsókn málsins. Voru þau því talin brotleg gegn 1. mgr. 108. gr. alm. hgl. 89

Refsingar.

1. Einstakar refsitægundir og önnur viðurlög:
 - a. Sekt dæmd án vararefsingar.
 - b. Sekt dæmd og varðhald sem vararefsing:

Fjárhæð sektar 10.000 kr. Varðhald 2 dagar	25
Fjárhæð sektar 300.000 krónur. Varðhald 30 daga	89
Fjárhæð sektar 120.000 krónur. Varðhald 20 daga	702
Fjárhæð sektar 2.400.000 krónur. Varðhald 4 mánuði	976

Fjárhæð sektar 120.000 krónur. Varðhald 7 daga	1378
Fjárhæð sektar 15.000 krónur. Varðhald 2 daga	1578
Fjárhæð sektar 100.000 krónur. Varðhald 12 daga	1673
Fjárhæð sektar 200.000 krónur. Varðhald 20 daga	1727
Fjárhæð sektar 50.000 krónur. Varðhald 10 daga	1899
c. Varðhaldsrefsing dæmd:	
Varðhald 15 daga	1301
Varðhald 15 daga	1680
Varðhald 25 daga	1707
d. Fangelsi og sekt dæmd:	
Fangelsi 12 mánuðir. Sekt 300.000 krónur. Varðhald 30 daga	89
e. Fangelsi dæmt 89, 722, 733, 883, 909, 1021, 1344, 1491, 1519, 1642, 1744, 1791, 1827	
f. Skilorðsbundin refsing	1831, 1892
9. Svipting ökuleyfis dæmd 702, 1344, 1378, 1501, 1572, 1673, 1680, 1797, 1899	
h. Upptaka eigna	89, 976
2. Ýmis atriði:	
Manni, sem tekið hafði þátt í tveimur manndrápum og fjölmörgum öðrum brotum, dæmd refsing 17 ára fangelsi með sérstakri vísan til 2. mgr. 77. gr. alm. hgl.	89
Manni dæmd 100.000 króna sekt og sviptur ökuréttindum ævilangt vegna aksturs léttis bifhjóls með áhrifum áfengis	1673

Refsivist.

H íslenskur ríkisborgari var dæmdur til refsivistar í Svíþjóð.	
Hann var sendur til Íslands til að taka út refsivist sína.	
Hann krafðist þess, að hann yrði sendur aftur til Svíþjóðar til að afplána refsivist þar, sem hann taldi sér hægara.	
Þessu var synjað. Sératkvæði	1568

Réttarfarsvítur.

Í máli til heimtu skaðabóta vegna gæsluvarðhalds að ósekju voru í héraðsdómi lagðar fram og reifaðar lögregluskýrslur vegna innbrots, er eigi var tilefni gæsluvarðhaldsvistar bótakrefjanda. Að þessu fundið	41
Fundið að því, að sérfróðir samdómendur sátu eigi báðir í dómi þegar aðiljar, matsmenn og vitni voru yfirheyrð 66,	1207
Að því fundið, að eigi hafði verið gætt að benda sökuðum manni, sem yfirheyrður var af rannsóknarlögreglu, á ákvæði 1. mgr. 40. gr. laga nr. 74/1974. Þá hafi komið fyrir að yfirheyrslur hafi staðið lengur en í 6 klukkustund-	

ir samfellt. Þá var að því fundið að stöku sinnum beri bókanir ekki með sér að reynt hafi verið að ná til réttargæslumanna eða verjenda, en slíkt hefði verið rétt. Enn var að því fundið, að fangavörður hefði lostið ákærða kinnhest við yfirheyrslu. Tekið fram, að fangavörðum sé eigi heimilt að hafa afskipti af rannsókn opinbers máls að eigin frumkvæði	89
Að því fundið, að vottur var eigi við, er rannsóknarlögreglu- maður tók skýrslu	702
Við skýrslutöku fyrir dómi voru færðar til bókar umsagnir, sem að verulegu leyti var munnlegur málflutningur og auk þess óviðeigandi orðaskipti. Var að þessu fundið 812,	819
Að því fundið, að í skjölum væri óhæfilegur skriflegur mál- flutningur	812, 819
Að því fundið, að mál hefði dregist mjög verulega. Skjöl máls- ins voru send ríkissaksóknara 22. apríl 1974. Ákæra gefin út 20. september 1975 og send dómara sama dag. Næst var málið tekið fyrir 21. október 1976 er málið var þingfest. Héraðsdómur var kveðinn upp 17. ágúst 1977 og birtur fyrir ákærða 9. maí 1978. Rannsókn málsins var mjög ófullkominn og samningu héraðsdóms talið ábótavant. Var þetta allt vítt	909
Eftir að sakamál hafði verið flutt í héraði og dómtekið, aflaði dómsformaður upplýsinga um vissa hluti, sem eigi voru bornar undir ákærða né skipaðan verjanda hans. Var að þessu fundið	976
Mál eitt var þingfest 2. maí 1967, og var eigi dæmt fyrr en 14. mars 1977. Var þessi dráttur talinn vítaverður. Var héraðs- dómari svo og hestaréttarlögmenn þeir, er með málið fóru, víttir vegna þessa	998
Að því fundið, að í héraðsdómi í sakamáli einu, var vikið að sakaratriðum, sem eigi rúmuðust innan ákæruskjals 1126,	1146
Talið, að héraðsdómari hefði átt, áður en teknar voru munn- legar skýrslur af aðiljum og vitnum á dómþingi, að ákveða, hvort hann kveddi til sérfróða meðdómendur, og þeir síðan átt að vera við yfirheyrslur. Þessa var ekki gætt og að því fundið	1239
Að því fundið, að munnlegur málflutningur fór fram 4. október 1979, en dómur var eigi uppkveðinn fyrr en 27. desember s. á. Þá hafði héraðsdómari ranglega nefnt úrlausn sína í málinu úrskurð þótt um dóm væri að ræða. Enn varð ó- hæfilegur dráttur á afgreiðslu kærugagna til Hæstaréttar	1405
Að því fundið hve lengi dróst að senda kærumál til Hæsta- réttar	1474
Að því fundið, að óhæfilegur dráttur hefði orðið á rekstri máls	

i héraði, vitni ekki látin staðfesta framburði sína og lög- reglumenn ekki komið fyrir dóm	1501
Að því fundið, að rannsókn máls væri verulega áfátt. Þannig hefði ákærða ekki verið kynnt sérstaklega önnur sakar- gögn en ákæruskjal er hann kom fyrir dóm og ekki spurð- ur sjálfstætt um sakarefni, en til þess var sérstök ástæða, þar sem hann hefði verið mjög reikull í frásögnum sínum hjá lögreglu. Þá höfðu hvorki lögreglumenn þeir, er stóðu að handtöku þ né vitni, er borið gætu um málsatvik, gefið skýrslur fyrir lögreglu eða dómi	1515
Að því fundið, að héraðsdómari kvaddi eigi fyrir dóm mann, sem varð fyrir líkamsárás og þjófnaði	1519
Að því var fundið, að mál til heimtu skaðabóta var dæmt í sjó- og verslunardómi en ekki bæjarþingi. Ekki þótti á- stæða til að ómerkja dóminn	1545
Að því fundið að eigi varð séð að önnur gögn málsins en ákæra hafi verið borin undir ákærða í sakamáli, er hann kom fyrir sakadóm	1572
Að því fundið, að vitni voru ekki látin staðfesta framburði sína í sakamáli. Þá var óhæfilegur dráttur á rannsókn málsins og birtingu héraðsdóms	1578
Mál var dæmt í bæjarþingi með meðdómendum, en eigi voru þeir kvaddir til setu í dóminum fyrr en við munnlegan flutning málsins. Var að þessu fundið	1627
Að því fundið, að óhæfilegur dráttur hefði orðið á rekstri opinbers máls	1680
Talið, að verjandi sakaðs manns hefði haft uppi ósæmandi fullyrðingar, og hann víttur fyrir þetta	1680
Að því fundið, að lögfræðingur einn mætti í þinghaldi af hálfu beggja aðilja samtímis	1702
Að því fundið, að rannsóknarlögreglumaður yfirheyrði sakaðan mann tvívegis án þess að séð yrði að vottur hefði verið við	1744
Að því fundið, að einungis einn siglingafróður maður sat í sjó- og verslunardómi við meðferð máls um bætur vegna vinnuslyss um borð í skipi	1775
Að því fundið, að kærður úrskurður væri eigi í því formi sem bæri samkv. 2. mgr. 190. gr. laga nr. 85/1936	1806
Tveir ákærðir komu fyrir dóm við þingfestingu máls og voru yfirheyrðir saman. Að þessu fundið	1892
Að því fundið, að uppsaga dóms í sakamáli dróst óhæfilega. Sératkvæði	1899
Að því fundið, að dómari kvað upp órökstuddan úrskurð um skyldu sakaðs manns að þola farbann. Var ákvörðun dóm- arans ómerkt og málinu vísað heim í hérað	1946
Réttargæslumaður sakaðs manns var víttur fyrir að hafa farið	

óviðurkvæmilegum orðum um rannsóknarlögreglumenn og borið þá örökstuddum sökum	1979
---	------

Réttargæsla.

Í máli einu var fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs stefnt til réttargæslu fyrir Hæstarétt. Réttargæslustefndi lét sækja þing og krafðist málskostnaðar óskipt úr hendi áfrýjanda og stefnda	713
---	-----

Réttarneitun.

Bú H var tekið til gjaldþrotaskipta 11. maí 1979 og innköllun gefin út 5. sept. s. a. lýsti H kröfu í búið og krafðist þess að krafan yrði greidd sem forgangskrafa, þar sem hér væri um að ræða vangoldin vinnulaun. Engar eignir voru í búinu og var skiptum því lokið 9. janúar 1980 með vísun til 120. gr. laga nr. 6/1976. Hinn 20. febrúar 1980 krafðist H þess af félagsmálaráðuneytinu að það greiddi kröfuna ásamt vöxtum og kostnaði. Félagsmálaráðuneytið gerði fyrirspurn til skiptaráðanda um ýmis atriði varðandi gjald- þrot þetta. Svaraði skiptaráðandi þeim fyrirspurnum. Hinn 25. mars 1980 krafðist félagsmálaráðherra formlegs úr- skurðar skiptaráðanda samkv. 2. mgr. 7. gr. laga nr. 31/1974 sbr. 2. gr. laga nr. 80/1979 um það hvort krafan félli innan ríkisábyrgðar. Þessu svaraði skiptaráðandi með bréfi 31. mars 1980, þar sem bent var á að skiptum í þrota- búi H væri lokið og engin heimild væri til endurupptöku málsins. Félagsmálaráðuneytið krafðist þá efnisúrskurðar um málið með eða án endurupptöku skipta. Þar sem gögn málsins bera með sér, að krafa sú, sem um var fjallað, var frá tímabilinu nóvember 1976 til 19. júní 1977 tóku ákvæði 2. gr. nr. 8/1979 um heimild félagsmálaráðherra til að leita úrskurðar skiptaráðanda ekki til kröfunnar, sbr. 3. gr. sömu laga. Var kröfu félagsmálaráðuneytisins því hrundið	1065
---	------

Ríkisborgararéttur.

Eftir uppsögu héraðsdóms fékk aðili máls íslenskt ríkisfang og breyttist þá nafn hans	812
--	-----

Sakarkostnaður.

Sakarkostnaði skipt með ákærðu	89
--------------------------------------	----

*Sakhæfi.**Samaðild.*

*Sameign.**Sambúð.*

- E taldist hafa búíð í óvígðri sambúð með SMC á brotatíma og verið heitbundin honum. E ákærð fyrir brot á 2. mgr. 112. gr. alm. hgl., en sýknuð með hliðsjón af 3. mgr. sömu greinar, þar sem hún aðstoðaði sambýlismann sinn 89
- Þau O og M höfðu búíð saman í um 45 ára skeið. O andaðist 19. október 1975 og var búíð tekið til opinberra skipta. M andaðist 25. janúar 1976 og var bú hennar tekið til einkaskipta 12. febrúar s. á. Var skiptum lokið 18. s. m. Að kröfu erfingja var búíð þó endurupptekið til skipta 4. maí 1977. Erfingjar M kröfðust ráðskonulauna vegna M úr búí O. Þau M og O voru barnlaus og greinilegt að þau áttu nokkrar eignir hvort um sig. Þau töldu eigi fram sameiginlega til skatts. Þar sem ekkert var fram komið um, að M hefði litið á sig sem ráðskonu O og hún sjálf hafði ekki haft uppi launakröfur á hendur honum eða bú hans var talið, að dánarbú hennar gæti eigi gert slíka launakröfu 768

Samningar.

- Í S-hólmi var dráttarbraut eign hreppsins. Ýmis fyrirtæki höfðu þar um áraskeið rekið skipaviðgerðir. Á árinu 1966 keypti K eignir skipasmíðastöðvar þeirrar, er þar var rekin og rak síðan skipasmíðastöð fyrir eigin reikning. Dráttarbrautina notaði K eitthvað, en önnur fyrirtæki höfðu hana þó aðallega til afnota. Árið 1971 gerði S-hólmur og S með sér leigusamning, þar sem dráttarbrautirnar voru leigðar til nokkuð langs tíma og var sá samningur samþykktur af samgönguráðuneyti 16. júní 1971. K krafðist þess að samningi þessum yrði rift, þar sem hann taldi óheimilt að leigja dráttarbrautina með þeim hætti, sem gert hefði verið. Þá taldi K að samþykkt hreppsnefndar S-hólms 15. desember 1970 um leigu á dráttarbrautinni væri ógild, þar sem sumir hreppsnefndarmanna hafi átt hlut í fyrirtæki því, er leigja skyldi. Kröfur K voru ekki teknar til greina, þar sem talið var, að hreppsnefndin hefði út af fyrir sig heimild til að leigja dráttarbrautina og hlutafjáreign hreppsnefndarmanna hefði eigi skipt neinu máli í þessu sambandi, en þeir tveir hreppsnefndarmenn, sem áttu verulegan hlut í fyrirtækinu, er dráttarbrautina tók á leigu, viku af fundi, er þessi mál voru til umræðu. Var því ekki talið, að K gæti rift fyrrgreindum samningi. Sératkvæði 745
- D átti sparisjóðsbækur og verðbréf í vörslu M, fjármálamanns eins. Fékk hann skriflega viðurkenningu frá M vegna

vörslunnar. Um vorið 1970 var gerð húsleit hjá M og tekin úr vörslum hans ýmis verðmæti. Frétti G um þetta. Einnig frétti H um þessi atriði og varð að samkomulagi milli H og G að G framseldi H verðmæti þau, er hann átti í vörslum M. Galt H fyrir það með víxli einum, er greiða skyldi við sýningu. Nam fjárhæð víxilsins um helmingi af nafnverði verðmætanna. Nokkru síðar andaðist M og fóru þá verðmæti þessi í vörslu dánarbús hans. Enn síðar andaðist G. Dánarbú M lýsti því yfir, að það gerði enga kröfu til verðmæta þessara. Dánarbú G krafðist þess, að þau yrðu afhent því búi. H krafðist þá þess, að honum yrði afhent verðmætin. Talið, að verðmætin ættu að afhendast dánarbúi G. Við það yrði að miða, að G hafi talið sig í þeim vandræðum, sennilega gagnvart skattyfirvöldum, að hann gæti eigi hagnýtt sér eignir þessar. Var talið að samkvæmt 32. gr. laga nr. 7/1936 gæti H eigi borið fyrir sig samning þann, er hann gerði við G, um verðmætin. Samkvæmt þessu og með hliðsjón af viðhorfi dánarbús M skyldi dánarbú G fá afhent verðmætin en ekki H

957

K gerði samning við Þ um veiði í á einni. Samningurinn skyldi gilda um árin 1972—1975. Í samningnum var ákvæði þess efnis, að leigugjaldið hækkaði sjálfkrafa í samræmi við þær hækkanir, sem yrðu á bandaríkjadollar í íslenskum krónum miðað við gjalddaga hvers árs. Leigugjöldin árið 1972—74 voru gerð upp án ágreinings, að því er ætla verður. Hinsvegar urðu deilur um árið 1975. Aðiljar reyndu að ná samkomulagi og var gert samkomulag hinn 13. september 1974. Er til átti að taka vildi K ekki standa við samkomulagið og taldi það byggt á nauðung. Þá taldi K, að verðtryggingarákvæði það, sem framan greinir, ógilt samkvæmt ákvæðum laga nr. 71/1966. Á það var eigi fallist, þar sem leigusamningurinn væri gagnkvæmur samningur. Ákvæði 1. gr. laga nr. 71/1966 verði að skýra svo, að það ógildi eigi fortakslaust það ákvæði í hinum gagnkvæma samningi aðilja um leigugjaldið, sem tengir það gengi bandaríkjadollars. Samningurinn feli í sér skuldbindingar um að báðir aðiljar inni af hendi framlög á tilteknu tímabili eftir samningsgerð. Samkvæmt þessu og þar sem álag á stofnleigugjaldið var aðeins miðað við þá gengishækkun, sem fram var komin á gjalddaga leigunnar, er greiða skyldi fyrirfram og síðari gengisbreytingar skiptu eigi máli, var eigi talin ástæða til að taka þessa ógildingarástæðu til greina. Eigi voru rök að því leidd, að nauðung hafi verið að ræða við gerð fyrrgreinds samkomulags frá 13. september 1975. Var K því gert að greiða H leigu sam-

- kvæmt samkomulaginu, Sératkvæði 1291
- G gerði samning við H um að selja K afla af skipi sínu. Skyldi greitt fyrir aflann eftir því sem verðákvörðun Verðlagsráðs sjávarútvegsins segði til um svo og mat Freðfisksmats ríkisins, þó þannig, að aldrei skyldi G fá lægra verð en almennt gerðist né lakari fyrirgreiðslu. Viðskipti þessi stóðu frá því á árinu 1971 og þar til á miðju árinu 1973, og kom ekki til ágreinings. Á miðju ári 1974 krafði G um frekari greiðslu frá K, þar sem aðrir fiskkaupendur hefðu greitt betur fyrir fiskinn en K hafði gert. Fram kom, að nokkrir aðiljar höfðu greitt meira fyrir fiskinn en K hafði gert. Var talið, að þar sem G hreyfði engum athugasemdum fyrr en nærri ári eftir að hann hætti viðskiptunum og eigi var talin komin fram fullnægjandi sönnun fyrir því að K hefði borið að greiða hærri verð fyrir aflann, var K sýknaður af öllum kröfum G í málinu 1362
- Með samningi 28. maí 1973 tók B að sér að smíða fiskibát fyrir Þ. Verð var ákveðið miðað við verðlag á samningsdegi, en fyrirvari gerður um verðhækkun á kostnaði á smíðatíma bátsins. Á árinu 1975 afsalaði Þ öðrum manni smíðasamninginn og óskaði eftir því, að B gæti út skipasmíðaskirteini á nafn kaupanda. Var það gert hinn 29. júlí 1974. B krafði Þ um greiðslu eftirstöðva smíðakostnaðarins og voru miklar deilur um ýmsa hluti, er settir höfðu verið í bátinn, en eigi voru fram teknir í samningnum. Talið, að B gæti krafði Þ um verð bátsins og voru gerð upp viðskifti þeirra eftir því sem reikningar lágu fyrir 1396
- A og B bjuggu í sama húsi. A vildi gjarnan selja íbúð sína og ræddi um það mál við B. Fóru samningar svo, að A og kona hans undirrituðu kaupsamning við B, þar sem þau seldu B íbúðina fyrir 1.300.000 krónur með mjög lítilli útborgun. Fasteignasali hafði talið að íbúðin væri seljanleg fyrir 2.000.000 krónur. A og kona hans kröfðust þess, að samningi þessum yrði rift og hann metinn ógildur samkvæmt 7. gr. laga nr. 58/1960 og 32. gr. laga nr. 7/1936. Sálfræðingar ræddu við hjónin og komust að þeirri niðurstöðu að þau væru bæði lítt gefin og greindarþroski þeirra væri sambærilegur við, 10—12 ára meðalbarns. Þó væri verklægni þeirra mun betri. Taldi annar sálfræðingurinn þessi hjón láta tiltölulega auðveldlega undan þrýstingi eða blekkingum í jafn flóknu máli og fasteignaviðskipti eru. Hinn sálfræðingurinn var á svipuðu máli, en tók fram, að hjón þessi hafi verið fremur farsæl í lífi sínu og komið sér vel, enda þau einlæg og geðfelld í samskiptum. Talið,

að B hlyti að hafa verið ljóst eins og kynnum hans af hjónunum var háttað, að einfeldni og fákunnátta þeirra réði því, að þau sömdu svo mjög í óhag í viðskiptum þeirra. Var samningurinn því eigi talinn skuldbindandi fyrir A og konu hans samkv. ákvæðum 7. gr. laga nr. 58/1960 og því rift 1415

Sáttir.

1. Einkamál.

- M** krafðist kyrrsetningar hjá B til tryggingar kröfum. Fyrir fógetarétti var gerð sátt um kyrrsetningarkröfuna. N krafðist síðan fjárnáms hjá M samkvæmt sáttinni. Var fjárnámið framkvæmt. Fram kom, að B hafði selt E íbúð þá, er fjárnámið var gert í, löngu fyrir sáttargerðina. Talið, að sáttin hefði verið það óskýr, að hún væri ekki viðhlítandi grundvöllur aðfarar. Var fjárnámsgerðin því felld úr gildi. Sératkvæði 681
- I** máli einu krafðist I þess, að bæjarstjórn einni yrði dæmt skylt að árita afsal um höfnun á forkaupsrétti. Þar sem ekki varð séð, að héraðsdómari hefði reynt að leita sátta í málinu, en samkv. 5. tl. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 85/1936 sbr. 1. gr. laga nr. 46/1950 svo og 78. gr. fyrrgreindra laga bar héraðsdómara að leita sátta um dómkröfur aðila, er stefndi lagði fram greinargerð af sinni hendi, sbr. 2. mgr. 197. gr. i.f. Þar sem héraðsdómari gætti þess ekki, var hinn áfrýjaði dómur og málsmeðferð í héraði frá þeim tíma er sátta bar að leita ómerkt og vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 1817

2. Opinber mál.

- Með** dómsátt féllst J á að greiða sekt og vera sviptur ökuleyfi í 1 ár vegna ölvunar við akstur 7/12 1979. Fram kom, að 14. júlí 1975 hafði J verið dæmt varðhald og sviptur ökuleyfi í eitt ár vegna sams konar brots. Þar sem um ítrekað brot var að ræða var óheimilt að ljúka því með sátt sbr. 2. tl. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 74/1974, 3. mgr. 81. gr. laga nr. 40/1968 og 71. gr. alm. hgl. Var sáttin því felld úr gildi 673
- H** ók bifreið sinni undir áhrifum áfengis og reyndist í blóði hans 1,98% af vínanda. Héraðsdómari lauk málinu með réttarsátt, þar sem H féllst á að greiða sekt og vera sviptur ökuleyfi í 12 mánuði. Fram kom, að H hafði áður gengist undir dómsátt vegna ölvunar við akstur og verið sviptur ökuleyfi. Hann var því ákærður fyrir ítrekað brot í hið síðara sinn. Var óheimilt að ljúka málinu með dóm-

sátt. Var sáttin því felld úr gildi, sbr. 6. tl. 112. gr. laga nr. 74/1974	1360
--	------

Sératkvæði.

Tveir dómara Hæstaréttar greiða atkvæði gegn því, að héraðsdómur verði ómerktur og máli vísað frá héraðsdómi ..	2
Einn dómari Hæstaréttar greiðir sératkvæði um árekstur bifreiða	18
Einn dómara Hæstaréttar telur mál svo vanreifað, að því beri að vísa frá héraðsdómi	66
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði um úrslit máls um bætur vegna bifreiðaárekstrar	675
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði um gildi sáttar ..	681
Hæstaréttardómari telur eigi komna fram örugga sönnun fyrir sekt ákærða vegna brota á áfengis- og umferðarlögum ..	702
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði um forsendur dóms	745
Tveir dómara Hæstaréttar greiða sératkvæði um vexti	778
Hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í opinberu máli, og telur að beita eigi öryggisgæslu	883
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði í lögbanismáli ..	916
Hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í máli um verksamning	1008
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði um refsingu í sakamáli	1021
Einn hæstaréttardómara greiðir sératkvæði um fjárhæð skaðabóta	1091
Í máli einu til innheimtu aðstöðugjalds greiddi einn hæstaréttardómari sératkvæði um forsendur dóms og annar um úrlausn máls	1115
Einn dómari Hæstaréttar taldi, að ákæra í opinberu máli væri reist á rannsókn, sem fullnægði ekki skilyrðum laga til málshöfðunar, sbr. 1. mgr. 115. gr. laga nr. 74/1974 og 9. gr. laga nr. 107/1976, og bæri því að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og vísa ákærunni frá héraðsdómi	1125
Hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í máli um forsendur og fjárhæð skaðabóta í máli	1239
Hæstaréttardómari greiðir sératkvæði um forsendur og úrlausn máls	1239
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði um verðtryggingu.	1291
Hæstaréttardómari greiðir sératkvæði um frávísun máls frá héraðsdómi	1409
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í lögtaksmáli	1426
Einn dómari Hæstaréttar greiðir sératkvæði í máli um ábúðarrétt	1455
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í kærumáli, er hann	

telur að vísa beri frá Hæstarétti	1568
Einn hæstaréttardómari telur að dæma beri manni, sem ákærður var fyrir brot á umferðarlögum og áfengislögum, áfall	1572
Einn hæstaréttardómara greiðir sératkvæði varðandi frávísun máls	1585
Tveir dómamar Hæstaréttar greiða sératkvæði um skaðabætur vegna galla á húsi	1627
Einn dómara Hæstaréttar greiðir sératkvæði í máli um bætur vegna bifreiðarárekstrar. Taldi hann að vísa bæri málinu frá Hæstarétti, þar sem áfrýjandi ætti ekki lögvarða hagsmuni af áfrýjun þess	1654
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði um skiptingu sakar í máli um bifreiðaárekstur	1654
Tveir hæstaréttardómarar telja að dæma beri mál að efni til en eigi vísa því frá Hæstarétti	1702
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði um firma og vörumerki	1715
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði um forsendur dóms í skattamáli einu komu fram tvo sératkvæði. Krafist var lögtaks fyrir tveimur tegundum af gjöldum, skyldusparnaði og skattauka. Töldu tveir hæstaréttardómarar, er sératkvæði greiddu, að heimila skyldi lögtak að því er skyldusparnaðinn varðaði, en töldu álagningu skattaukans ólög-mæta og ógilda. Einn hæstaréttardómari greiddi þannig atkvæði, að hann taldi skyldusparnaðinn ólög-mætan og synjaði lögtaks að því er hann varðaði. Hins vegar taldi hann, að skattaukinn hefði fullt gildi og leyfði lögtak, að því er hann varðaði	1732
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í lögtaksmáli	1809
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í máli, þar sem héraðsdómur var ómerktur og telur að eigi sé rétt að ómerkja héraðsdóminn	1817
Einn dómari Hæstaréttar gerir sératkvæði í máli vegna bifreiðaárekstrar. Telur að skipta eigi sök	1905
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði um bætur vegna galla á húsbyggingu	1927
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði í skattamáli	1948
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í máli um erfðir og lífs- eða dánargjöf	1955
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði í uppboðsmáli, þar sem deilt var um, hvort skuldabréf væri allt í gjald-daga fallið	1974

*Sjóveð.**Skaðabætur.*

A. Innan samninga.

Hinn 4. júlí 1964 keypti E bát einn af H. E skoðaði bátinn áður en kaup voru gerð og sá haffærisskírteini hans, sem bar með sér, að það var fallið úr gildi er kaupin fóru fram. Þá skoðaði E skoðunar- og matsgerð dómkvaddra manna um ástand bátsins en um það hafði verið ágrein- ingur áður. E var kunnugt um, að báturinn lak, og í kaupsamningi er tekið fram, að E sé kunnugt um ástand bátsins og lekann. E krafðist skaðabóta vegna galla á bátnum. Talið, að samkvæmt upplýsingum þeim, sem fyrir lágu er kaupin gerðust og með hliðsjón af meðferð á bát- um eftir að hann komst í eigu E, væri ekki sannað að meira hefði kveðið af göllum á bátnum en búast hefði mátt við. Þá var eigi talið, að H hefði beitt svikum við sölu- na. Sératkvæði

66

S, verktakafyrirtæki á sviði byggingariðnaðar gerði tilboð í húsbyggingu. Einn þáttur húsbyggingarinnar voru raf- lagnir og rafbúnaður. S leitaði til J og gerði hann tilboð í rafvinnuþátt verksins. Tilboði S í bygginguna var tekið. Nokkru síðar hringdi S til J og sagði honum, að tilboð hans væri of hátt, og mundi annar rafverktaki annast þennan verkþátt og varð það. J taldi, að S hefði verið skylt að taka tilboði hans og óheimilt að fela öðrum manni verkið. Krafðist hann skaðabóta vegna samningsrofa. Fram kom, að verkið hafði verið boðið út í samræmi ÍST 30. Þar segir, að hafi bjóðandi fengið tilboð frá und- irverktaka í hluta verks, sem boðið hafði verið út og bjóð- andinn noti þetta tilboð sem hluta tilboðs síns til verk- kaupa, þá teljist verksamningur gerður milli bjóðanda og undirverktaka þess efnis, sem var í tilboði undirverktaka, að því tilskyldu, að tilboði bjóðanda verði tekið. Talið, að málsaðiljar væru bundnir af ákvæðum ÍST 30. Talið sannað, að S hefði notað tilboðsfjárhæð J í raflagnir o. fl. sem þátt í heildarboði sínu í verkið, enda voru sömu tölur að finna í tilboði S og í tilboði J. Samkvæmt því var talið, að bindandi samningur hefði komist á milli málsaðilja um þennan verkþátt. Talið, að S gæti ekki hlaupið frá þeim samningi án bóta og var hann því dæmdur til að greiða J hæfilegar bætur. Sératkvæði

1008

E var ráðinn til starfa hjá Heilbrigðiseftirliti ríkisins. Í janúar- mánuði 1974 var gerður ráðningarsamningur við E, þar sem segir að ráðningu ljúki sjálfkrafa 1. janúar 1975 og

uppsagnarfrestur hvors aðilja sé 3 mánuðir. E taldi, að sér hefði verið lofað ótímabundinni stöðu og ætti hann því rétt á bótum. Talið að leggja yrði til grundvallar hinn skriflega ráðningarsamning, enda girtu ákvæði laga nr. 38/1954 eða 12/1969 ekki fyrir það, að E væri til að byrja með ráðinn tímabundinni ráðningu. Þótt ætla mætti, að bæði E og heilbrigðisyfirvöld hafi gert ráð fyrir að E mundi koma til með að gegna starfi sínu til frambúðar, þá var ráðningin aðeins til ákveðins skamms tíma. Þetta leiddi ekki til þess að skylt væri að endurráða eða skipa hann í stöðu að loknum þessum tíma. Þar við bættist að E hafði hagað framhaldsnámi og rannsóknarstörfum á árinu 1974 með öðrum hætti en gert hafði verið ráð fyrir. Þá var ósannað, að annað en málefnaleg sjónarmið hefðu ráðið ákvörðun um að mæla ekki með endurráðningu E. Með hliðsjón af þessu var talið, að E gæti ekki krafist skaðabóta úr ríkissjóði vegna þessa 1068

Með verksamningi 1. júlí 1968 tók H að sér gerð vegar gegnum Kópavogskaupstað. Í sambandi við vegagerðina þurfti miklar sprengingar. Í útboðslýsingu sagði, að verksali skyldi bera ábyrgð og kostnað af öllum óhöppum, sem hann kynni að verða fyrir vegna framkvæmdar verksins og af því tjóni, er framkvæmd verksins kynni að valda þriðja aðilja. Þá var í útboði gert ráð fyrir, að áður en til starfa væri gengið, skyldi skoðuð öll hús í nágrenni sprengistaða til þess að kynna sér ástand þeirra. Þá var gert ráð fyrir ákveðinni sveifluhæð, er sprengingar mættu valda og að verksali legði fyrir verkkaupa sprengingaáætlun. Allar sprengingar og magn sprengiefnis skyldi háð samþykki eftirlitsmanns verkkaupa. Skoðun á húsum þeim, er hér um ræðir, fór fram haustið 1968 og var mætt í upphafi þar af hendi verksala, en síðar tilkynnti hann, að hann hefði ekki aðstæður til að láta fylgjast frekar með. Deilur urðu með Kópavogi og nokkrum húseigendum um lagningu vegarins og fékkst ekki samþykki húseigenda til vegalagningar. Hinn 8. apríl 1969 var gert samkomulag um það, að bæjarsjóður ábyrgðist greiðslur til húseigenda á væntanlegum bótum samkvæmt mati eða dómi. H lét þegar sprengja í maí 1969. Fólk í tveimur húsum kvartaði vegna sprenginganna. Mat fór fram á tjóni á húsunum og ástæðna til þess og síðar yfirmat. Húseigendur höfðuðu mál á hendur Kópavogskaupstað til greiðslu bóta samkvæmt fyrrgreindu samkomulagi og var gerð dómsátt um það 10. september 1971. Greiddi Kópavogskaupstaður bætur Hinsvegar færði hann H féð til skuldar á viðskiptareikn-

- ingi þeirra. H krafði Kópavogskaupstað um fé þetta. H taldi, að skemmdir á umræddum húsum stöfuðu ekki nema að litlu leyti af sprengingunum. Héraðsdómur, sem skipaður var af sérfróðum meðdómendum, taldi fræðlegan ómöguleika á því að sprungurnar í húsunum stöfuðu nema af takmörkuðu leyti af sprengingunum. Var talið, að rétt væri að H bæri 40% af tjóni því, sem á húsunum varð. Var honum gert að gera upp tjónið samkvæmt því og viðskipti aðilja gerð upp samkvæmt þessu. Sératkvæði 1239
- A tók að sér að byggja hús fyrir H. Nokkur dráttur varð á smíði hússins frá því sem gert var ráð fyrir. Talið að vísu ósannað að samið hefði verið um, að A skyldi ljúka verkinu fyrir ákveðinn tíma, en hins vegar var talið, að aðiljar hefðu mátt miða við það í samningum sínum, að hann héldi áfram verkinu með þeim hraða, sem sanngirni mátti krefjast af honum eftir að hann hóf framkvæmdir vorið 1973. Á þessu varð misbrestur, enda að nokkru viðurkennt. Talið sannað, að dráttur þessi hefði valdið H nokkru tjóni og var A því gert að greiða H nokkrar bætur, er komu til skulda-jafnaðar byggingarkostnaði hússins 1596
- H keypti húseign af G. Var það gamalt járnvarið timburhús. Fram komu á húsinu ýmsir gallar meðal annars leki á þaki og bilun á raflögn. Fram kom, að járn á þaki var ryðbrunnið og það var álit dómkvaddra manna svo og héraðsdómenda, er sjálfir gengu á vettvang, að gallar þeir, er valdið gátu leka, hefðu átt að vera augljósir hverjum manni, sem virtu húsið fyrir sér að utan. Var því krafa af þessu efni ekki til greina tekin. Að því leyti er varðar raflögn þá viðurkenndi G smágalla, en að öðru leyti var talið að ekki væri sannað, að þeir gallar hefðu verið á raflögn, að H ætti rétt á skaðabótum. Sératkvæði 1627
- G var kafari. Svo hafði talast til milli hans og eins af fyrirsvarsmönnum Hafnamálastofnunarinnar, að G ynni að köfun í Sandgerðishöfn haustið 1976. Af þessu varð þó ekki af ástæðum, sem voru G óviðkomandi. Talið, að G hefði mátt treysta því, að hann hefði verið ráðinn til þessara starfa og hann hefði orðið fyrir nokkru tjóni vegna þess að hann fékk eigi starf þetta og bæri því Hafnamálastofnun að bæta það. Voru honum því dæmdar 800 þúsund krónur í skaðabætur 1797
- H tók að sér að byggja hús eitt fyrir I. Er byggingu var lokið taldi H sig eiga nokkurt fé hjá I vegna byggingarinnar. I taldi hins vegar, að á verkinu væru ýmsir gallar, er H bæri að bæta, og skuldaði hún ekki H fé. Talið sannað með matsgerð og sérfræðirannsókn, að vinnubrögð manna

þeirra, er H bæri ábyrgð á væri eigi svo vönduð og vel af hendi leyst sem krefjast yrði um slík verk og bæri honum því að bæta það tjón, sem J hefði beðið af þessum ástæðum. Ekki lá fjárhæð tjóns áfrýjanda ljós fyrir, sem stafaði meðal annars af hversu seint hún hófst handa um öflun gagna um galla á múrvinnu. Þá taldi hún að gólf væru gölluð, en þau höfðu verið klædd er matsmenn komu á vettvang og voru því þeir gallar ekki skoðaðir. Voru bætur því ákveðnar tiltekin fjárhæð. Þessi fjárhæð var dregin frá kröfu H. Sératkvæði 1927

B. Utan samninga.

1. Árekstur skipa.

2. Bifreiðir.

H ók bifreið sinni norður botngötu milli húsanna nr. 50—70 við L-gerði. Í sömu mund ók M bifreið sinni eftir L-gerði til austurs. Þar sem botngatan og L-gerði mætast varð árekstur. Skemmdir urðu á báðum bifreiðunum. Eigandi bifreiðar þeirrar, er H ók, krafðist bóta úr hendi eiganda þeirrar, sem M ók. Gangstétt liggur meðfram akbraut L-gerðis að sunanverðu, þvert fyrir akbrautir botngatnanna, er liggja út frá aðalgötunni, en er dregin þar nokkuð niður. Þó er gangstéttin öll hærri en akbraut aðalgötunnar og órofin af botngötunni. Hinsvegar er gangstéttin illa greind frá akbraut botngatnanna þegar út úr þeim er komið, þar sem akbrautir þeirra eru í sömu hæð og gangstéttin. Talið, að þar sem H var kunnugur staðháttum þarna, hafi honum ekki getað dulist að hann ók yfir gangstétt, er hann ók út úr botngötunni. Með hliðsjón af þessu og ákv. 5. gr. 48. gr. laga nr. 40/1968 var talið, að H ætti alla sök á árekstrinum og var því eigandi bifreiðar M sýknaður af öllum kröfum hans. Sératkvæði 18

E ók bifreið sinni norður Snorrabraut, með um 40—45 km hraða, að því er hann telur. Í sömu mund ók Ó bifreið sinni austur Njálsgötu áleiðis yfir Snorrabraut og stöðvaði bifreiðina við eyju þá er skilur akbrautir Snorrabrautar. Kveðst Ó hafa litið eftir umferð um Snorrabrautina og enga bifreið séð og ekið aftur af stað yfir eystri akreinina. Í því hafi bifreið E borið að. E kveðst ekki hafa séð bifreið Ó áður, en er hann varð hennar var hafi hann nauðhemlað og hafi hemlakerfið þá brostið. Áreksturinn var harður og skemmdust báðar bifreiðarnar. E krafði Ó og vátryggingarfélag hans um skaðabætur. Skoðun leiddi í ljós, að

hemlar bifreiðar E voru bilaðir og hjólbarðar slitnir. Talið, að ekki yrði með vissu ráðið af gögnum máls, að hemlar bifreiðar E, sem brugðust þegar á reyndi, hafi verið í lagi fyrir áreksturinn, en það stóð E næst að hlutast til um að reynt yrði að leiða hið rétta í ljós. Með hliðsjón af þessu og öðrum atvikum var sök skipt og Ó gert að bæta E tjón hans að hálfu. Sératkvæði 675

I Ók bifreið sinni að vetrarlagi frá bensinstöð einni innan Akureyrar. Um sama mund og hann Ók frá bensinstöðinni Ók J bifreið sinni suður Eyjafjarðarbraut, sem naut aðalbrautarréttar. I Ók inn á brautina og varð þar árekstur með bifreiðunum. I bar skilyrðislaust að víkja fyrir umferð um Eyjafjarðarbraut en þess gætti hann ekki. Hins vegar talið ljóst af hemlaförum og áreksturshöggi, að J hefði ekið of hratt miðað við aðstæður í umrætt sinn, en hemlunarskilyrði voru mjög slæm. Var talið að hvor aðili ætti sök á árekstrinum að hálfu og bætur gerðar upp samkvæmt því. Sératkvæði 1654

Þ var á leið til Borgarness á bifreið, eign konu hans. Hann kveðst eigi hafa ekið hratt og alls eigi með meiri hraða en 70 km miðað við klukkustund. Hann kveðst hafa ekið á hægri vegarhelmingi. Er hann nálgaðist Borgarnes hafi hann mætt bifreið. Varð árekstur með bifreiðunum og meiddist Ú, er var farþegi í bifreið þeirri, sem á móti kom, og eiganda hennar. Ú krafði Þ, eiganda bifreiðarinnar svo og váttryggingarfélag hennar um bætur. Fram kom, að hemlaför eftir bifreið Þ voru um 32 metrar, en vegurinn þarna er 9 metra breiður. Þ Ók á réttum vegarhelmingi, en þó mjög nálægt miðju vegarins. Ekki sáust hemlaför eftir bifreið Ú. Myndir sýndu, að vinstra framhorn bifreiðar Ú rakst á miðjan framenda bifreiðar Þ. Talið sannað, að árekstur hefði orðið á hægri vegarhelmingi miðað við akstur Stefnu bifreiðar Þ, og að ökumaður bifreiðar Ú hefði ekið á röngum vegarhelmingi. Var því talið, að hann ætti meginsök á hvernig fór. Þótt Þ hefði í akstri sínum ekki sýnt fulla aðgæslu að því er hraða varðaði, þar sem hann mátti sjá bifreiðina nokkru áður, þóttu ekki efni til að leggja á hana sök á árekstrinum. Með hliðsjón af þessu voru þau Þ sýknuð af kröfum Ú. Sératkvæði 1905

B Ók bifreið sinni í átt til Hafnarfjarðar. Í sama mund var bifreið Ó ekið þangað. Ó kveðst hafa ekið á með um 50 km hraða á vinstri akrein en B hafi verið ekið á um 20 metra á undan á svipuðum hraða. Allt í einu hafi B sveigt inn á vinstri akrein og þar sem snjór var á veginum hafi ökumaður hennar misst vald á henni og ekki náð að aka

inn á akreinina. Kveðst Ó þá hafa hemlað, en of seint, og árekstur orðið. Talið, að Ó ætti alla sök á árekstri þessum og var gert að greiða bætur 1958

3. Vinnuslys.

- E** var háseti á skipi einu. Hinn 19. mars 1970 varð hann skyndilega mjög sjúkur og kom síðar í ljós, að hann hefði fengið blæðingu í heila undir innri heilahimnu. Varð E algjör öryrki af þessum sökum. E krafði skipseigendur um bætur. Taldi hann sig hafa orðið fyrir höggi af járnhurð um borð í skipinu 10. mars 1970. Dómkvaddir menn töldu ekki útilokað, að E hefði orðið fyrir axlar- og höfuðhöggi af járnhurð þeirri, er í málinu greinir. Skipsfélagar E voru nokkrir til frásagnar um höfuð eða axlarhögg, er lent hefði á E. Enginn var þó sjálfur sjónarvottur að þeim atburði og byggðu þeir vitneskju sínar á ummælum hvers annars og ályktunum, sem þeir drógu af hátterni E. Ekki greindi E sjálfur skipstjórnarmönnum frá því, að hann hefði orðið fyrir meiðslum af umræddri járnhurð og ekki heldur skipverjar, fyrr en eftir að E veiktist hinn 19. mars 1970. Ekki var þess heldur getið, er hann fyrst kom á sjúkrahús, að hann hefði orðið fyrir höfuðhöggi, sem hefði valdið honum höfuðverk og öðrum óþægindum. Var hann þó þá skýr í hugsun og við meðvitund. Læknar deildu um það, hvort blæðing undir innri heilahimnu gæti stafað af höfuðhöggi. Einn héraðsdómenda, sem var sérfræðingur í heilaskurðlækningum taldi það hins vegar ekki stutt læknaísfræðilegum líkum, að áfrýjandi hefði hlotið þann höfuðáverka, er hann taldi. Talið, að við það yrði að miða, að blæðing undir innri heilahimnu geti stafað af höfuðhöggi, þó að það virðist vera sjaldgæft. Var því lagt til grundvallar að veikindi E gætu verið afleiðing höfuðhöggs, þó að það yrði ekki talið fullvíst. Hinsvegar veitti þetta ekki vissu fyrir því, að E hefði hlotið höfuðhögg af járnhurðinni í skipinu hinn 10. mars 1970. Samkvæmt þessu var eigi talið sannað, að E hefði orðið fyrir meiðslum um borð í skipinu hinn 10. mars, þannig að veikindi hans hinn 17. mars s. á. yrðu rakin til þess. Með hliðsjón af þessu voru skipseigendur sýknaðir af bótakröfu E 839
- A** var vélstjóri á skipi. Hinn 13. maí 1970 var skipið í róðri og er verið var að draga inn netatrossu vildi svo til að drekinn hentist af rúllunni og inn á mitt dekk bátsins og í höfuð A og meiddi hann mjög. Ekki voru haldin sjópróf vega máls þessa fyrr en 15. júní 1970. Aðeins einn maður var við spilið í umrætt sinn. Lýsti hann atvikum svo að

óklárast hefði á spilinu um leið og „hnúturinn“ kom inn á netaskífuna, hefði þá einhvern veginn kippst snögglega í drekakeðjuna og drekinn sentst af afli inn á þilfar. Dómkvaddir menn töldu, að ekki væri venja að hafa sérstakan mann við netarúlluna á bátum af þeirri stærð, sem hér um ræðir, en slíkt hefði aukið öryggi, enda þótti ekki yrði fullryrt um að það hefði forðað slysi. Talið, að stýrimaðurinn við spilið hefði eigi sýnt næga varkárni við dráttinn þegar hann vissi að drekinn var að nálgast og var því fébóta-ábyrgð lögð á skipseiganda. Við slys þetta hlaut A mikil meiðsl. Brotnaði kinnbeinsboginn vinstra megin og breyttist staða augans svo að það var honum ónothæft. Var varanleg örorka metin 25% en meiri tímabundin örorka í tvö ár þar á undan. Vegna ungs aldurs A reikaði tryggingafræðingur tjón hans á tvennan hátt. Annars vegar miðað við umreiknaðar meðal tekjur tveggja ára 1968 og 1969 og hins vegar umreiknaðar tekjur ársins 1969. Tryggingafræðingurinn taldi í reikningi sínum frá 26. janúar 1976 að ef miðað væri við fyrri aðferðina þá næmi tjón vegna tímabudinnar örorku 802.686 krónum en vegna varanlegrar örorku 5.317.217 krónum. Ef hins vegar væri miðað við síðari regluna væri verðmæti tjóns vegna tímabundinnar örorku 931.711 og 6.171.917 vegna varanlegrar örorku. A krafðist bóta samkvæmt síðari reikningsaðferðinni svo og bóta fyrir ólíkamlegt tjón 1.500.000 krónur. Hann fékk greiddar af váttryggingarfé vegna slyss þessa 700.000 krónur og frá Tryggingastofnun ríkisins eingreiðslu 1.019.384 krónur. Talið, að A hefði að mestu unnið fulla vinnu frá því á árinu 1973. Með hliðsjón af þessu voru bætur vegna örorku ákveðnar 3.000.000 króna og bætur vegna þjáninga og lýta 700.000 krónur 1775

4. Ýmsar skaðabætur.

Í opinberu máli var skaðabótakröfu vísað frá dómi, þar sem hinn ákærði var sýknaður 33

Hinn 15. júní 1973 var E úrskurðaður í 7 daga gæsluvarðhald vegna gruns um hlutdeild í innbrot í lyfjaverslun eina. Hinn 22. s. á. var hann enn úrskurðaður í allt að 90 daga gæsluvarðhald vegna umrædds innbrots og fleiri innbrota. Sat E í gæsluvarðhaldi umræddan tíma en eigi var gefin út ákæra á hendur honum vegna þessa. E krafðist 1,5 milljón króna skaðabóta úr ríkissjóði. Ríkissjóður var sýknaður af skaðabótakröfu þessari, þar sem eigi væri skilyrði samkv. niðurlagsákvæði 2. tl. 1. mgr. 150. gr. laga nr. 74/1974 til að dæma honum bætur 41

TRL hafði samfarir við H, 18 vetra gamla, að óvilja hennar.	
Voru henni dæmdar skaðabætur 255 þúsund krónur	89
Maður, er stal verðmætum, dæmdur til að greiða skaðbætur ..	89
SMC stal póstpoka, og var dæmt að greiða Pósti og Síma verðmæti hans	89
SMC og E greiddu vörur í verslun með falskri ávísun. Var þeim dæmt að greiða bætur til verslunarinnar	89
Þeim E og SMC tókst að svíkja fé út úr Pósti og Síma og var dæmt að endurgreiða það	89
Í opinberu máli var skaðabótakröfu vísað frá dómi, þar sem eigi var sannað, að verðmæti þess, sem krafist var bóta fyrir, hefði verið stolið	89
Manni, er brotist hafði inn og stolið fé og svikið fé af hóteli, gert að greiða bætur	722, 733
H var starfsmaður á póststofu. Þar glötuðust ábyrgðarbréf. Höfst lögreglurannsókn vegna þessa og var H, sem var póstvarðstjóri, úrskurðaður í 15 daga gæsluvarðhald. Honum var veitt lausn frá störfum um stundarsakir, en tók aftur við störfum þó eigi þeim sömu og hann hafði áður en jafnt launuðum. Ekki var höfðað mál gegn H vegna atferlis þessa. Eins og sakargögnum var háttað var talið, að samkv. niðurlagsákvæðum 2. tl. 1. mgr. 252, gr. laga nr. 74/1974 væri eigi skilyrði til að dæma H skaðabætur vegna gæsluvarðhaldsvistar hans. Ríkissjóður því sýknaður af kröfunni	1034
Skúrbygging ein gömul stóð á mörkum lóðanna A og B og var talin eign eigenda A. B hóf byggingu nýbyggingar á lóð sinni og við grunngröft þurfti að rífa skúrinn. Skúrinn var mjög lélegur og vildi eigandi B byggja upp einhvern skúr í hans stað, en það vildu eigendur A eigi samþykkja og kröfðust skaðabóta samkvæmt mati. Talið, að eigendur A ættu rétt á bótum fyrir skúrinn	1207
S, sem var ábúandi jarðar, flutti þaðan án útburðar að undan-genginni uppsögn, er eigi var talin gild. Ekki var talið, að hann gæti krafist aftur ábúðar á jörðinni né skaðabóta vegna tjóns, er hann hefði beðið af flutningnum. Sér- atkvæði	1455
V, sem dæmdur var fyrir innbrotspjófnað, dæmt að greiða skaðabætur til þeirra, er hann hafði stolið frá	1491
Bífreiðastjórinn Þ starfaði að akstri kampalampa milli Suður- nesja og Vestfjarða. Maður bað hann að taka fiskkassa hjá flutningafyrirtæki. Ekki voru honum fengin í hendur nein skilríki. Er hann kom til flutningamiðstöðvarinnar var þar á staðnum búíð til fylgibréf á hans nafn og kvitt- aði hann fyrir móttöku kassanna. Afhenti hann síðan	

kassana og eru þeir úr sögunni. Fram kom, að allt annar maður hefði átt að fá kassa þessa og varð flutningafyrirtækið að bæta honum tjónið. Flutningafyrirtækið krafði nú Þ um skaðabætur vegna þessa. Talið, að eins og atvikum væri háttað, væri Þ ekki skaðabótaskyldur gagnvart flutningafyrirtækinu þótt hann tæki við kössunum	1545
Manni, er falsað hafði skjöl, dæmt að greiða bætur	1642
Maður, er keypti vörur, og greiddi með fölskum tékkum dæmt að greiða bætur	1791
Maður, er stolið hafði peningum, gert að endurgreiða þá	1827

Skattar.

Veitingahúsið Þ hafði um langt skeið greitt skemmtanaskatt og menningarsjóðsgjald, sem reiknað var af gjöldum þessum. Taldi Þ þetta óheimilt og endurkrafði það, er hann taldi sig hafa ofgreitt. Talið, að ákvæði laga nr. 58/1970 geri ráð fyrir, að skattstofn væri þannig reiknaður, sem gert hefði verið. Var því ekki talið, að Þ ætti rétt til endurgreiðslu	686
Lögtak gert til tryggingar opinberum gjöldum	880
Verktakafyrirtækið Í hefur skrifstofu í Reykjavík, birgðastöð og athafnasvæði. Lagt hefur verið aðstöðugjald á fyrirtækið í Reykjavík. Í tók að sér vinnuframkvæmdir í A-hreppi á árunum 1973—1975. Hlé varð á verkinu að vetrum. Verksali lagði til vinnubúðir, snyrtiaðstöðu, eldhús, borðsal og húsnæði fyrir starfsmenn í mótuneyti, án þess að Í greiddi leigu fyrir. Í bætti við vinnubúðum og kom upp verkstæði og steypustöð, en allar þessar byggingar voru fluttar á brott að verki loknu. Lagt var aðstöðugjald á Í til A-hrepps árið 1974 en það var felld niður með úrskurði ríkisskattaneftndar 26. nóv. 1975. Aðstöðugjald var einnig lagt á áfrýjanda gjaldárin 1976 og 1977 en það var einnig felld niður með úrskurði ríkisskattaneftndar. Í málinu var deilt um aðstöðugjald árið 1975. Talið, að starfsemi Í árið 1974 og rekstraraðstaða fyrirtækisins í A-hreppi hefði ekki verið slík að um heimilisfasta atvinnustofnun í hreppnum hefði verið að ræða árið 1974 og væri því Í ekki skylt að greiða aðstöðugjald í A-hreppi gjaldárið 1975. Var því synjað lögtaks. Sératkvæði	1115
R h/f rak atvinnustarfsemi. Hlutaþríf voru að mestu í eign framkvæmdastjóra félagsins, eiginkonu hans og barna þeirra. Samkvæmt skattframtali R árið 1976 greiddi hann á árinu 1975 hjónunum báðum laun svo og dóttur þeirra. Með bréfi 3. nóv. 1976 tilkynnti skattstjórinn, að fyrirhugað væri að fella niður sem rekstrargrundvöll launagreiðslur til	

dótturinnar M og hækka skattskyldar tekjur sem því næmi um kr. 512.000. Urðu um þetta nokkrar deilur og fór málið til rannsóknardeildar ríkisskattstjóra. Hinn 1. apríl 1977 tilkynnti skattstjóri R, að fyrirhugað væri að taka allt skattframtal hans árið 1976 til úrskurðar. Voru meðal annars felldar niður greiðslur til eiginkonu framkvæmdastjórans 311.000 krónur og það fé talið sem skattskyldar ráðstafanir úr varasjóði svo og greiðslur til dótturinnar, sem áður getur. Endanlega lauk þessu fyrir skattyfirvöldum með úrskurði 22. apríl 1977, þar sem skattstjóri ákvað með hliðsjón af því, sem fram kom um vinnu dótturinnar að hæfilegt væri að meta endurgjald fyrir hennar vinnu 250.000 krónur. Það sem fram yfir var svo og greiðslur til eiginkonunnar voru hins vegar eigi taldar til rekstrargjalda og metnar sem skattskyld ráðstöfun í varasjóði. Talið, að skattstjóri hefði veitt málsaðiljum nægilegan kost á að koma að athugasemdum um breytingarnar og hefði því farið að lögum að því leyti. Skattstjóri var rétt að óska skýringa á launagreiðslum til eiginkonunnar og dótturinnar og breyta skattframtalinu ef fullnægjandi skýringar komu ekki fram. Á úrlausn skattstjóra um þessi atriði voru ekki taldir neinir þeir efnisannmarkar, er hnekt gætu henni, og honum var rétt að virða framangreindar greiðslur sem fríðindi í skilningi 9. gr. laga nr. 68/1971 sbr. 4. gr. laga nr. 7/1972, en ákvæði þeirra var afdráttarlaust og veitti skattstjóra sjálfstæða heimild til að beita viðurlögum þeim, sem þar greinir, einnig að viðurkenna ekki launagreiðslur til hluthafa sem rekstrargjöld. Samkvæmt þessu var leyfður framgangur lögtaksins. Sératkvæði 1426

- L var gert að greiða skyldusparnað samkvæmt heimild í lögum nr. 77/1977. Þá var honum einnig gert að greiða skattauka samkvæmt heimild í 4. kafla bráðabirðalaga nr. 96/1978. L taldi hvorutveggja álögur þessar ólöglegar, þar sem álagning þeirra bryti í bága við stjórnarskrána. Lög nr. 77/1977, voru sett á stjórnskipulegan hátt. Ekki var talið að þau brytu á nokkurn hátt gegn meginreglum eða ákvæðum stjórnarskrár um skattheimtu. Álagningargrundvöllur var fjárhagslegur. Lögin voru sett síðasta dag ársins 1977, en framtal tekna ársins 1977 fór eigi fram lögum samkvæmt fyrr en fyrri hluta árs 1978 og álagning skatta á tekjur 1977 fór eigi fram fyrr en á miðju ári 1978. Var því talið með hliðsjón af langri venju um setningu skattalaga hér á landi að þetta skerti eigi svo mjög réttaröryggi manna að ógilda bæri álagninguna. Var því lögtak heimil-

að að því er skyldusparnað varðar. Bráðbirgðalög nr. 96/1978 voru sett 8. sept. 1978 og birt sama dag. Þau voru síðan staðfest af Alþingi sem lög nr. 121/1978. Talið, að bráðabirgðalögin væru sett á stjórnskipulegan hátt og eigi brytu þau að skattstefnu til gegn ákvæðum stjórnarskrárinnar um skatta. Skattheimta þessi miðaðist við tekjur manna á árinu 1977 og eignir í lok þess árs. Þegar lögin voru sett var lokið hinni almennu álagningu tekjuskatts og eignarskatts samkv. hinum almennu lögum um tekjuskatt og eignarskatt. Þá hafði skattskrá verið lögð fram og gjaldendum sendar skattkröfur. Í íslenskum stjórnskipunarlögum eru ekki ákvæði er banni afturvirkni laga. Það leiði hins vegar af eðli máls, að lög hljóti oft að vera afturvirk og all algengt að skattalög séu afturvirk. Stafar þetta að nokkru af því að hér á landi eru skattar greiddir eftir á, þ.e.a.s. miðaðir við tekjur ársins á undan og eignir í lok þess árs. Skattaálagning samkv. lögum nr. 96/1978 var framkvæmd á lögboðinn hátt en eftir að skattskrá hafði verið lögð fram og gjaldendum sendar skattkröfur, Talið, að enda þótt slík vinnubrögð af löggjafarvalds hendi væru mjög varhugaverð, væri ekki alveg næg ástæða til að ógilda lagaákvæði þau er hér um ræðir af þessum sökum. Með hliðsjón af þessu var lögtak leyft einnig að því er varðaði þessar álögur. Í máli þessu komu fram tvö sératkvæði. Tveir hæstaréttardómarar töldu að leyfa skyldi lögtak að því er skyldusparnaðinn varðar. Hins vegar töldu þeir, að þar sem álagning skattauka hefði verið gerð og ákveðin eftir að hinn almenni skattur á árinu 1978 hafði verið ákveðinn þá væri hér eigi um gilda skattaálagningu að ræða, og töldu að synja bæri lögtaksins að þessu leyti. Einn hæstaréttardómari taldi hins vegar að innheimta skyldusparnaðarins yrði eigi talin skattheimta í venjulegri merkingu og kæmi því eigi til að heimila lögtak vegna hans. Hins vegar taldi þessi dómari, að skattaútkinn samkv. lögum nr. 96/1978 væri heimill, og leyfa bæri lögtak að því er hann varðaði 1732

Hjónin S og M voru bæði framleiðslumenn og unnu hvort á sínum vinnustað. Konan S vann á veitingahúsi og hafði sér til aðstoðar fólk, er hún launaði sjálf. Deilur urðu um það, hvort hún teldist hafa aflað tekna sinna hjá félagi eða fyrirtæki, sem hjónin annaðhvort eða bæði eða ófjárráða börn þeirra ættu eða rækju að verulegu leyti. Talið, að hér væri ekki um þess konar starfsemi að ræða, er hægt væri að jafna við félag eða fyrirtæki. Bæri því að skattleggja S sem launþega og hún njóta hagsbóta sem

útvinnandi launþegi. Sératkvæði 1948

Skattsvik. Sjá skattar.

Skemmtanaskattur. Sjá skattar.

Sílorðsbundin refsing.

SMC var með dómi sakadóms 21. desember 1973 dæmt 4 mánaða fangelsi skilorðsbundið og var skilorðstíminn 3 ár. Þá var hann dæmdur fyrir brot, er hann hafði framið á árunum 1974 og síðar og var honum dæmd refsing í einu lagi fyrir þau ásamt brotum þeim, sem hann áður hafði verið dæmdur sekur fyrir 89

Skilorðsbundnar refsingar dæmdar 1831, 1892

Skiptamál.

Þau O og M höfðu búið saman í um 45 ára skeið. O andaðist 19. október 1975 og var búið tekið til opinberra skipta. M andaðist 25. janúar 1976 og var bú hennar tekið til einkaskipta 12. febrúar s. á. Var skiptum lokið 18. s. m. Að kröfu erfingja var búið þá endurupptekið til skipta 4. maí 1977. Erfingjar M kröfðust ráðskonulauna vegna M úr búi O. Þau M og O voru barnlaus og greinilegt að þau áttu nokkrar eignir hvort um sig. Þau töldu eigi fram sameiginlega til skatts. Þar sem ekkert var fram komið um, að M hefði litið á sig sem ráðskonu O og hún sjálf hafði ekki haft uppi launakröfu á hendur O eða búi hans, var talið, að dánarbúi hennar gæti eigi gert slíka kröfu 768

Hjónin K og Ó höfðu gert með sér samning 17. maí 1974 m. a. skipti á búi sínu. Með dómi Hæstaréttar 17. maí 1979 var fjárskiptasamningur þessi dæmdur ógildur. Ó krafðist þess, að búið yrði tekið til opinberra skipta. Var fallist á þá kröfu, en ekki tekin afstaða til annarra ágreiningsmála 827

A andaðist 11. maí 1949. Bú hennar og eftirlifandi eiginmanns hennar E var skrifað upp og virt af hreppstjóra með einum votti 14. des. s. á. Börn hjónanna voru ófjárráða, en ekki var þeim skipaður fjárhaldsmaður, er gætti hagsmuna þeirra. Samkvæmt uppskriftargerðinni voru skuldir meiri en eignir. Fasteign var ekki metin til verðs heldur skráð fasteignamatssverð hennar. Þá voru skuldir óglöggar. Uppskriftargerð og virðingargerð þessi var send skiptaráðanda. Hann tók þó aldrei búið í sína umsjá og gerði ekki reka að því að búskipti færu fram. E hafði síðan full umráð búsins árum saman, en því var hins vegar ekki skipt. Barn þeirra E og A krafðist nú opinberra skipta. Talið að

fara yrði með búið eins og E hefði setið í óskiptu búi frá andláti A. Bæri skiptaráðanda því að láta skrifa upp og virða eignir og skuldir óskipts bús E og A eins og það væri í dag og miða skiptin við þá uppskriftar- og virðingar-gerð 833

Í máli um búskipti hjóna var þess krafist, að kaupmáli yrði felldur úr gildi, og ennfremur að ákveðin íbúð yrði talin hluti félagsbús hjóna. Talið, að í skiptamálinu væri skiptaréttur aðeins bær um að kveða á um, hvort þær eignir sem kaupmáli málsaðilja tæki til skuli teljast séreign eða hjúskapareign. Var því þeim þætti, er kaupmálann varðaði, vísað frá skiptarétti. Hins vegar var lagt fyrir skiptaréttinn að kveða upp úrskurð um þann ágreining hvað verða skyldi um íbúðina 943

G átti sparisjóðsbækur og verðbréf í vörslum M fjármálamanns. Fékk hann skriflega viðurkenningu frá M vegna vörslunnar. Um vorið 1970 var gerð húsleit hjá M og tekin úr vörslum hans ýmis verðmæti. Frétti G um þetta. Einnig frétti H um þessi atriði og varð að samkomulagi milli þeirra, að G framseldi H verðmæti þau, er hann átti í vörslum M. Galt H fyrir það með víxli einum er greiða skyldi við sýningu. Nam fjárhæð víxilsins um helmingi af nafnverði verðmætanna. Nokkru síðar andaðist M og fóru þá verðmæti þessi í vörslu dánarbús hans. Enn síðar andaðist G. Dánarbú M lýsti yfir því, að það gerði enga kröfu til verðmæta þessara. Dánarbú G krafðist þess að honum yrði afhent verðmætin. Talið að verðmætin ættu að afhendast dánarbúi G. Við það yrði að miða, að G hefði talið sig í þeim vandræðum, sennilega gagnvart skattyfirvöldum, að hann gæti eigi hagnýtt sér eignir þessar. Var talið að samkvæmt 32. gr. laga nr. 7/1936 gæti H eigi borið fyrir sig samning þann, er hann gerði við G um verðmætin. Samkvæmt þessu og með hliðsjón af viðhorfi dánarbús M skyldi dánarbú G fá afhent verðmætin en ekki H 957

Hjónin K og S höfðu gert sameiginlega og gagnkvæma erfðaskrá og var þar gert ráð fyrir að þau hefðu heimild til að sitja í óskiptu búi svo lengi sem þau óskuðu. Á þetta hafði L sonur þeirra ritað samþykki sitt. K andaðist 14. mars 1977 og hinn 20. september s. á. gaf skiptaráðandi út leyfi til S til setu í óskiptu búi án þess að samband væri haft við L. Á árinu 1979 krafðist L þess, að búið yrði tekið til opinberra skipta. Fram kom, að L hafði verið tilkynnt um ákvörðun skiptaráðanda um heimild S til setu í óskiptu búi þegar í stað. Ef L vildi eigi una því, bar honum þegar að bera fram mótmæli sín og krefjast sérstaks úrskurðar

- um atriðið, sem kæra mátti til Hæstaréttar. Með hliðsjón af þessu var eigi talið, að skiptaráðandi geti eftir að S hafði setið í óskiptu búi í tvö ár, breytt fyrri ákvörðun sinni, vegna þess að ekki hafi verið farið rétt að við könnun lagaskilyrða til að verða við beiðni um búsetuleyfi. Með hliðsjón af þessu var synjað kröfu L, um að bú hjónanna yrði tekið til opinberra skipta 992
- Hjónin O og S fengu leyfi til skilnaðar að borði og sæng 14. júlí 1977 og var samkomulag um skilnaðarskilmála þar með eignaskipti. Hinn 21. febrúar 1979 fór eiginkonan fram á lögskilnaðarleyfi. Kvað hún samkomulag um skiptakjör og þau óbreytt frá áður gerðu samkomulagi. Síðar undir rekstri málsins krafðist hún þess, að félagsbú hjónanna, er hún taldi vera, yrði tekið til skipta af skiptarétti. Talið, að samkomulag um skilnaðarkjör megi ógilda með dómi, en frestur sem málsaðiljar hafi til málshöfðunar sé eitt ár frá fullnaðardómi eða útgáfu leyfisbréfs, en slíkt ógildingarmál verði að höfða fyrir bæjarþingi eða aukadómþingi. Var því synjað að taka búið til skipta fyrir skiptarétti 1451
- H og Þ höfðu búið saman um nokkurt skeið. Þau voru eigi gift. Á árinu 1980 slitu þau samvistum og krafðist H þá þess, að bú þeirra yrði tekið til opinberra skipta. Því var synjað enda var eigi talið að 90. gr. skiptalaga ætti hér við 1489
- Í máli einu var deilt um gildi gernings eins, hvort hann væri lifsgjöf eða dánargjöf. Skiptaráðanda var eigi stefnt fyrir Hæstarétti vegna dánarbúsins og var málinu því vísað frá Hæstarétti 1560
- J var úrskurðaður gjaldþrota að kröfu K hinn 3. maí 1976. Nokkru síðar voru eignir þrotamanns skrifaðar upp og fundust nokkrar eignir. Málið var síðan tekið fyrir í skiptarétti haustið 1976. Síðan var ekkert gert í málinu. Á árinu 1979 var málið tekið fyrir og gjaldþroti lýsti því yfir að hann væri eignalaus. Enn var málið tekið fyrir 10. september 1980 og var þá hvorki mættur þrotamaður, skiptabeiðandi né þeir, er kröfum höfðu lýst og þeim ekkert verið tilkynnt um fyrirtöku málsins. Var þá ákveðið að í búinu væru engar eignir og skiptum væri því lokið. Innköllun skuldheimtumönnum var ekki gefin út. Skiptameðferð tók langan tíma og mikil óvissa var um eignir þrotamanns. Skiptaráðanda bar að boða til skiptafundar og kveðja til skiptabeiðanda og aðra kröfuhafa, áður en hann lyki skiptum. Þar sem þessa var ekki gætt, var hin kærða ákvörðun skiptaráðanda felld úr gildi og lagt fyrir hann að halda áfram búskiptum og ljúka þeim lögum sam-

kvæmt 1669

Skírlífisbrot.

TRL fór ásamt öðrum manni á dansleik austur í sveitir. Buðu þeir með sér tveimur stúlkum, og var önnur H, átján vetra. Neytti TRL nokkurs áfengis í ferðinni. Er hann kom heim til sín bauð hann H í herbergi sitt og hafði þar við hana samfarir að óvilja hennar. Var TRL dæmd refsing vegna þessa og til að greiða H bætur 89

Skjalafals.

J viðurkenndi fyrir rannsóknarlögreglu og síðar fyrir saka-dómi, að hann hefði falsað áritun á orlofsávísun hinn 9. febrúar 1976. Eftir uppsögu héraðsdóms kom hann fyrir rannsóknarlögreglu og sakadóm og neitaði þá algjörlega öllum sakargiftum. Kvað hann upphaflegu skýrslu sína ekki hafa verið gefna af frjálsum og fúsum vilja. Hafi hann verið handtekinn að morgni þess dags og settur í fangaklefa og ekki þorað annað en skýra frá eins og lög-reglumenn vildu. Af hendi ákærvalds var krafist sýknu. Var sýknukrafan tekin til greina 33

SMC og E fölsuðu fimm ávísanir, er þau notuðu til greiðslu verðmæta. Var þetta talið varða við 1. mgr. 155. gr. alm. hgl. 89

E sveik fé út úr Pósti og síma. Til greiðslu á póstaávísun fékk E ávísun útgefna á banka og framseldi hana með fölsku nafni. Var þetta talið varða við 157. gr. alm. hgl. 89

Maður einn viðurkenndi að hafa falsað nöfn manna á víxla. Var atferli hans talið varða við 155. gr. hgl. Var honum dæmd refsing, fangelsi 8 mánuði 909

Maður einn hafði stolið orlofsávísun, B falsaði framsal á hana og tók þátt í að leysa hana út. Var honum dæmt vegna þessa 6 mánaða fangelsi, en hann hafði sætt dómum eftir að hann framdi brot þetta 1642

J náði í tékkhefti manns. Gaf út tékka og falsaði á nafn-ritun. Greiddi hann með tékkanum vörur, er hann keypti. Var hann dæmdur sekur um skjalafals, fangelsi í 4 mánuði 1791

B var ákærður fyrir að hafa falsað nafnritanr undir umsóknir um gjaldeyri. Talið, að B hefði ritað á 3 umsóknir nafn tengdamóður sinnar. Í upphafi kvaðst hún eigi minnst þess að hafa gefið B umboð til að rita undir skjölin, en síðar lýsti hún því yfir að hún hefði heimilað B að sækja um umræddan gjaldeyri. Var B því sýknaður af þessu atriði. Sama gildi um umsókn, er mágur B var talinn hafa undirritað. Undir eina gjaldeyrisumsókn var vélritað nafn

- I. I kannaðist ekki við þetta og B viðurkenndi ekki að hafa vélritað nafnið. Var því sýknað af þeim ákærulið. Hins vegar var nafn I undir þremur öðrum gjaldeyrisumsókn-um en hún neitaði að hafa veitt B heimild til að rita undir. Var talið, að B hefði falsað þessar undirskriftir og dæmd refsing vegna þessa. B hafði viðskipti við verslun eina og hafði vélritað gjaldeyrisumsóknir vegna hennar. Ekki var sannað, að hann hefði gert það með fullri heimild, og var honum dæmd refsing vegna þessa 1831
- N falsaði víxil og seldi hann ásamt öðrum manni, sem einnig falsaði á hann nafn. N hafði eftir að dómur gekk stund- að vinnu og kvænst. Var honum dæmd refsing, 5 mánaða fangelsi, skilorðsbundin í 3 ár 1892

Skuldabréf.

- Í sambandi við húsakaup gaf G út fjögur veðskuldabréf með veði í íbúð, er hann keypti og voru bréfin gefin út til hand- hafa. Gjaldlagði var 1. mars. Hinn 29. mars 1978 skrifaði lögmaður skuldabréfseiganda, að eigi hefði verið greitt af bréfunum og væru þau öll í gjalddaga fallin, en tvö hefðu verið til innheimtu í Búnaðarbankanum og tvö í Lands- bankanum. G greiddi þegar í stað venjulegar afborganir og vexti en neitaði því að bréfin væru öll gjaldfallin. Kvaðst hann aldrei hafa fengið neitt að vita um greiðslustað og því ekki getað innt greiðslur af hendi, fyrr en handhafi hafi tilkynnt hvar hann væri og hver hann væri og óskað greiðslu. Talið, að þar sem veðskuldabréfið væri handhafa- bréf ætti að vitja greiðslu afborgana og vaxta til G. Sam- kvæmt alþekktri venju gat bréfseigandi þó með hæfileg- um fyrirvara mælt fyrir um það, að skuldari innti greiðsl- urnar af hendi í þeim bönkum, sem hann hefði falið skulda- bréfin til varðveislu og innheimtu. Þar sem ósannað var, að skuldabréfaeigandi hafði tilkynnt G hverjum hann hafði falið skuldabréfin til varðveislu og innheimtu, var eigi talið, að þau öll væru í gjalddaga fallin og því synjað upp- boðs. Sératkvæði 1974

Skuldamál.

- Með samningi 28. maí 1973 tók B að sér að smíða fiskibát fyrir Þ. Verð var ákveðið miðað við verðlag á samningsdegi, en fyrirvari gerður um verðhækkun á kostnaði á smíðatíma bátsins. Á árinu 1975 afsalaði Þ öðrum manni smíðasam- ninginn, og óskaði eftir því, að B gæfi út skipasmíðaskírteini á nafn kaupanda. Var það gert hinn 29. júlí 1975. B krafði Þ um greiðslu eftirstöðva smíðakostnaðarins og voru mikl-

ar deilur um ýmsa hluti, er settir höfðu verið í bátinn, en eigi voru fram teknar í samningnum. Talið, að B gæti krafist þ um verð bátsins og voru gerð upp viðskifti þeirra eftir því sem reikningar lágu fyrir 1396

Vörubifreiðastjórinn M hafði tekið út mól hjá malarfyrirtækinu S. Eigi gat M þess, að hann sækti mól þessa fyrir annan mann. Þar sem hann gat eigi sannað, að hann hefði tekið út vörur þessar í umboði verktaka byggingar þeirrar, er hann vann við, var hann dæmdur til að greiða fé þetta 1968

*Stefna.**Staðlar.*

S, verktakafyrirtæki á sviði byggingariðnaðar gerði tilboð í húsbyggingu. Einn þáttur húsbyggingarinnar voru raf-lagnir og rafbúnaður. S leitaði til J og gerði hann tilboð í rafvinnuþátt verksins. Tilboði S í bygginguna var tekið. Nokkru síðar hringdi S til J og sagði honum, að tilboð hans væri of hátt og myndi annar rafverktaki annast þennan verkþátt og varð það. J taldi, að S hefði verið skylt að taka tilboði hans og óheimilt að fela öðrum manni verkið. Krafðist hann skaðabóta vegna samningsrofa. Fram kom, að verkið hafði verið boðið út í samræmi við ÍST 30. Þar segir, að ef að bjóðandi hafi fengið tilboð frá undirverktaka í hluta verks, sem boðið hafi verið út og bjóðandinn noti þetta tilboð sem hluta tilboðs síns til verkkaupa, þá teljist verksamningur gerður milli bjóðanda og undirverktaka þess efnis, sem var í tilboði undirverktaka, að því tilskyldu að tilboði bjóðanda verði tekið. Talið, að málsaðiljar væru bundnir af ákvæðum ÍST 30. Talið sannað, að S hefði notað tilboðsfjárhæð J í raflagnir o. fl., sem þátt í heildarboði sínu í verkið, enda voru sömu tölur að finna í tilboði S og voru í tilboði J að því er rafvinnuna varðaði. Samkvæmt því var talið, að bindandi samningur hefði komist á milli málsaðilja um þennan verkþátt. S gæti ekki hlaupið frá þeim samningi án bóta og var hann því dæmdur til að greiða J hæfilegar bætur. Sératkvæði 1008

Stjórnarskrá.

Talið, að ákvæði laga um skyldusparnað og skattauka brytu ekki í bága við ákvæði stjórnarskrárinnar 1732

Stjórnsýsla.

Á fundi verðlagsnefndar 30. feb. 1978 var samþykkt að beita svonefndri 30% reglu við breytingu verslunarálagningar

vegna gengisfellingar. Í samræmi við það gaf verðlagsstjóri út tilkynningu 21. feb. 1978 um leyfilega hámarksálagningu á einstakar vörutegundir. Þrjú samtök kaupmanna höfðuðu mál á hendur verðlagsnefnd og kröfðust þess að samþykktin frá 20. feb. 1978 yrði felld úr gildi. Í málinu var ekki krafist dómsúrlausnar um tiltekið ágreiningsefni, sem sprottið væri af hinni almennu ákvörðun verðlagsyfirvalda, heldur leitað álits dómstóla á því, hvort aðferðin við töku eða birtingu ákvarðana þessara, en þær varða ótiltekinn fjölda manna, hafi verið með þeim hætti að eftir þeim beri að fara, eða hvort meta eigi þær ógildar. Þá hafði eftir að málið var höfðað, verið með lögum mælt fyrir, að nýjar álagningarreglur leystu af hólmi hinar eldri. Var því talið, sbr. og ákvæði 67. gr. laga nr. 89/1936, að sakarefnið væri þannig vaxið að ómerkja bæri hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu frá héraðsdómi, Sératkvæði

2

Í S-hólmi var dráttarbraut eign hreppsins. Ýmis fyrirtæki höfðu þar um áraskeið rekið skipaviðgerðir. Á árinu 1966 keypti K eignir skipasmíðastöðvar þeirrar, er þar var rekin og rak síðan skipasmíðastöð fyrir eigin reikning. Dráttarbrautina notaði K eitthvað en önnur fyrirtæki höfðu hana aðallega til afnota. Árið 1971 gerði síðan S-hólmur og S með sér leigusamning, þar sem dráttarbrautirnar voru leigðar til nokkuð langs tíma og var sá samningur samþykktur af samgönguráðuneyti 16. júní 1971. K krafðist þess, að samningi þessum yrði rift, þar sem hann taldi óheimilt að leigja dráttarbrautina með þeim hætti sem gert hefði verið. Þá taldi K, að samþykkt hreppsnefndar S-hólms 15. des. 1970 um leigu á dráttarbrautinni væri ógild, þar sem sumir hreppsnefndarmanna hafi átt hluti í fyrirtæki því er leigja skyldi. Kröfur K voru ekki teknar til greina, þar sem talið var að hreppsnefndin hefði út af fyrir sig heimild til að leigja dráttarbrautina og hlutafjäreign flestra hreppsnefndarmenna hefði eigi skipt neinu máli í þessu sambandi, en þeir tveir hreppsnefndarmenn, sem áttu verulegan hluta í fyrirtækinu, er dráttarbrautina tók á leigu, viku af fundi er þessi mál voru til umræðu. Var því ekki talið, að K gæti rift fyrrgreindum samningi. Sératkvæði

745

F-hreppur óskaði eftir að taka land eignarnámi. Skv. skipulagslögum ritaði hreppurinn félagsmálaráðuneytinu og bað um heimild til eignarnáms. Veitti ráðuneytið eignarnámsheimildina og var málið síðan tekið til meðferðar hjá matsnefnd eignarnámsbóta skv. lögum um eignarnám. Eignarnámsþoli krafðist ógildingar eignarnámsins. Hrepp-

urinn hafði beðið um leyfi félagsmálaráðuneytis til eignarnáms án þess að hafa skýrt eignarnámspola frá því, að hann hyggðist leita heimildar til eignarnáms á landinu. Skipulagsstjórn ríkisins, sem fjallaði um erindi hreppsnefndarinnar að tilhlutan félagsmálaráðuneytis, gaf eignarnámspola ekki kost á að gera grein fyrir viðhorfi sínu. Talið, að þar sem erindi hreppsins hefði varðað eignarnámspola miklu fjárhagslega, þá hefði félagsmálaráðherra borið að veita eignarnámspola færi á að skýra viðhorf sitt til málaleitunar þessarar, áður en málið var ráðið til lykta. Þar sem ráðuneytið gætti ekki þessa var talið, að samþykki félagsmálaráðherrans væri ógilt svo og ákvarðanir matsnefndar eignarnámsbóta, enda styddust þær ekki við gilda eignarnámsheimild 1763

Söluskattur. Sjá skattar.

Sönnunargögn.

E flutti lík manns, er drepinn hafði verið. Var hún sýknuð af ákæru gegn broti á 2. mgr. 112. gr. alm. hgl. með hliðsjón af ákvæðum 3. mgr. sömu greinar, þar sem hún aðstoðaði hér samþýlismann sinn 89

Tekjuskattur. Sjá skattar.

Tékkasvik.

Manni dæmd refsing fyrir tékkasvik í sambandi við dóm fyrir önnur brot 89, 883

Tilraun.

V, sem sekur var fundinn um marga þjófnaði, gerði tilraun til að brjótast inn í hús og var dæmd refsing með hliðsjón af því 1491

Togveiðar. Sjá fiskveiðar.

Tollar.

Í ársbyrjun 1975 flutti B inn til landsins steypumót. B sendi inn aðflutningsskýrslu og var varan þar færð undir ákveðið tollskrárnúmer og ekki talin tollskyld. Fékk B vöruna afhenta. Snemma árs 1976, er þetta hafði verið athugað nánar, krafði tollstjóri tolls fyrir vöru þessa, þar sem hann taldi hana hafa verið rangflokkaða. Fjármálaráðuneytið úrskurðið að vara þessi félli undir tollskrárnúmer, þar sem toll skyldi greiða. Tollstjórinn krafðist þá upp-

boðs á hinni umræddu vöru. Talið að leggja yrði úrskurð fjármálaráðuneytisins til grundvallar, enda ósannað að við úrlausn málsins hefði fjármálaráðuneytið beitt röngum aðferðum eða mat þess eigi verið efnislegt. Var því dæmt að uppboð skyldi fram fara

698

Tómlæti.

Traustnám.

Umboð.

Umferðarlög. Sjá bifreiðir.

Umferðarréttur.

Uppboð.

Í ársbyrjun 1975 flutti B inn til landsins steypumót. B sendi inn aðflutningsskýrslu og var varan þar færð undir ákveðið tollskrárnúmer og ekki talin tollskyld. Fékk B vöruna afhenta án tollgreiðslu. Snemma árs 1976, er þetta hafði verið athugað nánar, krafði tollstjóri tolls fyrir vöru þessa, þar sem hann taldi hana hafa verið rangflokkaða. Fjármálaráðuneyti úrskurðaði að vara þessi félli undir tollskrárnúmer, þar sem toll skyldi greiða. Tollstjórinn krafðist uppboðs á hinni umræddu vöru. Talið að leggja yrði úrskurð fjármálaráðuneytisins til grundvallar, enda ósannað, að við úrlausn málsins hefði fjármálaráðuneytið beitt röngum aðferðum eða mat þess hefði eigi verið efnislegt. Var því dæmt að uppboð skyldi fram fara

698

Tvö nauðungaruppboð fóru fram á bátnum HL. Hið fyrra 23. júlí 1974, en hið síðara 15. júní 1975. Á því uppboði varð H hæstbjóðandi. Hinn 23. júlí 1975 ritaði uppboðshaldari tryggingarfélagunum S og V bréf og óskaði upplýsinga um kröfur þeirra til greiðslna af uppboðsandvirði. Bæði vátryggingarfélagin svöruðu þessum bréfum og lýstu því yfir, að kröfur þær, sem þau ættu með sjóveði í HL, myndu þau millifæra og skuldajafna við tjónbætur, er þau ættu að greiða eigendum bátsins, og myndu því ekki krefjast greiðslna af uppboðsandvirði. Bréf þessi voru lögð fram í uppboðsrétti 11. júlí 1975 þegar boð H var samþykkt og H greiddi uppboðsandvirði að hluta. Bréf þessi verða ekki skilin á annan veg en þann, að í þeim felist yfirlýsing þessara aðilja um, að þeir afsali sér rétti til greiðslna af uppboðsandvirði bátsins. Voru aðrir aðilar uppboðsmáls-

- ins við þetta bundnir, þar á meðal hæstbjóðandi H svo og veðhafar 1168
- Eigandi veðskuldabréfs Þ krafðist uppboðs á fasteign einni samkv. veðskuldabréfinu. Beindist uppboðið að útgefanda veðskuldabréfsins. Fram kom, að nafngreindur maður hafði keypt fasteign þessa, áður en uppboðs var beiðst og var afsalið þinglýst. Þar sem veðskuldabréfseigandinn gekk að hinni veðsettu eign til lúkningar veðskuldinni bar honum að beina uppboðslögsókninni að þinglýstum eiganda hennar. Þar sem þetta var eigi gert, var hinn áfrýjaði uppboðsúrskurður ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og uppkvaðningar úrskurðar af nýju 1811
- Í sambandi við húsakaup gaf G út fjögur veðskuldabréf með veði í íbúð, er hann keypti, og voru bréfin gefin út til handhafa. Gjaldldagi var 1. mars. Hinn 29. mars 1978 skrifaði lögmaður skuldabréfseiganda að eigi hefði verið greitt af bréfunum og væru þau öll í gjalddaga fallin, en tvö hefðu verið til innheimtu í Búnaðarbankanum og tvö í Landsbankanum. G greiddi þegar í stað venjulegar afborganir og vexti, en neitaði því, að bréfin væru öll gjaldfallin. Kvaðst hann aldrei hafa fengið neitt að vita um greiðslustað og því ekki getað innt in greiðslur af hendi, fyrr en handhafi hafi tilkynnt hvar hann væri og hver hann væri og óskað greiðslu. Talið, að þar sem veðskuldabréfið væri handhafabréf ætti að vitja greiðslu afborgana og vaxta til G. Samkvæmt alþekktri venju gat bréfseigandi þó með hæfilegum fyrirvara mælt fyrir um það, að skuldari innti greiðslurnar af hendi í þeim bönkum, sem hann hefði falið skuldabréfin til varðveislu og innheimtu. Þar sem ósannað var, að skuldabréfseigandi hafði tilkynnt G hverjum hann hafði falið skuldabréfin til varðveislu og innheimtu, var eigi talið, að þau væru öll í gjalddaga fallin og því synjað uppboðs. Sératkvæði 1974

Upptaka eigna.

- Hassefni, er smygað hafði verið hingað til lands gert upptækt 89
- Afli og veiðarfæri báts, sem tekinn var að ólöglegum fiskveiðum gerður upptækur 976

Úrskurðir.

- Mál fellt niður með úrskurði 31, 32
- Í máli einu, er erlendur aðili hafði áfrýjað, krafðist stefndi þess að sett yrði trygging fyrir málskostnaði fyrir Hæstarétti og vísaði til ákvæða 1. mgr. 183. gr. nr. 80/1936. Talið, að

þar sem samningur frá 17. júlí 1905 um einkamálaréttar-
farsákvæði væri í gildi milli Íslands og heimilisríkis hins
erlenda manns, yrði slík krafa eigi tekin til greina 1224

Útburður.

H hafði ábúð á jörð einni, er hann flutti á vorið 1975. Hinn
31. maí 1979 óskuðu jarðareigendur eftir því, að hann
yrði borinn út af jörðinni og ákvað fúgetarétturinn að út-
burðurinn skyldi fram fara. H flutti af jörðinni síðla sum-
ars 1979. Talið, að H hefði ekki lengur lögmæta hagsmuni
af því, að kveðið yrði á um réttmæti hins áfrýjaða úrskurð-
ar að því er varðaði framgang hinnar fyrirhuguðu útburð-
argerðar. Var málinu vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði .. 1702

Útsvör. Sjá skattar.

Varnarþing.

Í staðfestingu stjórnarráðs á leigusamningi um dráttarbraut í
S-hólmi var sett það ákvæði að kæmi til málaferla skyldi
varnarþing vera í Reykjavík. Var á því byggt, að þetta
ákvæði hefði orðið hluti samningsins og mætti því reka
mál um hann fyrir bæjarþingi Reykjavíkur 745

H átti sumarbústað í Grímsneshreppi. Grímsneshreppur krafð-
ist lögtaks fyrir fasteignaskatti og var það mál rekið fyrir
fúgetarétti Reykjavíkur, en þar átti H lögheimili. Gríms-
neshreppur krafðist lögtaks samkv. heimild í 3. gr. laga
nr. 8/1972, en þeim fasteignaskatti fylgir lögveð í viðkom-
andi fasteign. Samkvæmt því og með hliðsjón af grund-
vallarreglum 78. gr. laga nr. 85/1936 gat lögtaksgerðin ekki
farið fram nema á varnarþingi fasteignarinnar. Bar því að
byrja málið í Árnassýslu. Var því synjað lögtaks 1809

Útivist.

1. Fyrir Hæstarétti:
Áfrýjandi sækir ekki þing. Útivistardómur 1, 1, 17, 17, 698,
948, 948, 949, 949, 950, 950, 1544, 1544, 1725, 1725, 1726, 1726,
1898, 1898
2. Í héraði:
Stefndi sækir ekki þing 1958

Vanheimild.

Vanreifun.

Varnarsamningur við Bandaríki Norður-Ameríku.

Vátryggingar.

Hinn 19. janúar 1973 ók J bifreið á oliudælu O. O krafði öku-
mann, eiganda bifreiðarinnar og vátryggingarfélag hans
A um bæt看. Í héraði var þessum aðiljum dæmt að greiða
óskipt bæt看. Á áfrýjaði málinu og krafðist sýknu, þar
sem iðgjald af vátryggingu bifreiðarinnar hafði ekki verið
greitt. Fram kom, að gjalddagi iðgjaldsins var 1. mars 1974
og var því ekki andmælt, að A hefði krafði eiganda bifreið-
arinnar um greiðslu þess er það féll í gjalddaga. Sam-
kvæmt 15. gr. laga 20/1954 fellur vátryggingarsamningur-
inn úr gildi uppsagnarlaust að þrem mánuðum liðnum frá
því að iðgjalds var krafist, ef það er þá ógreitt og vátrygg-
ingarfélagið ekki byrjað lögsókn til innheimtu þess. Þessi
frestur var löngu liðinn, þegar A sendi eiganda bifreiðar-
innar greiðslukröfu 20. nóvember 1974 og setti honum loka-
frest til greiðslu hinn 10. desember s. á. A tilkynnti lög-
reglustjóranum í Reykjavík um að vátryggingin væri úr
gildi og verður við það að miða, að bifreiðin hafi verið
óvátryggð er óhapp það varð, sem um var deilt. Samkvæmt
þessu var A sýknaður af kröfum O

713

Með samningi 22. júní 1972 tók vátryggingarfélag A að sér vá-
tryggingu flugvélar fyrir þá Ó og J, sem voru þá einir
eigendur hennar. Vátryggingarsamningur þessi var síðan
framlengdur til eins árs í senn og skyldi síðast gilda til
22. júní 1974. Hinn 26. mars 1974 gerðu þeir Ó og J kaup-
samning við fjóra menn. Samkvæmt samningnum skyldu
þeir vera eigendur flugvélarinnar að jöfnu eða að 1/6 hluta
hver. Nokkur hluti kaupverðs var greiddur en ekki var gert
afsal og engin opinber skráning fór fram vegna þessara
viðskipta. Fram kom, að þeir Ó og J höfðu rætt við fyrir-
svarsmenn A um eigendaskiptin og A ekkert haft við þau
að athuga. Hinn 2. júní 1974 fórst flugvélin og með henni
flugmaðurinn, sem var einn af hinum nýju eigendum, svo
og farþegar. Þeir Ó og J kröfðu A um húftryggingu flug-
vélarinnar allrar. Flugmaðurinn hafði réttindi til að fljúga
flugvél þessari og ekkert hafði það fram komið er firrti þá
Ó og J að fá greidda húftrygginguna. Hins vegar voru þeir
einungis eigendur að flugvélinni að 1/3 hluta og áttu því
aðeins rétt til þriðjungs vátryggingarfjárins, sbr. 39. gr.
laga nr. 20/1954. Ekki höfðu þeir fengið framsal annarra
eigenda á kröfum, er þeir kynnu að eiga á hendur A. Var
því A dæmt til að greiða þeim Ó og J 1/3 hluta vátrygg-
ingarfjárins. Sératkvæði

778

Hinn 10. mars 1967 brann hús I, brunatryggt hjá H. Fljótlega
eftir brunann lét H dómkveðja menn til að meta brunatjón

og töldu þeir að tjónið næmi 18.996.000 krónum. H vildi eigi sætta sig við það og krafðist yfirmats og mátu yfirmatsmenn brunatjónið á 13.100.000 krónur. All löngu síðar er viðgerð var lokið lét I framkvæma nýtt mat og var talið að viðgerðarkostnaður, sem hér skipti máli, næmi 18.485.414 krónum. H greiddi bætur samkvæmt yfirmatsgerðinni en í máli þessu krafði I um váttryggingarbætur samkvæmt undirmatsgerðinni. Mál þessi velktust fyrir dómstólum og höfðaði I mál upphaflega byggt á hinu sérstaka mati. Málum þessum var vísað frá héraðsdómi. Í máli því, er nú var til úrlausnar, var byggt á fyrrgreindu undirmati. Talið, að það væri of seint fyrir I að hafa fyrst í þessu máli uppi kröfur um brunabætur samkv. undirmatsgerðinni og væri því eigi unnt að taka til greina kröfur á því reistar. Var því H sýknað af kröfum I

787

Þ flugmaður tók á leigu flugvél hjá K. Hafði hann hana á Selfossi og flaug um sveitir austur þar. Dag einn lenti hann á túni á bæ einum. Túnið var það slétt og stórt, að það var af þeim sökum hæft sem flugvöllur. Er hann hugðist fljúga á brott, fór flugvélin á loft, en féll niður aftur og eyðilagðist. Fram kom, að Þ sótti flugvélaeldsneyti sitt til Reykjavíkur. Flutti hann það á litlum geymi til Selfoss og lét það standa þar í geyminum. Ekki síaði hann bensínið áður en það var látið á geyma flugvélarinnar. Eftirlitsmenn með flugslysum töldu, að ástæðan til þess að flugvélin féll niður hefði verið sú, að óhreinindi hefðu borist í eldsneytisleiðslur. K hafði húftryggt vélina hjá A. K krafði nú A um váttryggingarféð, en A synjaði um greiðslu. Taldi A, að flugvöllur sá, sem notaður hefði verið óhæfur og auk þess hefði sú framkoma flugmannsins að síá eigi eldsneyti á vélina verið algjörlega óforsvaranleg. Flugvélin hafði lofthæfissskirteini og var í fullkomnu lagi er hún fóst. Talið sannað, að flugóhappið hafi hlotist af afltapi hreyfils vélarinnar vegna óhreininda í eldsneyti, en þau óhreinindi mætti rekja til þess, að eigi hafi verið hirt um að síá það. Þrátt fyrir þetta var eigi talið, að ákvæði 51. gr. laga nr. 20/1954 stæðu því í vegi, að K gæti krafði um greiðslu. Var enn fremur á það bent, að K sem var váttryggingartaki og váttryggður samkvæmt váttryggingarsamningnum átti engan hlut að hinni gáleysislegu meðferð flugmannsins á geymslu eldsneytis og áfyllingu þess á flugvélinu. Var A því gert að greiða K váttryggingarfjárhæðina

1329

Váttryggingarfélagið S seldi G ábyrgðartryggingu fyrir bifreið eina 27. júlí 1975 og skyldi tryggingin gilda til næsta árlegs gjalddaga 1. mars 1976. G seldi J bifreiðina um haustið

1975 og var hún skráð á nafn J hinn 4. september þ. á. Bifreiðin lenti í árekstri við aðra bifreið 18. október 1975. Urðu nokkrar skemmdir á bifreiðinni. S neitað að greiða og bar fyrir sig ákvæði tryggingarskilmála, þar sem sagði að tilkynna skyldi félaginu án tafar ef bifreið væri afskráð eða seld og, að vátryggingin gildi ekki fyrir nýjan eiganda nema að fengnu samþykki S. Talið, að ákvæði þetta losaði S ekki undan greiðsluskyldu þegar litið væri til ákvæða umferðarlaganna og reglugerðar 88/1929. Var því S dæmt að greiða vátryggingarbætur skv. ábyrgðartryggingu þessari. Í málinu var hins vegar ekki úr því skorið hver bæri hallann af þeim mistökum að bifreiðin var umskráð, án þess að kannað væri hvort tryggingin væri í lagi 1754

Veðréttindi.

Í víxilmáli einu var jafnhliða stefnt til viðurkenningar á veðrétti í fasteign, er aðrir áttu en víxilskuldarar. Vísaði héraðsdómari þeim málspætti frá héraðsdómi. Talið, að sóknaraðilja væri ekki heimilt að sækja veðeigendur skv. ákvæðum 17. kafla laga nr. 85/1936 til að fá þá dóm um veðrétt skv. tryggingarbréfunum og að veðeigendur gætu haft uppi allar þær varnir er komast mættu að í einkamálum almennt. Þessir aðiljar kröfðust ekki frávísunar í héraði og engir þeir gallar voru á málatilbúnaði að vísa bæri málinu sjálfkrafa frá héraðsdómi. Elgi er lögskyldt að leggja kröfu sem þessa til sátta fyrir sáttamenn sbr. 5. tl. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 85/1936 sbr. 1. gr. laga nr. 46/1950. Var því frávísunardómurinn felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til meðferðar og dómsálagningar af nýju 951

Veðskuldabréf. Sjá skuldabréf.

Vegir.

Á árunum 1970—1972 var framkvæmd lagning hraðbrautar í Kjósarsýslu. Í sambandi við það þurfti að meta lönd er tekin voru eignarnámi undir veginn og bætur fyrir jarðrask og átroðning. Þá var um að ræða verðmæti malarfnis er féll til eignarnámsþola og land undir eldri vegi. Yfirmatsmenn töldu að undirbúningur og lagning hinnar nýju hraðbrautar hefði ekki aðeins áhrif á hækkun landverðs hjá eignarnámsþola, heldur að öllu verulegu leyti í svipuðum mæli á lönd þarna í nágrenninu. Var það álit yfirmatsmannanna að samkvæmt almennum reglum bæri

aðeins að meta til frádráttar bótum þann hagnað sem eignarnámsþola hlotnist einum vegna eignarnáms. Mátu þeir á tvennan hátt. Annars vegar töldu þeir, að ef miðað væri við að hugsanleg almenn verðhækkun vegna framkvæmdanna komi til frádráttar bótum, þá væri hagnaður eignarnámsþola meiri en verðmæti landspildunnar sem undir veginn fór. Ef aðeins sé kannað hvaða sérstakan hagsauka framkvæmdir hafi fyrir eignarnámsþola einan töldu þeir rétt að greiða bætur. Talið, að sá háttur í yfirmatsgerð um valkvæði niðurstöðu væri óvenjulegur en yfirmatsgerðin væri þó þannig úr garði gerð, að unnt væri að leggja dóm á málsefni. Samkvæmt 61. gr. vegalaga nr. 23/1970 skal við ákvörðun bóta taka sérstakt tillit til þess, sem ætla má að land hækki í verði við vegagerðina. Svipuð ákvæði hafa verið í vegalögum frá 1907. Í 10. gr. laga nr. 61/1917 segir, að matsverð eigna skuli miða við það gangverð, er eign muni hafa í kaupum og sölum. Sé um hluta fasteignar að ræða skal frá matsbótum draga það sem eignin hefur vegna eignarnámsins stigið í verði umfram aðrar eignir. Ákvæði 61. gr. vegalaga er að stofni til eldri en 10. gr. laga nr. 61/1917, en það er sérлага-ákvæði en hið síðara ákvæði almennra eignarnámslaga. Í vegalögum er ekki greint á milli almenns og sérstaks hagnaðar. Lagarök þóttu standa til þess að skýra 61. gr. vegalaga með hliðsjón af meginreglum 10. gr. laga nr. 61/1917 og almennum jafnræðisreglum á þá lund, að til frádráttar eignarnámsbótum skuli, ef því er að skipta koma það sem land hefur við eignarnámið stigið í verði umfram aðrar eignir. Með hliðsjón af þessari lagaskýringu var dæmt að eignarnámsþola bæru bætur fyrir vegarstæðið, er hann lét af hendi. Eignarnámsþoli var talinn eiga rétt á bótum fyrir malarefni er tekið var, bætur fyrir vegarstæðið er hann lét af hendi, svo og bætur fyrir tímabundin afnot lands, átroðning og óþægindi. Til frádráttar bótum samkvæmt framangreindu skyldi hins vegar draga verðmæti gamla vegarstæðisins, er nú félli til landeiganda og malarefnis í því

920

Veidiréttindi.

Venjuréttur.

Verðlagsmál.

Á fundi verðlagsnefndar 20. feb. 1978 var samþykkt að beita svonefndri 30% reglu við breytingu verslunarálagningar

vegna gengisfellingar. Í samræmi við það gaf verðlagsstjóri út tilkynningu 21. feb. 1978 um leyfilega hámarksálagningu á einstakar vörutegundir. Þrjú samtök kaupmanna höfðuðu mál á hendur verðlagsnefnd og kröfðust þess, að samþykktin frá 20. feb. 1978 um verslunarálagningu yrði felld úr gildi. Í málinu var ekki krafist dómsúrlausnar um tiltekið ágreiningsefni, sem sprottið væri af hinni almennu ákvörðun verðlagsyfirvalda, heldur leitað álits dómstóla um það, hvort aðferðin við töku eða birtingu ákvarðana þessara, en þær varða ótiltekinn fjölda manna, hefði verið með þeim hætti að eftir þeim beri að fara eða hvort meta eigi þær ógildar. Þá hafði eftir að málið var höfðað, verið með lögum mælt fyrir um nýjar álagningarreglur, er leystu af hólmi hinar eldri. Var því talið, sbr. og ákvæði 67. gr. laga nr. 89/1936, að sakarefnið væri þannig vaxið, að ómerkja bæri hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu frá héraðsdómi. Sératkvæði

2

Stjórnarnefnd Landssambands íslenskra rafverktaka svo og framkvæmdastjóri landssambandsins voru ákærðir fyrir að hafa gefið út texta um útselda tímavinnu rafvirkja, sem var hærri en heimilt var samkvæmt ákvörðun verðlagsnefndar, er staðfest hafði verið af ríkisstjórninni. Eins og ákæruefnið var markað í ákæruskjali voru allir ákærðu taldir aðalmenn að brotinu en eigi hlutdeildarmenn í atferli þeirra manna, er kynnu að hafa notað þá texta, sem ákærðu voru sakaðir um að hafa staðið að. Fram kom að umræddur texti rafvirkjaverktakanna var gefinn út 8. júlí 1977. Verðlagsskrifstofan bjó eigi út sína texta fyrr en með tilkynningu 20. júlí 1977, sem birtust 29. s. m. Talið að útgáfa textanna væri eigi brot á lögum nr. 54/1960 né lögum nr. 13/1975. Þá varðaði það eigi við þessi refsíákvæði, að taxtinn var eigi afturkallaður eftir birtingu tilkynningar verðlagsstjóra 29. júlí 1977. Með hliðsjón af þessu voru allir hinir ákærðu rafverktakar sýknaðir af kröfum ákærvalds í málinu

1126

Stjórnarnefnd Sambands málm- og skipasmiða svo og framkvæmdastjóri þess voru ákærðir fyrir að hafa gefið út texta um útselda málmsuðu o. fl., sem voru hærri en heimilt var samkvæmt ákvörðun verðlagsnefndar, er staðfest hafði verið af ríkisstjórninni. Eins og ákæruefnið var markað í ákæruskjali voru allir ákærðu taldir aðalmenn að brotinu en eigi hlutdeildarmenn með atferli þeirra manna, er kynnu að hafa brotið þá texta, sem ákærðu voru taldir hafa staðið að. Fram kom, að umræddur texti var gefinn út 15. júlí 1977. Tilkynning verðlagsskrifstof-

unnar um hennar texta, birtist eigi fyrr en 29. júlí s. á. Talið, að útgáfa textans væri eigi brot á lögum nr. 54/1960 né lögum nr. 13/1975. Þá varðaði það eigi við þessi refsí-
ákvæði, að taxti þessi var eigi afturkallaður eftir birtingu
tilkynningar verðlagsstjóra hinn 29. júlí 1977. Með hliðsjón
af þessu voru allir hinir ákærðu sýknaðir af kröfum ákæru-
valds í málinu 1146

Verðtrygging.

K gerði samning við Þ um veiði í á einni. Samningurinn skyldi
gilda um árin 1972—1975. Í samningnum var ákvæði þess
efnis, að leigugjaldið hækkaði sjálfkrafa í samræmi við
þær hækkanir sem yrðu á bandaríkjadollar miðað við
íslenskar krónur á gjalddaga hvers árs. Leigugjöldin árin
1972—74 voru gerð upp án ágreinings að því er ætla verður.
Hinsvegar urðu deilur um árið 1975. Aðiljar reyndu að ná
samkomulagi og var gert samkomulag hinn 13. september
1975. Er til átti að taka vildi K ekki standa við samkomu-
lagið og taldi það byggt á nauðung. Þá taldi K, að verð-
tryggingarákvæði það, sem framan greinir, væri ógilt sam-
kvæmt ákvæðum laga nr. 71/1966. Á það var eigi fallist
þar sem leigusamningurinn væri gagnkvæmur samningur.
Ákvæði 1. gr. laga nr. 71/1966 verði að skýra svo, að það
ógildi eigi fortakslaust það ákvæði í hinum gagnkvæma
samningi aðila um leigugjaldið, sem tengir það við gengi
bandaríkjadollars. Samningurinn feli í sér skuldbindingar
um að báðir aðiljar inni af hendi framlög á tilteknu tíma-
bili eftir samningsgerð. Samkvæmt þessu og þar sem álag
á stofnleigugjaldið var aðeins miðað við þá gengishækkun,
sem fram var komin á gjalddaga leigunnar, er greiða skyldi
fyrirfram og síðari gengisbreytingar skiptu eigi máli var
ekki talin ástæða til að taka þessa ógildingarástæðu til
greina. Eigi voru rök að því leidd, að um nauðung hafi
verið að ræða við gerð fyrrgreinds samkomulags frá 13.
september 1975. Var K því gert að greiða H leigu sam-
kvæmt samkomulaginu. Sératkvæði 1291

Verjandi.

E var ákærð fyrir brot á umferðarlögum. Óskaði hún þess, að
maki hennar, hæstaréttarlögmaður, yrði skipaður verjandi
hennar, en héraðsdómari synjaði þess. Talið, að E hefði átt
kröfu til að henni yrði skipaður verjandi og utanréttar-
deillur héraðsdómara og hæstaréttarlögmanns þess, er hún
óskaði eftir, ættu ekki að valda því að hægt væri að neita
að skipa henni hæstaréttarlögmann þennan sem verjanda 946

Verksamningar.

- S, verktakafyrirtæki á sviði byggingariðnaðar, gerði tilboð í húsbyggingu. Einn þáttur húsbyggingarinnar voru raflagnir og rafbúnaður. S leitaði til J og gerði hann tilboð í rafvinnubátt verksins. Tilboði S í bygginguna var tekið. Nokkru síðar hringdi S til J og sagði honum, að tilboð hans væri of hátt og mundi annar rafverktaki annast þennan verkþátt og varð það. J taldi, að S hefði verið skylt að taka tilboði hans og óheimilt að fela öðrum manni verkið. Krafðist hann skaðabóta vegna samningsrofanna. Fram kom, að verkið hafði verið boðið út í samræmi IST 30. Þar segir, að hafi bjóðandi fengið tilboð frá undirverktaka í hluta verks, sem boðið hafi verið út og bjóðandinn noti þetta tilboð sem hluta tilboðs síns til verkkaupa, þá teljist verksamningur gerður milli bjóðanda og undirverktaka þess efnis, sem var í tilboði undirverktaka, að því tilskyldu að tilboði bjóðanda verði tekið. Talið, að málsaðiljar væru bundnir af ákvæðum IST 30. Talið sannað, að S hefði notað tilboðsfjárhæð J í raflagnir o. fl., sem þátt í heildarboði sínu í verkið, enda voru sömu tölur að finna í tilboði S og voru í tilboði J að því er rafvinnuna varðaði. Samkvæmt því var talið, að bindandi samningur hefði komist á milli málsaðilja um þennan verkþátt. Talið að E gæti ekki hlaupið frá þeim samningi án bóta og var hann því dæmdur til að greiða J nokkrar bætur. Sératkvæði 1008
- S hafði tekið að sér að byggja hús fyrir A. Bar S að sjá svo um, að efni er hann keypti til hússins væri í samræmi við teikningar, byggingarsamþykktir og byggingavenjur. Á þessu varð þó verulegur misbrestur og var S dæmt að greiða bætur vegna þessa. Sératkvæði 1091
- Með verksamningi 1. júlí 1968 tók H að sér gerð vegar gegnum Kópavogsskaupstað. Í sambandi við vegagerðina þurfti miklar sprengingar. Í útboðslýsingu sagði að verksali skyldi haga meðferð sprengiefnis og vinnu við sprengingar þannig, að ekki hlytist tjón af. Verksali skyldi bera ábyrgð og kostnað af öllum óhöppum, sem hann kynni að verða fyrir vegna framkvæmdar verksins og af því tjóni, sem framkvæmd verksins kynni að valda þriðja aðilja. Þá var í útboði gert ráð fyrir að áður en til starfa væri gengið skyldi skoðuð öll hús í nágrenni sprengistaða til þess að kynna sér ástand þeirra. Þá var gert ráð fyrir ákveðinni sveifluhæð, er sprengingar mættu valda og að verksali legði fyrir verkkaupa sprengingaáætlun. Allar sprengingar og magn sprengiefnis skyldi háð samþykki eftirlitsmanns verkkaupa. Skoðun á húsum þeim, er hér um ræðir, fór

- fram haustið 1968. Var mætt í upphafi af hendi verksala en síðar tilkynnti hann, að hann hefði ekki aðstæður til að láta fylgjast með. Deilur urðu með Kópavogskaupstað og nokkrum húseigendum um lagningu vegarins og fékkst ekki samþykki húseigenda til vegalagningar. Hinn 8. apríl 1969 var gert samkomulag um það, að bæjarsjóður ábyrgðist greiðslur til húseigenda á væntanlegum bótum samkvæmt mati eða dómi. H lét þegar hefja sprengingar í maí 1969. Fólk í tveimur húsum kvartaði vegna sprenginganna. Mat fór fram á tjóni á húsunum og ástæðna til þess og síðar yfirmat. Húseigendur höfðuðu mál á hendur Kópavogskaupstað til greiðslu bóta samkvæmt fyrrgreindu samkomulag og var gerð dómsátt um það 10. sept. 1971. Greiddi Kópavogskaupstaður bæt看ur. Hinsvegar færði hann H féð til skuldar á viðskiptareikningi þeirra. H krafði Kópavogskaupstað um fé þetta. H taldi, að skemmdir á umræddum húsum stöfuðu ekki nema að litlu leyti af sprengingunum. Héraðsdómur, sem skipaður var sérfróðum meðdómendum, taldi fræðilegan ómöguleika á því að sprungurnar í húsunum stöfuðu nema af takmörkuðu leyti af sprengingunum. Var talið rétt, að H bæri 40% af tjóni því, sem á húsunum var. Var honum gert að gera upp tjónið samkvæmt því. Voru viðskipti aðilja gerð upp samkvæmt þessu. Sératkvæði 1239
- A tók að sér að byggja hús fyrir H. Nokkur dráttur varð á smíði hússins frá því sem gert var ráð fyrir. Talið að vísu ósannað að samið hefði verið um, að A skyldi ljúka verkinu fyrir ákveðinn tíma, en hins vegar var talið, að aðiljar hefðu miðað við það í samningum sínum, að hann héldi áfram verkinu með þeim hraða, sem sanngirni mátti krefjast af honum, eftir að hann hóf framkvæmdir vorið 1973. Á þessu varð misbrestur enda að nokkru viðurkennt. Talið sannað, að dráttur þessi hafi valdið H nokkru tjóni og var A því gert að greiða H bæt看ur, er komu til skuldajafnaðar byggingarkostnaði hússins 1596
- Vextir.*
- Í máli einu til heimtu váttryggingarfjár í bandaríkjadöllum voru dæmdir 9% ársvextir, en málinu hafði ekki verið gagnáfrýjað. Sératkvæði 748
- Dæmdir dómvextir samkvæmt lögum nr. 56/1979 .. 920, 1291, 1396
- A var dæmt að greiða váttryggingarfé flugvélar í erlendri mynt miðað við gengi á íslenskum krónum á greiðsludegi. Þá var honum gert að greiða vexti í samræmi við ákvæði 24. gr. laga nr. 20/1954 1329

Í skuldamáli einu var skuldara í héraði dæmt að greiða dráttarvexti 2,5% á mánuði. Fyrir Hæstarétti krafðist kröfuhafi annarra vaxta og hærri eða allt að 35% ársvaxta. Krafa hans var tekin til greina þó þannig, að eigi voru dæmdir hærri vextir en 30% ársvextir, þar sem hinum áfrýjaða dómi var eigi gagnáfrýjað 1968

Vinnulaun — Vinnusamningar

Þau O og M höfðu búið saman í um 45 ára skeið. O andaðist 19. október 1975 og var búið tekið til opinberra skipta. M andaðist 25. jan. 1976 og var bú hennar tekið til einkaskipta 12. feb. s. á. Var skiptum lokið 18. s. m. Að kröfu erfingja var búið þó endurupptekið til skipta 4. maí 1977. Erfingjar M kröfðust ráðskonulauna vegna M úr búi O. Þau M og O voru barnlaus og greinilegt að þau áttu nokkrar eignir hvort um sig. Þau töldu eigi fram sameiginlega til skatts. Þar sem ekkert var fram komið um, að M hefði litið á sig sem ráðskonu O og hún sjálf hafði ekki haft uppi launakröfur á hendur honum eða búi hans, var talið, að dánarbú hennar gæti eigi gert slíka launakröfu 768

G, járnsmíðasveinn, var starfsmaður hjá V. Hann fékk greitt kaup með 30% yfirborgun á hinn almenna umsamda kaup-taxta járníðnaðarmanna. Var hér um að ræða 20% yfirborgun í samræmi við yfirlýsingu er fylgdi kjarasamningi og auk þess 10% sérstök yfirborgun, sem V hafði fallist á að greiða starfsmönnum sínum. Í kjarasamningi járníðnaðarmanna frá 1975 var ákvæði þess eðlis, að þeir sveinar, er sótt höfðu sérstök námskeið skyldu fá greitt 10% álag á hverja vinnustund. Er B hafði sótt slíkt námskeið hækkaði kaup hans ekki. Talið, að V hefði ekki sýnt fram á, að hann hefði gert G grein fyrir því að framvegis myndi hann greiða honum 10% námsskeiðsálag en fella jafnframt niður hina sérstöku yfirborgun. Þegar af þessari ástæðu var tekin til greina krafa G um greiðslu fyrrgreinds 10% námskeiðsálags 812, 819

A vann hjá iðnfyrirtækinu S. Mjög var óljóst um ráðningarkjör hans og vinna hans hafði verið talin nokkuð stopul. Fyrirtækið hætti störfum og var A látin hætta án fyrirvara. Fram kom, að A hafði unnið hjá S í samtals 64 vikur og síðasta mánuðinn áður en hann hætti fékk hann greitt kaup fyrir um 150 klst. Var því talið, að lög nr. 16/1958 1. gr. ætti við um kjör hans og hefði honum borið eins mánaðar uppsagnarfrestur og var S dæmt að greiða laun samkvæmt því 968

V keypti fyrirtæki eitt og varð að samkomulagi að starfs-

- maður fyrirtækisins Þ ynni hjá honum um nokkurt skeið. Þ hætti störfum 15. feb. 1967 að ósk V. Þ taldi sig eiga rétt á 3ja mánaða uppsagnarfresti, Eigi talið sannað að aðiljar hefðu samið svo um, að Þ nyti launa og starfskjara samkvæmt kjarasamningi VR, enda ósannað að þeir hafi verið félagar í þeim samtökum. Þegar litið var til hins sérstaka aðdraganda að ráðningu Þ og aðstæðna allra bar Þ að mótmæla þegar í stað, ef hann taldi V hafa sagt sér upp starfinu með of skömmum fresti. Hins vegar hefur hann ekki sýnt fram á, að hann hafi andmælt þessu fyrir allöngu síðar. Með hliðsjón af þessu var eigi talið, að V bæri að greiða Þ laun miðað við 3ja mánaða uppsagnarfrest
- E var ráðinn til starfa hjá Heilbrigðiseftirliti ríkisins. Í janúarmánuði 1974 var gerður ráðningarsamningur við E, þar sem segir að ráðningu ljúki sjálfkrafa 1. janúar 1975 og uppsagnarfrestur hvors aðilja séu 3 mánuðir. E taldi, að sér hefði verið lofað ótímabundinni stöðu og ætti hann því rétt á bótum. Talið að leggja yrði til grundvallar hinn skriflega ráðningarsamning, enda girtu ákvæði laga nr. 38/1954 eða 12/1969 ekki fyrir það, að E væri til að byrja með ráðinn tímabundinni ráðningu. Þótt ætla mætti, að bæði E og heilbrigðisyfirvöld hafi gert ráð fyrir því, að E mundi koma til með að gegna starfi sínu til frambúðar, þá var ráðningin aðeins til ákveðins skamms tíma. Þetta leiddi ekki til þess að skylt væri að endurráða eða skipa hann í stöðu að loknum þessum tíma. Þar við bættist, að E hafði hagað framhaldsnámi og rannsóknarstörfum á árinu 1974 með öðrum hætti en gert hafði verið ráð fyrir. Þá var ósannað, að annað en málefnaleg sjónarmið hefðu ráðið ákvörðun um að mæla ekki með endurráðningu E. Með hliðsjón af þessu var talið, að E gæti ekki krafist skaðabóta úr ríkissjóði vegna þessa 1068
- I var fráskilin kona með 5 börn, þar af voru tvö á heimili hennar. Í júlímánuði 1971 hóf hún sambúð með C. Bjuggu þau saman þar til í janúarmánuði 1977. Bæði höfðu þau góða atvinnu og lögðu bæði fé til heimilishalds. I vann öll venjuleg heimilisstörf á sambúðartímanum. Eigi lá ljóst fyrir hvað C hafði raunverulega lagt til heimilisins. Talið að I ætti rétt á nokkurri þóknun vegna starfa sinna við sameiginlegt heimili þeirra og var C dæmt að greiða henni 700.000 krónur 1692
- G var kafari. Svo hafði talast til milli hans og eins af fyrirsvarsmönnum Hafnamálastofnunarinnar, að G ynni að köfun í Sandgerðishöfn haustið 1976. Af þessu varð þó ekki af ástæðum, sem G voru óviðkomandi. Var talið, að

G hefði mátt treysta því, að hann hefði verið ráðinn til þessara starfa og hann hefði orðið fyrir nokkru tjóni vegna þess, að hann fékk eigi starf þetta og bæri því Hafnamálastofnun að bæta það. Voru honum því dæmdar 800 þúsund krónur í skaðabætur 1797

Vitni.

Í máli einu var meðal annars stefnt nefndarmönnum í stjórnvaldsnefnd einni. Einn nefndarmanna hætti störfum skömmu eftir að stefna var gefin út. Hann kom síðar fyrir dóm og var þess krafist, að hann svaraði spurningum, er lögmaður stefnanda lagði fyrir hann. Hann færðist undan að svara spurningum. Þar sem spurningarnar voru þess efnis, að þeim varð eigi svarað án könnunar á gögnum nefndarinnar var ekki unnt að skylda hann til að gera það eins og á stóð. Þó var á það bent, að ekki sé unnt að krefjast samtímis svara við tilteknum spurningum, en jafnframt, að vitni verði látin sæta viðurlögum fyrir að svara þeim ekki 1474

Víslar.

Í víxilmáli einu fékk E dóm á hendur 9 5/9 1979. G áfrýjaði málinu með stefnu 21/5 1980. Meðan það mál var fyrir Hæstarétti höfðaði G mál á hendur E til greiðslu skaðabóta, er námu víxilfjárhæðinni og kostnaði. Þar sem víxilmálið var enn til meðferðar fyrir dómstólum var skaðabótamálinu vísað frá dómi 1510

Vörumerki.

Hinn 29. janúar 1964 var skráð í firmaskrá firmað Zeta s/f. Hinn 9. sept. 1975 var skráð í hlutafélagaskrá hlutafélagið Z-húsgögn. Hinn 20. jan. 1976 fékk Zeta s/f skráð vörumerki þar sem bókstafurinn Z var á svörtum grunni. Hinn 29. júní 1976 fengu Z-húsgögn skráð sem vörumerki á mynd af bókstafnum Z, þar sem einnig kom fyrir orðið húsgögn. Fram kom, að Zeta s/f hafði hætt atvinnurekstri um áramótin 1977—1978. Þá kom ekki fram að atvinnurekstur yrði hafinn að nýju. Talið, að þar sem Zeta s/f hefði samkvæmt þessu hætt að nota firma sitt í atvinnurekstri yrði ekki álitð, að notkun Z-húsgagna á nafni sínu gætu valdið hættu á því að villst yrði á fyrirtækjunum. Með hliðsjón af því var ekki talið, að Zeta s/f gæti fengið Z-húsgögn dæmt óheimilt að nota hið skráða firma sitt. Þá voru vörumerki málsaðilja eigi svo lík að hætt væri við að villst yrði á þeim. Samkvæmt því og með hliðsjón af

því, sem sagt var áður um firma Zeta s/f, var ekki talið að Zeta s/f gæti bannað Z-húsgögnum h/f notkun vörumerkisins. Sératkvæði 1715

Þinglýsing.

Þingvottar.

Þjáningar. Sjá skaðabætur.

Þjófnaður.

- TRL braust inn í verslun og stal þremur segulbandstækjum. Þá tók hann í heimildarleysi peningakassa í verslun, sem í voru um 1.300 krónur. Enn stal hann veski úr vasa manns á veitingahúsi, er í voru um 2.200 krónur. Var TRL dæmd refsing vegna þessa 89
- SMC fór inn í sælgætisverslun og stal þar 31.700 krónum. Þá fór hann þrisvar í vörugymslu skipafélags í maímánuði 1974 og stal þar áfengi, er hann seldi. Í júnímánuði 1974 tók hann í heimildarleysi allt að 30.000 krónum í húsi einu. Þá stal hann veski af manni í veitingahúsi. Var honum refsað fyrir verknaði þessa 89
- SMC stal póstpoka við flugafgreiðslu. Þar voru nokkur verðmæti, er SMC nýtti sér ásamt sambýliskonu sinni E 89
- SMC stal útvarpstæki úr bifreið. Refsað fyrir brot gegn 244. gr. alm. hgl. 89
- SMC og KV brutust inn í verslun og íbúðarhús og stálu þar verulegum verðmætum. Enn stálu þeir þremur ljóskerum úr vörugymslu skipafélags. Var þeim refsað fyrir brot á 244. gr. alm. hgl. 89
- KV braust inn í verslanir alls fjórum sinnum og stal verðmætum. Var það talið varða við 244. gr. alm. hgl. 89
- KV tók peningaveski með 5.000 krónum í, svo og blýant af líki einu. Var það talið varða við 244. gr. alm. hgl. 89
- A var talinn sekur um fjölmarga innbrotsþjófnaði og tilraun til þjófnaðar svo og fjársvik. Hér var um ítrekun að ræða 722, 733
- Manni dæmd refsing fyrir innbrot og stuld í sambandi við önnur brot 883
- V, sem er síbrotamaður, var ákærður fyrir allmörg innbrot og þjófnaði svo og tilraun til innbrots. Hann hafði áður verið dæmdur fyrir sams konar brot og var því um ítrekun að ræða. Var hann dæmdur í fangelsi 12 mánuði og til að greiða skaðabætur 1491
- G veittist að rosksnum manni í garði sínum og stal veski hans

með um 20.000 krónum. Var honum dæmd refsing vegna þessa, fangelsi 6 mánuði. Dómur héraðsdóms var kveðinn um 21. ágúst 1978, en hinn 6. sept. 1979 var G dæmdur fyrir auðgunarbrot í 6 mánaða fangelsi. Var sú refsing hegningarauki við refsingu þá, er um var fjallað í hinum áfrýjaða dómi, en þar var hann dæmdur til að sæta fangelsi í 6 mánuði	1519
E stal peningum í íbúð. Var honum vegna þessa dæmt fangelsi 4 mánuði og til að greiða skaðabætur, en hann hafði langan brotaferil	1827

Protabú. Sjá skiptamál.

Ærumeiðingar.

Ölvun. Sjá áfengislög.

Ökumhraði.

Þrír lögreglumenn voru í bifreið sinni í Reykjavík. Veittu þeir athygli bifreið J, er ekið var á miklum hraða. Eltu þeir bifreiðina og sýndi hraðamælir bifreiðar þeirra 110 km hraða miðað við klst. Ökumaður taldi, að hraði sinn hefði verið 70 km miðað við klst. Talið sannað, að ökumaðurinn hefði ekið á óhæfilegum hraða og var hanum dæmd refsing vegna þessa	1578
K var að akstri um bæinn. Lögreglumennirnir eltu hann og töldu hann hafa ekið mjög hratt eða með allt að 120 km. hraða miðað við klst. K neitaði þessu en viðurkenndi þó, að hann hefði ekið með um 80 km hraða miða við klst. Talið sannað, að K hefði ekið á óhæfilegum hraða í umrætt sinn en hámarkshraði í þéttbýli er 50 km á klst. Var honum því dæmd 200.000 króna sekt og 20 daga varðhald til vara og sviptur ökuleyfi í 2 ár. Sératkvæði	1727

Ökuleyfissvipting til bráðabirgða.

S var stöðvaður á bifreið sinni og talinn af löggæslumönnum hafa ekið með 105 km hraða á vegarkafli þar sem einungis var leyfður 60 km hraði miðað við klst. Lögreglustjóri svipti S ökuleyfi til bráðabirgða. Fram kom, að S hafði á undanförnum árum verið dæmdur all oft til refsingar fyrir brot á umferðarlögum og áfengislögum. Með hliðsjón af því var ökuleyfissvipting staðfest af Hæstarétti	1479
--	------

Örorka.

Læknar meta örorku manna	839, 1775, 1905.
--------------------------------	------------------

Öryggisgæsla.

Í sératkvæði einu taldi einn hæstaréttardómara, að rétt væri, að maður, er sakaður var um manndráp ásamt öðrum manni, væri dæmd öryggisgæsla	883
--	-----

VI. YFIRLIT.

Einkamál:

Áfrýjunarmál	66	
Kærumál	19	85

Opinber mál:

Áfrýjunarmál	32	
Kærumál	21	53

Útivistardómar	20	
Hafin mál og felld niður	9	
Úrskurðir	1	

168

Mál dæmd af fimm hæstaréttardómurum	95
Mál dæmd af þremur hæstaréttardómurum	73

168

Mál dæmd með varadómara	7
-------------------------	---

